николай каринский

KITAMOTOSIX

IIO JPEBHE-HEPKOBHO-GJABHHCROMY ZIMANIJER VIMOZIOGE N

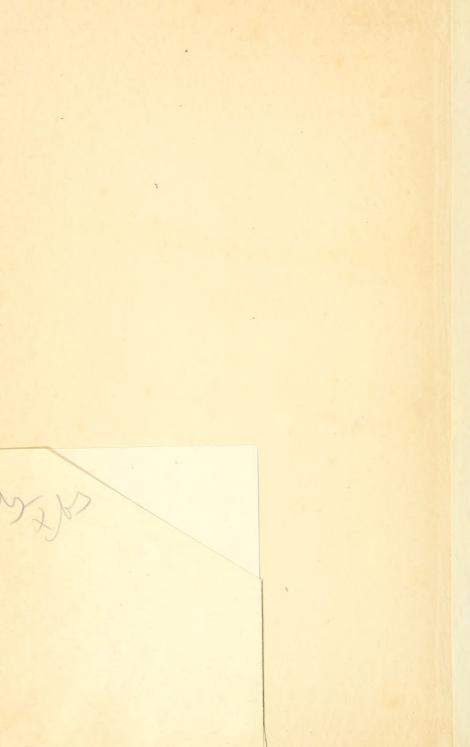
> МАСТЬ ПЕРВАЯ ПЯКНТЕМЕП ЭКИЙФИВЭ¶

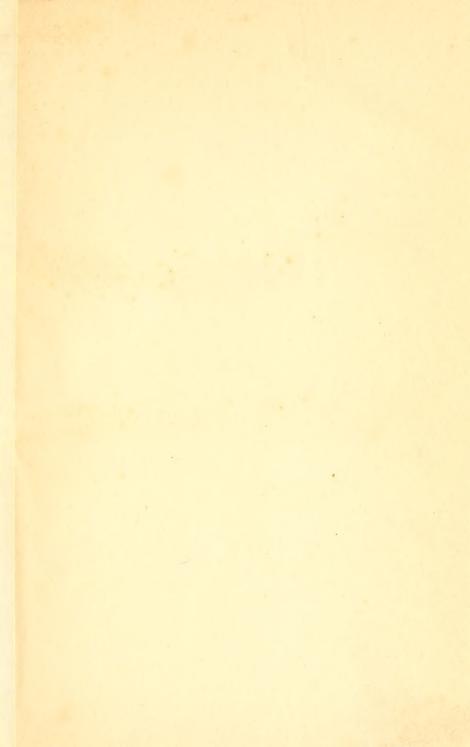
C.- BETEPSFETS

WARANIE

M. SAUMAKOBA w Kº

Khrestomatiia XPECTOMATIA

ALECIOMAIII

по древне-церковно-славянскому

И

РУССКОМУ ЯЗЫКАМЪ.

ЧАСТЬ ПЕРВАЯ.

ДРЕВНЪЙШІЕ ПАМЯТНИКИ.

Съ приложеніемъ словаря, девятнадцати автотипическихъ снимковъ съ древне-церковно-славянскихъ рукописей и двухъ таблицъ, содержащихъ снимки съ буквъ глаголическаго Зографскаго Евангелія и мелкаго почерка Остромирова Евангелія.

ИЗДАНІЕ ВТОРОЕ.

С.-ПЕТЕРБУРГЪ. ИЗДАНІЕ Я. БАШМАКОВА и К°. 1911.

PG 625 K37 1911 Ł.1

Клише изготовлены фото-цинкографіей П. Щепанскаго. СПБ. Екатерининскій кан., 113.

Типографія М. Волковича. Садовая 60 (уг. Б. Подъяческой).

ОГЛАВЛЕНІЕ.

Предисловіе ко 2-му изданію Стр	
Введеніе къ 1-му изданію,	VII
Дополненія и опечатки	X
Азбука Зографскаго Евангелія	XI
Азбука Остромирова Евангелія :	XII
Тексты.	
1. Надпись царя Самуила 993 г. (по изданію съ фотолито-	
графированнымъ снимкомъ въ томъ IV Извъстій Русскаго	
Археологическаго Института въ Константинополъ за 1899 г.).	1
2. Изъ Зографскаго Евангелія (по рукописи)	2
3. Изъ Саввиной книги (по рукописи)	10
4. Изъ Ассеманова Евангелія (по фотографическимъ	
снимкамъ, хранящимся въ Императорской Академіи Наукъ).	17
5. Листки Ундольскаго (по рукописи)	25
6. Изъ Синайской Псалтыри (по фотографическимъ сним-	
камъ, принадлежащимъ профессору А. И. Соболевскому)	28
7. Изъ Петербургскихъ глаголическихъ отрывковъ и Си-	
найскаго Требника (по отрывкамъ рукописей, принадлежащимъ	
Императорской Публичной Библіотекъ	33
8. Хиландарскіе листки (по фототипіямъ въ изданіи	00
Кульбакина)	37
9. Изъ Супрасльской Рукописи (по рукописи, принадле-	01
жащей наслъдникамъ А. Ө. Бычкова)	43
10. Изъ Клоцова Сборника (по изданію Вондрака)	55
11. Изъ Маріинскаго Евангелія (по рукописи)	68
12. Кіевскіе глаголическіе отрывки (по изданію съ фото-	00
типіями академика И. В. Ягича)	77
13. Изъ Остромирова Евангелія (по рукописи)	86
14. Параллельный текстъ изъ Евангелій Зографскаго,	00
Саввина, Остромирова и Маріинскаго (по рукописямъ)	98
15. Азбучная Молитва Константина Болгарскаго (по руко-	90
писи Московской Синодальной Библіотеки № 262)	104
16. Похвала царю Симеону (по фотолитографированному	104
	106
изданію Сборника 1073 г.)	100

	CTP.
17. Купріяновскіе листы Евангельскихъ чтеній (по руко-	
миси)	107
18. Изъ Нижегородскаго нотнаго Кондакаря XII в. (по	
рукописи)	109
19. Порфирьевскій листокъ нотнаго Стихираря (по руко-	
писи Императорской Публичной Библіотеки)	111
20. Изъ Буслаевскаго Стихираря (по рукописи)	112
21. Изъ Туровского Евангелія (по фотолитографирован-	
ному изданію Виленскаго учебнаго округа)	114
22. Изъ XIII словъ Григорія Богослова XI в. (по рукописи)	118
23. Изъ Изборника Святослава 1073 г. (по фотолитографи-	
рованному изданію Общества Любителей Древней Письмен-	
ности)	125
24. Изъ Изборника Святослава 1076 г. (по рукописи)	140
25. Изъ Служебныхъ Миней 1095, 1096 и 1097 годовъ (по	
изданію акад. И. В. Ягича)	149
26. Изъ Волканова Евангелія (по рукописи)	156
27. Изъ Мирославова Евангелія (по фотолитографирован-	
ному изданію короля Александра и листу памятника, храняще-	
муся въ Императорской Публичной Библіотекъ)	163
28. Изъ Слъпченской книги Апостольскихъ чтеній (по	
рукописи Императорской Публичной Библіотеки)	170
29. Изъ Погодинской Толковой Псалтыри (по рукописи)	178
30. Изъ Сборника 1348 г.: о писменеух чохноризца храбра	101
(по рукописи)	184
31. Изъ Успенскаго Сборника: изъ житія Св. Меоодія (по	100
изданію Общества Исторіи и Древностей Россійскихъ)	188
Словарь	199
Снимки съ древне-церковно-славянскихъ текстовъ:	
1—4. Порфирьевскіе листки.	
5—16. Зографское Евангеліе.	
17. Отрывокъ изъ собранія И. И. Срезневскаго.	
18. Супраслыская рукописы.	
19. Остромирово Евангеліе.	

Предисловіе ко второму изданію.

Выпуская въ свътъ второе изданіе первой части нашей хрестоматіи, мы вносимъ рядъ измѣненій, частью руководясь замѣчаніями и пожеланіями ученыхъ рецензентовъ, частью своими личными соображеніями научнаго и педагогическаго характера.

- 1) Сдъланы исправленія погръшностей и опечатокъ въ текстъ памятниковъ. Для этого свърены съ рукописью тексты изъ Саввиной книги, вторично провърены по рукописямъ тексты изъ Остромирова Евангелія и Слъпченскаго Апостола. Исправлены нъкоторыя опечатки и погръшности и въ другихъ текстахъ, между прочимъ опечатки, перечисленныя на отдъльномъ листъ въ первомъ изданіи.
- 2) Измѣнены нѣкоторыя предисловія къ памятникамъ и немногія примѣчанія къ текстамъ.
- 3) Приложены цинкографическіе снимки съ буквъ глаголическаго Зографскаго Евангелія и мелкаго почерка Остромирова Евангелія съ указаніемъ на числовое значеніе буквъ.
- 4) Чтобы дать возможность учащимся ознакомиться съ палеографическимъ характеромъ древне-церковно-славянскихъ кирилловскихъ и глаголическихъ рукописей и научиться разбирать рукописи, писанныя древнъйшимъ глаголическимъ письмомъ, вмъсто четырехъ снимковъ съ древнерусскихъ нотныхъ книгъ перваго изданія, приложены 19 автотипическихъ снимковъ съ памятниковъ XI въка: трехъ глаголическихъ (Зографскаго Евангелія, Петербургскихъ глаголическихъ отрывковъ и обрывка рукописи, писаннаго почеркомъ, сходнымъ съ почеркомъ Македонскаго листа) и двухъ кирилловскихъ (Супрасльской рукописи и Остромирова Евангелія).

5) Знакъ (sic) мы уничтожили въ тъхъ случаяхъ, гдъ онъ указывалъ на отличное отъ другихъ издателей наше чтеніе текста.

Совнавая, что цѣнность лингвистической хрестоматіи зависить, главнымь образомь, отъ точности изданныхь текстовь, мы рѣшили весь тексть памятниковь, по внесеніи въ него вышеуказанныхь корректурныхь поправокь, напечатать цинкографическимь способомь. При такомъ способъ изданія значительныя добавленія въ серединѣ текста хрестоматіи оказались невозможными, почему нѣкоторыя дополненія мы помѣстили вмѣстѣ съ опечатками на X стр.

Н. Каринскій.

С.-Петербургъ. 1 го сентября 1911 г.

Введеніе къ первому изданію.

Недостатокъ учебныхъ хрестоматій при преподаваніи древисцерковно-славянскаго в русскаго языка въ нашихъ высшихъ учебныхъ заведеніяхъ ощущаєтся всёми. Настоящая хрестоматія представляетъ понытку заполнить этотъ пробёлъ. Ньять выходящая въ свётъ первая часть ся обнимаетъ древийніс научтивки церковно-славянскаго и русскаго языка, препрущественно памятника XI вёка. Вторая часть будетъ носвящена русскимъ памятивкамъ съ XII по XVII вёкъ. Третья и послёдняя часть будетъ заключать въ себё образцы современныхъ русскихъ пародныхъ говоровъ.

При выбор'в памятивков и стрывновъ изъ нихъ для настоящей книги приходилось стол в отчасти въ зависимости отъ того, какими рукописями или опемини можно было воспользоваться, такъ какъ безъ прайней необходимости казалось исудобнымъ перенечатывать тексты даже изъ лучникъ издалій. Главными же образочь ири выбор'в текстовъ мы руководились вансностью того или другого отрывка въ филологическомъ отношеній и по возможности его удобовонятностью; мало понятныя фразы привведены лишь въ исключительныхъ случаяхъ, для образца.

Птобы облегчить толкованіе болье трудных памятнековь, приведены параллельно соотвытствующій гроческій или ла-

тинскій тексты, а также въ концѣ книги приложенъ небольшой словарь. При составленіи словаря имѣлись въ виду греческій и латинскій тексты даже и въ тѣхъ случаяхъ, когда не было необходимости приводить эти тексты въ хрестоматіи. Въ словарѣ объяснены лишь такія слова и выраженія, точный переводъ которыхъ по нашему миѣнію можетъ затруднять учащихся. Само собою понятно, что въ словарѣ не было нужды приводить всѣ значенія каждаго слова, но лишь необходимыя для пониманія предлагаемыхъ текстовъ. Въ словарѣ во многихъ случаяхъ сдѣланы ссылки на тексты (цифра обозначаетъ страницу хрестоматіи).

При печатаніи текстовъ были приняты слідующія правила.

- 1) Глаголическія буквы передавались кирилловскими по систем вакадемика И.В. Ягича, кром одного случая: глаголическое ж мы передавалось черезъ Г¹).
- 2) Хотя киноварью обычно писало не то лицо, которое писало текстъ памятника, но печатать киноварныя буквы особымо шрифтомо въ учебной хрестоматіп не представлялось нужнымъ; впрочемъ въ примѣчаніяхъ иногда отмѣчалась и эта особенность памятниковъ.
- 3) Въ тѣхъ случаяхъ, когда въ какомъ либо словѣ памятнака замѣчена особенность, которую въ изданіи можно легко принять за опечатку, а равно, когда чтеніе подлинника въ буквѣ или имѣющемъ значеніе надстрочномъ знакѣ расходится съ лучшими изданіями, признано было полезнымъ, во избѣжаніе недоразумѣній, ставить послѣ такого рода словъ знакъ (sic).
- 4) При чтенів корректуры было обращено особое винманіс на то, чтобы избігать опечатокь въ буквахъ славянскихъ памятниковъ. Точности при передачів надстрочныхъ знаковъ невозможно было достигнуть по типографскимъ соображеніямъ. Всі заміченныя опечатки въ буквахъ славянскаго, греческаго и ла-

Вовсе не отмъчались нарныя формы м и в нъкоторыхъ глаголическихъ намятниковъ, такъ какъ едвали эти палеографическія особенности имъютъ лингвистическое значеніе.

тинскаго текстовъ, погрѣшности въ раздѣленіи словъ, а также имѣющія значенія въ какомъ-либо отношеніи опечатки въ надстрочныхъ знакахъ приведены въ концѣ книги 1). Мы не сочли нужнымъ отмѣчать лишь неточности въ постановкѣ греческихъ придыханій и удареній и замѣну и черезъ и и обратно въ нѣсколькихъ словахъ въ славянскомъ текстѣ.

5) Послѣ каждаго текста мы дѣлали ссылки: а) на страницу лучшаго изданія, о которомъ упомянуто въ предисловій къ каждому памятнику, б) на листъ рукописи и в) если текстъ взятъ изъ библін, на мѣсто библейскаго текста (книгу, главу, стихъ).

Въ заключение считаемъ пріятнымъ долгомъ изъявить глубочайшую признательность Историко-Филологическому Факультету Императорскаго С.-Петербургскаго Университета за благосклонное вниманіе къ нашей работѣ и за содѣйствіе, безъ котораго настоящая книга не могла бы появиться въ свѣтъ.

Вмёстё съ тёмъ позволяемъ себё принести искреннюю благодарность глубокоуважаемому профессору А. И. Соболевскому за весьма цённые совёты, а также всёмъ лицамъ, давшимъ намъ указанія или предоставившимъ любезно въ наше пользованіе рукописи и точные снимки.

¹⁾ Большинство приводимыхъ опечатокъ въ греческихъ текстахъ имъется и въ оригиналахъ, которыми мы пользовались (въ Асtа Sanctorum, Патрологіи Миня и др.).

ДОПОЛНЕНІЯ.

Къ стр. 2-ой, стр. 7-ая снизу: Дополненіемъ къ изданію Ягича можетъ служить статья Н. К. Грунскаго (съ фототипическими снимками 8-ми страницъ памятника): "Къ Зографскому Евангелію. СПБ., 1907 (Сборникъ Отд. русск. яз. и слов. Импер. Акад. Наукъ, т. LXXXIII, № 3)".

Къ стр. 43-ей въ концъ: Новыйшее издание исполнено Северьяновымъ (Супраслыская рукопись. Томъ І. Памятники Старославянскаго языка т. ІІ, вып. І-ый. Издание Отд. русск. яз. и слов. Импер. Акад. Наукъ, СПБ., 1904).

опечатки.

Страница.	Строка.	Напечатано.	Должно быть.
4	11	(sic) къ	КЪ
61	26	ἀνοίγνονται	ἀνοίγνυνται
62	21	τὰ γῆς	τὰ τῆς
66	18	την φυχην	την ψυχην
_	19	$\tilde{\omega}_{\varsigma}$	ယ်င
84	32	domiuum	dominum
212	21	ключь	СРОП З

Азбука Зографскаго Евангелія.

₩ 900 U 7. ۵ ₩ 10004 111 В QP 3 III W В जि हि 20 r of do PI 63 5 A 3 6 -8 6 & t 067 Ж B 8 ю 7 S S 9 **3**€ ⊼ Z 9810 ï And His **8** 20 11 F A Qu 10 1 3-6C HA \$ 30 A. A E & Y 5 40 K **\$** 50 °38 60 41 370 11 **3** 80 0 To 90 n **5** 100 **200** 90 300 T 23- 400 ov 3 500 d 20 600 x @ 700 w шор 1) шт

¹⁾ **щ,** означающее въ глаголицъ число 800, въ Зографскомъ Евангеліи не встръчается.

Азбука и образецъ текста мелкаго почерка Остромирова Евангелія.

А 1 Б К 2 Г 3 Д 4 € 5 Ж S 6 Z 7 Н 8. I 10 К 20

А 30 М 40 № 50 0 70 П 80 р 100 С 200 Т 300 Г 400

Ф 500 Х 600 Ц 900 Ү 90 Ш Щ Т Т В Б Т Н Ж

Н Ж Ж А 900 М З 60 Т 700 W 800 Ф 9 9 90

КА ТО СТРАСТААГОЙКА НЕА

Надпись царя Самуила. 993 г.

Надпись находится от церкви селенія Германт близт озера Преспы (вт Македоніи); выръзана на углу плиты, стоявшей безт сомнънія вт усыпальниць Шишмановичей; найдена вт 1888 г. мъстными жителями; издана и филологически обслъдована впервые вт Извъстіяхт Русскаго Археологическаго Института вт Константинополь т. IV, 1899 г.

+ въ има штьца и съ[ийа и стаго доўха а|хъ самонй ь¹) рабъ \vec{e} ж(и) 2) | полагаж памать (штьц) $[\vec{S}^3)$ и матери и брат(3 и)|а кръстѣхъ си(хъ) 4) - имена оусъпъш(ихъ ни)|кола рабъ \vec{e} жи....|\$ давдъ написа (... въ) | лѣто отъ сътво(рениѣ миро)|у 5) \vec{z} : $\vec{\Phi}$ а · инъди(кта \vec{e}).

¹⁾ Выразывавшій надпись ошибочно поставиль п вм. л, а затамъ поправиль ошибку, поставивь л на верху. На конца возможно читать и х.

Буквы, заключенныя въ скобки, не сохранились въ надписи и выставлены по догадиъ.

³⁾ На камит можно разобрать лишь первую часть буквы ш.

⁴⁾ Сохранилось лишь начало к.

⁵⁾ Сохранилась лишь одна черта буквы у.

Изъ Зографскаго Евангелія.

Зографское Евангеліе представляет изг себя рукопись, написанную въ четвертку на 304 листахъ. 270 изъ нихъ (листы рукописи 2—40 и 58—288) содержатъ глаголическій текстъ Четвероевангелія безъ начала и нъсколькихъ мьстъ въ серединь; текстъ этотъ написанъ въ XI въкъ и представляетъ одинъ изъ древнъйшихъ памятниковъ собственно церковно-славянскаго языка. 17 листовъ (листы рукописи 41—57) написаны глаголицей въ XII въкъ и замъняютъ часть утраченнаго Евангельскаго текста XI въка. 16 листовъ (листы рукописи 289—304) писаны кирилловскимъ письмомъ XII въка и содержатъ синаксаръ. Наконецъ, первый листъ рукописи содержитъ дарственную запись Зографской славеноболгарской обители 1860 года.

Зографское Евангеліе издревле находилось въ Зографскомъ монастыръ на Авонь. Въ 1860 году Авоно-Зографская славено-болгарская общежительная обитель поднесла это Евангеліе въ даръ Императору Александру II, который передалъ этотъ драгоцинный памятникъ древнеславянской письменности въ Императорскую Публичную Библіотеку. Зографское Евангеліе издано проф. И.В. Ягичемъ въ Еврлинъ въ 1879 г. (Quattuor Evangeliorum Codex Glagoliticus olim Zographensis, nunc Petropolitanus... edidit V. Jagić. Berolini, MDCCCLXXIX).

ї пришьдъшюмоў на онъ | полъ въ странж ћер' ћеси | н'скжосървтосте и дъва || въсъна отъ гревишть ї | уъ ї сходашта люта явло | вко не можааше ник' тоже | минжти пжтемь тъмь | ї се възъписте гліжшта от | чьто естъ нама ї тевъ исе | спе біжи 1) пришелъ ли еси | съмо пръжде връмене | мж-

¹⁾ ж и ваписаны вязью.

чить насъ. въ же дале че отъ нею. стадо свини имого пасомо. веси же | молеауж и глежште аште ї гониши нъв. повели намъ тти въ стадо свиное. т рече тмъ. тдете. они же шьд кше в киндж въ | свиника. Табие оу стръми | см стадо BCE NO EPEROY BE | MODE. I OYMPEWA. I OYTONOWA BE BOANTE. ї пасжитей і въжаша. ї шьдъще въ градъ. і възвъстиша вст. ї о втостноую, ї се всь градъ ї диде протикж їсви. ї видевъше и молиша. Да би прешель отъ предель тут 1 ў выльдъ въ корабы йс. | прывде і приде въ свои гра: | I се принесоша елюу осла бленъ жилали на одръ лежашть ї видевь їс вырж тув. рече ославленоу емоу. дръдан чадо отъпоу штажтъ ти см грвси твои. | б се етери отъ кънижыни къ рвша къ себв. сь вла свимисаетъ. Г видввъ ис помъщие-ГУЪ РЕЧЕ ВЪСКЖЕ ВЪІ МЪІСЛИТЕ ZЪЛО ВЪ СРЪДЬциуъ вашиуъ. Чето во естъ оудовте решти отъпоуштажтъ ти са грћен твои. Ли решти въставъ ходи. нъ да оувъсте тко власть "матъ | снъ чекъ" на żеми. отклоу штати грвужи. тъгда гла ославленоумоу. въставъ възьми одръ твон. Г иди въ домъ ткои: ви дъвъто же народи чодиша са. 1 т прославиша ба давъшајаго власть такж чколук. (Стр. 9—10: лл. 16—17 об. Мате. VIII, 28—IX, 8).

Тъгда отъвъшташа ётерні | отъ къннжыникъ ї фарисви | гліжште оучителю уоштель отъ тебе знамение | видътн-Сонъ же отъвъшта въ рече ї мъ родъ лжкавъ | ї любодънзнаменит ї штетъ ї знамение не да стъ са емоу тъклю зна мение ї онъ пророка тью | во вті она вы) чртвт китовт | три дни, три же ношти тако | вждетъ спь) чскъї въ срдци || земла три дни ї три ношти | мжжи невьтитьсці і) въ стаижтъ на сждъ съ родо мь силь ї осждатъ ї тью | покааша са пропов тринж ї ониною ї се воле ї онъ | сьде црица южь-

¹⁾ Вм. ь, можетъ быть, слъдуетъ читать ъ (въ словъ: «нявъйнтьсщ» после «т»); ъ и ь въ глаголич. текстахъ неръдко съ трудомъ отличаются другъ отъ друга. нявъйнтьсти ошибочно вм. иниявитьсти (греч. Νινευίται).

скаа въстанетъ на сждъ съ родомь симь. ї осждатъ 1) ї. жко приде отъ конць земая савішать премядрости соломона. 1 се воле соломона съде 2) | Вгда же нечистът | Дуъ Удиде™ отъ чка преходить скводе бездынае | места чита поков в не обратаетъ тъгда речетъ възвраштя см въ урамъ | мон. отвноудоуже 3) Тундъ. | У пришедъ обраштетъ пра ZALHA3). ПОМЕТЕНЪ Т ОУКРА ШЕНЪ. ТЪГДА ТДЕТЪ Т ПО ТМЕТЪ3) съ собож. ж. 4) тивуъ | Дуъ люштышь себе. т въ шедъше живать в бада тъ последьнее чка того горьша пръвъзуъ. TAKO BELAETE TO POLOV CEMOV ARKABE HOVEMOV. GILTE EMOV ганк штю (sic) къ народомъ се мати і вратрий его сточуж вынь | Ускаште глати емоу рече | же етеръ къ3) немоу лити твов | 1 вратрив твов. вына стопать уоташте глати ка теве. онъ же отъвъштавъ рече къ глиштоумоу . къто е стъ мати мов. ї къто ся тъ братрив мов. ї простыръ рякя свою на оученикът | свотя рече се мати мов в | братив мов в же во аште | творитъ волж бца моего | тже естъ на несуъ. тъ вратъ мон. Г сестра. Г мти в стъ.

Въ тъжде днь тшь дъз) ис т домоу съдъаше || при морит съвъраща см къ не моу народи многи т вко въ мъдъ въ коравь сфде т всь | народъ на помории стотще | т бла тмъ много притъча ми бла се т диде сфыл да стетъ сфжштюмоу | ова оубо падоша при пжти | т придоша птица нескъ | т подобаща в дроугат же | падоша на каменихъ | вко не т мъша демай мно съ т абне продабоща | да не не т мъше глжбинъ | демать саъньцю въснъвъ шю присвадж да не не т мъ каменъ | демать саъньцю въснъвъ шю присвадж да не не т мъ каменъ | т подова въ сроугат же

м въ этомъ словъ почти стерто и надъ нимъ позднъйшею рукою написано кирил, н.

²⁾ Слова об се.....съде» написаны надъ строкою, можетъ быть, тою же рукою. То, что стояло вм. этихъ словъ въ строкъ, стерто.

³⁾ Неясно ъ или ь стоитъ послъ т, д, к и ш, ср. стр. 3, прим.

⁴⁾ ж въ глаголическихъ памятникахъ означаетъ число 7

падоша на | демай добрв. й длахж | плодът. ово съто. ово ше стъдесятъ ово t. 1) тив или оуши савинати да савишитъ. т пристжпыше оученици его решм емоу · по чьто | притъчами FAEШН ГМЪ. ОНЪ ЖЕ ОТЪВВШТАВЪ РЕЧЕ. ВКО ВАМЪ ДАНО ЕСТЪ разоу мети таїнаа прствив небскааго опемъ же подано ECTA. I'MAMITIONOY BO | AACT'S CA. I' HZERZET'S E MOY. A THE HE 1 матъ. | I еже I матъ въдъметъ | са отъ него. Сего ради при тъ-• ВКО ВИДАШТЕ НЕ ВИДАТЪ Т САЪ ШАШТЕ MAT JAM'T HIMEP не слъшатъ ин разоумъжтъ ї събъюваетъ са їмъ пророчьство | тсатсанно гліжнитев. | слоуувлив оуслъншите. | " не "мате разоумети» | зърмите оузърите в в в рате видети. оутаъсть во правце (sic). Люди сихъ. в оушима тажько оусажимаша. | ї очи свої съмъжиша. егда 2) | къгда оудъритъ 3) очима. і оу шима оу слъщать. і сръдь цемь разоум вжть). товра татъ са т ицъйж на. Ваши | же влаженъ очи. вко видите. і оуши ваши еко савішите, аминь гаж вамъ. Еко многи пророци. У праведьници въжделеша видети еже ви-ДИТЕ· Т НЕ ВИДВША, Т СЛЪПШАТИ ВЖЕ СЛЪПШИТЕ Т НЕ СЛЪТшаша. Вът же оуслъщите при тъчж севъщаего. всекъ4) ї же слъшитъ словеса црв. Т не разоульваетъ приуодитъ непривдив. ї въсувіштаєть сваное въ сръдьци сто. се есть сваное при пжти. а сваное, на камении | се естъ слъщы слово. І вые сърадостиж приемам в не вматъ же корене вы севть | но врементно естъ въвъши же печали в гонению. словесе ради. абые събла живетъ см. а саное въ тръни. сы встъ слъща сло во т печаль св'кта сего т льсть вогатьствив €. 5) слово 1° беспло да възваетъ. а сваное на подавлеть довръ земи сь естъ слъшин слово в разоумвения в в при-

¹⁾ Въ глаголич. памятникахъ ћ означаетъ число 30.

²⁾ г въ «егда» почти стерто и такимъ образомъ замѣнено слово егда, здѣсь не имѣющее смысла, словомъ еда.

^{3) «}оузьрить» ошибочно вм. «оузьрать».

⁴⁾ На концъ можно читать и ь вм. ъ.

⁵⁾ в почти соскоблено.

носитъ плодът еко подо|баєтъ. 1) (Стр. 16—18; лл. 28—31. Мато. XII, 38—XIII, 23).

Ютроу же | въвъшю съвътъ сътвориша вси архибрен. людьсци на їса вко оубити і ї сьвадавъше 2) и ведоша. " пръдаша пянтыскоумоу пилатоу. " темоноу. Тъгда вид'в пода предавът его еко осждиша и расказвъ см възврати т сърепрыникъ архиереолъ ї старцемъ гла. съгреши уъ предавъ крывь неповиньиж они же решм чьто ЕСТЪ НАМЪ ТЪ ОУ ДЪРИШИ Т ПОВРЪГЪ Е ВЪ ЦРЪКЬВЕ 3) ОТИ ДЕ. у отвуж вязваси см. | убхиебег, же ибиемять ся бего бать. не достої но в стъ въложити его въ карва иж. по неже цена кръве 4) е стъ съвътъ же сътворше . 4) | коупиша ї лів село скждель никово. Въ погръбание стра пънъїмъ. тъмь же нарече см село то село кръве до се го дне. Тъгда събътстъ см реченое пророкомь в еремнемь. глиштемь. в принаша в съребрьинкъ.5) цвиж | цвиенаего. егоже цвинша | отъ сновъ ї левъ. т даша | на сель скждельничи. вко | же съкада 6) мив гъ. (Стр. 42; л. 70—70 об. Мато. XXVII, 1—10).

ї пшъдъб) й видѣ | народъ многъ ї мили емоу | въщаза не вѣауж ѣко овь ца не ї мжшта пастоууа ї на чатъ оучити на много ї ми нжвъшю часоу пристжпь ше къ немоу
оученици его | глаша ѣко поусто естъ мѣ сто ї оуже година
минж | отъпоусти на да шьдъше | въ окръстънніуъ
селѣуъ | ї въсеуъ коупатъ севѣ | хаѣвъ не ї мжтъ во
чьсо | ѣсти онъ же отъвѣштавъ | рече ї мъ дадите ї мъ
въ | ѣсти ї глаша емоу да шь дъше коупимъ дьвѣма
съ тома пѣназъб) хаѣвъ ї | дамъ ї мъ ѣсти Онъ же гла |

¹⁾ Въ подорантъ» на концъ можно читать и ь; см. стр. 3, прим. 1.

²⁾ Послѣ с можно предположить и ъ; тоже послѣ р въ срекрыникъ.

³⁾ Вывсто «цръкьве» можно читать и «цръкъве».

⁴⁾ Вывсто «краве» можно прочесть «краве»; вм. сатворше — сатворше

⁵⁾ На концъ слова возможно читать и ь.

⁶⁾ Весьма віроятно, что послі с, ш и з слідуеть читать ь.

Тив. колико т мате хав вв. тавте (са)дите. 1) т оу ввджвъше TRAMA. A KATER. IT E PRIET. IT HOBER'S I'ME I HOCADHTH HA всм. на сподът. | на сподът. на треве делене: | ї въдлегоша на лехът на лехът по сътоу т пати десатъ т примъ д **ХУРВЕТ. 1, Е БУРВЕТ. 1, ЕРЗРВЕТ НА 1120 ЕЦЕН. 1, ПЪТРИОМИ хавбы. Г давше оученикомъ своїмъ. да по лагажтъ предъ** ийми. 1° овъ | ривъ раздъли всемъ. 1° тил | вси 1° насълтиим CA. I BEZAWA OVKPOVYTE I KOWA I CHATHE. I OTT PTIEOV. ВДЪ ШИГУЪ²) же въ ульбът пать Тъскшть мжжь Ї абье оубъди оученикът свою. Вънити въ корабай: ї варити и на ономь полоу. Къ видъ саї дв. доньдеже самъ отъпоуститъ 2) народы. " о търе окъ см тмъ те въ горя помолитъ3) см. Г вечеръ бълвъшю въ во ко рабав по сръдъ морть. ă сь единъ на демай · ї вид ввъ на | стражджштна въ гребеии рав во вътръ противынъ ї мъ рі при четврътві стражи ноштыный в приде къ инмъ по моро хода в хоте ми--чти на | опи же видеваше и по моро | ходашть непьште вашм придракъ бълти ї въдъеашм вси во видветьше 1. Т выдма тоша са. онъ же абые гла съ | инми. Т рече т мъ. Држдаї те адъ есмь не боїте см. І въниде кі нимъ въ корабав. То оулеже ветръ т seло iz лиха дивавауж см т оужасаа үж см. (Стр. 57—58; лл. 93—94. Мар. VI, 34—51).

 \mathbf{i}^c абые выл \mathbf{i}^b дальманоу фаньскы \mathbf{i}^5) \cdot \mid \mathbf{i}^c изидж фарис \mathbf{i}^a \cdot \mathbf{i}^c начыша \mid сътадати са съ иймь \cdot \mathbf{i}^c скж \mid ште отъ иёго знамень \mathbf{i}^b съ \mathbf{i}^4) \mid исе \cdot \mathbf{i}^c скоушанжите и \cdot \cdot \mathbf{i}^c въ \mid здъхнжвъ дхомь своїмь \mid гла \cdot чьто родо сь знамень \mathbf{i}^b \mid \mathbf{i}^c штетъ \cdot амии \cdot гліж ва \mid мъ аште дастъ

¹⁾ са едва можно разобрать; вм. него кирилл. буквами написано «оувъ».

²⁾ Въ « вахших» посль д и въ «отъпоустить» посль т неясно в или в.

³ Въ «о|търг..къ» двъ буквы, означенныя точками, выскоблены. Въ томъ же словъ послъ т, а также въ словъ «помолнтъ» можно читать и ь вм. ъ.

⁴⁾ Неясно ъ или ь.

⁵⁾ Послѣ и можетъ быть и ъ.

см родоу се моу знамение. Тоставь на. | вълвуъ пакът въ коравав. Так на онъ полъ. Такъща выдати улъвъ Т радев | единого улвел. не гливауж | съ собож въ кораби. I пришта аше Гмъ гла. видите блю дите са. отъ кваса фарись і ска. ї отъ кваса бродова. І помъншавах проуть къ | дроугоу глиште. вко улвеъ | не г'мамъ чьто помъшатате вко ульть не вмате. Не оу ли чюете ни разоумьете· окаменено ли в'мате | сръдьце ваше· очи в'мжште | не ENAUTE. I' OF THE LAW TE WE CALIENTE. I' HE DOMENH TE AN. ĕгда пать хавых прв ломихъ вь пать тысжшть № колико кошь оукроуут Выдасте глаша емоу ЕТ 1 вгда седмина въ четъ рн 1) тъсжшта колико кошь ниць г'сплъкень в оукроух в) | выдасте они же рвша ж (ї гла ї мъ не оу ли разоумветь. Ї приде въ видьсаї дж. І ї приведоша къ немоу сле па. ї молеауж 1. да і косне тъ. 1) ї нмъ за ржкж слепа его. Т идведе и вънъ ї z выси· ї плинж на очи его· въдложи ржцѣ на на въпраша аше и аште чето видитъ. Т възбожвъ гладше виждж | чкъг чко д..... 2) виждж ходашта по томь же пакът | въдложи ржце на очи его. | ї сътвори і продърети. ї оу теори см. ї оудьрѣ всм свѣ тъло. ї посъла і въ домъ ! его гля. ни въ высь выниди. ни повъжды никомоуже въ выси. (Стр. 60—61; лл. 98—99 об. Мар. VIII, 10—26).

i ведоша иса къ | архиёреоу каїфb. i съпидж || са къ немоу вси архиёрео i ста|рьци i кънінжьници i i петръ | i дѣаше i здалече вь слbдъi | его до вънжтрь въ дворъ архи|ереовъ i i вb сbда съ слоуга|ми i грbва са при свbшти i рхиёреi же i вьсь съньмъ i скаахж на iса съеbдbтеiхь-

¹⁾ Неясно ъ или ь.

²⁾ Послѣ д нѣсколько буквъ стерто и по скобленному написано квриллицей «жене», что съ глаголич. д составитъ «джене».

^{3) «}каїфіт» ошибочно, вм. «каїафіт».

⁴⁾ Въ словахъ: «къннжынци» «слъдъ», «архијереовъ» можно читать и ь вм. ъ, а въ словъ «къннжынци» — послъ ж можно предполагать ъ.

ства 1) да 1 оубыжть ї не | обретайуж миоди бо льжи | съведетельствовайуж на | ий ї не везуж равъна 1) съведетельствовайуж на нь гліжште і етерні въ ставъше 1) льжж съведете льствовайуж на нь гліжште і еко мъі слъпшауомъ ї гліжшть еко йуъ разоріж цръко вь сніж ржкотворенжіж і ї трыми дънът 1). ї но нержко творенж съзнидж тако же | не ве равъно съведетелъ ство 1) ї уъ ї ставъ йрунёрен | по среде въпросн їса гліж | не отъвештаваєщи ли инчьсо | же; чьто сні на та съведетель ствоущть ї є же мльчайше | ї инчьсоже не отъвештава йше Пакъї йрунёрен въпро сні глім емоу тъ і ли еси уъ | снъ влівенайго ї ске рече | йуъ ёсмь ї оузьрите спа | чскаго о десняж седашта | снльт ї граджшта съ обла кът небскъї ми (Стр. 74—75; лл. 122 об.—123 об. Мар. XIV, 53—62).

" въістъ егда | молваше см единъ съ ни мь ввахж оученици его | ї въпроси на глм кого мм не пьштюжтъ народи въіти | они же отъвъштавъше рышм | їоанна кръститель. Тии | же ї лиж ови же вко прокъ | етеръ древльнихъ въ скръсе рече же ї мъ въ | же кого мм глете въіти | отъвъштавъ же петръ рече | ўа бжьв Онъ) же запрышть | ї мъ повель никомоуже | не глати сего рекъ вко | подовайтъ сноу чекоумоу | много пострадати ї искоу шеноу въіти отъ старць | ї архиереі ї кънижьни къ ї оубьеноу въіти отъ старць | ї архиереі ї кънижьни къ ї оубьеноу въіти | ї трети дынь въскръсню ти глайше всемъ аште | къто) хоштетъ своі | по всм дни ї ходитъ по мив ї ти | да отъвръжетъ см себе | ї да възъметъ крстъ своі | по всм дни ї ходитъ по мив | ї же бо йште хоштетъ діть | свою съпасти погоубитъ ю | ї же йште хоштетъ погоуби тъ діть свою лук. Іх, 18—24).

¹⁾ Въ словать «дънъ», «съвъдътелъство» (послъ л), скъто», «хоштетъ» «равъна», «въставъше» можно читать и ь вм. ъ.

Изъ Саввиной книги.

Саввина инига представляеть изъ себя Евангеліе - апракось; написанное кириллицей въ XI въкъ на древне-болгарскомъ языкь, Евангеліе это дошло до насъ безъ начала и очень многихъ мпстъ въ серединъ. Нъкоторые изъ недостающихъ листовъ были пополнены уже в древности, и таким образом текстъ Саввиной книги вошель въ составъ рукописи, писанной разновременными почерками на 166 листахг. Изг нихг 129 листовг (листы рукописи 164 и 25-151; помьту 139 носять два листа) приходятся на долю Саввиной книги; 24 листа (1-24) содержать палимпсесть, новый тексть котораю предстаоляеть дополнение утраченных листовь Саввиной книги и писань въ XIV впки въ Россіи; 12 листовъ (152-163) занимають русскія дополненія XII впка, и 1 листь (165), содержагиій, повидимому, отрывокі изг столпові (указателей) ко Евангелію и Апостолу, писанз югославянским письмом XI опка, но почерком отмичным от почерка Саввиной книги.

Саввина книга получила свое название от двух приписок, сдъланных какимъ то попомъ Саввою въ XI въкъ: «по сака ψ алъ» (л. 49); «помодн $\tilde{\Gamma}$ н рабоу теоємоу савю» (л. 54).

Рукопись, если судить по характеру приписокъ и дополнспій, издавна находилась въ Россіи; нъкогда она принадлежала Середкину монастырю подъ Псковомъ (приписка почеркомъ XVII в. на листъ 1 об.: «съръвина (м)»). Въ настоящее время она хранится въ Московской Типографской Библіотекъ.

Впервые памятникъ изданъ Срезневскимъ въ 1868 году (Томъ III Сборника статей, читанныхъ въ Отдъленіи русскаго языка и словесности Императорской Академіи Наукъ). Въ 1903 году вышло новое изданіе подъ заглавіемъ: «Саввина книга. Трудъ Вячеслава Щепкина». Изданіе Отдъленія русскаго языка и словесности Императорской Академіи Наукъ (Памятники Старославянскаго языка т. І, в. 2-й).

co HE H EBA W MOA PÃA P M S -

Въ оно видевъ іс многъ народъ і и милосрдовавъ исцели неджжънъй имъ позде 1) же въ въ што при падж оучеци (sic) его глжще поусто е | место и годъ юже минж отъпов сти народъ да шъдъше въ окръс тъ най вси коупатъ севъ врашъ на іс же рече имъ дадите въ имъ | шсти оми же глаша не имамъ съ де тъкмо е хавбъ и дет рибъ онъ | же рече принестте съмо и повелъ на родоу възлещи по тръвъ и при мъ е хавбъ и объ ръ въ и възъртвъ | на нбо сти и пръломъ дастъ оуче никомъ хаббъ а оученици нарофамъ и ты вша вси и насътнима са и | възаша избътъкъ оукроухомъ | бі кошъници плънъ и шдъшихъ | бъ мжжъ е тъ сащь развъ женъ | и дъти и абие подвиже оучени къ вълъсти въ корабъ и варити | на ономь полоу доньдеже отъпоу ститъ народъ 1:2)

ं दर्भ द्व हिंब से लेंब है द हिंद -

Въ ойо придъва іс оученикъ свой і и рече імъ милъми естъ народъ і яко трети диь присъдатъ ма і и не имжтъ чесо івсти и не уощж і йуъ не відъшъ отъпоустити да не і ославъжтъ на пжти глаша емоу і вченици его къде оу насъ въ поустъ мъсть ульвъ толико івко на съптити народъ коликъ гла імъ іс і колико ульвъ имате они же ръща і ди мало рибиць и повель іс нароідв възлещи на земи и примъ ульвъ и ръвж поубаль пръломи и да стъ оученикомъ і іс а оученици на родоу и выша вси и насъптиша са і и възаша избътъкъ оукроууъ і д кошьниць плънъ и възаша избътъкъ оукроууъ і д кошьниць плънъ и възаша устъпоущъ народъ въльзе і въ корабъ и пръйде вь пръдълън могъдаламъ:

CO HE A EBA W MOA PENT

¹⁾ к переправлено изъ другой недописанной буквы?

^{2) «}на » написано по подчищенному.

³⁾ Начальное о въ словъ «оученикомъ» написано по подчищенному.

Въ оно оубъди ї оученикът свой выльсти въ коравь и варити его | на онъ полъ моръ. доньдеже отъпо стить народъ й отъпочив народъ выдиде на горж единъ помолитъ са. подде же бывъщю въ Д ж же | годинж ноции приде къ нимъ іс по мороу хода. й видаваше і оученици его по мороу ходаща оубоши са гляще ико придракт встт и отт страха въдъпиша и гла | имъ ис. надънте са шко адъ есмь1) | и не богте см. отъвъщай же петръ | рече емоу ги. аще ты е повели ми прити къ севъ то же рече емоу приди излъзъ же ис корабле петръ. | и хождаше по воде и приде къ исв. | вида же ветръ лють оубою са. и нача потаплети са. и въдъпи гла | ги спс (sic) ма. іс же простъръ ржкж атъ его. и гла вмог маловъре почто са сжмить и выльдъшю вмог въ | корабь оулеже вътръ. а сжщег въ | кораби поклоница са емоу гляние ыко ты еси въ истиня вжи спъ и прыпаввъше придж въ земь ж генисаредь:

CO CR TEBA W Mºa F C K Z -

Въ оно пристъпним къ петря вьде мажире дидрагъмът и реша емя очитель вашъ не даетъ дидрагъмът гла имъ петръ ет и егда пойдж въ храминж вари петра егла что || ти са мьнитъ симоне цре демь ин отъ кого въдемажтъ дань ли оброкът отъ својуъ ли сповъ ли отъ | тоуждихъ гла емоу петръ отъ тя ждихъ рече же емоу ес нъ да не съ владнимъ ихъ шъдъ на море въвръ ди ждицж и имъшжж са пръжде | ръвъ въдъми ж и отвръди ей оус та обращещи статиръ отъ въдъми | и даждъ имъ да ма и да са и абие о въ тъ часъ падж оученици его пръдъ | нимъ глжще кто вбо болы естъ въ | црстви ибецъмъ и присъвавъ ес | отроча и постави е по сръдъ ехъ и ре че ами ами глж вамъ аще не обра тите са ни вждете еко дъть не | имате

¹⁾ ь написано по подчищенному.

²⁾ Конечное в писцомъ рукописи переправлено изъ в.

³⁾ а переправлено изъ другой недописанной буквы?

вынити вы црствие неское. | а иже оу во съмфритъ са. шко отро|ча. съ естъ воли вы црствии ивсцѣмы: — | (Стр. 20—23, дл. 39—41 об. Матө. XIV, 14—22; XV, 32—39; XIV, 22—34; XVII, 24—XVIII, 4).

CO HE Z EBA W NOY -

Въ опо приходащь тоу въ странж гадаринаски сържте имжи единь отъ града. иже имеше высь отъ / льть многъ и въ ризж не облача ше са и въ храминв не живвше нъ | въ гробъхъ. оу зърввъ же иса при паде къ немоу. и гласомъ велиемь рече что естъ мив и тевв исе в сне ба външъныго. Моля ти са не иж чи мене. префате во и дубу нечистоумоу пунти отъ чака отъ имогъ во летъ поуващаще и и ва зауж і жжи жельдичью й пжты стрыгжцією й растрыгавь жуви гони мъ бъиваше въсомъ скоув поустъиж въпроси же ברס ול רחם. יודס | ווחם בכדש. הוא אב הביבה הברבהות. | שונם בשבו многи вынидж въ нь мо леуж же іса да не попелить имъ вь беддынж вынити. БВ же тоу ста до скиное много пасомо въ горт. и молиша і втен. да повелить имъ вышти въ стадо синов. онъ | же повель имъ вышти. ишъдъше | же въси вънидж въ ста^{до} свиное́. 1) || и оу стрыми са все стадо по врегоу въ е́деръ 2) и їстопе въ водь. видвише же пасжие въвъвъжаща и въдвъстиша въ градъ и в сельуъ идидж же народи и прада видетъ въвъшаго и придж къ тсен. и обрати садаща чака при ногоу говоу из негоже изнак въсн. облачена съмътсла ща и оубопша са вадевстиша | же имъ видевъшен како спе са | въсънът (sic) и молиша и всь народъ области герьгесниьскъта отпти отъ ниуъ пко страуомь велиемъ одръжими втуж. іс же выльдъ въ корабь възврати са. моловше же са емоу мжжъ їз негоже вовси ИZИДЖ. ДА БЪІ СЪ НИМЬ БЪІЛЪ. | IC ЖЕ ОТЪПОУСТИ I ГЛА. ВЪДЕРАти са въ домъ твог и повъдаг влико ти створи бъ онъ же

¹⁾ Подъ этой страницей приписка: «помозн гн ракоу твоемоу савю».

²⁾ а написано по подскобленному писцомъ рукописи.

йдеше по | всемоу градоу проповедам. ели ко створи емоу іс: ф (Стр. 36—38; лл. 53 об.—55. Лук. VIII, 27—39).

й то гда съблазнатъ са мнози и дрб гъ дроуга предастъ. й выднена видить дрягь дряга и миоди Ажи про въстанжтъ й миоръ прельстатъ и за оумноженије везакониа йсакнетъ любът | многътуъ претрыпевът же до копьца спетъ са. и проповъстъ се са | ева W црствии. по все вселенки | въ съведенельство всеми адъркомъ и тогда придетъ коньчина. егда же оузърите мрьдость | дапоустыши реченжи промъ | даниломъ стомира на мисти | стимь иже читеть да разоумѣваєтъ тогда сжин въ йюдет да | вѣгажтъ на горъ иже въ 1) кровъ (уъ. да не съладитъ 2) еже естъ въ 1 урамъ его. н иже на селъ такожде Да не възвратитъ са въспать. Възатъ ридъ својуъ горе же непрадиъјмъ и доминмъ въ | тъ дънь. молите же са да не вя детъ въство (sic) ваше зимьно- ни въ сжвотя. бядеть во тогда с крывь келию. шкаже ивсть выпла. отъ начала мироу досель. | нъ иматъ бълти. и лие не бънца пръвратили са дине ти не ви оубо спасла са всака илъть за извранънам (sic) | же прекратать са. дыние ти- тогда аще кто къ вамъ речетъ се ут | сьде не имете веры въстанять | бо лъжні ўн й лъжні про- й дадать | знамению пелню й чюдесашко првакстити още естъ въдможъно извранъта се пръжде рвуч вамъ а ще рекить вамъ се въ поустъни. Пие идете. се въ съкроветъ и не име те веръг вкоже во матин истоди тъ отъ въстокъ и пватеть са до | запада тако во вждетъя пришъ ствие сна часка идеже во аще въ детъ троупъ. тоу събержтъ са орыли и льие по скрыби дыны техъ слыньце мрыкиетъ й лоуна не дастъ | свъта своего. й двъздът съпа-ДЖТЪ СЪ ПЕСЕ И СНАЪТ ПЕСНЪТА ДЕНГИЖТЪ СА. И ТОГДА МВИТЪ СА ЗНАМЕНИЕ СПА | ЧЛСКАГО НА НЕСИ- И ТОГДА ВЪСПЛА ЧЖТЪ са вса колена демьскаю и оудьрать спа члскаго граджина

¹⁾ ъ изъ ь.

²⁾ Посав «сълазитъ» пропущено «взати».

на облацвут несктуть съ силон | и славон велиен посъветь аблът | съ гласомъ велиемь тржевномъ | и съвержть избранъто е́го о́тъ | четътрь вътрь о́тъ коньць песь || до коньто и́уть о́тъ смоковъвьиа | же наоучите съ притъчие́гда | же въш вждетъ млада и листви |е́ прозавнетъ въсте шко близъ | е́стъ жатва такожде и вът е́гда | оузърите вса си видите шко бли уъ естъ при двърбут о́ми гаж ва мъ шко не мимо и́детъ родъ съ до пьдеже вса си бжджтъ нбо и́ Земь ш мимо и́детъ а словеса мош не ми мо и́джтъ:

🗠 🖁 ာ - BEAIK காஜ் பதி சதி இ பிறிவ ် မြ

Рече гъ своимъ оученикомъ о дин | томь и годинъ тог, никтоже | не въсть ни агли несции тъкмо | оцъ единъ шкоже во въстъ вь дьин ноевът тако вждетъ пришьс/твие сна члс-каго шкоже во въ/хж пръжде въ дъни потопа шдж/ще и пижще женфще и посаганж/ще до негоже дне въниде ное въ ко/въчегъ и не ощнотнимъ донъдеже | приде вода и възатъ въсъ тако вж/детъ пришьствие сна члскаго (Стр. 74—77; лл. 86 об. — 89. Мато. ХХІУ, 10 — 39).

Рече гъ притъчж сиж подобьно естъ || црство неское чакоукоупьцю ищж щюмоу добрь висъръ иже обрътъ | многоцъньны висъръ шъдъ прода стъ все имъние свое елико
имъше | и коупи пакъ подобъно естъ цръ ство ибское неводоу въвръженоу | въ море отъ всакого рода събъравъ шю
иже егда испльни съ изблькъ ще и на краи и съдъше избраша)
добрът съсждъ 2 а зълъи избръгоша вънъ | тако бждетъ
въ съконьчание въка | изиджтъ аггли и отължчатъ зълъи отъ сръдъи правъдънъутъ и въвръ сжтъ ж бъ пещь огнънжтоу бжде тъ плачъ и скръжътъ зжбомъ гла | и разоумъете
ан вса си глаша емо | е ги и скръжътъ зъбомъ гла | и разоумъете
кънижъникъ наоучъ са црстви и нескоумо подобитъ чакоу

¹⁾ о писцомъ рукописи переправлено изъ недописаннаго а.

²⁾ Вм. «къ съежды».

домо||витоу · йже йдиосить отъ съкро|вици своего · нован и ветьхан · й бъи|стъ егда съконьча се притъчж си|ж · преиде отътждоу · й приде въ очь|ствие · й оучаше ж на сыньмициуъ | йхъ: (Стр. 126—127; лл. 131—132. Мато. XIII, 45—54).

ство сице | вѣ пса вь нѐ стъуъ (sic) оць прѣдъ рожды ствомъ опол8. а се на литоу…

Ісоу рождыню са въ видьлеблив июденсцивлы вь дин прода цра. | се вльсен отъ въстокъ придж | въ ераль гажще. къде естъ рожды са цръ подескъ видехомъ во звездж его на въстоци. I и придохомъ поклонитъ са емя. оусаъшавъ же продъ цръ съма те са п всь персямъ съ нимь и събра вса арунерей. И кънижыникът людьскъти. И въпраша ше à къде ус раждаетъ са. они | же рыша емоу. въ видьлеомь | июденсцамь · тако во поа истъ | промъ и тън видьлебме демле | июдова. ничимыже мыньши в си въ вадка (sic) июдовауть ис тебе | бо йдидетъ вака иже оупасетъ | люди мой йидав тогда иродъ | таі придъелеъ ельуеъі чепътта отъ ниуъ врема пель-ΜΔά CA ΖΕΤΖΑΤΙ· ή ΠΟς ΤΛΑΒΈ Α΄ ΕΤ ΒΙΙΩΚΟΛΙΈ | ΡΕΊΕ· ШΤΑΤΙΙΙΕ испълтате извърстьно о отрочати. егдаже обращете è повъдите ми. да и адъ шъдъ поклоня са емоу. они же посавшавъше цра идоша и се звъзда ижже видъша на въстоцъ. идеше | предъ иими. доньдеже пришъдъ ши ста на връхоу. идеже бъ отроча. видъвъше же. двъздж въздра доваща са радостиж велиеня | звло. и въшъдъше же пъ храли иж. видеша отроча съ мариен | мтерин его. и падъше поклониша са емоу в открытые съкровища принесоща емя даръ длато й ливанъ. й дмурым. й отъвътъ примъше въ сънъ. не възвратиша са къ продоу пъ пивмъ пятьмъ отидж въ странж свож: ф (Стр. 137—138; лл. 1392—1392 об. н 142. Мате. II, 1-12).

¹⁾ о изъ чего то переправлено.

Изъ Ассеманова или Ватинанскаго Евангелія.

Ассеманово Евангеліс представляет изг себя церковнославянскую рукопись XI въка, писанную ог малый лист глаголицей на 159 листах и содержащую Евангеліе-апракос безг конца (въроятно, безг одного послъдняго листа).

Памятник этот еще в 1736 году был вывезен из Іерусалима патером Іосифом Ассемани († 1768), по смерти котораго перешел к родственнику его Степану Ассемани († 1782), архіепископу Апамейскому (Аратеае). От послыдняго он пріобритен был Ватиканскою Библіотекою.

Рукопись была издана Рачкимъ въ Загребъ: «Rački Assemanov ili Vatikanski Evangelistar. U Zagrebu, 1865», и Чернчичемъ въ Римъ: «Assemanovo izbornô Evangjelje na svetlo dao D-r Ivan Črnčić. V Rimu, 1878».

Рече гъ къ прішедъщімъ къ | немоу пюдеюмъ. Дѣла пте не бра шно гъпба щеє нъ бра шно прѣбъпва тщеє въ жібо тѣ вѣчьнѣам. | егоже спъ члчь | вамъ дастъ. | сего бо оць дна-мена бъ. рѣша же | къ пемоу чьто сь творімъ) да дѣ лаемъ дѣла бжи а. Овѣща пмъ йс. | и рече. се естъ дѣ ло вже. 2) да вѣроу е те бъ тъ егоже || онъ посьла. рѣша | же къ немоу. кое оу во 3) тъп творіші 1) | дпаменіе. да | відимъ и вѣря нме мъ тебъ чьто дѣ лаеші. оци наши | ѣсм маніж въ поу стъпниъ ко же есть | писано хлѣб 1) с пысе да ймъ ѣ тот ре 4) же ймъ йсъ. Ймй Ймй гаж ва мъ. не моси да (sic) вам | хаѣ 1) с нысе.

^{1) «}т» и «в», «х» и «л» написаны вязью.

^{2) «}ж» и «т» написаны вязью, «ж» сверху «т».

³⁾ Въ этомъ словъ надъ оу, какъ и на многихъ др. гласныхъ рукописи, надстрочный знакъ стоитъ наклонно и похожъ на . Передать эту тонкость печатнымъ шрифтомъ не было возможности.

^{4) «}ре» написано ошибочно писцомъ вмѣсто «рече».

нь ойр $w_0 H_1$) у в в g_0 , харех пстиния ср g_0 несе: g_0 харех g_0 харех g_0 несе: g_0 харех g_0 харех g_0 несе: g_0 харех g_0 несе: g_0 харех g_0 харех g_0 несе: g_0 харех g_0 харех g_0 несе: g_0 харех g_0

∴ B cpt E 5) HE no na: | ∴ EEta W HO. raa |

Рече гъ кь веро вавъшім кь немоу піо деомъ Яд і есмъ хле въ животъ нъті. Грімды кь мънв не има тъ въдьальа пті съ й вероуій въ ма не пматъ (въждадаті в) са николіже нъ ре хъ вамъ вко відвете ма й не вероуете все еже да стъ мі одъ къ мінв прідетъ й гра доциато (sic) къ мінв не ижденя вонъ Пъю сънидъ съ нёсе да не теорія вола мовій нъ волія посълавъща по ма Се же встъ волю посълавъща по ма Се же встъ воль посълавъща по ма Се же встъ воль посълавъща по ма ода Да въсе вже дас (sic) ми не погоувъль о него Нъ выскрышя й въ последы пі день : (Стр. 16; Ля. 12 об.—13. Іоан. VI, 27—39).

Въ оно пришед | йсть въ | домъ петро въ 6) й відѣ | тъштя его | лежмия отпермъ жегомя | й прикосия см ряцѣ ей й остави | ій огнь и въста | й слоужайше емоу | поддѣ же въпршю привъсм кь | немоу въсънън | многът и йдгърна словомъ доу уты й въсм нејджжьнъй й цѣлг да събя детъ см речено е йсанемъ прро мъ глиремъ | ть неджгън нашм прийтъ й во лѣдни понесе оу дърѣвъ же йсъ | миють народъ | окръстъ себе по велъв) йти на онъ | полъ й пристаплъ единъ отъ | кънижьникъ во рече | емоу оучителю | йдж по тевъ

^{1) «}м» и «ор написаны вязью.

²⁾ Трудно разобрать «ъ» или съ».

³⁾ Эта строка вставлена между другими и написана болье мелкимъ почеркомъ. Болье мелко написаны и предыдущія строки со словъ: «не мосн», а также выше слова: «ъко... ъсти».

^{4) «}б» и «ж» написаны вязью; на концв два і.

⁵⁾ Глаголическое в означаетъ число 2.

^{6) «}ж» и «д», «т» и «в», «т» и «р», «п» и «о» написаны вязью.

⁷⁾ Глагодическое α означаетъ число 50, г—число 4. α ° α = по Пятидесятницъ α означаетъ число 60.

⁸⁾ Послѣ перваго «к» неясно «ъ» или «ь».

вміжє 1) коліждо йдеши і й гла ёмоу йсь ли сі біденты 2) имжіть й пьтица несь пънья 3) гибідда а і сйъ члат не йма тъ кьде главън | подъклоніті і дроугъї же отъ оу ченикъ рече ёмоу і гі повелі мі і прѣжде йти й погре ті оца моєго і йсь | же гла (sic) ёмоу По | мьив йді й оста еї мрътеъній 4) по грети свою мрътеьца 4) й вълвідьшю емоу | въ коравъ по не мъ идж оучени ёго ∴

.: Ne r eBta W Mea. | : raa m r :: |

Въ он Въше дъшоу йсоу | въ каперна оумъ. Пристяпи къ не моу сытыникь. Мам 1) и и гла. Го трокъ мои лежить въ домоу мо Емъ ославленъ. | лють вко страж да. гла емоу нев адь пришедъ нив ліж й. й отъявщи въ 5) сьтыникь рече | емоу Ги. ивсмъ достойнъ да въ домъ мой вънідеші. нъ тъкьмо рьці словомъ. І й йцелеть отрок мой ньо адъ чкъ еслов подъ влако іж. 6) имън подъ со вож воннът. И гля CEMOY HAL! I HAETE H APOYTOY MOY HOLD H HOHAE: I H PAGOY моёмоу. | сътворі 4) се й сътворіть. 4) Слъї шавъ же йсь діві са емоу п рече граджиним по немъ Ям | глж вамъ ин | къ идан толікът верън обретъ. Гліж же вамъ. тко мнози і W въстокъ и отъ западъ приджтъ и възлагжтъ съ аврајамомъ п псакомъ п тковомъ | въ црстви 4) ибсь ивамъ. А снее севта пугьнани вжажть въ тъмж кромвшьнижих. Тоу бяде тъ плачь й скръжетъ дябомъ. | Й рече псъ сътыникоу иди вкоже вврова бяді тебв. І й йцвав отрокь его І въ ТЪ часъ :

^{1) «}м» и «о» написаны вязью.

²⁾ аз» и «в» написаны вязью.

³⁾ неясно, «ъ» или «ь» послѣ «с».

^{4) «}т» и «а» написаны вязью. Слово «мрътсьца» написано болже мелкимъ почеркомъ.

⁵⁾ Последніе четыре надстрочные знака почти тожественны и очень похожи на точки. Вообще въ этомъ памятнике иногда трудно отличить ' ' и -, т. к. имеются переходныя формы отъ одного типа къ другому.

^{6) «}л» и «д» написаны вязью.

GR 7 EFBA W MOA | FRA . H 7 .: | 1)

Въ о пръхода ис | відъ | чака съдащь на | мънтынициименемъ | мадеа и гла | емоу по мынь гради и въстав | по немъ йде и | бъй емоу въдлежащоу въ домоу | и се мнози гръшънщи и мънтари пришедъше | въдлежабуж съ | йсмъй съ оученикъ его и видъръше и фарісей | глабуж оученикомъ его По чь то съ мънтари | и гръшъникъ в стъ оучетель | вашь исъ же слъщшавъ 2) рече имъ | не тръбоужтъ съдрави врача нъ | болащи шедъше оубо наоучите са чьто естъ | мілостънні хощж а не жрътев | не прідъ праве дъникъ прідъватъ нъ гръшьникъ на покабние :: —

: He A no A εΒ ba 8) | :: o moa raa m Z 1) :: |

Въ оно пришедъщоу исоу въ странт вербесиньских сървитосте и дъва въръна. Отъ гровиштъ исуодаща. Аюта явло. Тко и не можабше минити никтоже ителъ тъмь. У и се възъписте глща. чьто и естъ нама и терв йсе сне вжи. У Пришелъ еси съмо. У пръжде връмене иминтъ насъ. въ же далече о нею стадо свини ими Повели имиъ ити въ стадо свино. И рече имъ идъте. Они же ишедъще въ нидж въ свиний. И абие оустръми см стадо въсе по връгоу въ море. И оутопж въ војдауъ. А пасжщей въжаща. О и шејдъще въ градъ и оутопж въ војдауъ. А пасжщей въжаща. О и шејдъще въ градъ и оутопж и ней. И видъвъ о въсъноую. И се весъ градъ и диде противж исей. И видъвъ о въсъноую. И се весъ градъ и преде противж исей. И видъвъ ше молиша и да ви пръщелъ и пръдъ въ свой градъ.

¹⁾ на означаетъ число 71, а м 3-69.

²⁾ Буквы «л» и «ъ» на письмѣ связаны.

³⁾ На поляхъ приписка кириллицей: «не: е: се ж: е: а гла д'».

⁴⁾ Неясно «ъ» или «ь» послъ «м».

^{5) «}ж» и «р», «м» и «о» написаны вязью.

^{6) «4»,} повидимому, переправлено изъ «м».

⁷⁾ азо и ако написаны вязью.

GR E1) no 7 EB | .. WT MOA FAA

Въ о̀ кына зь етеръ вышедъ кь псоу 2) | кланваше | са псен гла: | Бко дыши мо| в оумрвтъ Нъ | пришедъ възло жержка тво м 3) й о живетъ И въ ставъ йсъ по не мъ йдваше й оу чениці его И се | жена кръвоточи ва в тавъ й мъщи и прист жплъші съ за ді прикоси | са въскрилій ри зъ его глаа ше во въ севъ | Лие тъкмо при косиж са різв | его спсена ба да Исъ ке обращь са й видвв | м рече Дръза ј и дьщі въра тво в 4) спсе та й спсе на въ жена й | чеса того й при шедъ йсъ въ до мъ кынажь й видвв въ сопьца й | народъ маъва иръ в И гла ймъ | отідвте не оу мрвтъ во двви и про на сыптъ | й рагаа же а емоу Сгда же й згънанъ въй | народъ въшедъ мътъ м | за рака и в въста дви ца й изиде | въста дви ца й по въсей зе мі той с (Стр. 46—48; лл. 36 об.—39. Мато. VIII, 14—23; 5—13; IX, 9—13; VIII, 28—34; IX, 1; IX, 18—26).

: Gx s. 8) Hồ nt ề ô nôy | rha 0) = 10) :

Въ о съще дъщоу йсоу | съ горъг | съръте й на родъ мъногь | й се мжжь йх на рода възьпи й | гла оучителю | молж та пріхьрі на сна моєго | Тко йночадъ ми | ёстъ й се дуъ е млетъ) г й і і ржив забля въпіє тъ й пржжаетъ | са съ пънамі й ёдьва буодіт | отъ него съкроу шаба й Й моліх | са оученикомъ | твоймъв) да ижа нжтъв) г й не възмогж отъ-

¹⁾ Глаголическо Тозначаетъ число 6.

²⁾ Слова «вышідъ кь йсоу» вставлены болье мелкимъ почеркомъ.

^{3) «}т» и «во написаны вязью.

⁴⁾ Въ словъ «твоъ» буквы «т», «в» и «о» написаны вязью.

^{5) «}в» и «т» написаны вязью.

^{6) «}м» и «л», «ж» и «д» написаны вязью.

⁷⁾ Трудно разобрать «ь» или «ъ».

⁸⁾ Бозначаетъ число 8.

^{9) «}г» и «л» написаны вязью, «а» и «л» меньшаго размёра, а надъ л.

¹⁰⁾ п 3 означаетъ число 99.

^{11) «}н» немного болъе обычнаго размъра. Въ рукописи часто трудно отличить малую букву отъ большой.

вівштавъ йсть ре: © роде невтрен і й разбраштенъ і доколь вждж вы і васъ й тръпільж вън привеіді ми снъ твой і съмо- бще же пірыджіню емоу і повръже й въсъ і й сътрысе й заіпръті же йсть і дубу нечистоумоу і й йцълі отрока і і въдастъ і маітери его. Дівільауж же см і вьси о велічій въдастъ і маітери его. Дівільауж же см і вьси о велічій

HE S HO E O NOY PAA PH : 2)

Въ онов законникь Етеръ пріде кь исбу пскоушана и п | глм. оучите лю чьто сы творы) живота | вычынааго на слы-AOVIN. OHR | WE PEUE KE HEMOY. | BE ZAKOHE HETO MICAHO ёстъ ! како чьтеші· онъ же отъет штавъ рече вы длювиші Га | Ба своего W в сего срдца тво его. 1) и въсет | Дшет и о въсена крепості | твоена. 1) и о всего помъщие инт твоего 1) лю ві й й йскрънваго своєго вко і й самъ см. Рече же ємоу йсъ. | право отъвъщи се сътвори 1) | и живъ вядении онъ же уот а оправъдити са самъ рече къ исоу и кто естъ искрынні мон. Өтъвына псь прече чкь Етеръ съуождааше 3) о ерслма 4) в в ернуж. и въ ра звойникън выпаде. Тже и съвлъкъше й й в двъг въдложьше на нь отгаж оставльше й влж жива. По пріключаю же й врей і втеръ съхожда аше 3) пжтемь тамъ й видавъ й мимо йде тако жде й леватъ вывъ на томыжде мъстъ пришедъ и віджвъ и иммо йде. Самаржиже 4) етеръ грыдът й пріде | надынь й виджет й масрдова. 4) и пристяпль обм да 5) строупъ его. възливана ольно пвио въсаждъ же и на свой скотъ приведе и въ гостивницж. п прілежа в мъ. й на оутріа й шедъ. вьземъ дъва п'внава. да стъ гостинникоу и рече емоу приле жи емъ.

^{1) «}т» и «в» написаны связно.

²⁾ р н а означають число 121.

^{3) «}жд» написаны связно.

^{4) «}м» и «л», «н» и «ж» на письмъ связаны.

^{5) «}м» переправлено изъ первоначальнаго «ѣ».

й ёже а ште прийждіве ши. Адь ёгда въ двраштж са въ ддамъ :.

ті кь то оўбо отъ тѣх | трій мьнитъ | ті са бънти йс крьний въпад шоумоу въ разбойникъи. Онъ же | рече. сътворей 1) | масть²) сь инмъ. | рече же ёмоу йсъ. | йди й тъи твори 1) | такожде ∴ (Стр. 72—73; лл. 58—59 об. Лук. ІХ, 37—43; Х, 25—37).

Тогда предадат вън въ скръбъ и оубижтъ вън и БЖДЕТЕ НЕНАВИДІМИ КСЕМИ БАЗВИКЪИ ИМЕНЕ МОЕГО РАДІ И то гда 3) събладна тъ са мнози. Ти дроугъ дроуга пръдастъ. И вы дненавидитъ | дроугь дроуга. И мном лъжий | проци въстанж тъ. И прельста тъ мпогън. И за оумножеинт ведаконит исакнетъ любън либотънитъ. Прт тръптити же до конца тъ спсетъ см. И проповъстъ см евъле (4) се црствик. 1) по всей въселенки. Въ сывкакте лъство выскить водкомъ. И | тогда прідетть кончіна. Егда оу зьріте | мръгость да поустъннъ реченя прокомъ стоющж на месте. Гиже чететь да разоумевает. Тогда сжині въ шоден. да стражть на горьн. и їже на кровтув. AS HE CE YOAITE BEZATE THE ECTE BE ASMOY ETO. H THE HA селъ також де. Да не възвратитъ) см въспыть възмтъ ризь свойуъ. Горе же непраздънънилъ и до жинтинить въ тъ ДАНІ · МОЛИТЕ ЖЕ СА · ДА | НЕ БЖДЕТЪ БЪСТБО 6) ВАШЕ ZHANЪ ! ні въ сжботъ. | Бядетъ во тъгда скръбь | велика. Жка же | настъ възма. | штъ начама | всего міра до селъ. ни нма тъ **БЪІТІ** (Стр. 98—99; л. 83—83 об. Мате. XXIV, 9—21).

GETA W NOY TATO TO :: | :: HOBOY NETOY :: |

Въ оно. Пріде | нов въ | назаретъ. | ндеже бъ в ъспи-

^{1) «}то н «в» на письм в связаны.

^{2) «}м» и «л» написаны вязью.

^{8) «}тэ и «ор написаны вязью.

^{4) «}ло и «по написаны вязью, «по подъ «ло.

^{5) «}зв и «в» на письмѣ связаны.

^{6) «}тв» написаны вязью.

^{7) 57} означають число 18.

тенъ | й въпиде по об тично своемоу | въ день сжбо тънъп въ сънь мище | Й въста | чістъ | Й въдашм емоу къниг ъп псайм пррка | й разгънжеъ кънигън обръте | мъсто идеже въ напісано | Дуъ гит на мън : | егоже раді пом аза мм Благо въстіти инщи ймъ посъла мм | йцълітъ съкроу шенъ уъ срдце мъ проповъда ти плънънико мъ опоу штение | слъпъмъ про зърън е опоу стити съкроу шенъ въ отъра дж Проповъда ти лъто гие при вътъно И съгъ нжеъ кънигън | въдастъ слоу въ й съде П въ съмъ въ сънь мишти | оч въ въ сънь мишти | тко дънесь съ въ (sic) см писа ние се въ оуши ю вашею й въ съ съвъ въ сънь кънигън | тко дънесь съ въ (sic) см писа ние се въ оуши ю вашею й въ съ съвъ въ сънь кънигъ | тко дънесь съ въ (sic) см писа ние се въ оуши ю вашею й въ съ съ въ зъ съ о словесе уъ й ва съ въ отъра въ съ о о словесе уъ й ва съ съ въ отъра въ съ о о о словесе уъ и въ съ въ отъра въ съ о о о словесе уъ и въ съ съ въ отъра въ съ о о о словесе уъ и въ съ въ отъра въ съ о о о отъра въ съ отъра въ съ о о о отъра въ съ отъра въ съ о о отъра въ съ отъра въ отъра въ отъра въ съ отъра въ отъра в

GEFa W Må rå] ∴ H B ∴ ce cToymoy crmeo ∴

Въ онов въ | следъ пса | идж народі 2) | лінови ит | галілей и | декаполь и о || перяма в з) и йюдерй съ оного пороч
пердана и | оудървът же народън възпре на горж и к ко
скде прістжіпіша къ немоу оу ченици его и от връзь оуста
сво в 4) оучайше на гла | Блажени ници | думъ в ко тку |
естъ црство 5) не съное Блажери плачаштий | са в ко ти оутышатъ са Блажери кротций в ко | ті наслъдат | землю в б
Блажери алужий | й жажджщи 7) правъдът в ко ти | насътатъ са | Блажени миростівій в ко ті поміловани вжджтъ |
Блажені чісти | срацмъ в ко ті | ба оузьратъ Блажени съмирыжщей в ко ти спве | бжін в нарекът са | Блажени йзгынани

¹⁾ Посль и, можетъ быть, слъдуетъ читать ъ.

^{2) «}д» и «т» написаны связно.

^{3) «}л» и «м» написаны вязью.

^{4) «}в и «» написаны вязыю.

^{5) «}тв» написаны вязью.

^{6) «}ма» написаны вязью. 7) «жд» написаны вязью.

^{8) «}жі» написано вязью, ж надъ і.

правдън | раді. В ко тв (sic) ест | црство 1) нёсное. | Блажені ёсте егда поносмть | вамъ. чли и | йжденжть въг. | й рекжть въсь | зьль гль на | въг лъжмште | мене раді. Радоу ите см й весели те. В ко мьзда на ша многа ёсть | на несеуъ.:

м^вца сеп E стаа мка | маманта йоўлькіна | филипа й теодотны | й стмъ²) оцмь намъ | црвграда йойноу пос|тьникоу й павлоу но|воуоўмоў ∴ (Стр. 126—127; лл. 112 об.— 113 об. Лук. IV, 16—22; V, 1—12).

Листки Ундольскаго.

Листки Ундольскаго представляють изъ себя два листа, писанные кириллицей въ четвертку и содержащіе отрывокь текста большой рукописи — Евангелія - апракось. Рукопись должна быть отнесена къ собственно церковно - славянскимъ текстамъ.

Названіе свое Листки Ундольскаго получили по фамиліи извъстнаго библіографа Ундольскаго, которому они нъкогда принадлежали. От Ундольскаго они вмъсть со всъмъ рукописнымъ его собраніемъ перешли въ Московскій Публичный и Румянцовскій Музеи, гдъ и хранятся подъ № 961. Листки были изданы И. И. Срезневскимъ (Древнеславянскіе памятники юсоваго письма. Сборникъ статей, читанныхъ въ Отдъленіи русскаго языка и словесности Императорской Академіи Наукъ. Томъ третій. Санктпетербургъ. 1868, стр. 194—196) затъмъ Ягичемъ въ "Specimina linguae palaeoslovenicae". Послъднее изданіе съ фототипическими снимками прекрасно исполнено проф. Е. Ө. Карскимъ (Памятники старославянскаго языка т. І, в. З. Изданіе Отдъленія русск. яз. и слов. Императорской Академіи Наукъ. С.-Петербургъ, 1904).

¹⁾ тв написано вязью.

²⁾ Неясно, ъ или ь на концъ.

въ по $(н\epsilon)^1)$

 $\times (\operatorname{\mathsf{GB}}(\widehat{\Gamma}_{\varepsilon})^2) \stackrel{\frown}{\mathbb{W}} \stackrel{\frown}{\mathsf{M}^{\circ}} a \stackrel{\smile}{\cdots} \operatorname{\mathsf{F}} \Lambda \stackrel{\frown}{a} \stackrel{\frown}{\cdots} \stackrel{\frown}{\mathsf{F}} (\overline{\Lambda} \stackrel{\frown}{\mathtt{S}})^3) \stackrel{\smile}{\cdots}$

РЕ Гъ притъчж сиж подшено есть | цоство несное члекоу свывышоу. Доброе сыма. на сель своемь. сыпащемь же | члекомъ приде врагъ его и въскъ плъвелъ | по сръдъ пъщеница и штиде егда же проза бе тржва и плодъ сътвори. тогда и вы см плв вель. пришедъще же раби гна решм емоу + гн 4) не | доброе ли скма сталь еси на сель своемъ. Отъкждоу вы иматъ плевелъ инъ же рече имъ врадсъ 5) члекъ то сътвори. Они же решм уощеши ли да шедъще изъберемъ. WHЪ же рече ин еда како | въстръзажще патвелъі. въстръгнете и съ инми пъшениця. Ост(а)вите коупъно расти до жатем и въ врема жатей рекж жателемъ. шедъше изъберъте пръжде плъвелъ и съвлжъте въ снопъ вко съжещи с пъшениця събержте въ житъниця мож. и пристяплъше оучениц(и) || ръшл емоу ги съкажи намъ притъчж сиж. плевелъ селънъуъ. Вевщавъ же бъ рече къ нимъ въсттвен добрше стма спъ члечъски | естъ а село естъ въсъ миръ. добро же сема си | сятъ снове црствиъ. а плевели сжтъ снове ноприеднини а врагъ въсеввы естъ дивволь. а жатва конъчина века есть. а жателе англі (сять. вкоже обео пурвечи степражья см. и менемя сяжихажья см. тако вждетъ въ ско иъчение века сего. посълетъ гъ англъ свой. Н събержтъ В конъцъ демли въси събладит и твори-**ШАА БЕДАКОНИЕ** • Н ВЪВРЪГЖТЪ А ВЪ | ПЕЦІЪ ШГНЪНЖ • ТОУ БЖДЕ плачъ и скръжетъ | джбомъ. тодга (sic) праведъни просвъ-

^{1) «}н» не вполнѣ ясно и затѣмъ едва можно разобрать неполное начертаніе . Въ скобкахъ ставимъ не вполнѣ отчетливыя начертанія буквъ въ рукописи.

^{2) «}г» н.««» разобрать трудно.

^{3) «}ла совствы стерто и нельзя прочесть; «я» не вполнт ясно.

⁴⁾ Надъ «ги» остатки титла.

^{5) «}р» и «4» (надъ «р») нѣсколько стерты; «4», помѣщенное послѣ «р» на самомъ концѣ строки, не вполнѣ ясно.

татъ са вко и слъпъце. въ црстви обл моего. имван оу ши салимати да салишить : | Лив : то : а : стаго минъ иже съ нимъ: п: ет: | септабрь : Лв : то : г : Оуспение стаго | тwa znatooy стаго : й : в: септаврв: | Мв : то : А : ста апла филипа : й : въ срв стыли | Мв : то : Ег: стътъ испов'ядъникъ гюрим са монът и авива: й : а : ABTOYCTA: | MB : TO : ET : CTATO ANAA Ma: H: CR: E: W моа : 1 М в .: то .: 21 .: стаго глигорић чюдотворца : и : 1 : а : сего мв .: Мв .: то : п : стаго платона и романа: й: си Zаповъдаж вамъ : | М° в: то : к : стъуъ оцъ максимивна: ที: et: | септабрь : М°ь : то : ка: Вънесение стъ бща :: | и: и: септабрь : 11° ь: бе: стомоу обоу нашемоу клименътоу: й: Си даповъдаж вам : Мв : то: ба : стаго мка ивкова персъщина : | и: не: г: по пасть: М°ь: л: стаго апла андрей |: и: въ срв : стым ие : | Мв : декморв : а : Диъ: ста прр°ка : на(оў): |: й въ вторин: 2: не: Ю полоу: | М° в: то: Д сты мил варкары и оуливи(на) | .: Свес : W $M(\hat{a})$ ръ $(r_{\hat{a}})^1$) || Въма·····аша 2) ісоу нарудъ многъ и оут витауж и и се жена етера въ точение кръви (л)втъ двв на десяте имящи и многи постр (давъ)ши Отъ многъз) врачъ иждивъщи свое въсе и ни едином же полъга шбретъ ши: нъ паче въ горе въпадъши саливвъ ши w (c) к. пришедъши въ наридъ съдади. при косиж см ризв его. глаше во жко аще прикосия см ризв его спсена вядя и авие исмкия исто чаника краве ем. и разоума талома. вко нцала ф раны абие ісь шщоути силж ишъдъшж ї з него и шбращь са въ народ в (гла)ше 4) кто прикојсиж см ризауъ монуъ г (ла)уж

¹⁾ Въ словъ гла можно разобрать только титло и в.

²⁾ Нельзя разобрать здёсь 7-ми или 8-ми буквъ.

³⁾ Въ этомъ словъ не вполнъ ясны буквы м и о.

⁴⁾ гл едва можно разобрать, далье какъ будто слыдуеть 4, а затычь слыдують лишь двы вертикальных палочки оть ш.

же емоу оученіци его видиши ли наршдъ оугивтажцъ та і и глеши кто прикосиж са мънв и шгладаше і са видвти сътворъшжж се жена же оубовевіши са и 1) трепеціжци 2) припаде евджци ϵ^3) бъ | ег приде къ немоу и рече емоу въсж истинж| е е дуни 4) въра твов спсетъ та (Мато. XIII, 24-30 в 36-43; Мрк. V, 24-34).

Изъ Синайской Псалтыри.

Опнайская псалтырь представляеть изъ себя неполную рукопись (сохранилось 177 листовь), написанную въ восьмушку глаголическимъ письмомъ въ XI въкъ. Памятникъ относится къ собственно церковно-славянскимъ текстамъ. Рукопись находилась, въроятно, издревле въ монастыръ св. Екатерины на Синаъ и значится тамъ подъ № 38. Первое сообщение о рукописи сдълалъ архимандритъ Порфирий Успенский въ 1850 году въ Извъстияхъ Императорскаго Археологическаго Общества V, стр. 19.

Издана Гейтлеромъ: «Psalterium glagolski spomenik manastira Sinai brda, izdao d-r Lavoslav Geitler, и Zagrebu, 1883».

r 5)

Вънегда вьдъеахъ оу слъща мы вже правъдъ поет»: | Въ скръбі пространиль мы | еси: помилоут мы тоуслъщи молітеж мож: | Спве члчі доколь тыжькосрді: | вьскжж лювите соуетына | тщете лъжы: | тоувъдіте вко оудіви гь првиа го своего: Гъ оуслъщіть мы | егда вьдовж къ немоу: | Тивеанте сы а не съгръщате | вже глте (sic) вь срціхъ ващхъ: |

¹⁾ и едва можно прочесть.

²⁾ т не вполнѣ отчетливо.

³⁾ є = єже; є написано рядомъ со слъд. є ъ, и титло относится, по всей въроятности, къ обоимъ словамъ.

⁴⁾ є єн дши не вполить отчетливо.

⁵⁾ Глаголическое г означаетъ цифру 4; здъсь — четвертый псаломъ.

на ложих ваших оумольть сы: Пожьрете жрътеж правьдж: и оупьельте на ГК: | Мнозі гліжть: къто фенть | намъ благаа: Знамена сы | на насъ свътъ ліца твоего Гі: | даль есі веселъе въ срдці / моемъ: штъ плода пъшені цы и вина и олва своего оумножишья сыя: Въмира вы коупа оусыня и починя ккъ тъ п едного на оупъванье въселиъ мех ест: Въ конць о насладъствоужщи пса лмъ дадовъ: [д] Гаът мога въоуші гі: PAZOY MEI ZEBAHE MOE: BEHEMH | FRACE MONTERI MOEFA: | UPIO мог 3) вже мог: | Тако къ тевъ помолья сы гг .: | ютро оуслътшт гласъ мог: ютро станя придъ тобоня оудърня: Вко бъ не уоты безаконы ты | ест: не приселить сы къ тебе лжевта): Ин првыждять | же законопрвстяпьници (sic) | првдъ очима могма: 4) | Възненавја выска творка цикака безаконенье погоувиші высья гліжцьямя | лъжя 5): Мжжъ6) крівъ і лъжівъ мръ -ZITЪ ГЕІ: АZЪ ЖЕ МНОЖЪ СТЕОМЪ 6) МИЛОСТІ ТЕО ВЖ: ЕВИНДЖ 6) вь доль 7) тео!: Поклоне сы къ црке ств Теое ев стасв 8) твоемъ: Тт наведе наведе мы Наведе мы на правъдж твож — 6) брагъ монуж ради исправи предъ тобо ж пять 7) мон - 1 Тко ивстъ въ?) оуствуъ?) иуъ 1 истипът - сраце IVЪ: COV ЕТЪНО ЕСТЪ: ГРОБЪ ОТЕРЪСТЪ ГРЪТАНІ И УЪ: БАЗЪНКЪИ свои ми льщалуж: сяди (19) | Да отъпадять отъ мътслен својуть по мыножыствоу | нечысті нуть: въприн на | тью прогитьвашья тыя \vec{r}_i : $|\vec{I}|$ възвесельять r_i сыя высі | оупьважині на тыя: въ въпъ въздрадоунатъ сня: ї въ селиши сня въ иня: и поува-

¹⁾ Глаголическое д означаетъ цифру 5. Это д написано надъ слѣдующимъ Г и здѣсь означаетъ пятый псаломъ.

²⁾ Начертавіе о въ снимкѣ внушаетъ сомнѣніе.

^{3) «}лявы» ошибочно вийсто «лякавы».

⁴⁾ Первое м на что-то переправлено, м. б., на тк.

⁵⁾ Передъ «лъжж» едва можно разобрать стертое «безыконенье».

⁶⁾ Послё м, ж (мнежъствомъ и мжжъ) и в (въиндж) можно читать и ь; тв въ словъ множъствомъ и тво въ словъ твоех писаны вязью.

⁷⁾ Неясно в или в послё м, т, в и х.

^{8) «}вы стась» вивсто «вы стрась».

⁹⁾ і ошибочно вифсто іхъ.

¹⁰⁾ Неясно в или в послѣ в.

льять сы тобож любыци | имы твос : | Тко тъ бленши праведъника гі | Тко щитотомъ) благоволень в | веньчалъ нъ еси:

Въ конець вы | пъшуъ о осмън псалмъ!) дабеъ: | ГТ не ъростиж теоен обличи мие: Ни гижкомъ твоимъ | покажи мене: | Помилоун мыл гі жко немощенъ | есмъ: и ісцжли мыл гі | жко съмнашна сна кості мона: І Дша мот съмнате сна ятаю: 1 THI FT AOKON'S | OGDATI FI TZEARI ATUK MOIK: | THI MINOCTI TROSIA раді: 1 вко песта въз) съмръті поминанан тебе: Въ аде же къто исповъстъ съ тебъ: Оутроудуъ съ въздълзань (в 4) могмъ: Измънж на въсъкж ношъ ложе мое: слъзами | могми постелья мож оумочья: | Съмыте сы отъ трості око моє: | Обетъщаут въ выскут враскут ионут: Отъстяпите отъ мне высі творьмінеі 5) безаконные: Тко оуслыша бы гласы плача MOEPO: OYCABIMA TO MONITER MORE: TO MONEHUE MOE OPI-БАТЪ: | Да постъјднатъ сна и съмната тъ сна вксі врази моі: Въ дератнятъ сня и оустъщнятъ | сня зъло выскоръ: Слава: || псалмъ) дадовъ (sic): їже птть гві о словесеуть соуснитуть: сна неме нина: (ж 6) ГТ вже мог на тых оупьвахъ спі мых: Отъ7) выстуть гоннацинуть | мым їдбаві мым: | Еда когтьда поучитить чи левъ: Дшя мож: Ищи идбавач жиномоу ин съпасажшюмоу: | ТТ вже мог кине створучь се: | Аще естъ неправъда вь ржкоу мово: | Пінте (sic) вьздауть въздажцимъ | ми зъло: Отъпадемъ оубо отъ врагъ могуъ тъщъ: Да поженетъ оубо врагъ Дшж мож: | Ї постігнетъ ї поперетъ на | деман 5) животъ мог: I славж | мож въ?) пръсть въселіть в): Въскръсні гі гив-

¹⁾ то ошибочно повторено. Въ словѣ псалмъ «л» и «м» связаны.

²⁾ в въ глаголическихъ памятникахъ означаетъ цифру 6.

³⁾ Не невозможно читать и вь.

^{4) «}въздъханые могмъ» ощибочно вмѣсто «въздъханыемъ могмъ».

^{5) «}т» и «в», «л» и «м» написаны вязью.

⁶⁾ ж означаетъ число 7; написано на поляхъ.

⁷⁾ Трудно разобрать ъ или ь.

⁸⁾ Можетъ быть «выселітъ».

вомъ твојмъ: въдност сът въ коньціуъ 1) || врагъ твојуъ 2): (Стр. 4—9; лл. 3 об. —6. Псал. 4—7).

Дадовъ вънгда (sic) 3) пріде къ немоу натань 1) (пркъ егда 3) вышле къ веръслен (74) Помилоут мых вже по велицы милости твоег: ї по мнорычить предротамъ твоїмъ оцесті везаконнье Mok: | Haïnaye ombii men ot's Gezakonenst moero: I ot's rptya мо его очети мых: | Вко везаконные мое азъ знаня: | I гржуъ мог преда множ есть | въшж: | Тебе единомоу съгрешут: Г ZЪ лов првав тобож створнуъ 5): Гвю да оправъдиш сът въ слове се (SIC) твогуъ: ї пръпъріши въ негъда осждиті ст. | Се во въ безаконены зачатъ) јесмъ: ї въ гръстуъ роди мати мож: | Се во рженотя въдмовилъ5) ест | ведвжетыная и танная примя дрости твож жегли ми ест: Окропии мых ософомы очиць | сы. олуыеші лыл паче сикта | оувжльк сы. | Слоухоу моемоу даст радость и веселье: въздрадоунать 5) сыл кості съмжрентым: | Оттвраті ліце твое отт грт ут могут: I выск безаконных мож оцести: | Срдце чисто съзгжди въ мик | бже: Ї Дуъ правъ обнові въ | жтробк мові: | Не отъ-BPISI MEHE OTE AILER | TROEFO: I AVA CTAPO TROEFO | HE OTEIAH отъ мне: Въздаждь ми радостъ спит теоего: ї Думъ владъччынемъ?) оутеръді мы: Наоучь безаконным пжтемъ твоимъ: Ї нечьстінії къ тевт обратьять сы: | Ідбави мыя отъ крые вже вже | спит моего: въздрадоуетъ) сы | вазъкъ мог правъд к твоег 8): | ГТ оустки к мог отвръдещи: I | оуста мот въдетельтъ уваля теяня (sic): | Тко мие ві высуоттель жрътвъ Далъ бімъ оубо: пьсесъжага емътуъ же не благоволин: Жрътва боу дуъ съкроушенъ: содца съкроушена и

¹⁾ Послѣ и, можетъ быть, ъ.

²⁾ Последнія два слова взяты изъ издавія Гейтлера, стр. 9.

³⁾ Въ словахъ вънгда и егда г и д написаны вязью.

⁴⁾ л означаетъ цифру 50, стоитъ на полякъ.

⁵⁾ Послѣ х, т и л можетъ быть и ь.

⁶⁾ Можетъ быть и ь послъ в.

⁷⁾ Можетъ быть и «чъ».

⁸⁾ т и в написаны вязью.

съмърена бъ не одчъжитъ (sic): Орблажи ги благоволеньемъ | твојмъ снона: Ї да съдіждж тъ 1) сы ст киъ і: їнмъскъ і: Тогда влаговоліші жрътвж правьдж: възношень въсесъжага емаа: Тогъда въдложетъ на олтръ (sic) твон2) | тельцых: Сла въ концъ pazovnov | Aajobov erga2) npige doikt dovnitalita3) i brzeteti CAOVAOV H DEVE EMOY | TIPIZE AAAB BB3) AOMB ABHMENEYOBB | TA4) Чъто сы увалиш во зълобо в) сильнът: безако инъе въсъ денъ неправьдж оумътски тадъткъ твот: Тко бритва изоштрена сътворіль 2) есі лесть: Въдлюбіль есі дълобж па че благостъпна: неправъдж неже гаті правьдж: Въдаюбнаъ есі въсна гаът | потопънъна в): насънкъ льсти (sic) | Сего ради бъ рагаромшита ты до конаца: Вастрагнета ты и приселита ты отъ села твоего: и коренъ твоі отъ демлы жівжірнув дён пса 5): Оудърнатъ праведьни в оу бонатъ сна: I о немъ высм'я жтъ сы и рекять: Се чекъ іже не положі ба помощънка себ'я нъ оупъва | на множьство вогатъства 3) | своего: и выхможе соучето и своени: Адъ же вко маслим плодовита въ домоу бжи оупъваж на милостъ бжиж въ въкъ і въкъ в ка: Исповамъ ті сы въ вакъ ако створіль есі: І тръпля имы твое жко благо прждъ прживими твоими: Въ3) конецъ о омалет' разоумъ Дабовъ: | Аб 6) Рече безоуменъ въ сраці скоемъ настъ ба: расты лашья і омрадішья сья въ ведаконенъї ивстъ творья и добра: Бъ сві принче на спът члечья²) Ви-А вті аіне встъ разоум в ваня лі вызненаня ба: Въсі оу клонішна сна въкоуп'в і неключили бъщна: н'в стъ творілі добра нъстъ до Единого: Ни лі разоультиять въсі дълажщтві ведаконных: Сънждажщег люді мом: Вы ульва міксто ва не придъвания Тоу вожина сна страуа идеже не вк страуа;

¹⁾ Можеть быть и «сьзіжджть».

^{2) «}т» и «в», «г» и «д», «л» и «вы написаны вязью.

³⁾ Сомнительно в или в после н, в, з и п.

^{4) 7} означаетъ число 51, стоитъ на поляхъ.

⁵⁾ Послъднія два слова написаны сбоку.

⁶⁾ ак означаеть 52; написано на полякъ, а надъ в.

Тко бъ расъпа | сті 1) члкоу оугодънкоу Постъ Джина сна ко бъ оунічькі та. | Къто дастъ отъ сіона спиье | тилео: Сгда възбратітъ | бъ пажиенье людеі своїхъ: | бъздрадоуетъ 2) ста ижьо 8) бъзве селітъ ста ійлъ: Въ концъ въ | пжиуъ разоумъ дадовъ: вънгда 8) прідж зефеане і ржина саоулоу не се | лі дадъ кръјетъ ста бъ насъ: | лв 4) Бже въ 5) імпа твое сії міт: | и въ снак твоеі сжди ми: | Бже оуслъщі молі твж мож: въоущі глъї оустъ моїуъ 6): | Тко тоужди въсташта на міт: | и кржпъци възіскашта дшта | мо°та: ї не пожішта (sic) ба прждъ со вотъ дви моєї: | Се бо бъ помагаєтъ мі: ї гь | застжпьнікъ естъ дші моєї: | (Стр. 107—112; лл. 64 об.—67. Псал. 50—53).

Изъ Петербургскихъ глаголическихъ отрывковъ и Синайскаго Требника.

Какъ Петербургские глаголические отрывки, такъ и Синайский Требникъ представляютъ изъ себя части большихъ рукописей, писанныхъ въ восьмушку глаголицей. По характеру письма и языка оба памятника должны быть отнесены къ собственно церковно-славянскимъ текстамъ.

Синайскій Требникъ, содержащій въ настоящее время 103 листа, изстари хранился въ монастыръ св. Екатерины на Синаъ (подъ № 37), откуда одинъ листъ былъ вывезенъ академикомъ Н. П. Кондаковимъ. Этотъ листъ былъ имъ принесенъ въ даръ Императорской Публичной Библіотекъ, гдъ и хранится въ настоящее время подъ знаками: "глаг. № 3".

Петербургскіе глаголическіе отрывки, представляющіе часть служебника, содержать вънастоящее время всего 3 листа, изъ которыхь 2, такъ называемые Порфирьевскіе листки,

¹⁾ сті вивсто кості; ко можетъ быть, стерто, такъ какъ между а и с въ снимкв остается мвсто какъ разъ для двухъ буквъ.

²⁾ Послѣ в можетъ быть, стоитъ ь.

^{3) «}ко» написано надъ следующимъ в. Въ слове вънгда «г» и «д» связаны.

⁴⁾ ж озвачаеть 53, написано на поляхъ, л надъ в.

⁵⁾ Послъ в неясно ъ или ь.

⁶⁾ Последнее слово написано надъ строкой.

вмюсть со всимь собранівмь рукописей преосв. Порфирія, хранятся въ Императорской Публичной Библіотект (глаг. N^2 2), а третій листь принадлежить рукописному отдъленію Императорской Академіи Наукь. (Собр. рукописей И.И. Срезневскаго).

Петербургскіе глаголическіе отрывки изданы академикомъ Н. П. Срезневскимъ въ 1866 году (Древніе Глаголическіе Памятники сравнительно съ памятниками кириллицы, стр. 243—255). Синайскій Требникъ изданъ Гейтлеромъ въ Загребъ въ 1882 г. (Euchologium Glagolski spomenik Manastira Sinai Brda, izdao D-r Lavoslav Geitler).

Пакъг 1) приносимъ тебѣ сл(0) 2) весънжж сий, 3) ї беськер(ъ) нънже 4) слоужъб ї молим(ъ) | ти сл ї мольбы дѣмъ й п(ро) симъ ї тебѣ сл молимъ пос(ъ) ли 5) Дуъ твой стъ на нъг и на 6) | прѣдълежмирмы даръг сий \rightleftharpoons | $\hat{\Pi}$ бъськланѣ сл по (знамен) | $\hat{E} \rightleftharpoons$ Стъ м даръг гл(л) \rightleftharpoons (сътво) ри оубо хлѣбъ съ Драгое тѣло ха | твоего Прѣложь Дуомь стъ (мь) | твоймъ дѣн амн \rightleftharpoons А еже (бь) 7) ча ши сей Драгжж кръбъ ха твоего | прѣложь дуомь стъ мъ твойм(ъ) $\stackrel{\cdot}{}$ $\stackrel{\cdot}{}$

¹⁾ Вторая половина «ъ» почти стерта. Нѣсколько выцвѣли «к» и буквы слѣдующаго слова до «мъ», хотя прочесть еще возможно.

²⁾ Отъ «л» сохранилась лѣвая часть, «» вовсе обрѣзано. Въ скобкахъ въ этомъ отрывкъ поставлены обрѣзанныя или вовсе стертыя буквы.

³⁾ Въ словѣ «снія» можно разобрать только «с» правую часть «іж» и знакъ надъ «іж».

^{4) «}ъ» на концъ строки обръзано; едва видна его лъвая часть

⁵⁾ Лѣвую часть ъ прочесть возможно.

⁶⁾ Можно разсмотръть львую часть «а».

^{7) «}вь» на столько стерто, что почти разобрать нельзя.

^{8) «}мл» написано вязью.

⁹⁾ Можеть быть: «вь». След. буквы: «бъд» потерты; неясно ъ или ь.

 $\Pi(\rho\Pi)$ носн мъ тевъ словесънжій с(н) ій слоу (жъеж 1) $\hat{\mathbb{Q}}$ оўмеръ $^{-1}$ шинут в(т убсв гби) || (бр)атрвут нашиут, отциут патри (ар) ъстуъ, привуъ, аплвуъ, проповт (дв) ницвуъ, 2) ¿вкствуъ, миницвуъ, (ис)поведыницвуъ, постынивуъ, î (в)сткомь дст праведьить, Второж (оу)меръшемъ 🔑 Възглашение 🔑 | (Из)драдъно, о пръстъй чистъй пръсла-(в) вить блевенты. Влачици нашей. (вет) рци. т приснод твт марий ¿ Д^ви ди (п) тоуха б бумеръшихъ. Ппъ тай ¿ (о) стимь полив првин, кретители, т о стыут приславаныхъ аплы ут, и стемь семь, има, и вснут (c) тыут теойут, Т'УЪЖЕ МАТВАМИЗ) ПО (С) КТИ НАСЪ БЖЕ, Т ПОМАНИ ВСА ОУМЕ (РЪ)шаю. 4) г покой ю въ месте светь (л) в. Гдеже снееть светь АНЦА ТВО (E) ГО 5). ПАКЪІ МОЛНМЪ СА, ПОМАНИ ГІ (В) СЕ ЕПИСКПЪство, правовъръное. пра (в) жще слово твоей истинъ, Всв (ко) попьство, п див конъство вже о дв. (и) всвкъ сбщенъ чинъ, Пакът при (и)осимъ ті словесъижий сий слоу (ж)ъбж. О вселеиर्धा. и о стви кадо (а) и (к) ни. 6) апосцей цокве, Й за сжща (на) (вы) 7) чистоть тьлестики, 1° говь ||

∴ мло 8) съвлачаще с(а) 9) | ГГ бже нашъ, прийми оумаленжж 10) | нашж слоужъб, вко раби недост(о) ини сжще, еже ти бъхомъ длъжъ и сътворити, сътворихомъ за | немощь нашж и за оумъножение | гръхъ нашихъ, никътоже бо естъ | достойнъ по лѣпотѣ та въсхвали ти, тъ бо единъ еси кромѣ гръха | й тебѣ сла ↔ ||

Мо ета васи првложень | ∴ хав по ёъйнж ↔ | ГГ бже нашъ првдъложей см самъ | агнець непороченъ, за животъ |

^{1) «}лоу» едва видно.

²⁾ Правая часть «ь» (или «ъ») посль д сохранилась.

³⁾ м и л написаны вязью.

⁴⁾ Правая часть ъ видна.

⁵⁾ г частію обрѣзано.

⁶⁾ к не совствы ясно.

⁷⁾ вы едва можно прочесть; неясно ъ или ь.

^{8) «}мл» написано вязыю.

⁹⁾ м все же прочесть возможно: сохранилась нижняя его часть.

¹⁰⁾ ж на половину стертъ.

всего лира, придъри на иъг, ї на | хлевъ съ ї на чашж сиж. ї съ (т)вори 1) іж пречетов тело твов. Ха || (Порфир. листки).

влагодавьче, в чклюбче, сив раба твов. Выдлюбльша севе. Ауовънътмь выдлюблениемь, ї пришедъща въ стжій твож цоквь, стъниж и блевение твое уотаща примти. Дажди тма вврж непостъюдънж, лю бывь нелицемврънж. Т кко же l даль еси стътмъ оученикомъ | твоймъ. Г апломъ своймъ. свой миръ ї свої любьвь ї сима подажди у в вже нашъ Даба има всев прошений спечнай. " жидив вычынжей в Ты во еси | светь "стинънът, " жизнь | вечьнай, " тебе славже й увалж въсъглаемъ ощо и спор и стор и пото рече дви примждро про | : слъщимъ2) стааго евтлить ппъ | : Рече й ноа въо врв въдве | исъ очи свой на оученикъ свой · | .: ко ї адъ вь нихъ за ищи ж не по па сив. и вко отъчьте ппъ евтлие. Д³н | ∴ рече дижконства тажде с ппъ || ∴ твори мо сиж прв трапедож 😅 | Гі бже вседръжителю сътворей чка по образоу твоемоу: | ї по подобествью ї давъ Емоу животъ вечьны, Туволей стыба ѝ славънъва апаты своба, петра т павъла, т филипа, т варътоломъй вратръ въти, не ждож роды ства, нъ верож. Т любовий, Довъной, съподоблей стаб лика. серьтить т вакъха, братра бълти, багви ї раба твот сить сего й сего, не одож (sic) рождествыной, нъ2 верой и лювоения. Дажди тма любити дроугъ дроуга, негабидъно, т весъблагна да вждете всм дыни живота ею силож стабго твоего дуа, молитва ми стый брца, в высвув сты ув твойув, обгождышийуть тебь отъ въка, в Тио твов дръжава, т твов црство. сила и 😅 🔆 🗓 въдела перви 😅 и рече ми (Стр. 18-19. Листокъ Н. П. Кондакова).

¹⁾ Начертанія вор едва можно разглядіть и то не полностью.

²⁾ Неясно ъ или ь на концъ.

Хиландарскіе листки.

Хиландарскіе листки представляют из себя 2 сильно пострадавших от времени листа, писанные кириллицей въ малый листь, из которых каждый содержит часть поученія Св. Кирилла Іерусалимскаго. Оба листка — остаток одной древнеболгарской рукописи XI въка и, слъдовательно, относятся къ собственно церковно - славянскимъ памятникамъ.

Листки были вывезены въ Россію извъстнымъ славистомъ В. И. Григоровичемъ въ 1845 году изъ Хиландарскаго монастыря на Авонъ, а въ 1865 году, вмъстъ съ другими принадлежавшими ему рукописями, были имъ подарены Императорскому Новороссійскому Университету, гдъ они хранятся и въ настоящее время.

Послюднее и лучшее изданіе этого памятника съ фототипическими снимками сдълано С. М. Кульбакинымъ (Хиландарскіе листки, отрывокъ кирилловской письменности ХІ-го въка. Памятники Старославянскаго языка т. І, в. 1. Изданіе Отдъленія русскаго языка и словесности Императорской Академіи Наукъ. Санктпетербургъ 1900 г.).

(Ты же по ма) 1)/л 1 йспов 1 си 2 вр 1 мене естъ | сйуъ слъщати 2 сти | кръщение ісъ кръ/стивъ см самъ да 1 фе сйъ ежий кръсти | см 2 къто оуже кръ/щений не вр 1 вгъ | влагочьстоу 2 втъ | кръсти же с 2) не да | гр 2 уовъное

Συ δὲ μετ' ὀλίγον ὁμολογήσεις ἀλλὰ οὕπω σοι περὶ τούτων ἀκούειν καιρός. Ἡγίασε τὸ βάπτισμα ὁ Ἰησοῦς βαπτισθεὶς αὐτός. Εἰ ὁ Υίὸς τοῦ Θεοῦ ἐβαπτίσθη, τίς ἔτι βαπτίσματος καταφρονῶν εὐσεβεῖ; Ἐβαπτίσθη δὲ, οὐχ ἴνα άμαρτιῶν λάβη συγχώρησιν (ἀναμάρ-

¹⁾ Слова и буквы, помѣщенныя въ скобкахъ, приводятся изъ списка поученій св. Кирилла Іерусалимскаго XII вѣка (Синодальн. Библ. № 478), такъ какъ въ «Листкахъ» соотвѣтствующія мѣста уничтожены временемъ.

²⁾ Знакъ (большого размъра) стоитъ на верху, послъ буквы.

принме|тъ остлеление бе|дгрешьнъ бо¹) беаше | нъ бедгрешенъ²) съп кръ(сти см да б)лаго|д(ать бжйю и) досто|и(ньство³) подасть) | кръ(штакмынмъ) | бко (же имъже) де|ти 4) (причаст)ним см | кр(ъви и плъ)ти и тъ | причм(сти см) 5) техъ|жде да плътъноу|моу его пришестию | обещьници бълвъше || и бже(ствънъи кго) | благода(ти при)|(ча)стъници бълвъше || да й темь пакът 7) | лът причмстие при|имелъ 8) спсеньимъ | стое длий беа|ше въ водахъ по йовоу приемлъй го|рдана въ оустехъ | свойхъ понеже оу во подобабше й гла|вът дмъевът съкроу|шити съледъ въ бо|дът събъда крепъка|аго да власть при|имемъ настжпати | бръхоу длий й ско|рпии не хоудъ бе|аше деерь нъ стра|шьиъ въсь бо корабь | моръ-

τητος γάρ ἦν) άλλά ἀναμάρτητος ὢν ἐβαπτίσθη, ἴνα χάριν θείαν καὶ ἀξίαν παράσχη τοῖς βαπτίζομένοις. 'Ωσπερ γάρ, ἐπειδὴ τὰ παιδία κεκοινώνηκεν αἴματος καὶ σαρκός, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἴνα τῆς ἐνσάρκου παρουσίας αὐτοῦ κοινωνοὶ γενόμενοι, καὶ τῆς θείας αὐτοῦ χάριτος κοινωνοὶ γενώμεθα οὕτως ἐβαπτίσθη Ἰησοῦς, ἴνα καὶ διὰ τούτου πάλιν ἡμεῖς τῆ κανωνία, λάβωμεν μετὰ τῆς σωτηρίας τὴν ἀξίαν. 'Ο δράκων ἦν ἐν τοῖς τοῦσοι, κατὰ τὸν Ἰωβ, ὁ δεχόμενος τὸν Ἰορδάνην ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. Ἐπεὶ οὖν ἔδει συντρίψαι τὰς κεφαλὰς τοῦ δράκοντος, καταβὰς ἐν τοῖς ὕδασιν ἔδησε τὸν ἰσχυρὸν, ἴνα ἐξουσίαν λάβωμεν πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων οὐ μικρὸν ἦν τὸ θηρίον, ἀλλὰ φοβερόν.

¹⁾ чеов въ рукописи неясно, пергаменъ въ этомъ мъстъ прорванъ.

²⁾ Правая часть «ш» оторвана, отъ ««» осталась лишь верхняя половина (въ сдоть «шенъ»).

³⁾ Буквы «досто» совершенно выцвѣли.

⁴⁾ О буквв «д» можно только догадываться.

⁵⁾ О ч можно лишь догадываться, оно совершенно выцвъло.

⁶⁾ Большая часть слова «бждемъ» совершенно выцвёла.

⁷⁾ Слово «пакъ» совершенно выцвъло.

⁸⁾ соричести при» еле можно разобрать въ рукописи.

скъй кожм еди нод хобота его подъ атн не можавше | предъ нимь течавше | (погывель п)огоубле (юшти 1) съ) ревтажща 2) | предътече жизнь | да къ томоу съмръ ть обрътить см. да | спсении вьси рече мъ. къде ти съмръ ти поведа. къде ти аде стрекало раза реветъ же см съмръ тъное стрекало кръ щенемь. вълази ши бо въ воджеще но см греуъ пъ благо датьное призъва ние знаменавъ | дшж не дастъ къ | томоу страшьнъй мъ пожрътоу бълти | змиемь мрътеъ | греуъ сълезъ нзла знши оживленъ | правдож аще во съ образенъ бълстъ по добию съмръти са мого спса и въскръ сению съподобиши | см. или шко же стъ въ сего мира греуъ въ съ погребенъ | да оумрътвивъ гре за въскръспетъ пра въдо тако й тъ | вълезъ въ водж и обра зъмь етеромь въ во дъ погребенъ бко | же и онъ въ камене | въстааши в) пакъ въ

ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔτρεχεν ἡ ἀπώλεια, λυμαινομένη τοὺς ἀπαντῶντας. προσέδραμεν ἡ ζωή, ἴνα λοιπόν ὁ θάνατος φιμωθή, ἴνα οἱ σωθέντες ἄπαντες εἴπωμεν ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ σου ἄδη τὸ νῖκος; διὰ τοῦ βαπτίσματος λύεται τοῦ θανάτου τὸ κέντρον. Κατέρχη μέν γὰρ εἰς τὸ ὕδωρ φορῶν τὰς ἀμαρτίας, ἀλλ' ἡ τῆς χάριτος ἐπικλησις σφραγίσασα τὴν ψυχὴν οὐ συγχωρεῖ λοιπόν ὑπὸ τοῦ φοβεροῦ καταποθήναι δράκοντος. Νεκρὸς ἐν ἀμαρτίαις καταβὰς, ἀναβαίνεις ζωοποιηθεὶς ἐν δικαιοσύνη. Εἰ γὰρ σύμφυτος ἐγένου τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου τοῦ Σωτῆρος, καὶ τῆς ἀναστάσεως καταξιωθήση. ''Ωσπερ γὰρ 'Ιησοῦς, τὰς οἰκουμενικὰς ἀμαρτίας ἀναλαβὼν, ἀπέθανεν, ἴνα θανατώσας τὴν ἄμαρτίαν ἀναστήση σε ἐν δικαιοσύνη οὕτω καὶ σὺ καταβὰς εἰς τὸ ὕδωρ καὶ τρόπον τινὰ ἐν τοῖς ὕδασιν ταφεὶς, ὥσπερ ἐκεῖνος ἐν τῆ πέτρα, ἐγείρῃ πάλιν ἐν καινότητι ζωῆς περιπατῶν. Εἴθ' ὅταν τῆς χάριτος καταξιωθῆς, τότε σοι πρὸς τὰς

¹⁾ о слъдующее за п еще видно въ рукописи.

²⁾ Слёды орё» лишь можно разобрать въ рукописи. Надъ а мы ставниъ здёсь, котя въ изданіи Кульбакина стоить. Такое несоответствіе съ изданівнить мы допустили въ нёсколькихъ мёстахъ, считая — болёе подходящимъ, ср. аналогичный знакъ въ Ассемановомъ Евангелія (стр. 17, прим. 3).

³⁾ Первое 4 въ словъ «въсталши» продырявлено и потому неясно.

обновлений 1) жизни | ход(ж да кгда) благо (д) фт (и 2) съподобнии (см) 3) т (ъгда ти вла) сть | (дасть проти) вж сж п (остатьный) мъ си ламъ (брати сж) | бко ж (е бо крь) ще ний 4) (м ди) ий йск 8 | шаемъ бъістъ не | бко й прфжде сего | одолфти не можайше | ... Оучение д. просвъща ... семънмъ въ илмъ прфдано ... о б ї заповфди й чьтение ... отъ къ коласайска по по франо по стіхиемъ миръ ... лестиж по прфданию ... илию по стіхиемъ миръ ... ньймъ и прочей ... Подобитъ сж добрфй дфтфли зълоба | й плъвелъ ижди те 5) см йшеница | мьимъ бълти | образъмь оубо къ | йшеници оуподовлъба см отъ въкоу шений же расмотры ливънми изъобли чаемъ й дийволъ | же прфобразоу етъ см | въ ангела свътъла | н (е да възвратить сж) | ид (еже и въ итъ да прф) льст (итъ члёкъ пко) | же бо и (а-

άντιχειμένας δυνάμεις παλαίειν δίδωσι την εξουσίαν. 'Ώσπερ γάρ μετὰ τὸ βάπτισμα τεσσαράχοντα ήμέρας ἐπειράζετο' οὐχ ὅτι καὶ πρὸ τούτου νιχᾶν οὐχ ήδύνατο...

Κατήχησις δ΄ φωτιζομένων έν Ἱεροσολύμοις σχεδιασθεΐσα, περὶ τῶν δέκα) δογμάτων. καὶ ἀνάγνωσις ἐκ τῆς πρὸς κολοσσαεῖς. Βλέπετε μὴ τἰς ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἑξῆς.

Μιμεῖται τὴν ἀρετὴν ἡ κακία, καὶ τὸ ζιζάνιον βιάζεται σῖτος νομισθῆναι, σχήματι μὲν πρὸς τὸν σῖτον ἐξομοιούμενον, ἐκ δὲ τῆς γεύσεως ὑπὸ τῶν διακριτικῶν ἐξελεγχόμενον. Καὶ ὁ διάβὸλος μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτὸς, οὺχ ίνα ἐπανέλθη ὅπου καὶ ἦν

¹⁾ Нижняя часть буквъ в и л сръзана дырой.

²⁾ Правая часть д сохранилась.

³⁾ Отъ буквъ «ши» сохранилась ихъ верхняя часть.

^{4) «}ыко же бо крыценны» можеть быть вм. «ыко же бо по крыценны». Такого рода пропуски неръдки въ старой славянской письменности. Ср. ниже переводъ «ыбстер үйр» черезъ сыко же бо».

⁵⁾ с на концѣ ви. ъ - едва ли не простая описка.

⁶⁾ Вм. «беха» въ нък. кодексахъ имъемъ «ёчбеха».

ковально же)|стоко сръ(дце 1) сьта)|жавъ непокаан(ьно) | къ томоу иматъ2) (и)|зволение иъ да р(а)|еъно3) ангеломъ жи|ежщай помрачению | тъмож й невърь|ства гоуентельнъ|мь обложитъ оустро|ениимь мънози | блъци ббъходатъ въ | одеждахъ объчахъ | объча оубо одежда | ймжире иъ4) не й зж|бъи й ногъти иъ кротъкой обложени | кожей и образъмь | безълобивъ пръ пъциайще тъла штиймъ5) нечестъ | отъ зжеъ обливаютъ || (пръмь тъмь же т)ръ (бъ намъ истъ бж)ню | (блуъть и о)умъ | (тръзвъ и ви)дащи | (очи да не) и зизанью | (пк)о пшеницж пръ (ше) невъдъствомь | връдьни 6) еждемъ | ни влъка окъцж мь нъвъше оупдени | бждемъ ин ангела | благотвориба дъб бола непъщекавъше | пожръти бждемъ | объходитъ бо пко ль въ ревъ йни кого по жъретъ

ώσπερ γὰρ ἄχμων, ἀνήλατον) τὴν καρδίαν κτησάμενος, ἀμετανόητον λοιπόν ἔχει τὴν προαίρεσιν, ἄλλ' ἴνα τοὺς ἰσάγγελον βίον πολιτευομένους ἀβλεψίας σκότει καὶ ἀπιστίας λοιμώδει περιβάλλη καταστάσει. Πολλοὶ λύκοι περιάγουσιν ἐν ἐνδύμασι προβάτων, προβάτων μὲν ἐνδύματα κεκτημένοι, οὐ μὴν καὶ ὅνυχας καὶ ὁδόντας ἀλλὰ τὴν ἡμερον περικείμενοι δορὰν, καὶ τῷ σχήματι τοὺς ἀκάκους ἀπατῶντες τὸν φθοροποιὸν τῆς ἀσεβείας ἐκ τῶν ὀδόντων προσχέουσιν ἰόν χρεία τοίνυν θείας ἡμῖν χάριτος καὶ νηφαλίου διανοίας καὶ βλεπόντων ὀφθαλμῶν, ἵνα μὴ ζιζάνιον ὡς σῖτον φαγόντες, ἐξ ἀγνοίας βλαβῶνεν, μήτε τὸν λύκον πρόβατον ὑπολαβόντες θηρευθῶμεν, μήτε ἄγγελον ἀγαθοποιὸν τὸν ὀλεθροποιὸν διάβολον ὑποπτεύσαντες, καταποθῶμεν. Περιέρχεται γὰρ ὡς λεων ὡρυόμενος, ζητῶν τίνα καταπίη

¹⁾ Нижняя часть д еще видна въ рукописи.

²⁾ Отъ в остались лишь слёды и оно напечатано по догадкъ.

³⁾ Верхняя часть р урѣзана.

⁴⁾ ъ въ «нъ» потеряло нижнюю часть.

⁵⁾ т и ь связаны и потому трудно разобрать, стоитъ здёсь ъ или ь.

⁶⁾ Верхняя часть в сорвана.

⁷⁾ Слова «ούχ.... ἀνηλατον» въ нѣкоторыхъ кодексахъ читаются ближе жъ славянскому тексту: «ούχ ἵνα ἐπανέλθη, ὅπου καὶ ἦν ἀλλ' ἵνα ἀπατήση τοὺς ἀνθρώπους, ὥσπερ γὰρ ἀνήλατον...».

по къннга мъ сего 1) ради цръкъ | накадаетъ сего ра ди пъ нешьнта 2) оу чительства сего ра ди почитаний бо чьстий же обрадъ | отъ дъвоёго сего съ стойтъ см. оучений || доброчестъны и дъ аний благъ да ни | оучений правъта въ ръ бед дълъ благъ | придтъна боу и ни дъ ла теоримай бед бла гочестьнънуть оуче ний придтъна сжтъ | отъ ба кай во польдъ | еже въдъти о бут пра вай оучений добръ | й блждъ дъли срамь нъ котеръи же пакъ | оуспъуть цъломъ дровати добръ хоу ловати же нечесть нъ велико оубо е стъ притъжание правовърънъйуть | оучение 3) навъ ченъ (да тръбъ естъ тръдва | дша имьже мъно у сжтъ крадово дъщен философи е въ и тъщевъ лестиж.

κατά την Γραφήν. Διὰ τοῦτο ή Ἐκκλησία νουθετεῖ, διὰ τοῦτο τὰ παρόντα διδασκαλεῖα, διὰ τοῦτο τὰ ἀναγνώσματα γίγνονται. Ὁ γὰρ τῆς Θεοσεβείας τρόπος ἐκ δύο τούτων συνέστηκε δογμάτων εὐσεβῶν καὶ πράξεων ἀγαθῶν. Καὶ οὕτε τὰ δόγματα χωρὶς ἔργων ἀγαθῶν εὐπρόσδεκτα τῷ Θε ῷ, οὕτε τὰ μὴ μετ' εὐσεβῶν δογμάτων ἔργα τελούμενα προσδέχεται ὁ Θεός. Τί γὰρ ὅφελος εἰδέναι μὲν τὰ περὶ Θεοῦ δόγματα καλῶς καὶ πορνεύειν αἰσχρῶς; τί δ' αὖ πάλιν ὅφελος σωφρονεῖν μὲν καλῶς καὶ βλασφημεῖν ἀσεβῶς; Μέγιστον τοίνυν κτῆμά ἐστι τὸ τῶν δογμάτων μάθημα καὶ χρεία νηφαλίου ψυχῆς, ἐπειδὴ πολλοί εἰσιν οἱ συλαγωγοῦντες διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης. (Γρεческій тексть — но нэд. Κульбакина нэъ Патрологіи Миня, Серія греческая ΧΧΧΙΙΙ τ. 1859 г., стр. 440, 454).

¹⁾ Части буквъ г и о уръзаны дырой.

²⁾ Нижняя часть ш сръзана дырой.

³⁾ Вм. «оученин», описка?

Изъ Супрасльской Рукописи.

Супрасльская Рукопись представляет из себя памятник древне-церковно-славянскаго языка XI выка, писанный кирилловским письмом вт лист. По содержанію— это четья минея за мпсяцт мартт безт начала и конца (сохранилось 285 листовт), заключающая вт себи: 1) житія и описанія мученій святых, которых память празднуется ст 4 по 31 марта, 2) 20 словт св. Іоанна Златоуста, 3) слово патріарха Фотія, 4) слово Епифанія Кипрскаго, 5) похвалу 40 мученикам св. Василія Великаго и 6) молитвы св. Піона.

Рукопись была открыта извъстнымъ славистомъ, Брестскимъ каноникомъ Мих. Кир. Бобровскимъ, въ 1823 году въ Супрасльскомъ Благовъщенскомъ монастыръ (от 20 верстахъ отъ Бълостока, Гроди. губ.), который былъ построенъ въ концъ XV въка А. Ходкевичемъ для монаховъ Авонской горы; изъ послъдняго не невозможно заключить, что этотъ памятникъ въ Россію попалъ съ Авона.

Въ концъ 30-хъ годовъ рукопись была высылаема Бобровскимъ изъ Супрасльскаго монастыря частями извъстному Копитару, который не возвратиль первыхъ 16-ти тетрадей, и эта часть рукописи послъ смерти Копитара поступила въ библіотеку Люблянскаго Лицея. Оставшіяся въ Россіи 21 тетрадь рукописи, послъ внезапной смерти Бобровскаго, который бралъ, въроятно, рукопись съ ученой цълью къ себъ на домъ, раздълены были на 2 части: одну пріобрълъ отъ неизвъстнаго лица графъ Замойскій для своей библіотеки въ Варшавъ, а другая (2 тетради) отъ помъщика Стръльбицкаго перешла къ А. Ө. Бычкову и въ настоящее время хранится у его наслъдниковъ.

Супрасльская Рукопись издана вся Миклошичемъ (Miklosich, Monumenta Linguae Palaeoslovenicae е codice Suprasliensis, Windobonae, 1851), а 2 тетради, принадлежавшія A. Θ . Бычкову, изданы фотолитографіей Обществомъ Любителей Древней Письменности (№ 49).

стааго їйана длатобустваго слово на благоввштє ник богородици |

Пакът радости благовъштеник пакът | свободъ въдвъштенин пакът въдва нин пакът въдвраштенин пакът вселин | пакът работът идбавъений аггелъ съ дъво ж глаголетъпонеже къ женъ глагола дмий | въ шестъй мъсацъ рече посъланъ бътстъ а грелъ гауриилъ отъ бога къ дъвици обржинь мжюу посъланъ бътстъ глурийлъ | въдвъститъ въсемоу мироу съпасений. | посъланъ бътстъ глурийлъ носъ адамоу | нафаний въдъваний посъланъ бътстъ | глурийлъ къ дъвици да нечестъ женъ ска родоу въ чьстъ обратитъ посъланъ вътстъ глурийлъ подобив оуготовати | чистоуоумоу женихоу чрътогъ посъланъ бътстъ глуриилъ обржчити съдъда ний съдъдавъшоуоумоу носъланъ бътстъ глуриилъ обржчити съдъда ний съдъдавъшоуоумоу носъланъ бътстъ глуриилъ бътстъ глуриилъ бътстъ глуриилъ бътстъ глуриилъ бътстъ глуриилъ посъланъ вътстъ глуриилъ къ доушевънъй полатъ | цъсара

Πάλιν χαρᾶς εὐαγγέλια, πάλιν ἐλευθερίας μηνύματα, πάλιν ἀνάκλησις, πάλιν ἐπάνοδος, πάλιν εὐφροσύνης (φωνή), πάλιν δουλείας
ἀπαλλαγή ἄγγελος μετὰ παρθένου λαλεῖ, ἐπειδή καὶ γυναικὶ ὡμίλησεν ὁ ὅφις. Τῷ μηνὶ τῷ ἔκτῳ, φησὶν, ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ θεοῦ πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρί. ἀπεστάλη
Γαβριὴλ τὴν παγκόσμιον μηνῦσαι σωτηρίαν ἀπεστάλη Γαβριὴλ,
φέρων τῷ ἀδὰμ ὑπογραφὴν ἀνακλήσεως ἀπεστάλη Γαβριὴλ πρὸς
παρθένον, ἱνα τὴν ἀτιμίαν τοῦ θήλεος εἰς τιμὴν μεταβάλλη ἀπεστάλη Γαβριὴλ, ἄξιον εὐτρεπίσαι τῷ καθαρῷ νυμφίῳ τὸν θάλαμον
ἀπεστάλη Γαβριὴλ νυμφεύσασθαι τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι ἀπεστάλη
Γαβριὴλ πρὸς τὸ ἔμψυχον τοῦ βασιλέως τῶν ἀγγέλων παλάτιον

¹⁾ Είς τον εὐαγγελισμόν τῆς (ὑπερενδόξου Δεσποίνης ἡμῶν)²) Θεοτόχου

Четыремъ первымъ словамъ славянскаго текста въ приводимомъ греческомъ нѣтъ соотвѣтствія.

²⁾ Въ скобкахъ ставимъ греческія слова, не соотвѣтствующія славянскому тексту. Нѣкоторыя небольшія отличія славянского текста отъ греческаго мы вовсе не отмѣчали.

аггеломъ посланъ въсстъ га/уринлъ къ девици обржченей тиснфо ви облодоме же исоусови посъланъ въсстъ равъ веспльтынь къ раве испорочьие посъланъ въсстъ равъ отъ греха къ исприкмыйштии истъле инд посъланъ въсстъ обстро идът предъ светомъ дыньныим посъланъ въсстъ глурийлъ въдевшта сжштааго въ издрехъ отъчихъ и на ржкоу материю посъланъ въсстъ глури лъ съказати сжштааго на престоле и въ врътъпъ посъланъ въсстъ глури лъ съказати сжштааго на престоле и въ врътъпъ посъланъ въсстъ глури лъ въсстъ глури посъланъ въсстъ глури пъ въсстъ въсс

Въ шестън мъ сацъ посъланъ въістъ аггелъ гаурийль | къ дъвици сица заповъди приимъ | приди оубо рече w аггеле слоуга вжди | страшкноуоумоу тайноу съкръвеноу | послоужи чоудеси на възискание за блжждъшоуоумоу ада-

μενον οὐχ ἐρευνώμενον. 1) μυστήριον ὁμολογούμενον, οὐ μετρούμενον...

Τῷ μηνὶ τῷ ἔχτῳ ἀπεστάλη Γαβριὴλ ²) πρός παρθένον (πάντως που) τοιαύτας ἐντολὰς δεξάμενος. Δεῦρο, φησὶν, ὧ ἄγγελε, ὑπουργός γενοῦ φοβεροῦ μυστηρίου ἀποχεχρυμμένῳ διαχόνησον θαύματι, εἰς

¹⁾ Здёсь нётъ соотвётствія славянскому атаннов.

²⁾ Нътъ соотвътствія слав. «аггелъ».

Μού сьнити Μού ΜΗ ШΤΕ ΑΡΟΤΑΜΗ ΧΟШΤЖ СЪЗЪД ΑΝΑΔΙΟ ΠΟ ΜΟΚ ΜΟΥ Ο ΕΡΑΖΟΥ 1) ΓΡΕΧЪ ΕЪ ΜΟΙ ΚΑΠΕ | СЪΤΕ Ο ΡΕΝΔΑΓΟ Ο ΕΕΤΕ ΜΗ ΤΕΑΡΕ ΡЖΟΥ | ΜΟΚΙΘ ΙΙΖΜΕΚΑ Α Ο ΥΡΕΝΈ ΙΚΕ ΕЪΖЪД Α ΙΧЪ ДО- ΕΡΟΤЖ ΕΛЪΚЪ ΜΟΚ ΕΙ СПИТАНИК | СЪН ԵД АКТЪ О ПОУСТЕ РАЮ ЖИТЕЛИНЪ | ДРЕВО ЖИВОТЪНОК ПЛАМЕНЬИЪЙ МЪ | ОРЖЖИКМЪ ХРАНИМО КСТЪ ДВЕРИ МЕ СТА ПИШТЕ НА АГО ЗАТВОРИША СА ЛИЛО ЖО ПОВЕЖДЕНА О О ТОВЕ СЪ КЪНАТИ СА | СЪ БОРЖШТИЙ МЪ ОЎТАЙТИ СА ХОШТЖ | СИЛЪ НЕБЕСЪСКЪЙ ХЪ ТЕВЕ КДИНОМОУ ПО ВЕДОУ ЖО ТАЙНОК СЕ ЙДИ КЪ МАРИИ ДЪ ЕНЦИ ЙДИ КЪ ДОУШЕВЪНОУ ОЎ МОУ ГРА ДОУ О НЕМЪ ЖЕ ПРОРОКЪ ГЛАГОЛА АШЕ | ПРЕСЛАВЕНА ГЛАГОЛА ША СА О ТЕВЕ ГРАДЕ | ИДИ КЪ СЛОВЕ СЪНОУ ОЎ МОУ МОКМОУ РАЮ ЙДИ | КЪ ВЪСТОЧЬНЪЙ МЪ МОЙ МЪ ДВЕРЕМЪ ИДИ | КЪ МОЌГО СЛОВЕ СЕ ДОСТОЙНОУ СЕЛОУ ЙДИ КЪ | ВЪТОРОУ ОЎ МОУ НЕБЕСИ ЗЕМЬНОУОЎ МОУ ОЙ ВЕЛЬНОУ ОЙ ВЕЛЬНОУОЎ ВЕЗЕВНОТИ НІЙ

ἀναζήτησιν τοῦ πλανηθέντος ᾿Αδὰμ κατελθεῖν ὑπὸ τῶν ἐμῶν οἰκτιρμῶν ἐπείγομαι²). Ἡμαρτία τὸν κατ' εἰκόνα τὴν ὲμὴν πλασθέντα
ἐπαλαίωσε. Τὸ τῶν ὲμῶν χειρῶν ἐσάθρωσε δημιούργημα, ἡμαύρωσεν ὅπερ ἔπλασα κάλλος ὁ λύκος τὸ ἐμὸν θρέμμα κατανέμεται'
ἔρημόν ἐστι τοῦ παραδείσου τὸ οἰκητήριον. Τὸ ξύλον τὴς ζωῆς ὑπὸ
τῆς φλογίνης ῥομφαίας φυλάττεται. (Καὶ) κέκλεισται τῆς τρυφῆς τὸ
χωρίον. Ἡλεῶ τὸν πολεμηθέντα, καὶ συλλαβέσθαι τὸν πολέμιον
βούλομαι. Λαθεῖν θέλω πάσας τὰς ἐν οὐρανῷ δυνάμεις. Σοὶ μόνῳ
θαρρῶ τὸ μυστήριον πρὸς τὴν παρθένον Μαρίαν πορεύθητι, ἄπελθε
πρὸς τὴν ἔμψυχον πύλην, περὶ ἡς ὁ προφήτης ἔλεγε Δεδοξασμένα
ἐλαλήθη περὶ σοῦ, πόλις (Θεοῦ). Ἦπελθε πρὸς τὸν λογικόν μου παἐλαλήθη περὶ σοῦ, πόλις (Θεοῦ). Ἦπελθε πρὸς τὸν δεύτερον ἐπὶ γῆς
ἐμοῦ τοῦ Λόγου κατοικητήριον ἄπελθε πρὸς τὸν δεύτερον ἐπὶ γῆς
ἐμοῦ τοῦ Λόγου κατοικητήριον ἄπελθε πρὸς τὸν δεύτερον ἐπὶ γῆς

¹⁾ Въ рукописи неръдко, какъ и здъсь надъ «о», надстрочные знаки настолько выцвъли, что трудно отличить точку отъ ' или '. Въ нъкоторыхъ мъстахъ трудно разобрать даже, стоитъ ли надстрочный знакъ, или имъемъ случайное пятно.

²⁾ Нътъ соотвътствія словань: «съзъданааго по моюмоу образоу».

монго пришьствиы росж. йди къ го тованъй мын стости. иди къ йзволе нию монго честънааго храма. йди къ | чистъи невъстъ по пльти родества мо йго. глаголи въ ој ши словесъноуој моу | ковьчегоу. ој готовай ми слоу хоу въходъ. | иъ не говори ии съмати доу ша дъвици. | кротъко йви са къ сватимитоу. пръвъимъ гласомъ. радостъ везейни ий. тъ реци марий. радоуй са обрадованаю. да а зъ помилоу ж еуж озъловейнжж. |

Олъшавъ же се аггелъ помъщлюще вь | севъ си бко же авпо мъщлюще дивно | дъло пръходитъ оўмъ глаголемон | иже херовимомъ страшьнъ й серафи момъ невидимъ йже йстъ аггельскъ мъ силамъ нерадоумьно объщтаван тъ дъвици самъ своймъ лицемъ при шествин бенти паче же въходъ слоухомъ объщтаван тра детъ и осждивый бугж дьштере свой велми славити гра детъ глаголетъ оўготовати ми слоухоу | въходъ то можетъ ли чръво въмъсти ти неве-

¹⁾ Нѣтъ соотвѣтствія славянскому: «менти».

мѣстимааго въ правдж дивъ но чоудо тайнааго въправдж страшьна || тайна таковаа же аггелоу помъщий жштоу владътка рече къ немоу что съ мжштайши са й дивиши са й гаури ле не пръжде ли отъ мене посъланъ | бътстъ къ захарий жърьцоу не дастъ | ли темоу родъствоу тайновоу благовъ штений и не имшоу върът жърьцоу | млъчания наведе нанъ не осжди ли | тът старца неглаголаниемъ и не тът ли | издрече а азъ од твръднуъ не твоймъ | ли благовъштениимъ дъло послъдъ ствова ... | чтоже пакът аггелъ | рече Владътко еже исцълити тесть ствънъ съблазиът еже раздръши ти страшънът жзът еже об мръшт е нине од дънон къ животънъ път дътемъ еже раздръшити дътемъ еже раздръшити не плодъство пръстаръвъшийуъ об дъ | еже пръстаръвъшж са тръстъ пръо бразити на младъ онъ образъ еже не | плодовитъ земъмъ ржковатъми абий |

της άκοης τὰς εἰσόδους! καὶ δύναται γαστηρ χωρεῖν τὸν ἀχώρητον ¹);
"Όντως φοβερόν τὸ μυστήριον. Τοιαῦτα τοῦ ἀγγέλου ἐνθυμουμένου
ὁ Δεσπότης φησὶ πρὸς αὐτόν Τί ταράττη καὶ ξενίζη, ὧ Γαβριὴλ; οὐ
πρώην ἀπεστάλης ἀπ' ἐμοῦ πρὸς Ζαχαρίαν τὸν ἰερέα; οὐκ ἔδωκας
αὐτῷ τῆς γεννήσεως Ἰωάννου τὰ εὐαγγέλια; οὐκ ²) ἀπιστοῦντι τῷ
ἱερεῖ τὸ τῆς σιωπῆς ἐπήγαγες (πρόστιμον) ³); οὐ κατεδίκασας τὸν
πρεσβύτην τῆ ἀφωνία; οὐχὶ σὺ ἀπεφήνω, ἐγὼ δὲ ἐκύρωσα; οὐ τῷ
εὐαγγελισμῷ σου τὸ ἔργον ἐπηκολούθησεν... Τί οὖν πάλιν ὁ ἄγγελος ⁴); Δέσποτα, τὸ θεραπεῦσαι τὰ τῆς φύσεως σφάλματα, τὸ διαλῦσαι τῶν παθῶν τὸν χειμῶνα, τὸ νέκρωσιν μελῶν πρὸς ζωτικὴν ἀνακαλέσασθαι δύναμιν, τὸ ἐπιτάζαι τῆ φύσει παιδοποιίας ἐνέργειαν, τὸ
λῦσαι στείρωσιν ἐν ὑπερορίοις τοῖς μέλεσι, τὸ γεγηρακυῖαν καλάμην
μετασχηματίσαι πρὸς χλοηρόρον σχῆμα, τὸ τὴν ἄγονον ἄρουραν

¹⁾ Натъ соотвътствія словамъ: «въ правдж дивъно чоудо таннаго».

²⁾ Нътъ соотвътствія славянскому «н».

³⁾ Нѣтъ соотвѣтствія слову: «нань».

⁴⁾ Нѣтъ соотвѣтствія слову «річі».

шаймо. Й сьвъдътель ствойм силъп йстъ | объгчаймъ съвръшаймо. Й сьвъдътель ствоуйтъ сарра. ѝ съ ней ревека. ѝ пакъп | анна. гржстокааго неплодъства. работа въша страсти. ѝ отт теве сеободж прий мъша. а кже дъвици родити. неприча штъши са къ мжжоу. въще того истъ | закона тълесънааго. ѝ твок заповъда йши отроковици пришаствик. небеса |стиї ѝ земъстий конбщи. не въмъстат | тебе владътко. то како та въмъститъ | чрево девиче. владътка же пакъп рече | аггелоу. то како ма въмъсти сънь авра мът. аггелъ рече. ѝ мже страннолюбию | ймъаше пжчийж. пакъп тоу владътко. | фвль са патриаруови въ припжтънъй | съни. мимо йде въсъчъскаа йсплънбт. | ѝ како понесетъ марит огиъ божъства | твойго. пръстолъ теон политъ зарей | себта са. ѝ та ли можетъ понести. оужа съна дъвица. владътка же рече къ нем в ей.

δραγμάτων έξαίφνης άναδετξαι μητέρα, έργον της σης ύπάρχει δυνάμεως έκ συνηθείας τελούμενον καὶ μαρτυρεῖ Σάρρα, καὶ μετὰ ταύτην 'Ρεβέκκα, καὶ πάλιν ''Αννα, τῷ χαλεπῷ της στειρώσεως δουλεύσασαι πάθει, εἶτα παρὰ σοῦ τὴν ἐλευθερίαν δεξάμεναι. Τό δὲ παρθένον τεκεῖν μὴ συντυχοῦσαν ἀνδρὶ ἀνώτερόν ἐστι τῶν νόμων της φύσεως. 'Αλλὰ καὶ τὴν σὴν ἐπαγγέλλη τῆ παιδὶ παρουσίαν. Οὐρανοῦ καὶ γης οὐ χωρεῖ σε τα πέρατα' 1) καὶ πῶς σε μήτρα χωρήσει παρθενική; Καὶ ὁ Δεσπότης φησί' 2) Πῶς με ἐχώρησεν ἡ σκηνὴ τοῦ Άβραάμ; 'Ο ἄγγελός φησι' 'Επειδὴ εἶχε της φιλοξενίας τὸ πέλαγος. Εἶτα (νόμισον), Δέσποτα, ἐκεῖ ὤρθης τῷ πατριάρχη ἐν τῆ παροδίῳ σκηνῆ, καὶ παρέδραμες ὁ τὰ πάντα πληρῶν. Πῶς 8) ἐνέγκη ἡ Μαρία τό πῦρ τῆς θεότητος 4); 'Ο θρόνος σου φλέγεται τῆ αἰγλη περιλαμπόμενος, καὶ σὲ δύναται φέρειν ἀκαταπλήκτως ἡ παρθένος 5); Ναὶ

¹⁾ НЕть соответствія слову: абладыков.

²⁾ Нътъ соответствія слову: «аггалеу».

³⁾ Нътъ соотвътствія слову н.

⁴⁾ Нъть соотвътствія слову атволго».

⁵⁾ Нать соотвътствія словамь: «владына же рече на немб».

аште сътвори пакость огиб въ поустъ ий къпинъ то и марии сътворитъ па кость пришъствий мок. аште ли же тъ | огиб. стъ и фавъй. съ небесе пришъ ствик божий огий. на ой же къпинъ | не опали. что оўбо речеши о правьдъ. не | въ огиб пламени. нъ въ образъ дъжде въ съходаштии. тъгда же аггелъ сък нь ча повельник иго й къ дъвици въшъ дъ възъпи глагола. радоуй са обрадова най господъ съ тобой. Оуже ти неприйзнь | не оўдовый ктъ. йдеже бо прывък сжпо статъ брань положи. тоу прывъе врачъ | бълине прилаглитъ. Ждоуже начатъ ка йсходъ съмрыть ймъ тждоуже живот | бъходъ животъньй сътвори. женож въз дарасте зълой. ѝ женож истъ кажтъ лоу чышай. радоуй са обрадованай. не сра мый са йко повинна сжшти осжждению. | мати бо благодътніж бъвайши осжжде ноуймоу. радоуй са обрадованай невъ сто. й родительнице чиста. запоустъ въшоуоўмоу высемоу мироу. ра-

μὴν, εἰ ἔβλαψε τὸ πῦρ ἐν ἐρήμῳ τὴν βάτον, βλάψει πάντως καὶ Μαρίν, τὸ ἐμὴ παρουσία εἰ δὲ ἐκεῖνο τὸ πῦρ, τὸ σκιογραφῆσαν τὴν τοῦ θεϊκοῦ πυρὸς ὲξ οὐρανοῦ που παρουσίαν, ἤρδευσε μέντοι τὴν βάτον, οὐ κατέρλεξε δέ τἱ ἄν εἴποις περὶ τῆς ἀληθείας, οὐκ ἐν πυρὶ φλογὸς ἀλλ' ἐν σχήματι ὑετοῦ καταβαινούσης; Τότε λοιπὸν ὁ ἄγγελος ἐξεπλήρου τὸ προσταχθὲν αὐτῷ καὶ πρὸς τὴν παρθένον (πορευθεὶς, καὶ) εἰσελθών, πρὸς αὐτὴν ἐβόησε, λέγων Χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. Οὐκ ἔτι ὁ διάβολος κατὰ σοῦ ὅπου γὰρ τὸ πρῶτον ἔτρωτεν ὁ πολέμιος, ἐκεῖ τὴν ἕμπλαστρον ὁ ἰατρὸς ἐπιτίθησιν ὅθεν τὴν ἀρχὴν τῆς ἐξόδου ὁ θάνατος ἔσχεν, ἐκεῖθεν ἡ ζωὴ τὴν εἴσοδον τῆς κωῆς ἐτεκτήνατο. Διὰ γυναικὸς ἐρύει [βρύει] τὰ φαῦλα, διὰ γυναικὸς καταδίκης μὴτηρ γὰρ τοῦ κατάδικάσαντος γίνη¹). Χαῖρε, κεχαριτωτένη (χαῖρε), τοῦ χηρεύσαντος κόσμου νυμφοτόκε ἀμίαντε ²) Χαῖρε,

¹⁾ Нътъ соотвътствія слову: облагод тинж».

²⁾ Двумя словами переведено « упротоже ».

доуй са по гржжьший вы чрывы сымрыты матерыня. радоуи са доушевыный храме божий радоуй са обыштек жилиштенебеси и де ми радоуй са неразлячынаю й кстъства мысто пространой симъ оўбо тако сжште мъ приде къ болаштиймъ врачь сыда штинмъ вы тымы слыныце правыдыной бый савайныйштиймъ отишик й не вачнаштей са пристаништенепрымы ино ненавидаштиймъ (?) рабомъ отын ды ходатай роди са й мироу съвжуъ плыненынмъ рабомъ й дбавитель приде боржштинмъ сь любывый крыпъкъ по кровъ тъ бо й миро и са боржштинмъ са любывый крыпъкъ по кровъ тъ бо й миро и са боржштинмъ са любывый крыпъкъ по кровъ тъ бо й миро и са боржштинмъ са любывый крыпъкъ по кровъ тъ бо й миро и са боржштинмъ са любывый крыпъкъ по кровъ тъ бо й стъ миръ нашъ й моуже съ подобимъ са наслаждати са высегда в благодытый самого христоса й моуже сла ва и дръжава вы выкъ выкомъ мин и по предобимъ са наслаждати са высегда вы выкъ выкомъ мини и по предобимъ са наслаждати са высегда вы выкъп выкомъ мини и пръ

мѣсаца марта кѕ. мжченик стаа́го йринеа ∴ | Єгда нравъ влагъ съ доброчьстикмъ | въздрастъ. болбшийхъ желам страхъ | вожии прийметъ. тъгда въсе кже въ | семъ житии

(κεχαριτωμένη), ή έν μήτρα τόν τῆς μητρὸς βυθίσασα θάνατον σίκημα. Χαῖρε, τῆς ἀχωρήτου φύσεως χωρίον εὐρύχωρον. ᾿Αλλὰ τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐπέστη τοῖς ἀσθενοῦσιν ὁ ἰατρὸς, τοῖς ἐν σκότει καθημένοις ὁ τῆς δικαιοσύνης ἥλιος ἐπεφάνη, τοῖς χειμαζομένοις ἡ ἄγκυρα καὶ ὁ ἀκύμαντος λιμὴν, τοῖς ἀδιάλλακτα μισουμένοις δούλοις ὁ πρέσβυς ¹) ἐτέχθη, καὶ τῆς εἰρήνης ὁ σύνδεσμος, τοῖς αἰχμαλώτοις ὁ λυτρωτὴς ἐπεδήμησε, τοῖς πολεμουμένοις ἡ κραταιὰ (τῆς ἀνεκλαλήτου χαρᾶς καὶ) ἀγάπης σκέπη. Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, (ὡς φησιν ὁ θεῖος ᾿Απόστολος) ἡς γένοιτο διαπαντὸς ἀπολαύειν ἡμᾶς, χάριτι αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ (καὶ Θεοῦ) ἡμῶν · ὡ ἡ δόζα ¹) εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ᾿Αμήν. (Πατροποτίя Μπη, Серія греческая, L τ., стр. 792).

'Οτ' ἄν²) τρόποις ἀγαθοῖς εὐσεβὴς συνασχηθῆ, τῶν κρειττόνων ἐφιέμενος, καὶ φόβον Θεοῦ προσλάβηται τότε πάντων ἀθρόως τῶν

¹⁾ НЕТЪ СООТВЕТСТВІЯ СЛОВАМЪ: «ОТАНКДЕ» И «ДРЪЖАВА».

²⁾ Несовиаденія въ этомъ житіи греческаго текста съ славянскимъ не отивались.

-руиздоп битанди жунытальта жүнын атшин жинын тимында ить са. да. шже послоушаниимъ акън сжита верой теръдой вида въждела. Та же пакът божиней славой въсприим славить господа. жже бълсть й о блажень мъ принен епискоупь бремийскааго гра да кротости ради лихътм и еже о божии довроговънии дълъ оутвреди нареченок постигашоу во гонению. еже въјстъ при диоклитилить и мазимилить | цои. Приведенъ суво бътстъ сватъти | принен къ кнадоу провоу. Н въпрошенъ | бъивъ аште хоштетъ пожръти богомъ. | отъвъшта влаженъщ принен глагола. Нъ и жити же съ вами не уоштж. тъгда | повелъ затворити и въ тъминци. мно гомъ же дыемь минжвъшемъ. Сжшту кмоу ву теминци. Вр полоуношти при шъдъшоу кнадоу в изведенъ бълстъ | пакъл блаженый принен. и различыны мжкы сътрытвва и выпрашаемы почто не пожереши. отъвешта глаго ДА. ижо вога имамъ кгоже из младът | връстът чисти навъкоуъ и глаголемътмь1) |

έν τῷ δὲ τῷ βίῳ καταφρονήσας, πρὸς τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν ἐπείγεται καὶ ἄπερ διὰ τῆς ἀκοῆς παρόντα, πίστει βεβαία θεώμενος, ἐπεθύμησεν, ταῦτα θᾶττον δι' αὐτῆς τῆς αὐτοψίας ἀπολαβὼν ἔχειν, δοξάζει τὸν Κύριον. 'Ο δὲ γέγονε καὶ περὶ τὸν μακάριον 'Επίσκοπον Εἰρηναῖον τῆς τοῦ Σιρμίου πόλεως. (Οὐτος γὰρ) δι' ἐπιείκειαν ὑπερβάλλουσαν καὶ τὴν περὶ τοῦ θείου εὐλάβειαν, τοῖς ἔργοις κυρῶν τὴν προσηγορίαν (καὶ)... καταλαβόντος (αὐτὸν) τοῦ διωγμοῦ, τοῦ γιγνομένου ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ (καὶ Κωνσταντίου) τῶν βασιλέων... προσαχθεὶς οὖν τῷ (τηνικαῦτα τῆς Παννονίας) 'Ηγεμόνι Πρόβῳ, καὶ ἐπερωτηθεὶς, εὶ βούλοιτο θῦσαι, ἀπεκρίνατο ὁ μακάριος Εἰρηναῖος. 'Αλλ' οὐδὲ ζῆν μεθ' ὑμῶν αἰροῦμαι. Τότε ἀνελήφθη εἰς τὸ δεσμωτήριον. 'Εκ πλειόνων δὲ ἡμερῶν ἐν τῆ τῆς εἴρκτης φρουρὰ παραδοθεὶς, μέσης νυκτὸς προκαθίσαντος τοῦ 'Ηγεμόνος προσήχθη πάλιν ὁ μακάριος Εἰρηναῖος, καὶ ποικίλας βασάνους ὑπομείνας καὶ ἐρωτώμενος διατὶ οὐκ ἐπιθύει, ἀπεκρίθη, ὅτι

¹⁾ мь на письмѣ связаны.

вами богомъ не поклой см. провъ рече. | приобрашти жизик севъ довклъйть | ти йже прим досаждению. Сватън йриней рече. не приобраштж съмръти. жизин пръдълежашти. нъ да отъ бога жизий принмж. провъ рече имаши ли женж. | отъвъшта не имамъ. се же глаголааше | блаженъий ириней. господъиж заповъдъ | съконъчавам глаголжинтжи. любай отъща и матере. или братит. или женж. или | чада паче мене. иъстъ мене достониъ. | на иж же заповъдъ възирам блаженъий. | на небо имъаше оумъ. видъти желам | славж господъиж. и въсе чловъчъско жити | и оставивъ. нии со же паче господа. въдъ ти же и имъти исповъдааше. пакъ оу во рече къ немоу къназъ. въдъ та съинъ | имжита. понъ тъуъ дълбма пожъри. | онъ же отъвъштавааше. сънюбе мон | бога имжтъ бкоже и азъ. иже можетъ м | сънабъдъти тъ же побелъной ти съ твори. провъ рече совъштавай ти ю ноше пожръти. Да не различьнъ-

Θεόν ἔχω, öν ἐχ παιδός ἡλιχίας σέβειν δεδίδαγμαι, καὶ τοῖς λεγομένοις ὑφ' ὑμῶν θεοῖς προσχυνεῖν οὐ δύναμαι. Πρόβος (Ἡγεμὼν) εἶπεν Κέρδησον τὸν θάνατον, ἀρχεσθεὶς αίς ὑπομεμένηχας ὑβρεσιν. Εἰρηναῖος εἶπεν Κερδαίνω μετ' οὐ πολύ τὸν θάνατον, ὅτ' ἄν διὰ τοῦ παρά σοῦ θανάτου την παρά του Θεου ζωην αιώνιον απολάβω. Πρόβος εἶπεν Υίους ἔχεις; 'Απεκρίνατο' Ουκ ἔχω. Γονεῖς ἔχεις; 'Απεκρίθη' Οὐκ ἔχω. Ταῦτα δ' ἔλεγεν ὁ μακάριος Εἰρηναῖος, τὴν τοῦ Κυρίου ἐντολὴν ἔναυλον ἔχων, τὴν λέγουσαν. Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ, η άδελφούς, η γυναϊκα, η τέκνα, ούκ έστι μου άξιος. Πρός ὅν άτενίζων ο Μαχάριος, έν τοῖς οὐρανοῖς ὅλως ἦν τῷ φρονήματι διαιτώμενος, καὶ ἄπασαν την άνθρωπίνην διάθεσιν καταλιπών, οὐδένα πλέον τοῦ Κυρίου εἰδέναι καὶ ἔχειν ώμολόγει. Πάλιν οὖν εἶπεν πρός αύτον ό Ἡγεμών. Οἶοά σε υίους ἔχοντα κάν δι' αύτους ἐπίθυσον, ίνα ζῆς. Άπεχρίνατο ὁ μαχάριος Εἰρηναῖος Οἰ υἰοί μου Θεὸν ἔχουσιν ώς κάγὼ, ος δύναται αύτους σῶσαι. Σὺ δὲ τὸ κελευσθενσοι ποίησον. Πρόβος είπεν Συμβουλεύω σοι, νεώτερε, θύσαι. ίνα μη διαφό-

¹⁾ ти написаны вязью.

имъ | мжкамъ предамъ та. Сватън мяченикъ ири неи рече. не жерж. твори еже | уоштеши. оувъси во шко силож уристосовой добые высе сътръпый провъ рече найма же не хоштеши повиняти са цѣ сароу въ ръкя въвръженъ сядеши. иринен рече тъ различьнънми мжками || прештааше оуморити ма. й адъ надвахъ са бко мечемъ отъсвчеши ми главж. Za не молж та повели и то сътворити. Да оу въси како крыстийни сымрыть преобидети навънозомъ. уристосовъ ради любьве разгиввавъ же са къназъ о дръзости старо мжченика иринеа. повель мечемъ об съкижти и. Сватый же мжченикъ бко въторън веньцъ полоучивъ рече благо деть исповедат вогоу монмоу. Даръ ствовавъшоуоумоу ми различентиймъ | мжкамъ тръптино втиеце и неда пртатуоша мостъ рекомъні бртемись съвлекъ ризът свом й вызъревъ на нево. по моли са глагола сице. господи да отвръ джтъ са небеса. и да приимять доушя раба твойго. бко же и людемъ

ροις σε αίχισμοῖς ἀνέλω. Εἰρηναῖος εἶπεν Οὐχ ἐπιθύω ποίει ο θέλης. γνώση γὰρ ὡς τῆ δυνάμει τοῦ Χριστοῦ γενναίως πάντα ὑπομενῶ. Πρόβος Ήγεμιων άπεφήνατο Ἐπειδή πειθαρχήσαι ου βούλει τή βασιλική κελεύσει..., κατά του ποταμού ριφήση. Είρηναῖος εἶπεν Ἐγώ σοῦ τὴν διάφορον τῶν θανάτων ἀπειλὴν ἐννοῶν, προσεδεγόμην μειζόνως μέλλοντός σου καὶ ξίφει με ὑποβάλλειν διὸ, εἰ βούλει, παρακέκλησο και τουτο πράξαι, ίνα μάθης πως ήμεις οι Χριστιανοί του θανάτου καταφρονούμεν, διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ἡμῶν πίστιν τελειούμενοι. 'Οργισθείς οὖν ὁ 'Ηγεμών ἐπὶ τῆ παρρησία τοῦ μαχαρίου Μάρτυρος Εἰρηναίου, ἐκέλευσεν ζίσει αὐτὸν ἀναλωθῆναι. Ὁ δὲ ἀγιώτατος Μάρτυς, ώσπερ δευτέρου βραβείου έγχρατης γενόμενος, εἶπεν Θεῷ χάριν όμολογῶ, τῷ διὰ ποικίλης θανάτου υπομονῆς λαμπρότερόν μοι στέφανον χαρισαμένω. Καὶ μετά τὸ παραγενέσθαι εἰς τὴν γέφυραν, ήτις καλεῖται Άρτεμις, ἀποδηθείς τὰ ἰμάτια καὶ ἀνατείνας εἰς τὸν οὐρανὸν τὰς χεῖρας, ηὕξατο οῦτως εἰπὼν Κύριε, ἀνοιχθήτωσαν οί ούρανοι και υποδεξάσθωσαν το πνεύμα του δούλου σου υπέρ του λαού σου καὶ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας καὶ παντός τοῦ πληρώματος

твоимъ | вістивскъм цръкъве й вьсткого йспльнению ймо к тевт втроум ги їсоу (sic) хрьсте ф се вьсе страждж й оўсткнявьше й въвръ гоша й ві рткж се же са сътвори въ срт мто стартишинъствоу житоу провоу ф цтворъсткоу жштоу же ві втри й присно й ві вткъ вткомъ амин .:

αὐτῆς σοι πιστεύων, Κύριε, ταῦτα πάσχω. Καὶ πληγεὶς τῷ ξίφει ἐπέμφθη εἰς τὸν Σαὸν ποταμόν. Ἐπράχθη δὲ ταῦτα... ἐν Σιρμίου, ἡγεμονούντος Πρόβου, κατὰ δὲ ἡμᾶς βασιλεύοντος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὖ τῷ Πατρὶ σὺν τῷ ἀγίῳ Πνεύματι δόξα, τιμἡ καὶ κράτος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἡμήν. (Acta Sanctorum Martii, tomus III. Anno M. DC. LXVIII, p. * 23).

Изъ Клоцова Сборника.

Клоцовъ Сборникъ — церковно - славянскій глаголическій памятникъ XI въка сербскаго извода. Это — отрывокъ большой рукописи in folio, состоящій изъ 14 листовъ (двухъ тетрадей: полной — въ 8 листовъ и неполной — въ 6 листовъ), которые содержатъ: 1) два отрывка словъ Св. Іоанна Златоуста, 2) слово, приписываемое Св. Аванасію Александрійскому и 3) начало слова Св. Епифанія Кипрскаго.

Во второй половинь XV-10 въка вся рукопись, богато украшенная, принадлежала владъльиу острова Крка вз Далмаціи, Іоанну Франгепану. Посль его смерти рукопись была лишена богатаго переплета, и часть ся поступила вз руки новаго владъльца Крка, Луки Рейнальда. Вз началь XVI в. принадлежавшая послъднему рукопись вмъстъ сз архивомз замка «Марія-Щтейнз» вз Тироль перешла во владъніе графа Шурфз, а вз XIX в. часть эта вз количествъ двухз тетрадей (одной полной — вз 8 листовз, другой исполной — вз 4 листа) досталась по наслидству графу Клоцу вз Триденть († 1856), который передз смертью подариля эти 12 листовз Городской
Тридентской Библіотекть (помъщающейся вз настоящее время
вз «Мизео civico»), гдъ эти листы и хранятся. — Два остальные листа Клоцова Сборника, составляющіе часть вышеуказанной неполной его тетради, находятся вз Тирольскомъ мъстномъ Музеть «Ferdinandeum» въ Иннсбрукъ. Исторія ихъ не
ясна. Повидимому, они были одно время во владъніи извъстнаго
историка Реша († 1782), автора «Annales ecclesiae Sabionensis пипс Brixiensis». Въ «Ferdinandeum» они поступили посль
смерти Алоиха Ди-Паули († 1839), вмъсть съ его обширнымъ собриніемъ бумагъ, касающихся по преимуществу исторіи Тироля.

Тридентскіе 12 листовъ Сборника изданы Копитаромъ въ Впнъ въ 1836 году, подъ названіемъ «Glagolita Clozianus». Иннебрукскіе 2 листа найдены и изданы Миклошичемъ въ 1860 году (Denkschriften der phil.-hist. Classe der Kais. Akademie der Wissenschaften, X, стр. 195—214, Wien). Вст 14 листовъ памятника изданы Вондракомъ въ Прагъ, въ 1893 году (Česká Akademie Císaře Františka Iosefa. Třída III. Glagolita Glozův).

соуговітє благод \pm ть 1), (Z)ан(ϵ) 2) та(κ)овомъ отрокмъ | достоіні бъісте оці, їже ї та, нхъже не в \pm д \pm | χ ж старці, б \bar{m} ь 3) на-

διπλασιάσατε την χαράν 1), ὅτι τοιούτων παίδων ήξιώθητε είναι πατέρες, οίτινες [καί] 4) τὰ τοῖς πρεσβυτέροις ἀγνοηθέντα θεοδιδάκ-

^{.1)} ακλαγολέττω неправильно передаетъ слово «τήν χαράν», смѣшивая его съ ατήν χάριν». Въ этомъ текстѣ знаки препинанія разставлены согласно изданію Вондрака.

²⁾ Въ скобкахъ () ставятся буквы, возстановляемыя лишь по догадкъ.

Здъсь титла изображались едми чертой. Кромъ титлъ другихъ надстрочныхъ знаковъ въ памятникъ не имъется.

⁴⁾ Въ скобкахъ [] заключены слова греческаго текста, возстановленныя по догадкъ соотвътственно славянскому переводу.

оучени еъспъшм. Обратите сръдца ваша къ чадомъ ї не съмъжіте очтью вашею къ їстінь. аште ли есте тіжде | самі, ї ашють есте лоуч(ъ)ше младънець1), | ті вамъ вжджтъ сждым по гноу словесі. | добрь оубо сего раді прогласі о васъ ісаі(ҡ) | пророкъ глм. не иънъ постъідітъ см гь(ко) въ, ні нънь ліца пръложітъ їл(ь), нъ егда | оудържтъ чада нуъ дѣла мот, мене раді | сватъ іма мое, ї остатъ домъ нѣковль, | ї ба їлба оубонатъ см, ї разоумъжтъ дўо мь влжджштен разоумъ а ръпъштжштеі | наоучатъ см послоущати, ї ызъщі влъ снжштеі наоучатъ сж глати міръ слъі шіши лі пророка, ш несъмъсльні сры дьцемь жідовіне, како їспръва глетъ проти вленье ваше; наоучі см отъ него, како вооченж | пѣснь чадъ вашіуъ, ѣко і влаженъі дадъ | проповѣдъ. їз оустъ младенечъ і съсжшти уъ съеръшілъ есі увалж. ѣко оубо ї своѣ ча да творяште, тако і пріложіте сж сватъні | нуъ ї бжі разоумъ.

τως ἀνύμνησαν. Έπιστρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν, καὶ μὴ καμμύσατε τοῦς ὸρθαλμοὺς ὑμῶν πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Εἰ δὲ οι αύτοι έστε, και μάτην [δια]φέρεσθε πρός τὰ νηπία, αύτοι ύμων κριταί ἔσονται, κατά τὸν τοῦ Κυρίου λόγον. Καλῶς τοίνυν προανεφώνησε Ήσαίας ο προφήτης περί ύμων λέγων. Ού νύν αίσχυνθήσεται Ἰαχώβ, οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ μεταβαλεῖ άλλ' ὅταν ιοωσιν τὰ τέχνα αὐτῶν τὰ ἔργα μοῦ, δι' ἐμὲ ἀγιάσουσι [τὸ ὄνομα μου, καὶ άγιάσουσι] τὸν άγιον τοῦ Ἰακώβ, καὶ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραἡλ φοβηθήσονται, καὶ γνώσονται οἱ τῷ πνεύματι πλανώμενοι σύνεσιν, οι δε γρηγύζοντες [μαθήσονται] ύπακούειν, καί [αί] γλώσσαι αί ψελλίζουσαι μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην. Άκούεις τοῦ προφήτου, ὧ άνόητε τῆ καρδία Ἰουδαῖε, πῶς ἐκ προσιμίων αἰσγύνην ὑμῖν κηρύττει [ό προφήτης] διὰ τὴν ἀπείθειαν ὑμῶν; μάθε παρ' ἀὐτοῦ, πῶς θεοδίδακτον κηρύσσει την των τέκνων ύμων φόην, ώς καὶ ό μακάριος Δαυίδ προεχήρυζεν είπων. Έν στόματος νηπίων και θηλαζόντων κατηρτίσω αίνου. Οι τοίνου την οικειότητα όμολογούντες των τέκ-

¹⁾ Возможно прочесть и ъ на концъ.

аште лі же къ жівото любьці і) ї ненавідаштеї добра, съ честь жі отрокъї намъ дадіте, ї мъї съ ін ми въспоемъ новъїм (ь) імдъіком (ь) пъснъ | еванълскяж, бонаоученоу іж, бооугодънж, | ї
ти намъ дачънять, ї ти прогласать но вож пъснь, ейже на гъ
наоучиль естъ. сі бо | естъ дъні семоу честь. їногда бо сумеонъ | съръте ха, ї на ржкоу приятъ пръвъчънаго ба | ъко
младъньць ї ба благослови старць. | дънесь же въ старъїхъ
мъсто несъмъї слънъїхъ отроці сърътж спсітель, тко су
место несъмъї слънъїхъ отроці сърътж спсітель, тко су
место несъмъї слънъїхъ отроці сърътж спсітель, тко су
место несъмъї слънъ за ба блісви ина садаштаго на
жръбате тко і на пръстоль хероувімьсцтва. Шсана сноу
деть, гляште, | блінъ градаї въ іма гіне, влінъ градаї бъ
отъ | ба, пръвтчьныї цръ славънъї, обубожавъї | въ своїхъ неоубожъно насъ раді, да нъї обогаті тъ. блінъ прішедъї въ съмъренії, ї пакъї града | въ славъ пръвте на жръбьці отъ відъфагия, | въторіценж на облацъхъ въ (sic) нёсе. пръвое кротъко |

νων, συγκατάθεσθε καὶ τῆ ἐσιότητι καὶ θεογνωσία, ἡ ὡς μισάγριοι καὶ φιλοζήμιοι 1), μετὰ τῆς εὐσεβείας καὶ τοὺς παῖδας ἡμῖν χαρίσασθε (рук. χαρίσατε), [καὶ] ἡμεῖς τοὐτοις συμψάλλωμεν, τῆ καινῆ γλώσση τὸ ἄσμα τὸ ἀγγελικὸν, τὸ θεοδίδακτον, τὸ θεάρεστον, [καὶ] αὐτοὶ ἡμῖν προάξουσιν, αὐτοὶ καὶ προαναφωνήσουσι τὸ καινὸν ἄσμα, ὅ ὁ Κύριος ἐδίδαξε αὐτοὺς ἐπειδὴ τοῦτο τῆς ἡμέρας τὸ ἐπίσημον. Τότε μὲν γὰρ Συμεὼν ὑπήντησε τῷ Σωτῆρι, καὶ ταῖς ἀγκάλαις ὑπεδέξατο τὸν προαιώνιον Θεὸν ὡς βρέφος, καὶ τὸν Κύριον ηὐλόγησεν ὡς πρεσβύτης σήμερον [δὲ] ἀντὶ πρεσβυτέρων ἀγνωμόνων οὶ παῖδες ὑπήντησαν τῷ Σωτῆρι, ὡς ποτὲ Συμεὼν, καὶ τὰ κλάδη ὑπέστρωσαν, καὶ ὡς Θεὸν ἀνύμνησαν τὸν ἐπὶ πώλου ὡς ἐπὶ θρόνου χερουβικοῦ καθήμενον κράζοντες. 'Ωσανὰ τῷ υἰῷ Δαυίδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, εὐλογημένος ὁ [ἐρχόμενος] ἐκ Θεοῦ Θεὸς, πρὸ αἰώνων ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης, ὁ πτωχεύσας ἐν τοῖς ἰδίοις αὐτοῦ δι' ἡμᾶς ἀπτωχεύτως (рук. -ος ὑπάρχων), ἴνα [ἡμᾶς] πλουτίση εὐλο-

¹⁾ Ошибка переписчика, вм. «къ жнеотоу любьці». Греч. «фідобурног» по смыслу не соотвътствуетъ славянскому переводу.

младвиці хвалимъ, въторое евайъскъімі сіламі. бінъ градаі въ іма гйе. къто сь есть, | ш бооучънві 1) троіці 3); їбо врема есть юже ї дарешті ї пріобъштиті нъі танахъ. 3) сего раді и мъі поемъ медо точънъна песні, глжште. осана сйоу давъ, | бінъ градаі въ іма гне. онъ псанымь съ кровиште покріваше, гла. о гі спсі, о гі поспѣші. блгонъ градаі въ іма гне, бъ гъ, і | просвъте са намъ. (Стр. 44—46; Лл. 1—1 об. Часть слова Св. Іоанна Златоуста).

Стааго епифанив архиепіскоў па купрыска аго о погребени твла гив і ба нашего іў ха і о фосифв, їже отъ аріматым, ї никодімв ї о сы нін 4) гі нашего гробынымь, по съпасиви муцв дівы по бывъщю.

γημένος ὁ ἐλθών ἐν τῆ ταπεινώσει, καὶ πάλιν ἐρχόμενος ἐν δόξη πρῶτον ἐπὶ πώλου ἐκ Βηθσφαγῆ, δεύτερον ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τῶν νερελῶν πρῶτον πραὺς ὑπὸ νηπίων εὐφημούμενος, δεύτερον ὑπὸ ἀγγέλων [καὶ] δυνάμεων δορυφορούμενος εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὁνόματι Κυρίου. Τίς οὐτος, ὧ θεοδίδακτοι παϊδες²); καὶ γὰρ καιρὸς ἤδη φρᾶσαι καὶ συγκοινωνῆσαι ἡμῖν τῶν μυστηρίων. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς κελαδοῦμεν τὰ μελίρρυτα ἄσματα, λέγοντες. 'Ωσανὰ τῷ ὑιῷ Δαυίδ' εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. 'Εκεῖνος ὑπὸ γράμματος θησαυρόν ἐκάλυπτε λέγων' ὧ Κύριε σῶσον δὴ [ὧ Κύριε εὐόδωσον δὴ]. 'Ευλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. (Πατροποτία Μπη, Cepia Γρεческая, 59 τ., стр. 703).

Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἐπιρανίου ἐπισκόπου Κύπρου λόγος εἰς τὴν θεόσωμον ταρὴν τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ι.Χ. καὶ εἰς τὸν Ἰωσὴρ τὸν ἀπὸ Ἰριμαθαίας καὶ εἰς τὴν ἐν ἄδη τοῦ Κυρίου κατάβασιν μετὰ τὸ σωτήριον πάθος παραδόξως γεγενημένην.

¹⁾ Пропущено титло.

²⁾ Ошибочно, вм. «бооучънин отроци».

³⁾ Здёсь пропускаемъ три строчки мало понятнаго текста.

⁴⁾ Вм. сънитин.

Чато се; данесь бедматьье много | на дели. Чато се; бедматьье много ї матачанье много. Бе дма(в) въе много, вко цветорь съпіть. | демав оубов см, ї оуматача, вко бъ пататью оустве. бъ патью оумреть, ї а дъ въстрепета бъ бъ малю оустве, | ї съпмштаю отъ века отъ адама 1) въ скресі. Къде нъне сжтъ въчерашъ наю матьет и гласі і гоборі, бъ важіште на ха отъ даконопрестя пьнікъ 2); къде народи ї кови ї чіні і оржжь ї дръколи; къде цвсаре і и ерті ї сждым осжжденью; къде свешта і мечі ї гоборі бешти сатиї; къде людье ї шатань ї і тржтъ неправеданьщ; въ істніж і оубо дело въ істніж людье по оучіша см тъштетънъімъ ї соубітьнъімъ. потъкж са въ акрогоние і камень хъ, ї сами съкроушіша са. і прівръгж 3) са въ теръдъі камень, і нъ въ пенъі вальны ихъ разідж см. 4) по тъкж са о наковалю неповедаметь, і нъ сами

Τί τοῦτο; σήμερον σιγή πολλή ἐν τῆ γῆ. Τί τοῦτο; σιγή πολλή καὶ ἡρεμία πολλή, σιγή πολλή ὅτι ὁ βασιλεὺς ὑπνοῖ γῆ ἐφοβήθη, καὶ ἡσὑχασεν, ὅτι ὁ Θεὸς σαρκὶ τέθνηκε καὶ ὁ ἄδης ἐτρόμαξεν ὁ θεὸς πρὸς βραχὺ ὕπνωσεν, καὶ τοὺς ἀπ' αἰῶνος ὑπνοῦντας ἐκ τοῦ θανάτου ἀνέστησεν. Ποῦ ποτε νῦν εἰσιν αὶ πρὸ βραχέος ταραχαὶ καὶ φωναὶ καὶ θόρυβοι κατὰ τοῦ χριστοῦ, ὧ παράνομοι³), ποῦ οἱ δῆμοι καὶ ἐνστάσεις, καὶ αὶ τάξεις, καὶ αὶ στάσεις καὶ τὰ ὅπλα καὶ δόρατα; ποῦ οἱ βασιλεῖς καὶ ἰερεῖς καὶ κριταὶ οἱ κατάκριτοι; ποῦ αὶ λαμπάφες, καὶ αὶ μάχαιραι, καὶ οἱ θρύλλοι οἱ ἄτακτοι; ποῦ οἱ λαοὶ καὶ τὸ φρύαγμα καὶ ἡ κουστωδία ἡ ἄσεμνος; ἀληθῶς ὄντως ἐπεὶ καὶ ὅντως ἀληθῶς λαοὶ μεμελέτηκαν κενὰ καὶ μάταια προσέκοψαν τῷ ἀκρογωνιαίῳ λίθῳ χριστῷ, ἀλλ' αὐτοὶ συνετρίβησαν προσέκρουπέτρα τῆ στερεᾳ, ἀλλ' εἰς ἀφρὸν τὰ κύματα διελύθησαν προσέκρουπέτρα τῆ στερεᾳ, ἀλλ' εἰς ἀφρὸν τὰ κύματα διελύθησαν προσέκρουπέτρα τῷ ἀηττήτὸ ἀκμονι, ἀλλ' αὐτοὶ κατεκλάσθησαν τψωσαν ἐπὶ

¹⁾ отъ адама вм. отъ ада.

²⁾ Греч. текстъ переданъ невърно.

³⁾ Можетъ быть «приврыгж».

⁴⁾ нъ-см написано надъ строкою.

сътърені бъним. въднеся і на древо камень ї същедъ сумрътен | ы. съвадаша великало слисса) слъ инца ха, ит раддовшъ ввичивна жуви иноплеменникът и даконопристживникът погоу ві. Даїде въ слънъце подъ демаж, ї тъмж прв мрачъижж подеомъ сътворі, двиесь спенье сжштимъ на демі ї отъ века подъ землеж съпашти мъ. Дънесь спенье въсемоу мироу, Елико видимъ ї елико невидімъ. Соугоуво данаса прішесть гне соу гоуво съмотренье, соугово члеко лювьстве, соугоубо съштье | на коупт же і самфренье, соугобо на | чкомъ постштенье, отъ небесе на земи, отъ земля подъ земля въ приходить врата адова отъбръдавять см, съплаштен отъ выка радочите см, стамите въ тъмы въ сти съмрытыны величы светъ примете. съ рабът гъ, съ мрътвъми въ, съ оумеръшми | жівотъ, съ повийнъими неповийнъі, | съ сжштими въ тъмъ не мръчан | севтъ, съ плъникън свободитель, съ прътсподъними пръвъшънии ибсъ. хъ на земи,

¹⁾ Между первымъ с и м было что то стерто.

верованомъ ўв въ мрътевінь, съ німь сънідемъ, да | оувемън танън, наже тоу, да разоум вемъ бжиж 1) тана подъ демлен чюде са да оувъмъ, како і сжштимъ въ адт просветнав естъ проповедь. чъто оу во; высм ли препрость спслеть вель см | въ адв бъ; ни, нъ гтоу ввроужштана. | въчера же съмотрыливънал творм, ја дынесь владъичънва. въчера плъть скаа, а дънесь господъскаа двил. въче ра чскаа, а дынесь бжетевная дветъ. Въчера за оухо оударенъ бълкавше, дынесь блисцанимь вжиемь адовъское | жилиште быеть. Въчера (с)ъваданъ | бъівлаше, дынесь нераздрівшентіми | жамі съвадаетъ гоубителя. Въчера осжжденъ бъвааше, дънесь осжжденъимъ свободж даръствоу етъ. въчера слоугът пілатовът рж галуж см емоу, дынесь вратыници адо выни, відввъше его, иштеся нь оу во слыши увиви мяцв вышънее слово. суміті і вясцої, суміті н і просучві, суміті н процов вжур і вжив вельв чюдеса како законъ остжпаетъ, како влагодвть

¹⁾ Въ слав. пропущено переписчикомъ слово «тання» передъ «тана».

процентаетъ, како образи мимо уодатъ, како истина пропо-ВЕДЛЕТЪ СМ, КАКО СВИЬ МИМО ХОДИТЪ, | КАКО СЛЪНЬЦЕ ВЬСЕЛЕнжж іспавніветь, како ветвуві законь обетьша, како новы извештаетъ см, како древынеа преидж, како новаа проценсм. ДРВО 11 VIOTPE ВР СІОНД ВР ВЪДИМ ХЕРНДИ | WENT UDITE. ЕВЪДисциі коупъно же і ї поганьсцій. Дъва церв, плать і ї продъ, два аруерваа, ї айна ї канафа, Да обв пасцв въ коупь бждете, оба | престажшти а убъна начинажшти: | дъве жрътве въ тъ вечеръ двашете см. понеже і спсенье, таж жівъімъ і мръ твъмъ, бъваше. под к же съвы зажште агнець закалауж, а їже отъ по ганъ въ плъть ба. ї оби 1) вь стив вьдирауж, ові же къ слънъцю ї къ боу прі теклауж. І ові съвмзавъше ха отъ съглауж, а їже отъ поганъ їнодшъно | его принмауж. Гові скотънжіж жръ теж, ові же біжію телоу жрътеж при ношауж нъ подъ-1-суожденье, еже отъ етипта, помивауж, а їже отъ поганъ їдбавленье, їже отъ лъсті, пропов'ядауж. ї

χονται πῶς ἡ ἀλήθεια κηρύττεται πῶς αὶ σκιαὶ διαβαίνουσιν πῶς ὁ ἡλιος τὴν οἰκουμένην πληροῖ πῶς ἡ παλαιὰ πεπαλαίωται, πῶς ἡ καινὴ βεβαιοῦται πῶς τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, καὶ πῶς τὰ νέα ἐπήνθησεν. Δύο λαοὶ ἐν Σιὼν κατὰ τὸν τοῦ Χριστοῦ πάθους καιρὸν παραγέγοναν ὁ ἐξ Ἰουδαίων ὁμοῦ καὶ ὁ ἐξ ἐθνῶν δύο βασιλεῖς, Πιλάτος καὶ Ἡρώδης δύο ἀρχιερεῖς, Ἰλννας καὶ Καϊάφας ἱνα τὰ δύο ὁμοῦ πάσχα γένωνται τὸ μὲν καταπαυόμενον, τὸ δὲ Χριστοῦ ἐναρχόμενον δύο θυσίαι κατ αὐτὴν τὴν ἐσπέραν ἐπετελοῦντο ἐπειδὴ καὶ σωτηρίαι δύο, ζώντων λέγω καὶ νεκρῶν, ἐπραγματεύοντο καὶ ὁ μὲν Ἰουδαῖος ἐδέσμει θύων ἀμνόν ἐπὶ σφαγῆ, ὁ δὲ ἐξ ἐθνῶν Θεὸν ἐν σαρκί οἰ μὲν δήσαντες Χριστὸν ἀπεπέμποντο, οὶ δὲ ἐξ ἐθνῶν προθύμως αὐτὸν ὑποδέχοντο καὶ οἱ μὲν κτηνόθυτον, οἱ δὲ ἐξ ἐθνῶν προθύμως προσέρερον ἀλλὶ οἱ μὲν Ἰουδαῖοι τὴν ἐξ Αἰγύπτου διάβασιν ἐμνημόνευον, οἱ δὲ ἐξ ἐθνῶν τὴν ἐν τῆς πλάνης λύτρωσιν προσεκήρυττον.

¹⁾ Въроятно слъдуетъ читать «овир.

се къде; вы стоновь градь | цсрь великаго, вы немыже сътвори 1) спсенье по | средь демля. по средь деема животома поднанъ вывъ її снъ бжи. по | средь оцю і дуа, обема животома жівоть, отъ жівота їстинны жівотъ велью см. ї по средь айъль і чло векъ въ вслеуъ раждаю см. ї по средь дъвотуъ люди камень жгъленъ лежа. | ї по средь дакона ї пророкъ въ коупъ про проповъдаємъ. ї по средь моста ї и лію въ горь велью см. ї по средь обема развоникома бъ разоумъноумоу ра звоникоу велью см. ї по средь настою шти жізні ї гряджитні сжді ве чънъ сьдя. ї по средь дынъсъ жівымъ | ї мрътеъмъ велью см. соугоувя || пакъі гля 2) жізнь, соугоуво розьствоу въ і коупь і порозьствоу ї слъщі въ рычі | соугоуво розьствоу вешти ї въспле шти чюд (є)са. айъль мариі матері увъ | рожъство его благовъствова. ї аблъ |

Καὶ ταῦτα ποῦ; ἐν Σιὼν τἢ πόλει τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου, ἐν ἢ εἰργάσατο ποῦ; ἐν μέσῳ Πατρὸς καὶ Πνεύματος, τῶν δύο ζωῶν ζωὴ, ἐκ ζωῆς φύσει (руκ. φύσι) ζωὸς γνωριζόμενος καὶ ἐν μέσῳ δύο ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς φάτνης τικτόμενος καὶ ἐν μέσῳ δύο λαῶν λίθος ἀκρογωνιαῖος κείμενος καὶ ἐν μέσῳ νόμου καὶ προφητῶν ὁμοῦ κηρυττόμενος καὶ ἐν μέσῳ Μωῦσῆ καὶ Ἡλία ἐπὶ τοῦ ὅρους ὁπτανόμενος, καὶ ἐν μέσῳ τῶν δύο ληστῶν Θεὸς τῷ εὐγνώμονι ληστῆ γνωριζόμενος, καὶ ἐν μέσῳ τῆς παρούσης ζωῆς καὶ τῆς μελνώσης κριτὴς αἰώνιος καθήμενος, καὶ ἐν μέσῳ σήμερον ζώντων καὶ νεκρῶν διττὴν ζωὴν καὶ σωτηρίαν πραγματευόμενος. Διττὴν πάλιν λέγω ζωὴν, διττὴν γέννησιν ὁμοῦ καὶ ἀναγέννησιν. Καὶ ἄκουε διττοῦ τόκου τὰ πράγματα καὶ κρότει τὰ θαύματα. Ἄγγελος μὲν τῆ Μαρία τῆ μητρὶ τοῦ Χριστοῦ τὴν Χριστοῦ γέννησιν εὐηγγελίσατο. ἄγγελος τῆ Μαρία τῆ Μαγδαληνῆ τὴν ἐκ τάρου Χριστοῦ ἀνάστασιν

¹⁾ Слово сътвори писано надъ строкою болъе темными чернилами.

²⁾ Вы. аглаголж».

³⁾ Надъ этимъ словомъ позднъйшею рукою надписано «жд» глаголич. буквами.

марі магдалънні порожденье его, еже отъ гроба, благовъстъствова. ноштыя ут въ вітьльомъ раждаетъ см, ноштыя пакът въ стоив из мръ(т)вътуъ пораждаетъ см. врътъпъ їс камене, їдеже ут пораждаетъ см. пеленъі въ рождъство пыемуе дя, печеноми в срче повредетя см. Змоя на божчя см примть, дмрънж і въ погребенье ї альголи пріємлеть тоу госифъ, ведмжжаны мжжа маринтъ сьде госифъ, гже отъ арімати. въ витьлеми, въ еслі рождъство, ит і въ гробъ ** въ въ всли место, прыви пастыри убов вла говестъствоу**жтъ** рождъство, иъ і прывий | выстліть пастъїрі, хей оученіці, влаговъ стиша ховое їх мрътеънуъ порожденье. тоу | «радоун см» анкал двеви възъпі, сьде «радоутте см» веліка съвъта-тав, ув, женамъ възъпьвше, въ пръвое рождъство ув по че тыреут десятерь дынь вънгде демънън Гемъ, въ црквь, ї принесе вко прыввнецы | дъва гръличита боу, нъ і въ погребенье его, еже отъ мрътеъкъ, хъ по й дынъ вызнае въ выспрыни ілгь, ждоуже не разлячи см въ істиннав ста свя-

εὐηγγελίσατο νυκτί Χριστὸς ἐν βηθλεὲμ γεννᾶται, νυκτί πάλιν ἐν τῆ Σιων ἐκ νεκρῶν ἀνίσταται. Σπήλαιον ἐκ πέτρας, ἔνθα Χριστὸς γεγέννηται' σπήλαιον έχ πέτρας χαὶ ὅπου Χριστὸς ἀναγεννᾶται. Σπάργανα είς την γέννησιν καταδέγεται σπαργάνοις καὶ έντασθα τυλίττεται σμύρναν γεννηθείς εδέξατο, σμύρναν και άλόην παφείς εδέξατο. Έκεῖ 'Ιωσήφ ἄνανδρος άνηρ της Μαρίας. (ὖδε 'Ιωσήφ ὁ ἐξ Άριμαθαίας ἐν βηθλεέμ και ἐπὶ φάτνη ὁ τόκος, ἀλλὰ και ἐν τῷ τάρῳ ὡς ἐπὶ φάτνη ό τόπος έχει πρώτοι ποιμένες την Χριστού εύαγγελίζονται γέννησιν, άλλά και πρώτοι οι πάντων ποιμένες Χριστού μαθηται εύηγγελίσθησαν την αύτοῦ ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν. Ἐκεῖ «χαῖρε» ὁ ἄγγελος τῆ παρθένω εβόησε, καὶ ἐνταῦθα «γαῖρετε» ὁ τῆς μεγάλης βουλῆς Χριστός ἄγγελος ταῖς γυναιξίν ἀνέκραγεν. Έν τῆ πρώτη γεννήσει Χριστός μετά τεσσαράχοντα ήμέρας εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐπίγειον Ίερουσαλήμ, είς τὸν ναόν, καὶ προσήγαγεν ὡς πρωτότοκος ζεῦγος τρυγόνων θεῷ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῆ ἐκ νεκρῶν αὐτοῦ γεννήσει Χριστός μετὰ τεσσαράχοντα ήμέρας ἀνῆλθεν εἰξ τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, ὅθεν οὐχ

тымъ вко | пръввиець пеістьленень їх мрътвы ут ї пріведе веї ї оцю дъва грълницшта, дшж ї плътъ нашж. егоже і приміть, вко стмьонъ етерь, ветъуті дьнемъ | бъ, вко въ ржцв свої, въ свов вдра. аште | ли ввтъскъї се, а не ввръно, слъщші, | облічаютъ та недвижими печаті | господьскоумоу порожденью хбоу гробоу вко во знаменаномъ печатомъ дввъствь нымъ затвореномъ ут отъ дввъ роди са, | тако не отеръстомъ сжштемъ гробъ нъмъ печатомъ убо порожденье бъїс. | како же въ гробъ і когда, ї отъ къзуъ ут кізнь полагаетъ са; сватъзуъ словесъ | да послоушаемъ поздв же бывъші, са тъ, пріде чкъ богатъ іменемь іосифъ і съ дръзижеть вынде къ пілатоу, ї про сі отъ него твла ічсова. въніде чкъ къ | чкоу, проса прімти ба чловъкомъ проша шв брынье оу брънье прімті зіждіте пъ вьсемъ сёно отъ съна прімти небскъ | огнъ. капать малаа отъ капат прімти

έχωρίσθη είς τὰ ὄντως ἄγια τῶν ἀγίων ὡς πρωτότοχος ἄφθαρτος ἐχ νεκρών και προσήγαγε τῷ θεῷ και πατρι ὡς δύο ἀμώμους τρυγόνας, την θυχην και την σάρκα την ημετέραν. 'Ο και υπεδέξατο ώς Συμεών τις ὁ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν Θεός, ῶς ἐν ἀγκάλαις ἐν ἰδίοις κόλποις άπεριγράπτοις. Εί δὲ μυθικῶς ταῦτα, ἀλλ' οὐ πιστῶς, ἀκούεις, κατηγορούσι σου αι άλυτοι σφραγίδες του δεσποτικού τής άναγεννήσεως Χριστοῦ μνήματος. Ψσπερ γὰρ ἐσφραγισμένων τῶν παρεμφύτων μητρανοίκτων κλείθρων τῆς παρθενικῆς φύσεως Χριστὸς ἐκ παρθένου γεγέννηται, ούτως άδιανοίκτων όντων των του τάφου σφραγίδων ή Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναγέννησις πέπρακται. Πῶς δὲ ἐν τάρω καὶ πότε, καὶ ὑπὸ τίνων Χριστός ἡ ζωἡ κατατίθεται; τῶν ίερων λογίων ακούσωμεν όψίας γενομένης, φησίν, ήλθεν ανθρωπος πλούσιος τοϋνομα Ίωσηφ. Ούτος τολμήσας είσηλθεν πρός Πιλάτον, και ήτήσατο παρ' αὐτοῦ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Εἰσῆλθεν βροτὸς πρὸς βροτόν, αιτούμενος λάβεῖν τὸν θεὸν τῶν βροτῶν αίτεῖ πηλὸς τὴν πηλόν λαβεῖν τὸν πάντων πλαστουργόν. Ὁ χόρτος παρὰ χόρτου χομί-

¹⁾ ь послъ в не вполнъ ясно.

БЕ ЗДЪНЖ. КЪТО ВІДВ ЛІ КЪТО СЛЪЩА КЪДЕ ЧКЪ ЧКОУ ТВОРЬЦА ЧКОМЪ ДАРЪ СТВОУЖЩТА; ВЕЗАКОННИКЪ ПРАВЕДЬНИ КА Ї ТВОРЬЦА ЗАКОНОМЪ ОВЪШТАВАЕ ТЪ СА ДАРЪСТВОВАТИ СЖДІ ОСЖЖДЕНЬ ТЬО ОСЖЖДЕНА СЖДЬЖ СЖДЬКМЪ ВЪ | ПОГРЕБЕНЬЕ ДАЕТЪ. ПОЗДВ ВЪВЪШЮ | ПРІДЕ ЧКЪ ВОГАТЪ 1), ЇМЕНЕМЬ ЇОСИВЪ. ВЪ ІСТИНЖ БОГАТЪ, ТЬКО ВЬСЕ СЪЛОЖЕНОЕ | ТВЛО ГЙЕ ПРИМЪ. ВЪ ІСТИК БОГАТЪ, ТЬКО ВЕСЦВИНАГО ВІСЪРА ДОСТОИНЪ (ВЪ)ІСТЪ ПРИМЪТИ 1 ВЪ ІСТИК БОГАТЪ, ВЪЛАГАЛІШТЕ ВО | ПОНЕСЕ ПЛЪНО БЖСТЕЪНАГО ВОГАТЪСТВА. КАКО ВО НЕ БОГАТЪ ВЬСЕМОУ МИРОУ ЖІЗНЬ Ї СЙСЕНЬЕ СЪТМЖАВЪ; КАКО НЕ БОГАТЪ НОСІВЪ ДАРЪ ПРИМЪ ПІТЪК ШТАГО 1 ВЬСВ Ї ВЬСВМІ ОБЛАДАВЖЩТА; ПОЗДВ ВЪВЪЩЮ, ВЪ ВО ОУБО ЗАЩЪЛО ВЬ | АДЪ ПРАВЕДЪНОЕ СЛЪНЪЦЕ. ТЪМЬ ЖЕ | ПРІДЕ ЧКЪ ВОГАТЪ ЇМЕНЕМЬ ІОСІВЪ | ОТЪ АРІМАТИ, ЇЖЕ ВЪ КРИЖ СА СТРА ХА

σασθαι τὸ οὐράνιον πῦρ' ἡ σταγών ἡ οἰκτρὰ παρὰ σταγόνος λαμβάνει τὴν ἄβυσσον. Τίς ἴδε ἡ τίς ἤκουσε πώποτε, ὅτι ἄνθρωπος ἀνθρώπω τὸν ποιητὴν τῶν ἀνθρώπων χαρίζεται. "Ανομος τὸν τῶν νόμων ὅρον καὶ νόμων ὑπισχνεῖται χαρίζεσθαι κριτὴς ἄκριτος ὡς κατάκριτον τὸν κριτὴν τῶν κριτῶν εἰς τάφην ἐπαφίησιν. Οψίας γενομένης ἡλθεν ἄνθρωπος πλούσιος, τοὕνομα Ἰωσὴφ' οὐτος εἰσῆλθεν πρὸς Πιλάτον καὶ ἡτήσατο τὸ σῶμα Ἰησοῦ' ὄντως πλούσιος ὁ πᾶσαν τὴν σύνθετον ὑπόστασιν τοῦ Κυρίου κομισάμενος' ἀληθῶς πλούσιος, ὅτι τὴν διττὴν οὐσίαν τοῦ Χριστοῦ παρὰ Πιλάτου ἔλαβε' καὶ γὰρ πλούσιος, ὅτι τὸν ἀτίμητον μαργαρίτην ἡξιώθη κομίσασθαι' ὅντως πλούσιος, βαλάντιον γὰρ ἐβάστασε γέμον τοῦ θησαυροῦ τῆς θεότητος' πῶς γὰρ οὐ πλούσιος Ἰωσὴρ δῶρον δεξάμενος τὸν πάντα τρέφοντα καὶ πάντων δεσπόζοντα; Οψίας γενομένης' ἦν γὰρ λοιπὸν δύσας ἐν ἄδῃ ὁ τῆς δικαιοσύνης ἥλιος' διό ἡλθεν ἄνθρωπος πλούσιος

¹⁾ Конечно, вм. «вогатъ».

²⁾ ы написано надъ строкой.

танны | таннамъ потаенън, два потаена оучени ка съкріти іса въ гробъ градете. | съкръвенжіж въ адъ таннжіж потаеноу. (Стр. 87—96. Лл. Х об. — XII об. Начало слова Св. Епифанія Кипрскаго).

τούνομα Ἰωσὴφ ὁ ἐξ Ἀριμαθαίας, ὅς ἦν κρυβόμενος διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς τὸν Ἰησοῦν μυστήρια μυστηρίων ἀπόκρυφα, δύο κρυπτοὶ μαθηταὶ κατακρύψαι τὸν Ἰησοῦν ἐν τάφῳ ἐρχονται τὸ κρυπτὸν ἐν τῷ ἄδη μυστήριον τοῦ κρυπτοῦ Θεοῦ ἐν σαρκὶ διὰ τῆς ἰδίας κρύψεως διδάσκοντες. (Πατροποτίя Μπня, Серія греческая, 43 т., стр. 440—464).

Изъ Маріинскаго Евангелія.

Маріинское Евангеліе представлят изг себя рукопись, написанную въ четвертку на 173 листах. 172 изг нихъ содержатт глаголическій текстъ Евангелія-тетръ (Четвероевангелія) безъ начала (не достаетъ 6-ти первыхъ листовъ), конца (нттъ двухъ послъднихъ листовъ) и двухъ листовъ въ серединъ, переписанный въ XI в. сербомъ съ собственно церковно-славянскаго оригинала. Одинъ листъ рукописи (134-ий) воспроизводитъ кирилловскимъ письмомъ сербской редакціи уже въ древности утраченную въ серединъ рукописи часть Евангельскаго текста.

Евангеліе нъкогда находилось вз Авонскомз скить Пресвятой Богородицы, откуда и получило названія Маріинское и
Авонское. Названіе «Григоровичево Евангеліе» нашз памятникз
получилз по фамиліи извъстнаго слависта В. Н. Григоровича,
который вз 1845 году вывезз вз Россію большую часть
рукописи (171 листз). Посль смерти Григоровича эта часть
памятника поступила вз Московскій Публичный и Румянцовскій Музеи. Остальная, дошедшая до насз, часть рукописи
(2 листа) еще до попздки Григоровича (вз 1843 г.) была пріобрътена грекомз Мина для австрійскаго консула вз Констан-

тинополь Михановича, затьме перешла ке знаменитому Миклошичу, а посль его смерти поступила ве Вънскую Придворную Библіотеку.

Часть этого важнаго памятника, а именно Евангеліе отъ Луки, издано фотолитографіей Императорскимъ Обществомъ Любителей Древней Письменности въ 1881 году подъ № LIX и LXXIX («Евангеліе отъ Луки изъ глаголической рукописи XI въка»). Весь памятникъ изданъ и обслъдованъ Ягичемъ въ 1883 году (Памятникъ Глаголической Письменности: Маріинское Четверо-евангеліе съ примъчаніями и приложеніями. Трудъ И.В. Ягича. Изданіе Отдъленія русскаго языка и словесности Императорской Академіи Наукъ. Санктпетербургъ, 1883 г.).

Въ врмы оно оуслъщавъ продъ | тетраруъ слоууъ невъ. Т рече отроко мъ своимъ сь естъ нолиъ кръстите ль тъ въскрысе отъ мрътвънуъ. Т сего ради силът дежтъ см о немь Гродъ во емъ новина съведа и в въса ди и въ темьинцж. Гродивдъ ради женъ филипа братра своего. гла ше во емоу но нь не достоить ти имфти вы туоты и оубити оувов са народа. | дане вко прка начкуж и. Дани же бъевъ шогт) родьства продова пласа дъшти продитанна по среде и оугоди продови | темь же съ клатвож издрече 2) ен да ти егоже аште въспроситъ она же | наваждена материт своет да ждъ ми рече съдет на мист главя иоана костителть ї печаленть Въ цоръ клатвъ же ради и въдлежащилъ съ иимъ повель дати и. Г по сълавъ оусъкиж новия въ темьници. | Г приився главя его на мисв. и дашя | двенци. ї несе матери своєн. и пристяпьше оученици его выдася тело его. и погръся в. пришедаще въдетести ша исби. То слащава ис. отиде ота-

¹⁾ Можно читать в послё в (иёсто стертое).

²⁾ На этомъ мъстъ тъми же чернилани написано, въроятно, по ошибкъ начало буквы (н?).

тоуд $^{\pm 1}$) въ корабли $^{\cdot }$ въ воусто м $^{\pm }$ сто | единъ $^{\cdot }$ слъщавъше народи $^{\cdot }$ по не|мь идж п $^{\pm }$ ши отъ градъ $^{\cdot }$ (Стр. 48—49; лл. 14 об. —15. Мато. XIV, 1—13).

Ї проповесть см евитлие церстви в по высеи выселенти вы съевде тельство выстить мужикомъ и тъгда придетъ коньчина ... Сгда и же оузырите мръзость запоу стънив реченти данниломъ и пркмъ стомшти на месте ї же чьтеть да разоумеваатъ и Тъгда стите въ поден да вега итъ на горъ и иже на крове да и не сълазитъ вызити еже естъ въ храме его ї иже на селе тако жде да не възвратитъ см выспа тъв вызатъ ризъ своихъ ... Горе и же непраздънътъ и домшти въ тъп дыни ... Молите же см да не въдетъ въство ваше зи ме ни въ соботт. Бъдетъ бо погда скрыбы велитъ съже и в потда скрыбы велитъ съже и въти. И аще и ве виша прекратили са дъне ти не ви оубо съпслем высека плътъ (Стр. 88—89; дл. 32—32 об. Мато. ХХІУ, 14—22).

Ї посълаша | къ немоу единъї отъ фарисви. Ї и родивнъї да и вж обльстили сло вомь. они же пришедъще глаша емоу | оучителю. въмь вко истиненъ еси | ї не родиши ино комьжене зьриши во | на лице члекомъ. 3) нъ въї истинж | пжти бжию оучиши. достоитъ ли | дати киньсъ кесареви или ии. дамь | ли или не дамь. онъ же въдъї ихъ ли цемѣрие рече имъ. чъто ма окоушаа те. принесѣте ми пѣнадъ да виждж. | они же принѣса и гла имъ. чии естъ | обрадъ съ и написание. они же рѣша | емоу кесаровъ. ї отъвѣщавъ исъ | рече имъ. кесарова въздадите ке|сарови. ї бжив бей и чюдиша са о немь. (Стр. 163—164; л. 66. Марк. XII, 13—17).

Бъютъ же въ единъ отъ дънен. ї тъ | пъледе въ корабъ. ї оученицици 4) е го. ї рече къ нимъ преедемъ на онъ | полъ

¹⁾ ъ нѣсколько стертъ.

²⁾ Сомнительно в или в. Какъ будто в поправлено изъ в.

³⁾ Можетъ быть, ъ поправлено изъ ъ.

⁴⁾ Повтореніе состдняго слога, неръдкое въ рукописяхъ.

едера. ї въвдж вджитемът) | же имъ оусъпе. ї съниде вжов въдтина въ ехеро. Т исконьчаванум см и въллаум см. пристживше | же въдбоу диша и глиште · | ... 3) наставъниче порыбле мь онъ же екставъ даприти ви троу в влъненю 3) водъноу моу и оде же. ї бътстъ тишина. ї рече къ і нимъ. къде естъ въра ваша освотвъше же са чодиша са глиште къ 1 севв. къто обео съ естъ. жко и вфтромь велитъ и водв. " послоу шантъ его. Ї претдя на земаї | гадаринъскя (тя). 4) жже естъ об онъ полъ галилия Тшедъщо же е мог на деман. сървте и мжжъ единъ отъ града. Тже имв ввсът отъ летъ мъногъ. ї вы ридж не облачалие см. ї въ ураме [не живваше нъ въ гробвуъ оудьрввъ же иса и въдъпивъ. припа де къ немоу. Т гласомь велиемь | рече. что естъ мънъ H TEGE HEE. CHE BY BAIMPHEALD WOVIN TH CW HE WEAR мене. 5) прешталше во Доухови нечистоу оумоу їдити отъ 1 члка. Поть миноги во лети висупішта аше 6) н. ї выдалуж н жжи желедиві. І і пяты стрегжштен. і растры завъ яды. гониль вывлаше высомь скоге поустыные выпроси | же и исъ гла что ти има естъ опъ?) | же рече лећеонъ вко вфси мънови | вънида во нь ї молтауж и да не повелить имъ въ бедавиж ити въ же тоу стадо свинии мъного | пасомо ет гор в толиша и да по велить имъ въ тъ и в) вънити. Т по вел'я имъ. пиедъше же в'яси отъ члека. вънидж въ свиним. Т оустрами см стадо по бржгоу | въ езор и истопе виджењше | же пасжитен бывьшее быжаша и выдвыстиша вы грады и

¹⁾ Буква ъ нѣсколько стерта.

²⁾ Здёсь стерто не менёе десяти буквъ.

³⁾ Пропущено н.

⁴⁾ ж разобрать нельзя—выскоблено.

⁵⁾ Послѣ м писецъ началъ было писать ж, т. е. повторять недалеко стоящій слогъ, но затѣиъ спохватился и, не докончивъ ж, отъ котораго осталась правая часть, написалъ є.

⁶⁾ с и х почти стерты.

^{7) «}онъ» стерто, и трудно разобрать в или ь.

⁸⁾ ъ не ясно.

въ селтуъ ізидж же видътъ бъ въшлаго і придж къ исвит обрати съдащта чка їх него I же бъси ихидж. облъчена н съмъслашта при ногоу исбоу. По оубовша са възвестиша же | имъ и видъвъшей како съпасе см | бъсъновавът. ї молиша и высъ народъ области гадаринъ скъна. Отити отъ нихъ вко | страхомь велиемь одръжими бъдуж. | онъ же вълъдъ въ корабъ възврати см. | Мольаше же см емоу мжжъ їх негоже | ихидж беси. да би съ нимь бъллъ. | їсъ же отъпоусти и гля. възврати ся въ домъ твои и поведан елико ти | сътвори бъ. Тиде по высемоу гра доу. проповтана елико сътвори емоу | исъ · к .: бълстъ же егда възвра ти см исъ примтът и народъ възуж во выси чажште его : 1 се приде | мжжь къ исоу смоуже бѣ има наиръ | ї тъ кънадъ съньмиштю бе ї па дъ при ногоу искоу молеаше и вънити въ домъ свои вко дъшти иночада вт вмоу тко дъвою на деся те летоу и та оулирааше егда и джаше народи оугитьтлауж и і жена сжішти въ точении кръве отъ дъвож і на десяте летоу вже баливмъ и длаввъши высе имение ни отъ единого же не може исцалати. пристапьши съ слада косня см выскрили и ризът его. Табие ста токъ кръве | ега. Трече исъ. къто есъ коснявът | са мынь. отъметажштемъ же са | въсвив. рече петръ и иже съ нимь | бълуж. наставъниче народи оутвшта жтъ та и гнетятъ і глеши къ то естъ коснявъ см мынь. Уст же рече прикосия см мынь некъто. | адъ во чюх силж ишедъшю из мене. Видветши же жена вко не оутан см. трепешжин приде. Г падъши предъ нимъ. | за ньже винж прикосих са емъ. повъдъ емоу пръдъ высъми аюдьми. Т вко исцеле абие. онъ же рече 1) ен дръдан дъ шти въра твоъ спс та иди въ миръ (Стр. 228-232; лл. 96-97 об. Лук. VIII, 22-48).

ВВ же члекъ отъ фарисви- никодимъ и мм емоу- кънмяъ поденскъ- съ приде | къ немоу ноштиж- и рече емоу равь-

^{1) «}рв написано надъ «вв слова: жа.

вин. В виль вко отъ ба пришелъ еси оучитель. Пиктоже бо не можетъ знамении си уъ теорити. Вже тъ твориши аште | не вждеть бъ съ нимъ. отъвъща исъ и рече емоу. амин. амин глж тебв. аште кто не родить см съвъише не можеть видети церствие 1) бжив. гла | къ немоу никодимъ. како можетъ члекъ родити смя 2) старъ сът еда иожетъ въторицент въ чрево вылести матере своена и родити см. отъвъшта исъ аминь аминь гля | тебъ още кто не родитъ са водож и дуомь не можетъ вынити въ цртвие вжие. рожденъ отъ павти павть есть. ї рожденві отъ дла дув еств. не диви см вко рвув ти подоблать вамъ родити см съвъше. Доухъ идеже уоштетъ | доушетъ і гла его слъншини иъ не весн отъкждоу придеть и камо идетъ. Тако естъ въсекъ рожденъ отъ дуа. | отъвжшта инкодимъ и рече емоу. како | могжть си бълти. отъвеща исъ и рече емоу. тъл еси оучитель. Глев. и снув ли не веси. аминь аминь глы тевь. вко еже вымь гамь. і еже видеуюмь съвыдытельствоуемь. І съвъдътелъства нашего не приемлете. аште демъна ръхъ вамъ и не вероуоуте. Како аште рекж вамъ неска ефроуоуте. Тиктоже възиде нео. тъкмо същедъ сибсе. си чкъ 3) съ: инбее. Т чкоже моси възнесе змиж въ поустъни. | тако подоблать 4) въднести същоу | члескоу моу да въсъкъ въроуым во пр и посленеть. На имать живота врагиваго :. ки .: Тако во бъ въдлюви мира вко спа своего иночадааго дастъ. да въсъсъкъ 5) въроуни на нь не | погъщенетъ. нъ иматъ живота въчъналго. Не посъла во въ спа свое го въ миръ да содитъ мироу нъ да | съпасетъ са миръ имъ. втроуми во нь не вждетъ осжжденъ а не втроуми юже о сжиденъ естъ жко не верова въ има | иночадааго сна вяне-

¹⁾ т и в написаны вязью (одинъ общій кружокъ).

²⁾ Почеркъ перваго м не удался, и писецъ рядемъ написалъ второй м.

³⁾ снакъ написано такъ, что первое титло стоитъ надъ и и ч.

⁴⁾ м написано уже надъ первой буквой следующаго слова: «възмести».

⁵⁾ Неръдкая описка.

сь есть 1) сжав приде во свить въ лиръ. ї въглювиша 2) члеци наче тъмж неже севтъ. Евша во нув дела убла. высыкъ во дела кан дъла пенавидитъ света ї не при уодитъ къ сектоу. да не обичатъ 3) са дела | его. жко дъла сжтъ. а творми истинж | градетъ къ св'ктоу. Да аватъ са д'кла | его тько о бять ста стать ана :: кого до По снуть приде нет то оученицици 4) его въ по денскиж деман. ї тоу жив'ваше съ ними и кръпитааше. бъже ноанъ кръста вы епионъ. близъ салимови вко водът ильногът ввауж тоу в приуождалуж и кръшталуж см. не оу бо б'к въсажденъ въ темьницж нолнъ: Бътстъ же | сътмяние отъ оучениникъ) полновъ | съ ї юдено очиштении. Т придж къ иолноу и реши емоу равьей. Тже вт съ | товож об онъ полъ поръдана. емоуже | тъ съвъдттельствова се сь кры штаатъ и выси граджтъ къ немоу о тъвъща ноанъ и рече. не можетъ в) члкъ | приимати инчесоже. ALUE "EXACTE ?) E MOY AND CHECE. ELI CAMH MEHE CE EKAKTEALстноуоуте вко ркуж иксмъ адъ уъ иъ посъланъ есмъ преда нимь : Питеми невестя жених всть а дроуга жениховъ стою и послоушаем его. радо стиж радоуоутъ са да гласъ женнуовъ си оубо радость мож исплъни см. оно моу подоблать расти а мыне мынити см. грады съвъще надъ въсъми | естъ съ отъ земля отъ земля е стъ и отъ демля глетъ грядън съ 8) | несе надъ въсжин естъ. Теже вид к и слъща се съвъд втельстворортъ. Т свъд втельстенк его никтоже не пријемлетъ. Принлън его съвъджте льство дапечатьлю въ истине ненъ 9) естъ : в : Сгоже во

¹⁾ ъ нѣсколько стерто.

²⁾ и и з нѣсколько стерты.

³⁾ Буквы «бли» написаны позднимъ глагол. почеркомъ.

⁴⁾ Описка не изъ ръдкихъ по своему характеру.

⁵⁾ Описка-повтореніе слога.

⁶⁾ Буквы «жі» написаны поздивишею рукою.

⁷⁾ и написано, повидимому, тою же рукою, какъ и выше же.

⁸⁾ ъ имъетъ нъсколько необычную форму.

⁹⁾ Описка, подобная вышеуказаннымъ.

посъла въ глъ | бжиба глтъ не въ лукрж во бъ дастъ дър | общъ лювитъ сна. и въс к дастъ въ ржить его. Въроубан въ сна иматъ животъ | въчънъ л иже не въроусутъ въ сна и | оудъритъ живота иъ гижвъ бжи 1) пръ въ ваатъ на немь (Стр. 321—325; лл. 137—138 об. Іоан. III, 1—36).

По снув | же бъ прадданикъ июденскъ. Ї выдиде йс въ ероусалимъ естъ же въ ерспубуъ на овьчи кжпвли вже нари цаатъ са евренскът витезда. Па ть притворъ имжшти въ твув лежаше мъножьство волаштинув. слевь уромъ. соууъ. чанжщинуъ движенив. водв. анка во гль на въсв лв та съуождааше въ кжпель. Твъ дмжштааше водж. Т иже пръве вълажаоше по въдмжштении водът съдравъ бътвааше. тивмъ же не джгомъ одръжимъ въ вааше. В в же тоу единъ члекъ. ћ.2) I осмь | летъ имъ въ неджее своемь. | сего видевъ ис лежашта. Т разоу мевъ. еко мънога лета вже имваше. гла емоу уоштеши ли цвлъ | бълти. отъвъща емоу неджжънът ен ги чака же не имамъ да егда въдмятитъ см вода. въвръжетъ ма въ кживаь. егда же прихождж азъ. тиъ пръжде мене въладитъ. | гла емоу ис: въстани въдъми одръ твои і иди въ домъ свои і абье цвить бълстъ чикъ і выдать одръ свои. И уождааше въ же собота въ тъ дынь. глауж же нюден исцваввъшюмумом, сово та естъ и не достоитъ тебе въдати одра теоего. Онъ же отъвешта имъ. ТЖЕ МА СЪТВОРИ ЦЕЛА ТЪ МЪНЕ РЕЧЕ ВЬЗЬМИ ОДРЪ ТВОИ И ходи. въпросиша же и къто естъ чкъ рекът теве възбани одръ | твои и уоди. їсцелевы же не веделше | кто естъ. їс во оуклони см народоу сжитю на ливств. по толь же обрете H HE. | BY HOKBE. I PEUE EMOY. CE HAY BAIC | K TOMOY HE съгръшан. Да не горе что вждетъ. Где же чавкъ и повъз в) пюдеомъ вко ис. естъ иже и сътвори цела: к.: Г сего

¹⁾ г подписано подъ ж и связано съ нимъ.

²⁾ Глаголическая буква ѝ означаетъ число 30.

^{3) «}Ак» приписка поздиващимъ глаголическимъ почеркомъ.

ради гонвауж пюден иса и искалужауж 1) его оубити зане си творваше въ соботж. ТС же отъевштаваше имъ :- Отъ мон досель арабать. и абл брия сего же бачи искаваж паче нюден | его оубити вко не такмо разарваше соботж ит года своего глалше ба. раравенъ 2) см творм боу. отъевшта же ист и рече нать. аминь амин банк ва мъ. не можетъ спъ о себ'в творити инчесоже аште не еже видитъ отца терораща. 3) | вже во онъ творитъ си и спъ такожде. | творитъ. отц во 4) любить сна. и высв покадаать емоу вже самъ твори тъ ї большая сихъ покажетъ емоу | дъла да въі чюдите см. чко во объ въскрешаатъ мрътвъна и живитъ тако и спъ наже уоштетъ живитъ отцъ во не сждитъ инкомоуже ив сядь весь дасть снови да въси чтять сна Вкоже чтжтъ отца. ї иже не чтетъ сна не чьтетъ отца. посълавъшааго и. Аминь аминь гаж вамъ. еко слоушата и словесе моего. и върж емла посъла въшюмоу ма. їматъ живота въчънааго. Т на сжав не придетъ. нъ | првидетъ отъ съмръти въ животъ. аминь амин гля вамъ. вко градетъ година и нъив естъ егда мрътени оуслъщатъ гасъ сна бжив. Тоуслышавъшен ожнежтъ. ткоже бо отцъ живота имать вь себт. Тако дасть и спови живота имъти вь себть. и областъ дастъ емоу и сядъ творити. жко спъ члескът ! естъ не дивите са семоу вко градетъ година. Въ нюже въси сжште и въ гробъуъ. Оуслъпшатъ глсъ | сна бжив. и идиджтъ сътворьшен влагаа въ въскръшение живо тоу а сътворьшен дълаа въ выскрешение сждоу. 5) не могж адъ о севе творити ин чесоже. Вкоже слъщж сжждж. и сждь мон правъденъ естъ. Вко не иштя во ла моет. иъ волж посълавъшалго | ма отца: В. (Стр. 330—333; лл. 141—142 об. Іоан. V, 1—30).

¹⁾ Первое окончаніе ауж нісколько стерто.

²⁾ Повтореніе сосъдняго слога часто въ Мар. Ев.

³⁾ Болье ръдкая описка.

^{4) «} в » выскоблено; послѣ о (« во ») тоже что то выскоблено.

⁵⁾ Конечное «су» передълано изъ «а».

Кіевскіе глаголическіе отрывки.

Кіевскіе глаголическіє отрывки представляють изъ себя семь листковь въ восьмушку, содержащіе часть римско-католическаго миссала въ переводь на церковно-славянскій языкъ. Эта интересная рукопись принадлежить къ древныйшимь церковно-славянскимь памятникамь, но особаго (западнаго) извода.

Кіевскіе листки вывезены были изъ Іерусалима извъстнымъ арх. Антониномъ и затъмъ перешли въ собственность Кіевской Духовной Академіи, гдъ и хранятся.

Первое сообщение объ этомъ памятникъ сдълано академикомъ Срезневскимъ въ 1874 году на третьемъ Археологическомъ съъздъ въ Киевъ. Лучшее издание, съ приложенитъ фототипическихъ снимковъ всъхъ 7-ми листовъ, принадлежитъ академику И.В. Ягичу. (Glagolitica. Würdigung neuentdeckter Fragmente. Von D-r V. Jagić. Wien, 1890).

Въ б дыны клімента.

Бъ їже нън. лета огрыджце | влаженаго климента мж ченика твоего ї папежа | чьстью веселішї: пода дь мілостівъї. да егоже | чьсть чьстімъ. сілою | дубо мжчени его наследоу мъз : гть :: |

Надъ оплатмь.

Рований гі прінесентній | сенті ї ходатайцю | влаженоумоу климентоу | мжченикоу твоемоу симь | нти отт грехт скврьностиї | нашіхт очісті: гмь: |

Префацие: до вечьный бже.

Die XXIII. Clementis. Deus qui nos annua beati Clementis martyris tui atque pontificis sollemnitate laetificas, concede propitius, ut cuius natalicia colimus, virtutem quoque passionis imitemur. Super oblata. Munera, domine, oblata sanctifica, et intercedente beato Clemente martyre tuo, nos per hunc a pecca-

(Ч) бетьнаго климента законьніка ї мжченіка чьсі ньстье це і же бутьже въщті влаженоўмоў апостолоў твоемоў петроў въ, і нокості подроўть въ, йспонв'яді бученікъ въ чьсті намжетыйкъ въ мжченні на следьнікъ: хль гмь нашмь:

По въсжав::

Телесе свытаго ї придра ганья краве напланенії въдинти просімъ гі вже наша: | да еже милостіва в объцвінни носімъ респотівана в издешени в обълемъ: гмь |

Въ тъде дынь феліцтън (sic):

Подадь намъ просімъ тім | высемогъйї бійе влаженъній раді міжченіцій твоеій | феліцітъй въкоупынжіж | молитеж: ї тоїмде раді | дашчіті нъй: гіль: |

Идъ опл

На слоужьеви людиї твоїуть | милостиж прідьрі. ї | св ивій чьстыж свіятвиув чь стімв: свтворі нвій радо стынви. вв в в в чьпівмь живот(в) ||

По въсжать:

Съмжрыно ты молимъ высемогъй бже молитвами свыя-

torum nostrorum maculis emunda. Per dominum. Praefatio usque aeterne deus. Venerabilis Clementis sacerdotis et martyris natalicia recolentes, qui beato apostolo tuo Petro in peregrinatione comes, in praedicatione discipulus, in dignitate vicarius, in passione (martyrio) successor esse promeruit. Per Christum Dominum nostrum. Post Communionem. Corporis sacri et pretiosi sanguinis repleti libamine, quaesumus, domine deus noster, ut quod pia devotione gerimus, certa redemptione capiamus. Per dominum. Eodem die Felicitatis. Tribue nobis, quaesumus te, omnipotens deus, per beatam martyrem tuam Felicitatem completam orationem et per eandem protege nos. Per dominum. Super oblata. Vota populi tui propiciatus respice, et quorum nunc nos sollemnia sanctorum celebramus, fac nos gaudere in vita aeterna.

Post communionem. Supplices te rogamus, omnipotens deus,

тънуъ твоїуъ. ї (sic) тън самъ | бяді. ї даръ твої въселі | въ нъй. ї вржмы наше въ | правьдж поставі : гмь : |

Мышк на высых дыні вы сего лета обіджик : |

Бъ їже тварь своїж вејльмі помілова ї по гитет своємь йдволі въ плътиті сім съпасенит разді чловтивска ї въсхозттвъ намъ дутврьді срыдьцт нашт ї милостит з твоєт просвти иъй: гмь:]

Надъ оплатъмь:

Блідъ насъ вжді гі просі мъ ты. ї молітеж нашж оуслънші. да бупъвание (въ)ньмемъ дѣлъ своіхъ. і въ любъвь даръ сь тевъ пріносімъ: гль : ||

Пръфацик: вжчыны бже: |

Небесьскъйт твот сїльй | просімь ї' молімь да сь | въйшьнімі твоімі до стойьн сьтворіші ньй: ї | вычьнай твой їхьже жтадаемь подась намь мілостівьно: хмь гмь нашімь ймь |

supplicationibus sanctorum tuorum et tu ipse adsis, et munus tuum colloces in nobis et tempus nostrum iuste disponas. Per dominum. Missa ad omnes dies totius anni (annua). Deus, qui creaturam tuam valde miseratus es et post iracundiam tuam pro salute hominum incarnari dignatus es, et benevolus nobis confirma corda nostra et gratia tua illumina nos. Per dominum, Super oblata, Adesto nobis, quaesumus, domine, et preces nostras exaudi, ut fiduciam operum nostrorum capiamus et in caritate donum hoc tibi offeramus. Per dominum. Praefatio. Aeterne deus. Caelestes tuas virtutes, quaesumus et rogamus, ut supernis tuis dignos nos efficias atque aeterna tua, quae appetimus, tribuas nobis clementer. Per Christum dominum nostrum, per quem... Post communionem. Quaesumus te, domine, praesta nobis, ut sacra tua communione sumpta digni efficiamur, purificatione tua et fides tua in nobis ut succrescat. Per dominum nostrum. Missa altera de eodem. Quaesumus te, omnipotens sempiterne

По въсждв:

Просімъ тім її дадь намъ | да свійтъї твої въсждъ | пріємліжце достоїні вій демъ очішченить твоего | ї втора твоть въ насть да въздрастеть: гль нашіль нем |

Maurk B. O Tombze:

Просімъ тім высемогъї вѣ чынъї бже прідырі на мо літвж нашж ї вънж трынѣ в нашѣ очісті вже | нъй соушімтъ грѣуъй нашімі: да мілостіж твоє ж їдбаві нън: гмь наші |

Надъ оплатъмь:

Сы приносъ принесенъї теб'в | гі просімъ ты пріїмі: ї же їсі благословестілъ | на съпасение наше: гмь наші: |

Пръфациъ: до въчьи бже:

Да сы теве дрьжимь ї міло сті твоей просімь: прі дъваль ньи есі гі. да йспра ві ньи ї очісті не наші хъ дълъ раді. нь объта тво его раді їже есі объцъль | намъ: да възможемъ доу штамі ї тталесьй ї мъшсль мі нашімі. притти дапо вталі твою: вже есі посъ лаль къ намъ: хль гмь на шімь ї мьже велічь...

По въсжав:

Сенатъї твої въсіждъ | гі їже єсмъ възналі мојлімъ тій. да очіститъ | нъи отъ гръуй нашіуъ: ї | къ небесьсцъї любъві | приведетъ нъи: гмь наш: ||

deus, respice preces nostras et interna nostra purifica, quae nos siccant peccatis nostris, atque per misericordiam tuam redime nos. Per dominum nostrum. Super oblata. Hanc oblationem tibi delatam, domine, quaesumus te, suscipe, quam benedixisti ad salutem nostram. Per dominum nostrum. Praefatio usque aeterne deus. Ut te sequamur et misericordiam tuam exoremus, vocasti nos, domine, itaque corrige nos et munda non per opera nostra sed per votum tuum quod nobis promisisti, ut animis et corporibus et mentibus nostris praecepta tua suscipere valeamus (mereamur), quae misisti nobis. Per Christum dominum nostrum, per quem... Post communionem. Sacra tua communio, domine, quam sumpsimus, quaesumus te, purget nos a peccatis nostris et ad

Maut. 7 . OTOMAZE:

Просімъ тім высемогъї [біже да тікоже семъ скрывын] тръуъй нашим: мілость іж твоєіж отъ выскую зъ ани нашіуъ очісті нъй: [гімь :]

Мадъ оплатъма:

Пріїмі гі просімъ тья при носъ съ прінесенті тевт | йдвавленіть раді чловті чьска ї съдравіс намъ | дадь ї доушья нашья ї ттаса очисті а молітях | нашя приїмі: гмь: |

ि अस्व । देशबाद्यावार के विक्रिया

Тън есі животъ нашь гі отъ невънтів во въ вънт(не) ; сътворіль нън есі ї отъ падъшь въскресі пакън. | да намъ не достоітъ тебе | согрешаті: теое же сжіть вьев невесьскав ї зе мльскав гі. да тън самъ | отъ греуъ нашіхъ йзвави | нън: хмь гмь: : |

По въсжав:

Дазь намъ высемогът вже. Да вкоже иън ест невесыекъвъ

amorem caelestem nos perducat. Per dominum nostrum. Missa tertia de eodem. Quaesumus te, omnipotens deus, ut sicuti peccatis nostris contristati sumus, per misericordiam tuam ab omnibus pravitatibus purges nos. Per dominum. Super oblata. Suscipe, domine, quaesumus te, hostiam hanc tibi oblatam pro redemptione hominum et sanitatem nobis da et animas nostras atque corpora emunda precesque nostras suscipe. Per dominum. Praefatio usque Aeterne deus. Tu es vita nostra, domine, namque a non essentia in essentiam nos creasti et cadentes (deficientes) iterum suscitasti. Neque nos decet tibi peccare; tua enim sunt omnia, caelestia et terrena, domine; tu autem ipse a peccatis nostris libera (redime) nos, per Christum dominum.

Post communionem. Da nobis, omnipotens deus, ut sicut nos coelesti cibo satiasti, sic et vitam nostram virtute tua confirmes. Per dominum. Missa quarta de eodem. In regnum nostrum, domine, misericordia tua intuere, et quae nostra sunt alienigenis tradere noli, neque nos in rapinam paganarum gentium convertas.

піцій насънтіль: такоде | же ї животь нашь сіло ж твоєж оутврёді: гмь: |

Мышѣ: Ā: О томыдє: ·

(Ц) всарьств в нашемь \vec{r}_1 мі лостыт твоет прізьрі: $|\vec{r}_1|$ не отъда́зь нашего тоу $|\vec{r}_1|$ не обраті нась $|\vec{r}_2|$ въ пленъ народомъ пога ньскъймъ $|\vec{r}_3|$ раді $|\vec{r}_1|$ на шего $|\vec{r}_3|$ ц всарітъ съ оть цемь $|\vec{r}_3|$ съ свіятьнмь $|\vec{r}_3|$

Надъ оплатъль:

Твов циркънав терьдь за шчіті нън гі жже ёсі образъмь своімь бупо добілъ жже нъй чьсті мъ на бальство наше то (г) о раді есі намъ ввиь ное обвивние принеслъ: гмь нашимь: |

Пръф(ациъ...)

Да екънже сять твом сі | слоўжьвый въжлювленьй мотакънже мънсльмі сво імі нън творімъ à тън | самъ ти присно нън пріемлі: | да възможемъ правьдь нав твое насаедоваті | ї отъ непріедний деля | очіститі см: умь гмь наш/мь: їмьже велічьство: |

По въсжав:

Тво в свіята в весемогъї | бже вже се нъй пріемлемъ : | на раздрешение: ї на очишчение намъ бждж: а тън са мъ помоцью твоем в чынож зашчіті нън: глъ |

Per Christum dominum nostrum, qui regnat cum patre et sancto (spiritu).

Super oblata. Tuae ecclesiae firmitas protegat nos, domine, quam imagini tuae assimilavisti, quam nos colimus ad medelam nostram, propter quam nobis sempiterna promissa adtulisti. Per dominum nostrum. Praefatio. Ut sicut haec tua officia gratissima sunt, talia nos mentibus nostris faciamus; tu autem ipse, domine, semper nos sustine, ut iusta tua imitari et ab operibus diaboli mundari valeamus. Per Christum dominum nostrum, cuius maiestas. Post communionem. Sancta tua, omnipotens deus, quae nos hic sumimus, in absolutionem et purificationem nobis sunto, tu

Mamt. E. o Tomaze:

Просимъ тъл гі въздвігні средеца нашѣ къ тебѣ о́гъ земльскънуъ похот(ні) | да възможемъ хотѣті (не)|бесьскъ-

(Мадъ оплат)ъмь.

Тыкънже дарън гмамъ прёдъ | тобож сятъ г просімъ | ты прими ы да инън възмо жемъ въ въжлюблени твое емь: гмь нашиль: |

Префацик. до вечьий бже:

Хълова нашѣ не върѣсні сь въ | насъ нъ йдрѣшенне вѣчь ное прісно намъ вжді ті | нашего раді: тъ бо нъй са мъ отъ тьмьнъйхъ отъве де: 'ї очісті ї даклепе | ї достоїно йдваві: хмь | гмь нашимь: |

По въсжат:

Въсждына в молітва наше | оутерьді нъй гі вечынънмі | твоїмі: ї подадь намъ съ пасение твоє: гмь нашімь: |

Mulut. A: o Tombze: |

(Т) ви її отьмі нъи отъ лжкавь ства нашего. ї твоеж міло стиж обрати нъи на правьдж | твоеж: гмь нашімь ; ||

autem ipse praesidiis tuis perpetuis tuere nos. Per dominum. Missa quinta de eodem. Quaesumus te, domine, excita corda nostra ad te, a terrenis cupiditatibus ut caelestia tua appetere valeamus. Super oblata. Qualia munera habemus, coram te sunt et, quaesumus te, suscipe ea, ut alia in caritate tua promereamus. Per dominum nostrum. Praefatio usque aeterne deus.

Nequitia nostra ne inveterescat in nobis, sed redemptio aeterna continuo nobis sit, per dominum nostrum; hic enim nos ipse a tenebrosis abduxit et purgavit et reclusit et dignanter redemit. Per Christum dominum nostrum. Post communionem. Preces nostrae communionis muniat nos, domine, aeternis tuis et tribuat nobis salutare tuum. Per dominum nostrum. Missa sexta de eodem. Tu domine eripe nos a malitia nostra et per misericordiam tuam converte nos in iustitiam tuam. Per dominum nostrum.

Мадъ оплатъмь:

Принесенті тівть ї сы дарть і їже тти ёсі далть ї сттво рілто ціртктве раді твоє ім. ї жівота ї преставленить нашего раді: ї ствестоу емть найо теко бальство є стъ то живота втимаго: | гль: |

Префацие до веньны вже:

Молімъ сім исоу хоу сънноу | твоємоу її нашемоу да мілостыж своєж зашчітіть нън ї съпасеть: бе ж негоже бо мілості не възможемъ ничьсоже сътво ріті: тъмь же самого | его раді дарън ї мілость | пріємлемъ ї въ любъві | живемъ: хіль гіль нашімь |

По въсжав:

Въсжда твоего гі насъп|цені просімъ тім: отъ еів||сехъ противімціїхъ сім на|мъ съпасі нън: гіль наші: |

Мьше о мжченцевуъ: |

Мяченікъ твоїхъ її чь сті чьстінцё молімъ тіл | просінце: да вкоже іл ёсі | славож твоєж невесьскоу іж бутврьділь: таноде же | ў нъй мілостіж твоєж | прімі гліь. |

Super oblata. Oblatum tibi domine hoc munus, quod tu dedisti et instituisti pro ecclesia tua et pro vita atque morte nostra, nos profitemur medicinam esse vitae aeternae. Per dominum. Praefatio usque aeterne deus. Oremus Iesum Christum filium tuum, dominum nostrum, ut gratia sua protegat nos et salvet. Nam sine eius misericordia nihil efficere possumus. Ideo per eum ipsum et gratias accipimus et in caritate vivimus. Per Christum dominum nostrum. Post communionem. Communione tua, domine, satiati, quaesumus te, ab omnibus adversis nobis salva nos. Per dominum nostrum.

Missa de martyribus. Martyrum tuorum, domine, natalicia celebrantes, supplices te rogamus, ut sicut eos gloria tua caelesti confirmasti, sic etiam nos per gratiam tuam sustineas. Per dominum. Super oblata. Hostiam, domine, oblatam tibi per sanctos martyres suscipe et intercedentibus precibus eorum tuisque man-

Мадъ оплатмь: !

Приносъ ї принесенъї тевь | мжченикъ свіатънуъ ра ді примі: ї молітвамі | їхъ ї запов'ядамі теої мі пріспы намъ помоць | твож. гмь: |

По въсжав:

Очисті пън гі просімъ тіл | невесьскъйуъ твоіуъ ра|ді даповеды: ї оутврыді нъй да славімъ тіл пре|дъ свінтъймі твоімі | молітвамі нашімі: | гль нашімь: ||

Мышт о выступ невесыскы ут стлаут: поманть сы :-

Бъ їже ньй молітеьи раді | влаженьйы віды ї пріснодевый мария. ї влаженьй ут раді дитель твоіут. ї | вьебут невесьсктиут сіла ут. ї апостоль. ї мжче нікь. ї приподовыпъйут. І ї чістый ут дивь. ї въсбут | свытьй ут твої ут молітеали. прісно нти възве селіль ёсі: просімъ ть | її. да ченоже нти чьстімъ | чьсті сії ут на высы дын | милостыж твоёж дазь | намъ присно наслидовать | небесьсктий твой сильн. • | гль нашмь. |

Надъ оплатиь:

Даръ сь принесенъй тевъ гі | вьсѣхъ свытъйхъ невесь |скъйхъ сїлъ раді: ї еъсъ хъ свытъйхъ теоіхъ раді || ї правь-

datis adesto nobis praesidium tuum. Per dominum, Post communionem. Emunda nos, domine, quaesumus te, per praecepta tua caelestia et confirma nos, ut glorificemus te coram sanctis tuis precibus nostris. Per dominum nostrum.

Missa de omnibus virtutibus caelestibus. Oremus. Domine, qui nos precibus beatae deiparae et semper virginis Mariae et beatorum angelorum tuorum et omnium celestium virtutum, et apostolorum atque martyrum et venerabilium atque castarum virginum omniumque sanctorum tuorum precibus continuo laetificasti: praesta nobis, quaesumus, domine, ut qui eos cotidiano veneramur officio, per misericordiam tuam continuo tuas caelestes virtutes imitemur. Per dominum nostrum. Super oblata. Munus hoc tibi, domine, oblatum per omnes sacras caelestes virtutes et

дынъйуъ раді: еж|ді тевв въ увалж: а намъ | молітвамі їуъ достоі ное отъплаті: гль нашіль |

По въсжат:

Просімъ тіж її дадь намъ і молітвамі высёхъ небе сьскънуъ силауъ. ї высёхъ і свіжтънуъ твонуъ. ї делъ і їхъ раді Правьдынънуъ: въсждъмь сімь въдіжтън мь. очісті сръдьцё нашё і отъ грехъ нашіхъ: гмь на : і

Молитва в:

Сътворі нъй гі вже причім стынъй свімтьї вці ї при сподъвъ марні: ї достої нъй свімтьй уъ антель. ї | блаженънуъ апостоль мж ченикъ ї пръподобынънуъ | (1) чістънуъ дъвъ і ї высъ (уъ) свімтънуъ тво і уъ: мо литвамі ї уъ зашчіті нъй ।

omnes sanctos tuos et iustos tuos sit tibi in laudem, nobis autem precibus illorum salutare reddatur. Per dominum nostrum.

Post communionem. Quaesumus te, domine tribue nobis precibus omnium caelestium virtutum et omnium sanctorum tuorum et operibus eorum iustis, ut hac communione sumpta corda nostra a peccatis nostris emundentur. Per dominum nostrum. Oratio altera. Fac nos, domine deus, consortes sanctae deiparae et semper virginis Maríae et dignos sanctis angelis et beatis apostolis, martyribus, et venerabilibus et castis virginibus et omnibus sanctis tuis, precibus eorum protege nos.

Изъ Остромирова Евангелія.

Остромирово Евангеліе представляєть из себя роскошную рукопись, написанную кириллицей на 294-х листах большого формата въ 1056—1057 годах діакономъ Григоріемъ для Новгородскаго посадника Остромира. Рукопись эта, содержа рядъ особенностей, онесенных русскимъ переписчикомъ, и являсь такимъ образомъ древнъйшимъ датированнымъ памятникомъ русскаго языка, сохраняетъ во многомъ черты своего

древне-болгарскаго оригинала, который былг, въроятно, древнье всъхъ дошедшихъ до насъ собственно церковно-славянскихъ текстовъ.

Остромирово Евангеліе нисколько выков находилось в Новгородской области, какз это видно изг приписки, сдиланной
скорописным почерком XV выка на первом листь рукописи:
«Єчаль Софийское апрако». Поздние этот памятник появляется в Москвы в ризницы Воскресенской дворцовой церкви,
находившейся при мастерской палать. 3-го ноября 1720 года
Остромирово Евангеліе изг Москвы было отправлено в Петербург по указу Императора Петра I, выроятно, вслыдствіе
историческаго характера его записи 1), какт один изг источников для составленія русской исторіи. Впослыдствіи оно
перешло к Императрицы Екатерины II. Послы смерти
Императрицы Евангеліе было найдено в ея гардеробь А. А.
Дружининым и поднесено им Императору Александру I, по
приказанію котораго оно было передано для храненія в Императорскую Публичную Библіотеку.

Остромирово Евангеліе издано Востоковым (Остромирово Евангеліе 1056—1057 года Санктпетербург, 1843); затьм купцом Савинковым два раза вт 1883 и 1889 гг. (Остромирово Евангеліе 1056—1057 года. Фэтолитографическое изданіе. С.-Петербург.).

Ж нед'кла. Е: бүглиб ²) : — | ∴ ш юана ∴ гла ∴ лг ∴

Въ оно времъ | приде нісъ въ | градъ самарен скъ нарица кмъ соухарь влизъ въси жже дасть ишковъ | носифор същор || свокмор ве же тор | стжденьць ишко вль нісъ же трор ждь съ отъ пяти | седелше тако на | стжденьци годи на же ве шко шеста приде жена отъ | самарию почретъ | водъ-

¹⁾ Запись напечатана ниже на стр. 97.

²⁾ у и г на письмѣ связаны.

гла ки нісь | даждь ми пити | оученици во кго о шьли ввауж въ гра дъ. Да брашьно коу пать гла кмоу же на самаранънні како тъ ноуден съ отъ мене пити про сиши женъ самаранына сяць не прикасанть во са поуден самарвнеуть отъевща нісь і и рече аще бъі ведва дарь бжин. и къто исть глаголен 1) ти даждь ми пити. Тъ бъ просила оч инго. и далъ ти бъ водж живж гла кмоу жена ги. ни почрепальника имаши и стоуденьць глжеокъ исть отъкждоу оу во имааши водж | живж еда ты боли и кси оца нашего ныкова. иже дасть | намъ стоуденьць. | и тъ их инго пи и съинове кго и скоти кго отъвъща исъ и рече ки весыка пинан ота водът се на вржиждеть са пакът а иже пикть от водъ вже адъ дамь имоу не има та въждадати см | въ въкъ нъ вода | жже асъ дамь имоу. | бждеть въ нимь и сточьникъ водъ | истеклищими въ | животъ вечьнън гла къ немоу жена би даждь ми сиж водж. да ни жа жаж ни приуожаж | почерепатъ гла | ки исъ иди при дови ліжжъ твон. І и приди стемо отъ втим жена и рече і емоу не имамъ мж жа гла ни нісъ до бре рече. шко мжжа і не имамъ пать во | мжжъ имела иси | и иъне иго же и маши несть ти | мжжъ се въ истинж | рече гла имоу жена. | ги. виждж ыко пророкъ иси тът оби наши въ горъ сен поклониша са и въ глите тако въ нероусали мв исть мвсто. и деже кланати са подованть гла ин нісь жено верж ми ими шко идеть година. Кеда | ин въ горъ сен ин | въ ерслимъуъ по клоните см обоу | въз кланенте см | нже не въсте мъз | кланенть см кже | въмь шко спсени стъ ноуден исть | нъ придеть годи на. и излив ксть | кгда истипьини | поклоньници. | поклонать са ейоу Аутмы и истино ж нео ой тацеут ищеть кланы жциув са имоу Аха исть бъ иже имапанть са имоу Дужмь и истинож. Достоить | кланыти са гла | имоу жена

¹⁾ Надъ слогомъ гла спобленное мъсто: въроятно, стертъ ошибочно ис-

вемь пако месны придеть парицакмы усь кгда тъ при-AETA BEZEECTHETA HAME BACA FAA | 1611 HICE AZE KEMA | FAMIL съ товож и | тогда же придоша | оученици кго- и | чжждаауж см шко | съ женож глаше | и инкътоже не рече | имоучесо ищеши. | или чьто глеши | съ ижи остави же | водоносъ свои жена. И иде въ градъ. и гла | члекомъ прид'ете | видите члека. нже рече ми высм клико сътворнуть еда тъ ксть усь придоши же из града. и павахж къ икмоу междж же симь. молијауж и оученици к го глежцие равви в ждь. онъ же рече и мъ адъ брашьно | имамъ всти иго | же въ не висте глајауж же оученици исто къ себи еда къто принесе кмоу в сти гла имъ шсъ имок брашьно кеть. Да сътворжворю во ліж посълавъшлаго | мм и съврьшж д'вло | кго не въі 1) АН РАСТЕ - ПКО КЩЕ ЧЕТЪРЕ МВ САЦИ СЯТЬ И ЖАТВА ПРИДЕТЬ. се глю ва мъ въдведъте очи ваши и видите инвът тако плавът СЖТЬ. КЪ ЖАТЕВ | ОУЖЕ И ЖЪНІЛИ МЬ ЗДЖ ПРИНМЕТЬ. И | СЪЕНракть плодъ въ животъ втиь иъи да стан въ коупт радочеть см. и жыный о семь во слово исть истипыные шко инъ исть свыи и инъ исть жыный а дъ же посълауъ въ катъ ндеже въ не троудисте са и ин троудиша са. Н въ въ троудъ нуъ вънидосте отъ града же того. мъноди вероваща въ нь отъ самаринъ. За слово жене съевде тельствоу жин высо рече ли высм к лико сътворнув кгда же придоша пъ инмоу самарине молиауж кго. Да вы превыла оу них и превысть тоу джел джин и мъноди | паче вероваша | да слово кто жене | же гладуж то оу же не за твож бесе дж в вроунть сами во слышавуо ть и вемь шко исть въ истина съпасъ мироу уристосъ :-(Лл. 29 об. — 32 об. Іоан. IV, 5—42).

ВЪ четвр. Б. не. на възне сеник гие. засутра. ева. | : ици Въ засутрыниуъ | : евангелинуъ. не. г. а се на ли: тоургииева. Флоў. гла. тлі.

¹⁾ Въ «чи принисано сверху теми же чернилами позднес.

Въ время оно. Въскрасъ нісь отъ марътевнув. Ста посреде оученика свонув. и | гла имъ миръ | вамъ оубошет ше же см и пристрашьни бълбъше мынмауж дуб ви даше и рече имъ | чьто съмжщени | ксте и почьто по мънилини въ ходать въ сръдь ца ваша видите ржив мон и нод в | мон в в самъ а дъ исмь осажите | ма и видите в в о доухъ плъти и кости не имаать пко же ма види те имжща и се рекъ. покада имъ ржив и ноде кще же неввроуж щемъ имъ отъ радости и чоу дащемъ са рече имъ имате ли ! чато сънедьно сьде они же даша комоу рыбът печенът часть и отъ | бычелъ сътъ и | приимъ предъ || иими есть рече же имъ се сжть словеса таже рлауъ къ вамъ кще сът съ ва ми еко подобанть съконьчати см высемъ написанъ имъ въ законъ мо сеовъ и въ пророцъ уъ и въ псалъмъ уъ о мъна тогда | отъевреде имъ | оумъ. да разоу межть писания и рече имъ мко тако писано ксть и тако подобааше по страдати хоу и | въскръсижти отъ | мърътвънуъ тре тии дынь и про повъдати са въ има иго показнию. Ти оставлению гры уомъ въ въсъуъ взыцьуъ начынъше отъ нероуса лима вы же исте съвъдетели симъ | и се адъ посълю обътовании оца монго на вът вът же садете въ граде нероусалимь сцв. доньдеже обличете см сило ж съвъще изведъ же ва вънъ до виданина и възденгъ ржце свои благослови на и бълсть. Кеда бла гослованаше на. отъстжин отъ ни уъ. и възношав ше см на нево и ти | поклоньше см и моу възвратиша са въ пероуса лимъ съ радости на великона и въ ахж въннж въ | църькъви уваляще и благосло вяще ба аминъ :-(Лл. 44-45 об. Лук. 24, 36-53).

сжеота. Ž· не̂· сван. | отъ ноана. гла̂· скя. № |

Въ връма оно. | шен са пісъ оу ченикомъ свонмъ. въета еъ отъ мрътеънуъ. и гла | симоноу петроу | симоне нонинъ | любиши ли ма | паче сиуъ гла к моу ен ги. тът | въен шко люблю | та гла кмоу па си овъца мою гла | кмоу пакът въто рок симоне нони иъ любиши ли | ма. гла кмоу ен-

ги. тъ веси ю ко люблю та гла. | кмоу паси овьца | мона гла кмоу третики симоне по нинъ любиши ли / ма оскървъ же петръ шко рече кмоу | третикк любиши ли ма и гла к моу TH. Tal 1) Bace | Bech. Tal Bech to Angrio Ta Paa | Hangy nach овьца | мога аминъ а минъ гаж тебе | кгда бе юнъ пога сааше см самъ и уождаше пто же уотмаше игда же състарвиши | см. въздежеши | ржцв твои и инъ | тм пошшеть и ведеть та пложе не хощеши се же рече знаменава. Конт съмрътиж | прославить ба | и се рекъ гла имоу | иди по мъич: обращь же см петръ. Виде оученика иго же люблылше шсъ иджща въ слъдъ иже и въдлеже | на вечери на пъръси кто и рече ги къто ксть предамить сего видевъ петръ гла нісови Гн а сь чьто гла і клюу нісь аще хощж да тъ превъванть. Доньдеже придж чьто не теві тъп по мънж иди изиде же | слово се въ братиж. тко оученикъ | тъ не оумьреть | не рече же кмоу піс | шко не оумьреть | нъ аще уощж да | тъ пребъиванть | доньдеже придж. | чьто неть теве сь ксть оученикъ съвъдътельств ими о сиуъ иже и плинса си и въмь. шко истинь по исть съкъдътельство иго. ся ть же и ина мъно га. таже сътвори исть таже аще по нединомоу писана Бънванть ин са момоу мынж мироу въмъстити. Пишемънуъ кънигъ аминъ :: (Лл. 53—54. Іоан. XXI, 15—25).

сжãо. Ã. по. п. еванг. отъ матреа. гла. žã. ÷

Въ врема оно | пришъдъ ийс | въ домъ петро|въ виде | тышк иго | лежащи отнь мь жегоми и | прикосии са рище им и остлен | и изгъна дуъ словъмь и въса | болащам исце ли да съвидеть | са реченое исли емь пророкъмь | глющемъ тъ | неджгъ наша | прикатъ и боле зни понесе оу зървеъ же ий | мъногъ народъ | окръстъ себе по беле ити на онъ | полъ и пристипль идинъ къни гъчи и рече имоу | оучителю иди | по тебе.

¹⁾ въ буквъ «ы» какъ будто вставлено позднъе тъмъ же писцомъ.

наможе | колиждо идеши | и гла имоу ийс лисица ложа имж ть и пътица | ибсъскъща гив | дроугъщ | же отъ оученикъ | имоу рече къ ик моу ги повели | ми прежде ити | и погрети оца мо кго ийс же гла и моу гради по мъ не и остави мръ теъ на погрети | сеона мрътвъца | и въледъщоў же имоу въ кора влъ по инмъ и доша оученици иго : (Лл. 63—63 об. Мато. VIII, 14—23).

сж. ZI. по. П. вван. |: отъ матдеа. гла. сВи. ÷

Рече гъ притъчж | сиж подобьно | исть прствик не бесьнок. десати | девъ наже приимъща светильникът свона изи доша противж | жениуоу и невесть пать же | въ отъ ниут боу и. и нать мядръ воунана во прин мъща севтильникъ свога. не въздаша съ совож елъл а мядръна | принаша елъп. | въ съсжавуъ съ | свътнавникъ | своими моудациоу же женихоу. Въздремаша са веса и съплах полочнощи же въпль бътсть се женихъ идетъ исходите въ сървтение каї | тогда въсташа | вься двеъі тъі | и оукрасишя сев тильникът сво на а боунана реко ша мядрънилъ | дадите намъ о тъ олью вашего поко светильници наши оуга сажть отъве щаша мждръцы глежща еда | како не достане ть вамъ и намъ | идъте же паче къ | продажциимъ | и коупите себъ | иджиламъ же имъ | коупитъ приде | женихъ и гото въим вънидошм | съ нимь на бракъ. | и затворенът бътшм двъри послъдъ же. придоша и прочава дъеът | глежциа ги ги о твърди намъ о иъ же отъебщавъ рече аминъ. Гліж вамъ не вв мь васъ въдите оубо вко не въсте дане ни часа въньже сынъ чло въчьскъпи при деть :: (Лл. 85 об. — 86 об. Мато. XXV, 1 - 13).

: ck. E. Hoboymoy Attoy. | : Ea. oth Aoykul. Faa. as. 4

Въ врема оно. | ве оуча ніс. и | веахж седа ци фарисен и хаконооучителіє. | иже веахж пришьли отъ вьса ком вьси галиле искът. ноуденскът. | и отъ нероусали ма. и сила гик | ве целити ба и | се мжжи носаще | на одре члека. иже ве

ославлинь и исклауж вънести и и положити предъ инмь и не обретъще | кждоу вънести и | народа ради въ дледъще на урамъ скводе покровъ нидъвесним съ ложемь посреде преда шса и видева верж иха рече имог чловече. отъпоущанть ти са граси твои и начаща помъщавти къниженици и фарисен гложще. Къто се исте иже глеть усулж къто можеть отъпоущати греуъг Тъкъмо ндинъ ЕТ разоумвет же бо помъщине нуть отъевщиет рече имъ чьто помъщилинте въ срациуъ вашиуъ чьто неть оудовъе реци ославлиноусумоу. отъпоущажть ти см греси твон. или реши въста ни и ходи нъ да оувесте вко вла сть имать сънв | члечьскъш на | земли отъпочира ти грекът рече о славлиноу оумоу теве глж въстани и възъми ложе теок. и иди въ домъ теон и абик въставъ предъ инми. Вр брия на неме же чежачие. и нче вр чомя свои слава ба и оужасъ прибатъ въсм и славлиауж ба и напажинша са страуъмь гаю ще вко видехомъ преславена дынь сь : (Лл. 90 об.—91 об. Лук. V, 17—26).

בּצָּא • סד׳ אסער • רְאָשׁ • סָוֹא • בּיַ

Рече Гъ притъ чж сиж чакъ и ивкъш сътво ри вечерж вели кж и зъва мъно гъ и посъла ра въ свои въ годъ вечери чери зъванъштъ при дъте посъла ра въ свои въ годъ вечери рещи зъванъштъ при дъте пко оуже оу готована сжтъ вы са и начашт въ коупъ отърица ти са въси пръ въи рече кмоу село коупиуъ и имаатъ ноуждъ изити и видъ те воловь иъщуъ коупи уъ патъ и хощт искжентъ ихъ и мольтъ и мъи ма отърочьиа и дроугъ рече же иж повъхъ и сего ради не могж при ти и пришъдъ рабъ тъ повъда господиноу сво кмоу се тогда ра згиъвавъ са гъ домоу рече рабъ свокмоу и инща къ и бъдънъит и хромъит и стъгити градоу и инща къ и бъдънъит и кромъит и стъгити градоу и инща къ и бъдънъит и кромъит и слъ пъ въсъ повель и кще мъ сто исстъ и рече гъ рабоу изиди на пжти и халягъ и и оувъди въи пъ рече гъ рабоу изиди на пжти и халягъ и и оувъди въи пъ на пъ на

идинъ же | мжжь техъ зъвании. \sim мало же избъранъщуъ \sim (Ал. 107—107 об. Лук. XIV, 16—24).

І ввангелив: отъ марка. | : гла сд . . .

Въ время о но воини и мъше піса ведошя и вънятрь і на дворъ иже | исть преторъ | и придъіваю ть вься спиря. | и оваткоша и въ багърани цж и възложи ша на нь съплетъше трыновъ въньць и начаша целова ти и глжире. радоун са цою иноденскъ и винуж и по главе трестиж и плевалуж на и првови важие кольна поклания уж са имоу и и гда поржгаша са кмоу съелекоша кмоу багъраниця и облекоша и въ ридът свою. Н идведоша и да и распънять и задеша мимоходащоу наномоу симоноу куриненя нажщой ст села. Обой алезандровой и робовой. Та выдыметь крьстъ иго и приведоша и на ме сто голгода иже исть съкада кмо краникво мъсто и дапуж кмоу пити оцьтьно вино. Она же не при мата и распы наше и раздавлиша ризы его мещжире | жрвенья о нья. | къто чьто въ zьметь ек | же година третиши и распаша и и ет написание винъ иго нави сано. Пры поденскъ и съ нимь распаша. Дъва разбонинка ндино го о десижен а | дроугааго о ле ежен кго | и съ еъисть см писанию меже ганть и съ безаконьникома причьтенъ высть и ми моходаще. | хоульдуоу | него. покътва выше главами своими и глюще оува разарыми цркве и треми дыными съдидаты спси см самъ. и съниди съ пръста такожде и архиерен ржгажире см дроугъ къ дроугоу съ кънижьникът гладуж инът спсе- а себе ли не можеть ев пасти уст цов иданев да свиндеть изинв съ креста. да видимъ. | и върж имемъ имоу :: (Лл. 187 об. – 189. Марк. XV, 16-32).

евангелие отъ нолна | гла тѕ . . .

Въ връма опо | воини имъ ше игса ведо ша къ | канафъ | архиереови | і йдеже къпижь ници и старьци | събъраша са | и петръ же идъа ше по икмъ и ддалеча до дво ра архиереова | и

евшвав вънжтрь сваваше съ слоугами. Видвти конвчинже архиерен же и старьцие и съборъ высы искавуж лъжа съвъдетель ства на ніса. в ко да оувнять || н. не обретоша и мъногомъ лъжемъ съведе телемъ пристж пльшемъ. и не | обретоши по следь же пристипльша длеа лъжа слевдетелы рекоста сь рече могж разорити цркъве вжиж и трыми дыньми съ зъдати ж и въставъ архиерен рече имоу инчьсоже ли не | отъвъщава кши чьто си | на та съвъ дътельствоу жть піс. же мълъчавше і и отъевінавъ архиерен і рече кмоу заклинаж та богомъ живънмъ да речения намъ. | аще тъл кси | усъ спъ бяни гла клюу | ис. тъл рече обаче глж ва мъ отъселе оу зърнте сна чловечьскалго седаща о десижиж силът и пджира на облацъуъ нёсьиънуъ тогда архи ерен растьрда | ризъл свою | глы ыко хоу аж рече чьто кие требочите съведетель се ныне слышаете усулж ко чьто са ва мъ мынить. Пони же отъеф щавъше реко ша. повинь иъ съмърти н стъ тогда запльваша ем / лице и пако сти имоу дъшим ови же | да ланитоу оу даришм и глю ще. прорьци намъ ут къто исть оударии тм петръ же вънв съдъјаше на дворъ и пристяпи къ | икмоу канна | рабъни гажин. и ты бъ съ исусомь галиленскънмъ. онъ же отъвър же см его предъ | въсеми глы. | не вемь чьто | глеши. и ишь дъшоу кмоу въ врата оудьре и дроуган и гла имъ тоу и сь бе съ пусомъ надаренскъпимъ и пакъ отъвърже | см съ клатво на пко не дна на члка не по | мъноде же пристяпльше стоющин рекоша петрови въ истиня И ТЪ ОТЪ НИУЪ | КСИ- НЕО БЕСВ ДА ТВОМ. ВВВ | ТА ТВОРИТЬ | тогда начатъ ротити са и клати вко не днаю чака и авик коуръ въ драси и по манж петръ | гаът игсовът | таже рече имоу. Пко преже даже коуръ не възгласить. Три кратъ отъвържеши са мене. И ишъдъ вънъ плака са горый : (Лл. 179—181. Мате. XXVI, 57—75).

Мца то стра стаго мка полу карпа еппа змуриньска : |

Рече тъ своимъ су ченикомъ а це урьно пьше шичьнок падъ | еъ деман не су мъретъ то канно | пръеъвакть а це ан оумъретъ | мъногъ плодъ | сътеорить лю ели ашж свою | погоуенть и | а ненавидли || дшм сеоки еъ миръ семъ еъ живо тъ еъчънъемъ | съхранить и а цие къто мънъ слоу | и слоуга мон | еждетъ и аце къ о мънъ слоу и и слоуга мон | еждетъ и аце къ о мънъ слоу и о отъць рече же и мъ ніс еще еъ | мало връма сеъ тъ еъ васъ ксть | ходить доньде же сеътъ имала те да тъма васъ | ие иметь и ходан въ тъмъ не | еъстъ камо иде тъ доньдеже | сеътъ ималте | къроуите въ | сеътъ да съно ве сеътоу вждете : (Лл. 266—266 об. Іоан. XII, 24 | 26,35—36).

cx. ff. новоумоу. |: netoy. | eea. отъ лоў. гла. pos. ÷

Въ врема оно. | въниде ніс въ | домъ. неко кро къна | за фарисенска. Въ сжботж. Уль ва встъ и ти вы ауж надиражще и. и се члекъ | ижкъш. илъ во дъпъ трждъ. въ | предъ нимь и отъежщикъ ніс. рече къ законьникомъ и фариссомъ гла. аще | достонта еъ сжеотж целити. | они же оумача ша и принать и исцели и и отъпочети и и отъ вещавъ къ ни мъ рече котора аго васъ осълъ. Нан волъ въ стя деньць Въпаде тъ. и на авин и стрегиеть кго. | въ дънь сжвоть иъм и не въ дмогона кмоу | отъвещати къ | семоу глаше же. | къ дъванънмъ притъчж одръжа како предъседания извираауж. гли къ иммъ игда зъ ванъ вждеши ив которымь на вракъ не сади на преданима месте вда къто частанен теве бидеть заванынув пришьдь зававы та и сного речеть ти. даждь семоу место и тогда начывши съ стждъмь посафдения мъсто дрежати нъ кгда | зъемъ ежде-. ши. шеда сади на последенниме ме сте да кгда придеть Дъвавън | та. речеть ти | дроуже посади | въще тогда бж деть ти слава. преда высеми седациими съ тово и шко высакъ възносан са съмърнта са. и съмърмин са. въдне сета са.:. (Ms. 109 of.—110 of. Myk. XIV, 1—11).

Запись.

Слава теве ги црю ивсьиън по съподови ма написати Еўлиё се. почауъ же ё | писати. Въ лв. , Б. В. Д. Я оконьчауъ в въ ав s1) ф. В в. Написауъ же ву лив се. рабоу вжию нареченоу сжиюу въ критении носифъ. а мирьскъг остромиръ. влигокоу сжиюу изаславоу къна гоу. изаславоу же кънагоу тогда предражащом обе власти и оба своего прослава и врата своего володимира. Самъ же изаславъ къназъ. правлыа ше столь оща своего прослава къневъ. А брата своего столъ поржчи правити. Влизокоу своемоу остромироу новв город в. Мънога же лв. дароун бъ съ тажавъшоумоу булиз се на оутвшение мъногамъ дшамъ крстипиньскамъ. Дан вмоу га бъ блине сты уъ вванглистъ и тоана мадеа. лоукы. мар. и стыут праоць. Авра ама. и всазка. и выкова. самомоу | емоу и подроужню вго. Овофанть и чадомъ во и подроужиемь | чадъ ею съдравьствоунте же мънога лов. съдрьжаще порручение | свое : Аминъ ::

Ж Азъ Григории ди |

ыко написах вулие в (sic) да иже горадиве сего напишето не моди | дадърети мьив грешьникоу | почах же писатими окта | ка на пама илариона А окорьча миа манивът ви на па | епифана окта молю же въсвуъ порчитажщихъ не модъте клари иъ исправлыше почитанте Тако во и стъ апаъ паулъ глетъ Бате А не клънвте о Аминъ (Л. 294—294 об.).

¹⁾ Цифра в почти стерта.

Параллельный

изъ Евангелій Зографскаго, Саввина,

Зографское Евангеліе.

Бажштемъ 1) же їмъ. примъ нс. ульвъ2) ї бленеъ. преломи 1. Г датые оученикомъ својит ј рече. примате вдите се естъ | тало мов. Ї примъ чашж. І ї увалж въздавъ дастъ і тиъ гла. пите отъ нет вси- П се естъ кръвь мов. новаего | давета. проливаема за многъ въ отъпоуштение грехоль гліж2) же вамъ. жко | не їмамь пити отъ плода | сего лозънаго. До того дне. Егда пиж съ вами. новъ въ прен оца моего. В въспъвъше ї дидопим въ горж Е ЛЕОНЬСКЖЕТ. ТЪГДА ГЛА Г'МЪ He. Beh Bai Cabazini Te ca o мив въ сиж пошть. псано во естъ поражж па стъръ т радиджтъ см овьца стада. по въскръсновени же моемь. варыж вы въ галилей. Отъвъшта въ же петръ рече емоу. аште I вси събладиятъ см о тевь ахъ николиже не съвлажиж са о тебе рече в моу

Саввино Евангеліе.

пдж шемъ же имъ приимъ їс ульвъ влагословаь пръломи и дашие оученикомъ своимъ и рече пријмате и панте се естъ тало моє́. І і прнімъ чашж увалж въздавъ дастъ имъ гла. пиште отъ ней вси се естъ крывь мой новаго завета. проливаема за многъ въ отъдание грехомъ. глж же вамъ. Поко не имамь юже пити отъ сего плода лодьнаго. до того дие. егда и пиж съ вами новъ вь црствие віда моєго й вьспевъше изнаж въ горж Елибивскж. тогда гла и мь іс. вси въ СЪБЛАДНИТЕ СА О МЬ ИВ ВЬ СИЖ ношъ псано во естъ поражж пастоуха. й разиджтъ са бевча стада. по выскрысении же | моемь. варж въ въ галилет отъефщавъ же петръ PEUE ÉMOY · ALUE | H BCH CABAAZнать са о тебъ азъ | николиже не съблажиж са. и рече

¹⁾ Всябдствіе дыры правой части ош» и ябвой «т» не сохранилось.

^{2) «}ули и агли написано визью.

текстъ

Остромирова и Маріинскаго (Мто. XXVI, 26-47).

Остромирово Евангеліе.

вдж шемъ же имъ. приимъ ніс уль въ и благосло вивъ и пръломи и дапаше оученикомъ своимъ и рече приимате и в дите се исть тыло мон и приимъ чашж УВА ЛЖ ЕЪZДАЕЪ· ДАСТЬ ИМЪ TATE | THATE OT'S HE HA BLCH се нсть кръвь мою но вааго **давъта** проливанман | **да** мъногът въ оставление II гржуовъ глж же вамъ шко не имаамъ пити оуже отъ сего плода лодынааго. до того Дене кгда и пи ж съ вами новъ въ црствий оца монго и въспъвъше и дидоша въ горж клеонь скж тогда гла имъ ніс. вьси BAI CABAAZHH TE CA O MAHE. въ сиж ношь писано бо нсть поражж пастъпры и рагиджть см овьцм стада по въскрысновении же мокмы варь въ въ галилен отъвъшавъ же петръ. рече имоу аще и выси събла димть см о тебк адъ. николи же не съМаріннское Евангеліе.

Бажщемъ же имъ приимь ис хавбъ и багешть. пръломи и Давше оученикомъ своимъ. ї рече | Принмете вдите се естъ ткло мое. | ї принмъ чашж и увалж ВЪДДАВЪ ДАСТЪ ИМВ ГЛА. THHITE OT'S HELA BLCH CE ECT'S кръвъ мот новааго давета. проливаемая за мъногът въ отъ дание гръхомъ. гліж же вамъ. Вко не | имамъ пити юже отъ сего плода | логънааго. До того дыне егда пы ж съ вами новъ въ церствии отца моего. і выспавыше идидж въ горж елеонъскж: Тъгда гла имъ ис. | выси въг CHEMAZHHTE CA O MENTE | EL сыж ношть. псано во естъ поражж пастътрь и разиджтъ са овъца | стада по въскъсновени 1) же моемь. Варвж въ въ галилен отъвћија въ же петръ рече емоу - аште и выси събладимть см о теев. ахъ николи | же не съблажит CA. PEYE EMOY HE. AMH HE PAIK

¹⁾ Такъ въ рукописи.

ис. аминь таж тевь. вко въ сия ношть пражде | даже коуръ не възгласитъ. Три кратъ отъвръжеши см иене. гла емоу петръ. | аште ми см ключитъ Т съ тобож оумръти· не отъ връгж 1) са тебе. такожде | 1 вси оученици ръша. Тъгда приде съ инми нс. вь всь нарицаемжиж. тен'симани. Т гла оученикомъ. садете тоу. Дон'деже шь дъ HOMONIA CA TAMO. " HOLENT петра ї оба сна деве деова начатъ скръбети і тяжити. тъгда гла Гмъ ис. прискръвъна естъ Дша мов до съмръти пожидете съде ї бъдите съ множ. Г првиздъ ма по паде ниць мола са т' FAM. OHE MOH. AILITE EBZMO WAно 2) естъ да мимо ї де тъ отъ мене чаша си. оба че не фкоже адъ уоштя. | нъ фко-WE THI.

ї' въста|въ⁸) отъ молитвъі пр^яде къ | оучениколіъї' обръте ба | съпашта- ї' гла

ÉMOY IC. AMH FAR TEEB. MIKO вь сиж пошъ пръжде даже коуръ | не възгласитъ. г. кратъ отвръжеши са мене гла **ЕМОУ** ПЕТРЪ АЩЕ МИ СА КЛЮчитъ съ то бож оумрети не отерытя са тебе такожде и вси оученици реша. тогда приде съ ними іс. въ всь нарицаемжет гетьсимани. и FAA OYHEHHKOMB. CAATTE TOY. доньдеже шъдъ помолж | са тамо. й поімъ петра. й оба !! сна деведеова. начатъ пещи са й тжити тогда рече іс. прискрывана всть дша мою до съмрыти пожидате съде й въдите съ инож. и пръшъдъ мало паде ин ць. мола CA II FAA. OFE MOI. ALLE ET Zможъно естъ да мимо идетъ отъ мене чаша си обаче не шко же адъ хощж. нъ шко же This TIBH | WE CA EMOY AFTAL CE HECE OVERTRIATE & I. II ETIES въ подвидъ прилежъно | молеше са. и въистъ потъ éго тако і капла кръви капляща на демаж. и въставъ отъ молитеът приде къ оученикомъ и обръте а съпаща.

¹⁾ Можетъ быть «отцеръгж».

^{2) «}дм» написаны вязыю.

³⁾ Можетъ быть и выста въ.

БЛАЖИЖ СА РЕЧЕ ЖЕ КМОУ итс Амин. глж тебь ико въ сиж но шь пражде даже коуръ не въ деласить. три кратът отъебржеши са мене FAA IEMOY HETPE AIHE MH CA при лоучить съ то вож оулрети не отъвьргж см тебе такожде и вьси оученици рекоша тогда приде съ ними итс. въ вксь | нарицанмжю. гедсиманин. и гла оучени -KOMIN CAATTE TOY AOHLAEже шъдъ помолю са тамо и по имъ петра и оба сна **ЗЕВЕДЕО** ВА• НАЧАТЪ ТЖ ЖИТИ И скърбъти тогда гла | имъ ше прискърбьна исть доу ша мога до съмьрти пожидате сьде. н бъдите съ мъно ж и првшьдъ илло паде ни ць мо-AM CM II FAID OUE MOH. A THE въгможьно | ксть. да мимо ндеть отъ мене чаша си оваче. Не шкоже адъ уощж. нь шкоже ты. шви же са земоу англъ съ несе оукръплы н выев ев поденув. при лежьнее мо леаше см и Бътсть потъ нео. пко капав кръви каплежца на делглю H EFCTARF OLF WOUNTERI. приде Къ оученикомъ и обрете на съпаща и гла симо-

тебф. жко вы сыж ношть прфжае даже кокотъ не възгласитъ три кратъ отъвръ-ЖЕШИ СА МЕНЕ. | ГЛА ЕМОУ петръ аште ми см ключитъ съ тобож оумьрети и отъвръгж са тебе. Такожде н вьен оученици реша. Тъгда приде ис. вк весь нарицаемжж ћедсимани. Î гла оученикомъ съдъте тоу дондеже шедъ помоль са тамо. ї поель петра и оба сна деведеова начатъ скръбети и тжжити. Тъгда гла имъ ис. прискръбъна естъ дша иов до съмръти пожидете съде и въдите съ мънож. Ї прешьдъ | мало паде инцъ мола см и глм. Оче мон аште въдможьно естъ да мимо ндетъ отъ мене чаша си обаче не вко азъ хоши. пъ ФКОЖЕ ТЫ : В : 1

ї приде къ оученикомъ и обръте и съ[- петрови. Тако ли не възможе. 1) еди ного часа побыд ти съ і множ. Бъдите ї молите СА. ДА НЕ ВЫНИДЕТЕ ВЪ НАпасть - дуть во бьдръ - | а плъть немоштьна. Пакът въторицеж помоли са гла. оче мог. аште не можетъ чаша си MHMO I TH OT'S MEHE. AUITE HE пынж выл. бжди вой твов. | Т пришьдъ пакът обрете на съпашта. Бесте во очи ї мъ таготынь. Т оставь на пакът шьдъ помоли см. | третицен тожде слово рекъ. тъгда приде къ оу ченикомъ. ї гла Т'МЪ СЪПИТЕ || Т' ПРОЧЕЕ ПОЧИваїте се приближи см година. ї снъ чскъї предлетъ см въ ржив грешьникомъ. Въстаньте побрымъ се привлижи са предавн ма· I еште гажштю емоу· се ї юда ЕДИНЪ ОТЪ ОБОЮ НА ДЕСАТЕ приде. ї съ нінмь пародъ многъ съ оржжи | ї дркойли отъ архиерен Т старць людыскъйхъ. (Стр. 39—40; лл. 65 об. — 67 об.).

и гла петрови тако ли не възможе Единого часа побьдети съ мынож. быдите й молите са. Да не выпидете въ напасть. Дуъ во | въдръ паъть немощьна пакът въторицеж шъдъ помоли са гла воче аще не въдможъно **ЕСТЪ.** чаши сеі мимо йти отъ мене аще не пиж ей бжди воль тво п. пришъдъ пакъі обреть के съпаща. весть во бчи имъ таготы ив и оставль м. пакът шъдъ по моли са трещен. тожде слово рекъ. тогда приде къ оученико мъ. й гла имъ съпите прочей и почиванте се приближи са година. и спъ члскъ предаетъ са въ ржив грешъникомъ. въстанвте идемъ се привлижі са пръдамі ма и вще глжию вмоу се июда вдинъ отъ обою на те приде и съ нимь народъ многъ съ оржжиемь и жрьдьми отъ архи-**Ерег.** й старыць людыскъпуъ. || (Стр. 83-86; лл. 94 об.-96).

¹⁾ Посат ов», можетъ быть сатдуетъ читать ь.

HOV HETPOY TAKO AH HE BEZMOжете канного ча са бъдети съ мънож. бъдите и молите СА- ДА НЕ ВЪНИДЕТЕ ВЪ НАпасть ДУВ | бо неть бъдов | а плъть немощьна пакън въторон шь дъ помоли | см ат эжом зи вщь ном эго бат си чаша ми мо ити отъ ме неаще не пиж кыз бади вола | твош и пришь дъ пакъ обръте на съпаща въсте во имъ 1 очи отагъчен в и оставивъ напакът шъ дъ помоли са | третикк тожде слово рекъ тогда при де къ оученико мъ своимъ и гла имъ съпите прочен и по чиванте се привлижи см | часъ и спъ чловачьскъщ. предакть са въ ржите грешьны нуж въстанете премъ. се приближи см предлежи MA H KILLE LYMINOR | KWON. се июда кдинъ отъ обо ж на десяте приде и съ нимь на родъ мъногъ съ оржжин и дрыкольми. отъ архи-**Е**РЕН · И СТА РЕЦЕ ЛЮДЕСКЪПИУЪ · (Лл. 158 об.—161).

пашта. ї гла петрови. тако ли | не въдможе единого часа побыдети съ мънож. быдите н молите са да не вынидете въ напасть. | Дуть во вьдръ а плъть немощьна : Пакъг въторицен шедъ помоли см FAM. OTHE MOH AUTE HE BEZMOжетъ чаша си- лимо ити отъ мене. | аште не пиж ем бжди воль твоь. | и пришедъ пакъі обрате на съпаща. | басте бо очи имъ тажьцѣ. ї оставль ы. пакът шедъ помоли см тре тицеій тожде слово рекъ. тъгда | приде къ оученикомъ. ї гла имъ съпите прочее и почиваате се приближи см година. ї спъ чекъпи предаатъ см въ ржкъг грвшъникомъ въстаньте натмъ се приближи см предлеми мм. $\ddot{\mathbf{I}}$ ещте 1) | глежштю емоу се нюда единъ отъ обою на десяте приде. ї съ нимъ народъ мъногъ съ оржжии н дрыкылыми отъ арунерен и старе цъ людьскъпуъ. (Стр. 99—101; лл. 37—38).

Азбучная молитва Константина Болгарскаго.

Авторъ Азбучной молитвы — ученикъ Свв. Кирилла и Меводія. Молитва написана стихами, по образцамъ византійскимъ, двънадцатисложнымъ размъромъ съ цезурою послъ пятаго слога и съ обязательнымъ удареніемъ на предпослъднемъ слогъ каждаго стиха. Стихотвореніе это дошло до насъ въ нъсколькихъ русскихъ спискахъ.

Этот любопытный памятник древне-болгарской поэзіи издант между прочим И. И. Срезневским в в «Древних глаголических памятниках», стр. 23, по рукописи XII—XIII в. (Московской Огнодальной Библіотеки № 262), которая носить заглавіе: Проло ть б хт. оумъре нъ съкаданны | стго іваньгемый. сътворенъ ко стантинъмь. н мьже й пръложе ний възсты. то гожде съкада ний. Квангель скааго: Первоначальный текст стихотворенія возстановлень, на основаніи филологических соображеній, профессором А. И. Соболевским в стать: «Церковно-славянскія стихотворенія ІХ—Х въков и их значеніе для изученія церковно-славянскаго языка. Москва, 1901 г. (2-ой том Трудов XI-го Археологическаго Съвзда в Кієвь).

Ядъ словомь симъ молю са боў : |
Бё всей твари й | диждителю : |
Видимъймъ й | невидимъймъ : |
Та дха посъли жи воў прабго : |
Да въдъхнеть въ | срьдьце ми слово : |
Иже боўдеть на оў спехъ высёмъ : |
Живоў щиймъ въ | даповёдьхъ ти : |
Зёло во йсть свё тильникъ жи дии : |
Законъ твой и | свётъ стьда мъ : |
Иже йщеть ёвнге льска слова : |
И просить даръі | твой прийти : |

```
Летить во нъив. и словеньско плема:
Къ кращению обратиша са въси:
Людий твой на реши са уоташе:
Милости твожа. | бё просать дело:
Ив мънв нънв. | пространо слово | даждь :- |
Оче сне и пръстъни дше:
ΠροςΑΨογογΜογ· | ΠοΜΟΙΗΗ Ѿ ΤΕΕΕ :: |
Роуць во свой горь | въздый присне : 1
GHAOY HOHÁTH. H | MOY APOCTE OF TEBE :- |
Тъ во данши. до стойномъ сплоу :
V постась же. высм коую цванши :: }
Фарабша ма. дъ лобъ избави:
Херовьског ми. | мысль й огмы | даждь : |
О чьстьнай престай тройце:
Печаль мою на радость преложн :-
Ивломоу дрьно. Да начьноу пь сати: ·
Чюдеса твой прв дивкнай дело : 1
Шестькрилатъ си лоу въсприимъ :-
Шкствоую нълнв. по следоу оу чителю :- 1
Имени кю и делоу || последоут :- |
Пев сътворю вва ньгельско сло во:
Хвалоу въздата трин въ вжыстве : 1
Юже понть высыкый въздрасть :
Юнъ и старъ своймь разоумомь:
Падыкъ новъ увалоу въздат присно :-
Ouov choy. in up to ctoy of mor that it
Емоу же чьсть и | дрьжава и слава: |
Отъ всега. твари и Дълханига : 1
Въ вся въкът и на | въкът аминъ : 1
(По рукописи Московской Спиодальной Библіотеки № 262
лл. 2-3).
```

Похвала царю Симеону.

Старъйшій список этого церковно-славянскаго стихотворенія находится въ Изборникъ Святослава 1073 г., гдъ имя «Стмеонг» замънено именемъ русскаго князя «Святославъ». Другой списокъ¹) находится въ Сборникъ «Кирилло-бълозерскаго монастыря (рукоп. катал. № 5/1082). Стихотвореніе это написано тъмъ же размъромъ какъ и Молитва Константина Болгарскаго. Похвала издана между прочимъ въ Хрестоматіи Буслаева, стр. 261; первоначальный текстъ возстановленъ А. И. Соболевскимъ тамъ же, гдъ текстъ Азбучной Молитвы.

Великън въ кнадъуъ | кнадъ сватословъ | Въжделаниемь звло : | въжделавъ : :: | Дрьждаливый владыка: Обавити: :: Покръбенъна разоумън : | въ глоубинъ : : | Многостръпътывнув : снув кънигъ : :: Премядрайго васила. | въ разоуметь: : ! Повел'в мит икмоу дроу въдин ::: ! Пременоу сътвориті: речи инако: :: Набъдащте тожьство: | разоумъ его ::: Маке акън бъчела любо д'вльна: :-Съ высакого цевта псантоу: Събыравъ акъ въ ндинъ сътъ :... Въ велъмънсльной срыдьце свой Проливанть акън сътъ | сладъкъ : 1 II доустъ свойуъ прв дъ боларъг : || HA BEDAZOVMIH TEYR | MEICAEME :: ! Мелай са имъ новъй: Птолемей: :: Не втрой нъ желание мь паче :: : И съвора деля мночьсть нънув :... Божьствыныйх выниты выступ.:

¹⁾ CM. ctp. 126.

Имиже й свой полаты : | йспълъйъ : | Вечьноу в си памать : | сътвори : : | Вже памати винж въ сирийти : : : | Бжди христолюбивъ й его дши : : : | Въ отъмьштение вей цемъ : : : : | Блаженъйхъ й стъи хъ мжжь : : : | Въ непръбрьдомъй въ къ въкомъ : : |

Купріяновскіе листы Евангельскихъ чтеній.

Купріяновскіе листы представляють изь себя 2 листа in folio—остатокь большой рукописи, Евангелія-апракось, которая была написана въ XI въкт въ предтлахъ Россіи. Эти листы являются однимъ изъ весьма ръдкихъ отрывковъ древне-русскаго нотнаго Евангелія. Нотные знаки стоятъ не надъ каждою гласною, но неръдко надъ конечными я и ь; написаны они киноварью, какъ и ноты во многихъ греческихъ рукописяхъ. Сходные нотные знаки находимъ на нъкоторыхъ листахъ Остромирова Ев.

Листы пріобрютены были въ 1865 году Пмператорскою Публичною Библіотекою у извюстнаго археолога П.К. Купріянова и хранятся въ ней подъзнак.: F п I № 58.

Рукопись издана академикомъ А. Ө. Бычковымъ въ 1865 г. съ приложеніемъ фотолитографированнаго снимка послъдней страницы (Извъстія Императорскаго Археологическаго Общества, т. V, в. I).

ьк избабле(ни) 1).. | за многъ.. | (6 v w т гла да) |

Въ ервим оно і ев кдинъ болм лазаръ отъ виданны і градьца маринна и мараъі і сестръі кы ев же марина помаза въшина га муръмъ и отъръши но зв его власъі свойми

ІСы же братъ лазаръ болбаше + посъ ластъ же сестръ

¹⁾ Буквы, поставленныя въ скобки, едва можно прочесть въ рукописи.

 $\mathbf{E}\|(\mathbf{r})$ о къ немоу гліжішти ги се кго же і любиши болить. І слъщивь же їс реіче + си бользить і инсть къ съмрыти. Нъ о слав бжи и 1) да прославить і см сйъ вжи кіж + і любавше же їс мардж. И сестрж кіж і и лазара кгда і же слъща шко боілітъ тогда прыбълсть на немь і же бы мысть дъба. Дии +

Потомь же: гла оу ченикомъ + идѣ мъ въ июдеж па къ + глаша кмоу | оученици кго + ра вви иънъ иска хъ тебе камени кмь побити ию ден и пакъ ли | идеши тамо Швѣшта іс ÷ не деѣ | ли надесяте го динъ ксте въ дъни. Яште кто хо дитъ въ дне не по тъкиеть см. вко | свѣтъ мира сего | видитъ +

Яште ли кто ходи ть ноштиж по тъкнеть см. шко свъта и всть о не мь + си рекъ и по || семь гла имъ + | ла заръ дроугъ на шь оусъпе иъ идж | да възбоуждж | и + рекоша же оуче ници иго т ги а ште оусъпе спенъ | бждеть + рече же | ісо о съмръти иго | они же мънъша | шко о оусъпени съ ноу глить + тогда | рече имъ іс не оби ноу из са лазаръ | оумрѣ + и радоу из са васъ радио | да върж имете | шко не въхъ тоу | иъ идъмъ къ не моу + рече же до || ···· 2)

••• ВАМЪ + АШТЕ ЖЕ РЕКЖТЬ ВАМЪ СЕ ВЪ ПОУСТЪНИ ИСТЬ НЕ ИЗИДЕТЕ СЕ ВЪ КРОВЪЗЪ НЕ ИМВ ТЕ ВЪРЫ + НКО ЖЕ БО МАЪ НИН ИСУОДИТЬ ОТЪ ВЪСТОКЪ И ПВАТЕТЬ СА ДО ЗАПАДЪ ТАКО | БЖДЕТЬ ПРИШЪ СТВИК СНА ЧЛОВЪ ЧЬСКААГО + ИДЕЖЕ БО АШТЕ БЖДЕТЬ | ТРОУПЪ ТОУ СЪБЕ РЖТЬ СА ОРЬЛИ + А ВИК ЖЕ ПО СКРЪВИ | ДИНИ ТЪЗЪ СЛИЦЕ | МРЬКИЕТЬ И ЛОУ НА НЕ ДАСТЬ СВЪ № 2) ЗДЪ СЪПАД № НЕВЕСЕ И СИЛЪ 1 ••• СИЪТЬ ДВИГИЖТЬ (С) № + И ТОГДА ПВИТЬ | СМ³) ЗНАМЕНИК СНА | ЧЛОВЪЧЬСКАГО НА | НЕВЕСИ + И ТОГДА ПВИТЬ | СМ³) ЗНАМЕНИК СНА | ЧЛОВЪЧЬСКАГО НА | НЕВЕСИ + И ТОГДА ПВИТЬ СМ | ВЪСЛ КОЛЪНА ЗЕМЬ СКАП + И ОУЗЬРА ТЬ СНА ЧЛОВЪЧЬСКА АГО • ИДЖШТА НА ОБЛАЦЪЗЪ НЕВЕСИЪ ИЗЪ СЪ ГЛАСОМЪ И СЛА ВОГЖ ВЕЛИКОГЬ + И | ПОСЪЛЕТЬ АПГЕЛЪ | СВОГЪ СЪ ГЛАСОМЪ ВЕЛИКОГЬ ТРЖВЬ ИЪИМЬ + И СЪБЕРЖ | ••• ЧЕТЪГЪ ВЪ | ••• ОТЪ КОНЬ—

¹⁾ Въроятно отъ времени стертъ титлъ.

²⁾ Буквы, означенныя точками, оборваны въ оригиналѣ или относятся къ не дошедшилъ до насъ листамъ рукописи.

³⁾ см стерто.

ць | небесъ до конъцъ | нхъ + отъ смокъ вынца же наоу чите са притъчн + кгда же оуже въ п към: бждеть мла да па листвик | продъбнетъ въ сте бко близъ к стъ жатва тако | же и въ егда оу зърите вса си въ дите бко близъ | кстъ при двъръхъ + | Яминъ глъ вамъ + | бко не мимо иде тъ родъ съ донде же вса си бжджть | нбо и землю ми мондетъ а слове са мою не мимо | иджть; съ ж въ в стъ в в н в н в н

* Gr. w. Ma. rha cz : I

Рече гъ своимъ | оученикомъ + | о дии томь и о | часѣниктоже | не вѣсть- ии | ангели нбесъ ини- тъкмо оць | единъ.:- | Мко же бо: въ дии | нокеъ- тако бж/деть и въ пришь ствик сна чловѣ || · · ·

Изъ Нижегородскаго Нотнаго Кондакаря.

Нижегородскій Кондакарь представляеть изъ себя древнерусскую нотную рукопись, писанную въ четвертку на 130 листахъ и содержащую преимущественно кондаки господскимъ
и богородичнымъ праздникамъ и святымъ, положенные на крюковыя ноты. Въ нъсколькихъ мъстахъ рукописи встръчается
греческій текстъ, написанный русскими буквами, напр., на
лл. 116—118 об. и др. Нижегородскій Кондакаръ— одна изъ
древныйшихъ русскихъ нотныхъ книгъ— можетъ служить
образиомъ для знакомства съ древне-русской кондакарной нотной
системой; ноты поставлены надъ каждою гласною, не исключая
и конечныхъ ъ и ъ.

Изг записи на полях рукописи можно заключить, что въ 1746 году она принадлежала Нижегородскому Благовъщенскому монастырю. Въ 1860 году Святъйшій Стнодъ принесъ ее въ дарг Императорской Публичной Библіотект, гдт этотъ Кондакарь и хранится подъ знаками: Q п I № 32.

Муроно-синян-ши-цахахааа живо-даа-быбы-цахахааапредъ-стааа-бъшааа гро-охово-ооо-оо-бвв бла-аа-дъххикъщи ин | скаа \cdot а \cdot а \cdot а \cdot къ \cdot мььь \cdot р \cdot теъ \cdot хъ | хъхъъ \cdot бесъ \cdot мьхь \cdot ьхь \cdot ьхь \cdot ь \cdot на \cdot гоо \cdot ии \cdot рага \cdot дообоо \cdot стин | бини \cdot баа \cdot гоо \cdot в \cdot це \cdot в \cdot в \cdot е \cdot

Пебе-ськ-нава-а-ааа-паа- прф шььь-дъхъхъъ враа-таа | д8-588-\$888-хъмь- бци- въъ съба-а-ааа- д000 трети- шаа-го-хохооо нее-ебе-еее-есе- | до-шьь-дъъъ-шааа-гохохооо ааа-по-о-о-ооо-сто-ооо-аа- дио-ии-ии-си-ии-ибіи-ке ее до-вроо-дъвъ-къвъ-теее-льь-міи- охооо-бо-га-ти-ии-иии-въ съ-ааа-вьсж-коо | мбеб-8- рааа-х8-58-м88- ии- | охооо-ха-рилъ-ъъъ-ъъъ- нси- | въ- тьь-мъб-в-в-въ- не-ее във-жьь-ствиуи-ии-ш- съпж-ааа-ааа-цаш- тъ-мьь- хооо-е888- ти- радв-ии-ии-ии-ии- съпж-ааа-ааа-ааа-сьв-въ-кы-иы- (Листъ 10—10 об.).

Въ свътоооож и иеее по росоо цехъхъноохохоооже му-че ин-ке-е при-ин-ие-съъъ-ши шко вътоно пресе-чисто-соо бе хехе-съъхъхъъ-мьърть-иза-го-оо жеее ин-ини-ха- въсстой-ини-инин-к- побъ дилаа- ксии- дътъ-моо-иьь-скъ-биза-тип-типин-к- сего- раза-дин-

¹⁾ Оппска вм.: възвеселнлаа.

тма чь в ствь вы но вврою чьтевее мът мв че ни ни чее параскеее вги цт лоомв 88 дравь в в тубь на по с . (Л. 15—15 об.).

Въднееее сътинии смаа најаа кръбе стъхъхъъ воојо о леее еее ю тъхъбьноу 8 | 8888 м888 нии нъни прадаа граа д88 твооо о ке м8х888 цедротъ тво | 80 оот похоуо охохо дааа же (sic) христе ее ееее еее воже | въхве е се е лисилоо о сво оо оо жеею върбьиа гооо ким хмаа нааа шееего поовъ фоуб даат кееее еее моу | нааа с8 888 постааа ааа јааа тъ посооо еи ини к ин м8х8х88 цааа твок ор 88 жъбъ к ми ини ра непо въди ин моу 88 об по оо 800 въд с с (Лл. 4—4 об.).

Кръсстови твоем вокланае мъъъъ сахала вла луаха Дъннуци ко хохоо ин сва а тооо кхехе въъъ скръб въъб сее ее ние твое ее вес сла ла ла ла ла ла ла ла вимъ ((Лл. 57 об. — 58).

Д\$·ше мооо·оо·хохоо·шала. | д\$ше. моо·шхала. въ·става-а|а·нн. чьто дрффф.млкеее.|шн. коньь.ььь.хьхьь.цьь.|ьь. приванжакть тни. саха|аа. и. мълеивинити ин·мала.|шн. възнин.кихихи въпи.ю||88.цини. да по·о·щахахал.|диш.ть та. вьсьде. вььса.|чьь.ска.авахаш.лаа. и|хихи.спъъъ.лнаш.: — (Лл. 59 об.—60).

Порфирьевскій листокъ нотнаго Стихираря.

Порфирьевскій листокъ представляеть отрывокь большой рукописи, писанной кириллицей на съверъ Россіи въ XII въкъ. Рукопись эта можеть служить образцомь древне-русской знаменной нотной системы. Ноты стоять надъ каждой гласной, не исключая и конечныхь глухихъ.

Рукопись находится въ Хиландарскомъ монастыръ на Авонъ. Издаваемый листокъ вывезенъ былъ съ Авона архимандритомъ, впослъдствіи епископомъ Чигиринскимъ, Порфиріемъ и вмысть со всимг собраніем рукописей Порфирія въ 1883 году былг пріобрытенг Императорскою Публичною Библіотекою, гдт и хранится подг знаками Q п I № 39.

• Въскрысе съпаслы доуша наша : -

Мигели възигранте см. радоунте см | земльнии и тържьствоунте радо|стьно. шко. христосъ въскрьсе. дь|ржавоураздроуши. съмърть | и мирови нетълънин. шви см му|роносицамъ. тридъневьно штъ гро|ба. шко штъ църтога женихътъ|мь плециоще. роуками. пъснъми. | ръцъмъ веселин. пасха господь|им. пасха. пасха. върънъивить и |збавленин. и печали отъштин. | и мирови свътълостъ па|сха нова. пасха красьна пасха тро|ицым чьсть и божьствънаш сла||ва. христосъ въскръсе из мъртвъну.: ||

Въ не ве стір на ги въ гла · й.

Дьнь сь адъ стена въпнкть оуне ли | бваше 1) отъ марию рожьшаего см. не | приюль быхъ пришьдъ бо на ма 1 държаеоу мою раздроуши врата мв данаю съкроуши доуша юже илтыхъ преже богъ съи въскреси слава господи кръстоу твоклоу и въскры сению:

 Π^2) Дынь сь адъ стена въпнеть раздроу ши са мой власть примуъ ико мыртвыца единого штъ оумыръши ихъ сего же държати отиноуды не могоу иъ погоубиуъ сий ими же \cdots

Изъ Буслаевскаго Стихираря.

Буслаевскій Стихирарь представляет зизь себя древне-русскую нотную рукопись, написанную на бумагь во осьмушку на 125 листах вы концт XIV въка. Ноты разставлены не во всей рукописи; написаны онъ вы нъкоторых мъстах киноварью и стоят надыкаждой гласной вы словь, даже надыконечными ъ и ь.

¹⁾ На поляхъ написано «аще», относящееся къ этому мъсту.

²⁾ й написано на поляхъ.

Рукопись поступила въ 1893 году вмъстъ съ собраніемъ рукописей академика Ө. И. Буслаева въ Императорскую Публичную Библіотеку и хранится въ ней подъ знаками: О І № 418.

Иже на горѣ фаворестѣ преобрадиво см во славѣ хри сте воже. покадаво оуче никомъ своимъ славу | своего вожестваосвѣ ти насо свѣтоме твое го видѣним и направи | на стедю даповѣди тво ихъ мко едино благо и 1) че ловѣколюбече : (Л. 117).

Иродо повьены младенце | . Страшено строителество тво его таниества господи жко | роди см ото девы во гаслехъ | возлеже и прода детооу винца вежати восприило еси | иже веседе сы да спасе ши весмческай «ко²) едино | многомилосердо : — (Л. 61).

Отры бин | Дене се христосъ ражаеть см | в³) вифлеомъ ото дъвица де пе се безначальный зача по приемлете слово плоте вываете силы небесеныю ра дуете см и земла со чело въки веселить см волъ сви владыцъ дары прино смте пастыри о чудеси дивате см мы же непрестане но вопиемъ ти слава вышни хъ вогу на земли миру во чловъцъхъ влаговолейе 4) | Преславное 5) таинество с°мотри | см дене се обиавляете см естество и вого чловъю бы ваеть еже бъ пребысть его же не въ примтъ не смуще нию претепъ (sic) ни раздъле нию з Слава вышьпии хъ вогу на земли миръ дъне | се восприемлете видлеомъ | съдащааго во ну со отеце мъ дене се анегъм. Мла денеца рожещааго см бого лъвьно славасловате

¹⁾ Ноты на этомъ листъ, какъ и на нъкоторыхъ другихъ, написаны киноварью. Это і, также киноварное, вставлено сверху разставлявшимъ ноты, и надъ і также написана нота.

²⁾ Ноты написаны болье свътлыми чернилами. м вставлено сверху тъми же чернилами, какъ и ноты, и надъ нимъ также стоитъ иста.

³⁾ в написано на полять и несколько стерто; надъ вимъ видаль слёдь исты. Ноты написаны теми же чернилами, какъ и текстъ.

⁴⁾ Конечное в въ рукописи переправлено на ь.

⁵⁾ Со слова приславное до слова слава текстъ безъ нотъ.

сла ва вышьнинут вогу чиа земли миро во человъцъут влаговоление. Иньгълеским предоиду те в силы во вифлеомъ оуготованте см мелии сло во во ражаете см премудро стъ приходите привмъ цело кание церкови на радости вогородицм людье рецемъ в благословлено рожи см во го наше слава товъ ...

Стефану перволічнку.

Царю владыцѣ весѣхъ рожејшу см на демли стефанъ пре свѣтлы приносите см не о|тъ камени честеныцх | сотворенъ но своими кро|веми процветено мучени колюбьци придъте пѣсне ным цвѣты приимъше гла|ву оувмдемъ и пѣснеми | воспоюще рецѣмъ и иже | мудростью просвѣтиво см | и благодатью душу одари | первомучениче христа во|га проси намъ мира велью ми (Лл. 58 об. — 59 об.).

Изъ Туровскаго Евангелія.

Туровское Евангеліе представляєть из себя памятникь, писанный на 10 листах вы четвертку кириллицей вы XI выкы и содержащій отрывок большой рукописи— Евангелія-апракось. Рукопись по языку должна быть отнесена кы памятникамы русскаго извода церковно-славянскаго языка.

Еще вз началь XVI выка рукопись принадлежала Туровской Преображенской церкви, какз это видно изг двухг записей 1508 и 1513 года, сдыланных княземг Константиномг Ивановичемг Острожскимг на поляхг Евангелія. Вз шестидесятых годахг прошлаго выка памятникг былг найденг вз Туровь (Мозырскаго упзда Минской губерніи) Н. Н. Соколовымг во время археографической попздки, предпринятой по порученію попечителя Виленскаго учебнаго округа И. П. Корнилова. Вз настоящее время памятникг хранится вз Виленской Публичной Библіотекь.

¹⁾ Надъ в нота; «и» и «в» связаны. Въ словъ «человъцъхъ» надъ ло нътъ ноты.

²⁾ у переправлено изъ оу.

Туровское Евангеліе издано академиком И.И. Срезневским в С.-Петербургь вз 1876 году (Свъдънія и замътки о малоизвъстных и неизвъстных памятниках № XLV.) и Гильтебрандтом вз Вильнъ вз 1869 году: «Туровское Евангеліе
XI въка. Редакція текста и объясненія П.А.Гильтебрандта».
Кромъ того, полный текст вз фолитографированном видъ
издан Виленским учебным округом вз 1868 г. подз заглавіем Теровское егангеліе одиннадцатаги в ка. G. Петере бръ,
лабін.

Въ еремм оно еъниде ісъ въ каперънаоу мъ въ градъ галилейскъ й въ оу чм въ сжботъ й оу жаса уж см оу ченици йго йко съ | властий въ слово йго й въ сън мищи въ члекъ ймъ дуъ въ сънъ нечистъ й възъпи гла сомъ велиймъ гла остани чь то намъ й тебъ ісе назаранине | пришьлъ йси погоу битъ насъ въ мъ тъ къто йси стъй бжий й за пръти ймоу ісъ гла пръмлъчи | й йзиди йз него й поврытъ й въ съ по средъ йзиде йз него никако же не връждъ иго й бъ стъ оу жасъ | на въсъхъ й сътазай ж см дроу гъ | къ дроу гоу глище чьто йсть сло во се вко властий й силой велить | нечистъймъ дуомъ й йсу одать :: (Лук. IV, 31—36).

HE · a· eRa· W nov. rña· Ra· |

Въ връма оно стой въ ісъ при едеръ генисарьтьсть й видъ дъва | кораблица стойща при едеръ | ръбари же ошьдъще Ф икю пла каах мръжа въльдъ же въ к динъ Ф кораблицо йже въ си моновъ моли й Ф демла въдати | мало и съдъ йс кораблю оўчайше | народъ йко же пръста гла ръ къ | симоноу въдъди въ глоубниж | и въметъте мръжа ваша въ лови теж и Фвънавъ симонъ ре клоу | наставынче об ноць въсж трж ждыше са ничесоже не буомъ | по глоу же твоймоу въметемъ | мръжа ѝ се сътворыше обаша ми къ ство ръбъ мъного протрьдай уж же са мръжа йуъ й по-маноуша | причастынкомъ йже бъйх въ | дроудъмь кораманоуша | причастынкомъ йже бъйх въ | дроудъть кораманоуша | причастынкомъ и же бъйх въ | дроудъть кораманоуша | причастынкомъ и же бъйх въ | дроудъть кораманоуша | причастынкомъ и же бъйх въ | дроудъть корамано | причастынкомъ и же бъйх въ | дроудъть корамано | причастынкомъ и же бъйх въ | дроудъть корамано | причастынкомъ и же въ | причастынкомъ | при

ван. да пришьдъще | помогжтъ ймъ и придоща и и спаъниша оба корабая ико погря жати са има видвет же симонт |
петръ припаде къ колвнома исво ма гла изиди в мене ико
мже | грешьнъ исмъ ги оужасъ бо одр жайше и и въса
иже бейхж съ ни мъ о ловите ръбъ иже ейста объщьни ка
симонови ре къ симоноу исъ | не бойса веств бждещи
члекти | лова и извезъще корабаь на зе маж оставльще
въсе въ следъ и го идоша се (Лук. V, 1—11).

преладый йнжде тать йст | й разбойникт à въходам дебрьми | пастырь исть оббиать семоу дебрьникъ шерьзансть й оббиа гласъ | йго слъщать й сеой оббиа глаша итб по имени й йзгонить й йгда | же сеой въса йжденеть предъ инми | ходить й оббиа по икмь йджть йко | видать гласъ иго по щоуждемь | же не йджть иъ бежать отъ ийго йко не знайть щоуждааго, гла са сий притъчж реймъ готь они же | не разоумъща чьто беша йже гла аще ймъ рече же ймъ пакъ гот а минъ аминъ глаж вамъ азъ и смь дебрь оббиать и разбойници нъ непослоуща ша йхъ оббиа адъ йсмь дебрь м разбойници нъ непослоуща ша йхъ оббиа адъ исмь дебрь и йзидеть и пажить | обращеть . . . (Гоан. Х. 1—9).

* Ne si. esa · w ma · raa · cap |

Р ї гь притъчж сиж оуподоби см црьствий ибсьной члёкоу црю йже призъва рабы свой й дасть имъ ймъинй свой й овом дасть пмть талайть обомоу же дъва обомоу же йдинъ комоу ждо противж силь свой й отид донй шьдъ же приймъй пмть (sic) талантъ дьла о нихъ й приобр те дроугжи пмть талайтъ та кожде йже дъва приобр те дроугжи пмть талайтъ та кожде йже дъва приобр те дроугжи пмть талайтъ та кожде йже дъва приобр те дроугжи пмть талайтъ по мънозъ же връмени приде гъ рабъ тъхъ ѝ съ тмза см о словеси съ ними ѝ пристъпаь приймъй пмть тала пътъ принесе дроугжи пмть тала пътъ принесе дроугжи пмть тала пътъ принесе дроугжи пмть

Apoyra in sphoedetoxa inni. De knov it i kro. Aoedain daee вагън и втрыне. о малт вт втрынъ. надъ мъногъними та поставлій. въниди і въ радость га свойго. й пристжпль і же й приимъй дъба таланъта. ре. Гн. дъба таланъта ми йси пръда лъ се дроугий дъва приовретоуъ і има ре имоу ть иго. добръни рабе блгый. и върыне. о маль въ върынъ. надъ мъногъ та поставаж. въниди въ радость га свойго. пристжпль же и приимъи м 1) кдинъ | таланътъ ре ги ведеуъ та по жестокъ иси члекъ жына преже ивси свилъ п събирай жджже не расточилъ и оббойвъ см шадъ съкръцъ таланътъ твои въ | демли се имаши свой фвещавъ | же гъ кго ре кмоу. Зълън рабе и ленивън ведакши бко жанж. идеже не своуъ и събирано наду же ворасточнуъ подобавше ти оу во въдати. Серевро мой тръжьникомъ и пришьдъ асъ BRZANT OV EO ETIYT CEOH CT MYEDIN ETZEMETE OVEO W HIEFO таланътъ и дадите имогиюоумоу. Десать таланътъ имоущжоўмоў во высьде | дано вждеть й йзвждеть й тыимжщааго. й кже аще мыннть | са имвы. въдато вждеть Ф ин го. се гля възгласи имъй оу ши слъщати да слъпъ. (Mate. XXV, 14-30).

Ж Не दे र вва · W ма · гла · рпд · - |

Въ врема оно йзиде исъ въ страна турьска и сидоньскай се жена | хананейска и предель техъ и шьдъши възъпи гажщи помилоуй ма ги сие дедеъ дъщи мой | зъле весьноуйть са онъ же не шевща йй словесе и пристаплыше | оўченици йго молааха й глажще | шпоусти ж шко въпийть въ следа насъ онъ же шевщавъ ре ивсмы посъланъ тъкъмо къ овьца пъ погывъшиймъ домоу йзла ва она же пришьдъши поклони са | ймоу глажщи ги помози ми о иъ же шевщавъ рече и то врефий пьсомъ она же | ребей ги йво й пьси вдать шкроупи ць падажщийхъ съ трапезы гпо дина 2) свойхъ тогда шевщавъ

¹⁾ Это м зачеркнуто въ оригиналъ.

²⁾ Это а зачеркнуто въ оригиналь; посль д два н.

ІЄЪ \parallel рече йй. \circ жено. Велній йсть ввра тво \square вжди тевв йкоже хощеши. \square \square ій сій дъщи ны въ тъ часъ... \square \square се подобайть ввдвти. \square аще бждеть па суа. \square ятрь чьтять см сяботьной \square снуъ. \square до рожьства стый б \square ищи же с \square три. \square \square \square \square въздвижений \square чьстьнайго крста. по въздвижений же \square такожде. \square и и \square \square \square \square \square \square \square \square \square томьже по рмдоу \square прстый б \square \square даже \square \square до коньца. \square (Матө. XV, \square 21—28).

Изъ XIII словъ Григорія Богослова XI в.

Рукопись, изоъстная подъ названіемъ: «XIII словъ Григорія Богослова XI в.», написана кириллицей, въ четвертку, на 376 листахъ и представляетъ изъ себя русскій списокъ словъ святого Григорія Богослова, восходящій къ собственно церковно-славянскому оригиналу. Въ тексть рукописи изръдка вмъсто кирилловскихъ буквъ попадаются глаголическія. Судя по припискъ на л. 101 об.: чытыле криваш главо пишн право, переписчика звали чытыль.

Рукопись изстари находилась на спверп Россіи, что видно изг слидующей приписки на л. 252: «Въ лѣ ҳã. ф. пд приде | архинппъ климе итъ въ новъ горо дъ. мц(а а) гоу въ | на сто п(ь) рвомка | стефана и съгла да съсоу дохрани льникът и пръда | назарии. авгоу. | въ. к. Въ 1824 году памятникъ пріобрътенъ покупкою от неизвъстнаго лица Императорскою Публичною Библіотекою, гдъ и хранится подъ знаками Q п I № 16.

Рукопись издана профессором А. С. Будиловичем : «XIII Слов Григорія Богослова в древне-славянском переводь по рукописи Императорской Публичной Библіотеки XI выка. СПБ. 1875».

Изъ четвертаго слова.

Отаго оща наше го григорию епспа: наньдианьскааго: вгословьца | саово: о рождении хете: | блгслви оче | Хъ ражданть см | славите: Уъ съ нбсе | сърмить : Уъ на | делан и 1) въдънестте см: Понте га высм демлы: и да обон съвъкоу пъ рекж: | Да веселать см неса: | И да въздрадочить | см землы: | Ибсная го ради: | И потомь демьнаго: ЖЕ въ плъти: | Трепетьмь и веселиемь радочите см: | Трепетьмь греха ради: Веселикмы же оупъвания ради: | Хъ отъ девъ : женъ | АВЕКСТВОУНТЕ: ДА УЕВ МАТЕРИ ЕЖДЕТЕ: | КТО НЕ ПОКЛАНТАк ть са исконьноум: Къто не славить коньчьнаго: Пакъ тыма расуодіть см: Пакън светъ съставлинть см: Пакън **ЕГУПТЪ** ТЬМОЮ МЖЧИМЪ КСТЬ: | ПАКЪІ НІЛЬ СТАВПЪ МЪ ОГНЬнъмъ про свъщанть см: | Людин съдмин | въ темъ невъдения: да видеть | светь великь разоумия: | Древыния мимо идоша: се бъща выси новаи: Писма отъстжпан ть: ~ | Доууть оумьножить | см: | Gтвии мимо кжть: - Истина наубрить: Мелунседенъ събиранть сл: Безматеренъ безъ | оща быванть: | Без матере прьвон: | Без оца въторон: | Дакони истъства | разаргажть см: | Напавнити см под° банть въшьнюмв | мироу. У велить: | не противимъ см: Выси муъщи въсплещете ржками: ыко отрочм роди см на мъ спъ: и дано на мъ есть: емоуже власть бъють на раме иго: Кръстъмь во съвъзнианть см: И нарицанть са има нмог велика съвъта оча англъ: Ноаннъ въпинть: | нже оуготованте | пжть гнь: | Азъ възпиж силж | дыни: | Бесплътынън въплъщиеть см: | Слово оудебель ва исть: | Исвидимън видимъ вънванть: | Неосаданмън оса данть са: | Бедавтынын начина еть см: | Спъ бжии: | Спъ члчь бъівакть: | ÏV Уъ въчера и дъньсь: | тъжде и въ евкъ : | Жидове да см блазны ть: ёлини да см вы ть см: а ёретици да м зыко-БОЛЮЖТЬ: Тъгда ввроужть: Крда бузьрать на нево въсуб-ДМИВ: АЩЕ ЛИ НЕ ТЪГДА: НЪ КГДА СЪ НЕБЕСЪ ГРАДЖИВ: Н ыко сжаню свамим: | Св оубо послежав: | Я нже нънв Бошван ний: трыжьство: сирвчы рожьство: (Стр. 110-111. Л. 147—148 об.).

¹⁾ и почти стерто.

Изг десятаго слова.

Овъ требоу створи на стоудень ци. дъжда и скъ отъ ниго. | дабътвъ токо бъ | съ несе дъждь | даеть овъ не сжщимъ богомъ | жьреть. | И ба створьшаго | небо и демаю. раздражаеть. Овъ ръкж богъщиж нарицаеть и звърь живжить ет ини вко ба нарица и требж творіть: ~ Овъ дъно жьреть а дроугын Дивин. А инъ градъ чытеть овъ прі смгы. костьми 1) | чачами твори ть ... Овъ сървтени и сжмынтысм.

Овъ моущынъ тестъ мь в), скотъ творм | омениять. - Овъ въ недълю. | и въ стъм дыни дълаеть. | прибътъкъ себъ творм својя погыбълъ. Да елико въсею неделею съдела жть. темь дыньмь погоубить. Овъ на мощьхъ лъжею приса Zaetь. 3) Овъ уъщение | нишаго въ до моу имът. ли не поманъ ба. | ли дъле поманът блит ть | рекът. шко обо гатнуомъ см. | и непьщева | безаконени е. шко совою то обрель есть. И ингоже и мя чень бядеть. И сихъ бо ради приходить | гиввъ бжи на сиън противьиъта сихъ | ради ли датва расть (Стр. 243. Лл. 322-323).

ό δὲ... καὶ τὴν ἀρπαγὴν τοῦ πτωχοῦ ἐν τοῖς οἴκοις ἔχων, ἢ οὐκ ἐμνήσθη Θεοῦ, ἢ κακῶς ἐμνήσθη, Εὐλογητὸς Κύριος, εἰπὼν, ὅτι πεπλουτήκαμεν καὶ ὑπέλαβεν ἀνομίαν, ὡς παρ' αὐτοῦ ταῦτα ἔχων εξ οὐ κολασθήσεται. Διὰ ταῦτα ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἰοὺς τῆς ἀπειθείας διὰ ταῦτα ἢ κλείεται οὐρανός, ἢ κακῶς ἀνοίγεται (Πατροπ. Μиня. Греч. Серія, Сочиненія Григорія Богослова, т. І, стр. 960).

¹⁾ м и и написаны вязью.

²⁾ Это слово приписано на полякъ.

³⁾ Отъ начала этого отрывка до сего мёста славянскій текстъ представдлеть вставку, не существующую въ греческихъ рукописяхъ.

⁴⁾ т и е написаны вязью.

Изг одиннадиатаго слова.

слово стаго гри гора. на стое све талое въскрасение на рекомоую пасуж1): - Съмотри и разоумви почьто стъ съ обр. словомъ пророческо мь нача о семь велице дын глати. Рече а мбакоумъ. | на месте својемь станж. и | на камъцк нога свой по ставлю се же гла амбакоу мъ проповада м гивет вожий | людий издраний егда вълв зоша въ безакония и въ неправъдът въсмкът сего двала и съи стът мжжъ котм съ кадати о пъскр сении божий сна и о страсти его начинанть притънай къ пророчьскоу словоу. гла мкоже и проркъ амбакоумъ ставъ на месте пророчи виде и ра-28 мъ прим отъ ба. | такоже и адъ дыньсь прийлуъ достоиное ота дуа | бжин стаго видвув и смотриув. разоумети | же есть отъ речі | сего стаго мжжа. | шко видель е сть видение. ТВ мьже и глать. И стауъ и смотрівъ видвув. Сь же высокъ дело. разоумен шко внавние Виде 2) сь сты мжжь. тыже и къ пророкоу прилагаеть. Ги багви оче : ~ ∥

На мъстъ своемь станж ре че чюдесьнъ и амбакоумь. и азъ съ инмь дь иьсь. данъю мь ит отъ доуха власти и разоума. и | съмотрж и оувъ дт чьто см шви ть. чьто. ли см съ глаголить мит. | и стахъ и смо трихъ. и се мж жь въстжпивъ | на облакъ сь же | въсокъ зъло. и | възоръ

^{&#}x27;Επὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι, φησίν ὁ θαυμάσιος Ἀμβακούμ, κάγὼ μετ' αὐτοῦ σήμερον, τῆς δεδομένης μοι παρὰ τοῦ Πνεύματος ἐξουσίας καὶ θεωρίας, καὶ ἀποσκοπεύσω καὶ γνώσομαι, τί ὀφθήσεται, καὶ τί λαληθήσεται μοι. Καὶ ἔστην καὶ ἀπεσκόπευσα καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ τῶν νεφελῶν, καὶ οὐτος ὑψηλὸς σφόδρα καὶ ἡ

¹⁾ Ес то аугол Пасха. Слъдующаго за заглавіемъ предисловія, заключающаго въ себь объясненіе начала слова, пъть въ греческомъ тексть, приводимомъ въ Патрологія Миня.

²⁾ Слово Від в написано другою рукою надъ строкой.

его акъі | възоръ англскъ. | и ризъі его акъі 1 свѣ тъ млънию мь кнжир (sic) см. и въ здвиже ржцѣ сво и на въстокъі й | възъпи гласомь | великомъ. гла съ его акъі гласъ | троубьнъй и о кръсть его акъі | множьство не весьскаго плъ ка и рече дьнь съ спсъ въсеи твари 2). елика же не видима и ели ка же видима | уъ отъ мрътвъ иуъ въстанъте | съ пилъ. уъ къ | севѣ обратите | см. уъ отъ гроба | простите см съ вжуъ грѣшьнъ иуъ врата адоба | отъвързанъть см. | и съмръть расъ паеть см и веть уъи адамъ отъ лагаеть см. и но въи наплънюе тъ см. юже о уѣ | новаа тварь по навлюи см. сь | же съглаголаше | а они пою уж. е же и прѣжде егда | намъ см уъ юб. | плътьнънън рождениемь сла ва въ въшьни уъ воў и на зели | миръ въ чавцѣ уъ баговоление | съ нимиже и адъ | въ васъ тожде | гаю. вжди же й | гласъ примти

ϊρασις αὐτοῦ, ὡς ὅρασις ἀγγέλου καὶ ἡ στολὴ αὐτοῦ, ὡς φέγγος ἀστραπῆς διερχομένης καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ κατ' ἀνατολάς, αὰὶ ἐβόησε φωνῆ μεγάλη. Φωνὴ αὐτοῦ, ὡς φωνὴ σάλπιγγος καὶ κύκλῳ αὐτοῦ ὡς πλῆθος οὐρανίου στρατιᾶς, καὶ εἶπε Σήμερον σωπρία τῷ κόσμῳ, ὅσος τε ὁρατὸς, καὶ ὅσος ἀόρατος. Χριστὸς ἐκ νεπρῶν, συνεγείρεσθε Χριστὸς εἰς ἐαυτόν (ad sese rediit), ἐπανέρχεσθε Χριστὸς ἐκ τάφων, ἐλευθερώθητε τῶν δεσμῶν τῆς ἀμαρτίας. Πύλαι άδου ἀνοίγονται, καὶ θάνατος καταλύεται, καὶ ὁ παλαιὸς ᾿Αδὰμ ἀποτίθεται (cp. ποσ.ι. Εφες. ΙV. 22), καὶ ὁ νέος συμπληροῦται εἴ τις ἐν Χριστῷ καινὴ κτίσις, ἀνακαινίζεσθε. Ταῦτα ὁ μὲν ἔλεγεν οἱ δὲ ἀνύμνουν, ὅπερ καὶ πρότερον, ἡνίκα ἡμῖν ἐπεράνη Χριστὸς διὰ τῆς κάτω γενέσεως, τὸ Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία. Μεθ' ὡν καὶ αὐτὸς ἐν ὑμῖν ταῦτα (inter vos) φθέγγομαι εἴη δὲ καὶ φωνὴν λαβεῖν τῆς ἀγγελικῆς ἀξίαν (utinam

¹⁾ Вторая часть буквы ъ написана сверху, какъ будто другими чернидами, и соединена съ ъ горизонтальной чертой.

²⁾ т и в написаны вязью.

англекъ достопнъ и веж нагла шанжци странъ пасуа гин пасуа и пакъ рекж па суа чьсть трон ци с й великъй уъ дьинй намъ великъ дьик и праздъникъ праздъникомъ то лико преспъм въсъуъ не члекъ м тъчью и на земли вънвающи и на й йже усови й о иёмъ съвършай мй елико зев здъ слъньце ј Добро оу во и въчера шъне сев тълъ ство и просвъщение еже о присиъ и объщинъ ство рихомъ въсъ родь улускъй и санъ же мала не въсъ многомъ огне мъ ногръ просвъщажще и санъ же мала не въсъ и многомъ огне мъ ногръ просвъщажще и санъ ве ве ликаго свъта въсъ и мъже въчера пръдътеча въ ве ликаго свъта въскръшажща свътъ и шкоже веселие которо е пръдъ великъ мъ дънъмъ дъньсь же въскръ сение само пра здъноу емъ не е це чаемо нъ оу же въвъше и миръ въсъ съби ражщи за (Стр. 245 — 246; Лл. 324 об. — 327).

νοcem angelicae parem accipiam), καὶ πάντα περιηχοῦσαν τὰ πέρατα. Πάσχα Κυρίου, Πάσχα, καὶ πάλιν ἐρῶ Πάσχα, τιμὴ τῆς Τριάδος. Αὐτη ἐορτῶν ἡμῖν ἑορτή, καὶ πανήγυρις πανηγύρεων, τοσοῦτον ὑπεραίρουσα πάσας, οὐ τὰς ἀνθρωπικὰς μόνον καὶ χαμαὶ ἐρχομένας, ἀλλ' ἤδη καὶ τὰς αὐτοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπ' αὐτῷ τελουμένας, ὅσον ἀστέρας ῆλιος. Καλὴ μὲν καὶ ἡ χθὲς ἡμῖν λαμπροφορία καὶ ρωταγωγία, ῆν ἰδία τε καὶ δημοσία συνεστησάμεθα, πᾶν γένος ἀνθρώπων μικροῦ καὶ ἀξία πᾶσα δαψιλεῖ τῷ πυρὶ τὴν νύκτα καταφωτίζοντες... Καλλίων δὲ ἡ σήμερον, καὶ περιφανεστέρα. "Οσῷ χθὲς μὲν πρόδρομον ῆν τοῦ μεγάλου φωτὸς ἀνισταμένου τὸ φῶς, καὶ οἱον εὐφροσύνη τις προεόρτιος. Σήμερον δὲ τὴν ἀνάστασιν αὐτὴν ἑορτάζομεν, οὐκ ἔτι ἐλπιζομένην, ἀλλ' ἤδη γεγενημένην, καὶ κόσμον ὅλον ἑαυτῆ συνάγουσαν. (Πατροπ. Μπικ. Cepia rpeq., Couπhebia Γρηγορία Εογοςλοβα, τ. ΙΙ, стр. 623—626).

Изъ третъяго слова на: сток просвъште: ник га пу ха н о кръщениї.

Колико о | теев веда: коли ко чрвсьнад вжджа 1) напастии 2): Пли рать во погоуви | и: | или тржсь демьнъ и посыпакть и : | или море въдъме тъ: | Или дввръ въсуъ тить: | Или неджгъ погоу бить: | Или кроупа првсв дъши мъне 3) вы сего: | Чьто во исть оудовъ и оумрвти чкоу: | Пще во и велико съ мъшлюнши о брадомь: | Или питик оумъ пожено: | Иль вътръ съвръгъ: Пли конь въсуъти въ: | Или бълик отъ стро и па дъло см о бративъ: | Обаче и спсъ на мъ сто фенъ см: | Или сжди несъмы слъпъ: | Или оусъками бе дъ идвътию: | Или чъто еликоже | сътваржить пре ставлении: и по мошти крвпък: | Пще либо вариши см | самъ диамени-имъ: и бъщжште | оутвръдиши: до бреншемъ помо штии всъуъ оу | теръждении 3: | Хиаменавъ и дшж | и тъло даръмъ

"Οσος ὁ περί σε χίνδυνος! ὅσα τὰ παρ' ἐλπίδα συμπτώματα!
"Η πόλεμος παρανήλωσεν, ἢ σεισμὸς συνέχωσεν, ἢ θάλασσα ὑπεδέξατο, ἢ θηρίον ἣρπασεν, ἢ νόσος ἀπώλεσεν, ἢ ψὶξ παραδραμοῦσα, τὸ φαυλότατον [mica panis, res vilissima, transverse per fauces currens]: τί γὰρ τοῦ ἀποθανεῖν ἄνθρωπον εὐχολώτερον, κἄν μέγα φρονῆς τἢ εἰχόνι [quantumvis ob divinam imaginem glorieris], ἢ πότος πλεονάσας, ἢ ἄνεμος χρημνίσας ἢ ἔππος συναρπάσας, ἢ φάρμαχον ἐχ προνοίας ἐπιβουλεῦσαν, τυχὸν δὲ καὶ ἀντὶ σωτηρίου φανὲν δηλητήριον, ἢ διχαστὴς ἀπάνθρωπος... ἢ τι τῶν ὅσα ταχίστην ποιεῖ τὴν μετάστασιν, καὶ βοηθείας ἰσχυροτέραν. Εἰ δὲ προχαταλάβοις σεαυτὸν τῇ σφραγῖδι (At si per baptismum te ipsum praemunieris),

¹⁾ човсь написано на поляхъ, какъ дополнение къ надеждам, тою же рукою.

²⁾ напастин вм. напасти; и повторено, очевидно, по ошебкъ.

³⁾ MAHE BM. MAHE.

⁴⁾ Этого слова у Миня нѣтъ. Слѣдуетъ читать сутвовждениемь. Очевидно, здѣсь греч. дат. тв. мѣстн. падежъ переводчикъ перевелъ мѣстнымъ, не обранцая вниманія на то, что прилагательныя ранѣе поставилъ въ творительномъ.

афглекъ достопить и всм нагла шанжць странъю пасуа гин пасуа и пакъ рекж па суа чьсть троп ци съ великъй уъ дьний памъ великъ дьнь и праздъникъ праздъникомъ то лико пръспъм вестуть не члекъ тъчью и на зе мли въвающь пъ й йже усови й о нёмь съвършай мій елико звъздъ слъньце о Добро оубо и въчера шьнён свътъль ство и просвъще ние еже о присиъ и объщинъ ство рихомъ въсъ родь улчекъй и санъ же мала не въсъ многомь огне мь нощь просвъщанщие ... добрън же дънь съ и свътълън и имъже въчера пръдътеча въ ве ликаго свъта вескръщанщи свътъ и шкоже веселие которо е пръдъ великъмъ дъньмъ дъньсь же въскры сение само пра здъноу емъ не е цие чаемо нъ оуже въвъшъ и мирь въсъ съби ражщи оуже въвъшъ и мирь въсъ съби ражщи оуже въвъшъ и мирь въсъ съби ражщи о стра за обътъ и мирь въсъ съби ражщи о стра за обътъ и мирь въсъ съби ражщи о стра за обътъ и мирь въсъ съби ражщи о стра за обътъ и мирь въсъ съби ражщи о стра за обътъ и мирь въсъ съби ражщи о стра за обътъ за обътъ и мирь въсъ съби ражщи о стра за обътъ за

νοcem angelicae parem accipiam), καὶ πάντα περιηχοῦσαν τὰ πέρατα. Πάσχα Κυρίου, Πάσχα, καὶ πάλιν ἐρῶ Πάσχα, τιμὴ τῆς Τριάδος. Αὐτη ἐορτῶν ἡμῖν ἐορτή, καὶ πανήγυρις πανηγύρεων, τοσοῦτον ὑπεραίρουσα πάσας, οὐ τὰς ἀνθρωπικὰς μόνον καὶ χαμαὶ ἐρχομένας, ἀλλ' ἢδη καὶ τὰς αὐτοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπ' αὐτῷ τελουμένας, ὅσον ἀστέρας ῆλιος. Καλὴ μὲν καὶ ἡ χθὲς ἡμῖν λαμπροφορία καὶ φωταγωγία, ἢν ἰδία τε καὶ δημοσία συνεστησάμεθα, πᾶν γένος ἀνθρώπων μικροῦ καὶ ἀξία πᾶσα δαψιλεῖ τῷ πυρὶ τὴν νύκτα καταφωτίζοντες... Καλλίων δὲ ἡ σήμερον, καὶ περιφανεστέρα. "Οσφ χθὲς μὲν προδρομον ἢν τοῦ μεγάλου φωτὸς ἀνισταμένου τὸ φῶς, καὶ οἰον εὐφροσύνη τις προεόρτιος. Σήμερον δὲ τὴν ἀνάστασιν αὐτὴν ἐορτάζομεν, οἰν ἔτι ἐλπιζομένην, ἀλλ' ἤδη γεγενημένην, καὶ κόσμον όλον ἐαυτῆ συνάγουσαν. (Πατροπ. Μπιπ. Cepin rpen., Cohnhehin Γρηγορία Богослова, τ. II, стр. 623—626).

писа | Тичанть диакт изборьникт сь великоуоўмоў кнаго стославоу: — | Въ этой записи слова, начиная съ Тшаннъ, до конца, а равными образоми, и слова кнагь сватославъ во стихотворной похваль князю (см. стр. 106) написаны по скобленному. Отсюда не невозможно заключить, что Изборникь первоначально быль написань для другого князя великаго «Въ кнадьув», каковым мого быть предшественнико Святослава на великомъ княженіи — Изяславъ. Изборникъ переписанъ быль съ древне-болгарского оригинала, восходящого къ Х въку, что видно изг другого списка этого памятника 1445 года (см. стр. 106), гдъ вмъсто имени князя Святослава стоитъ имя болгарскаго царя Симеона (893-927). Въ Болгаріи сборникъ быль переведенъ съ такового же греческаго сборника, дошедшій до насъ спиcoκο κοποραιο носить заглавів: «Βίβλος γενομένη καὶ συντεθείσα έκ διαφόρων λόγων καὶ διηγήσεων ψυχωφελών ή λεγομένη Σωτήогос». Русскій списока озаглавлена: съборъ отъ многъ оць. тълкованию о нерадоульный словесь уъ въ булгелии и въ аплъ и въ ин вуъ книгауъ въ кратъцъ съложены на памать и на готовъ отъвътъ. В сборники заключаются статьи главным образом религозно-нравственнаго и религозно-философскаго содержанія (подробный обзорг содержанія Сборника см. вз Описаніи славянских рукописей Московской Синодальной Библіотеки Горскаго и Невоструева. М., 1859, отд. Ц. cmp. 365-405).

Рукопись издавна находится въ Московской Синодальной Библіотекъ.

Сборникъ изданъ фотолитографіей Обществомъ Любителей древней письменности: «Изборникъ великаго князя Святослава Ярославича 1073 года. С. Петербургъ, 1880».

Япастасийви отъвети противоу нанесеныймъ и моу отъветомъ ит отъ и какыйуъ правоверьный уъ о различьный уъ главизнауъ.

Въпросъ чьто | йсть знамений събър шенааго хрістийна шев: | Въра права й джла блгочь стива хрістийнъ во й і стовый домъ хрістосовъ | джлы блгыйми й оуче ний добровърьныйми | състой см. йстиньнай | бо въра джлы йскоу-шай ть см. ймь же въра без дълъ мъртва йсть йко же | й дъла без въры. Да тъмь подоба въсей силой | без блазна хранити | см чистомъ отъ нечи стый хъ дълъ да не й о | насъ речено бжде. ба й сповъдайть см въдоу ште й дълы см отъмеш тоу. 1) тъмь же рече гъ йще | мм къто любить слово мо й съхранить й ощь мой възлюбити й й къ томоу | придемъ й обитель въ | иймь сътворимъ да симь оубо разоу-мъваймъ | йко правой върой й до брыйми дълы зиждеть | см дшьный домъ ти тако | живеть въ насъ богь въ сель бо см рече въ ийхъ й | похождю се же йвлай а плъ глайше или не разоу мъете и йко хрістосъ живеть въ васъ аште не чимь

Τοῦ ἀγίου ἀναστασίου ἀποκρίσεις πρός τὰς προσενεχθείσας αὐτῷ ἐπερωτήσεις παρά τινων ὀρθοδόξων περὶ διαφόρων κεφαλαίων. Ἐρώτησις. Τί ἐστι τὸ σημεῖον τοῦ τελείου χριστιανοῦ; ἀπόκρισις. Πίστις ορθὴ καὶ ἔργα θεοσεβῆ. Χριστιανὸς γαρ ἐστιν ἀληθινὸς οἶκος Χριστοῦ, δι' ἔργων ἀγαθῶν καὶ δογμάτων εὐσεβῶν συνιστάμενος. Ἡ οὐν ἀληθὴς πίστις διὰ τῶν ἔργων δοκιμάζεται. Διότι πίστις χωρίς τῶν ἔργων νεκρά ἐστιν, ὡς καὶ ἔργα χωρίς πίστεως. Διὸ χρὴ πάση δυνάμει ἀσφαλῶς τηρεῖν ἑαυτούς καθαρούς ἀπό ἐυπαρῶν ἔργων, ἴνα μὴ καὶ περὶ ἡμῶν λεχθῆ. Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται ὅθεν φησίν ὁ Κύριος ἐάν τις ἀγαπὰ με, τὸν λογον μου τηρήσει καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτὸν, καὶ πρός αὐτον ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιησόμεθα. Οὐκοῦν διὰ τούτων μανθάνομεν, ὅτι διὰ τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ τῶν καλῶν ἔργων οἰκοδομεῖται ὁ οἶκος τῆς ψυχῆς, καὶ οὕτως οἰκεῖ ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν. Ἐνοικήσω γάρ, ϙησίν, ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐμπεριπατήσω. Καὶ τοῦτο δη-

¹⁾ Надъ ш сложный надстрочный знакъ, который мы не могли передать въ нечати.

хвло йскоушени есте | не въсть оубо димволъ. | неть ли ти христосъ владъика оўтръ въ оўмѣ. йли | нъсть ёгда ли тм ви дить гитьважшта са. | йли кличжшта. или | кльноуща са. йли не чнста словеса гажща. | или клевечжща или | шсоужаншта. или | иенавидашта. й ш видашта нтвого. | йли величаншта | са. й пръхорива. йли | грохоштжшта са лихо. | й глоумышта са. йли | не молышта са. часто й | съмърти полинажща | й тъгда разоуй йко | нъсть въ дши ти йже | та хранить. ти тако | оуже акы тать вълъзъ | лоукавый акы не соу ште вжъскоуй свъти лоу въ срци. окрадеть до мъ дшыный ти. й вж | деть ти послъдьный | горьша първыйуъ: 13 1)

Отъ еътородаконній: | М пъній підрайлю чесо | Гь бътеой просить отъ | тебе нъ бойти см Га ба | теойго й ходи по вьсм пж ти нео й любити й и | слоужити Гу боў твой моў отъ всей дша тво кій: ... Ка²) Спрахово: ~ | Ие рьци бът ла

λῶν ὁ ἀπόστολος ἔλεγεν· ἢ οὐκ ἐπιγιγνώσκετε, ὅτι ὁ Χριστὸς οἰκε ἐν ὑμῖν, εἰ μή τι ἄρα ἀδόκιμοἱ ἐστε; οὐκ οἶδε τοίνυν ὁ διάβολος, πόσερον ἔσω ἐστὶν ἐν τἢ διανοία σου ὁ οἰκοδεσπότης Χριστὸς, ἢ οὕ Ἦταν δὲ ἴδη σε ὀργιζόμενον, ἢ κραυγάζοντα, ἢ ὀμνύοντα, ἢ αἰσκοῦντα ἢ ἀριστοντα, ἢ λοιδοροῦντα, ἢ κατακρίνοντα, ἢ μισοῦντα, ἢ ἀδικοῦντά τινας, ἢ ὑπερηφανευόμενον, ἢ ἀλαζονευόμενον, ἢ γελῶντα πολλὰ καὶ μετεωριζόμενον, ἢ οὐ συνεχῶς προσευχόμενον καὶ τὸν θάνατον μνημονεύοντα, τότε νόει, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῆ ψυχῆ σου ἀ φυλάσσων σε καὶ φροντίζων Θεός. Καὶ οὕτως λοιπὸν, καθάπερ κλέπτης, εἰσελθὼν ὁ πονηρὸς, ὡς μὴ ὅντος θείου λύχνου ἐν τῆ καρδία συλᾶ τὸν οἶκον τῆς ψυχῆς σου, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατά σου χείρονο τῶν πρώτων.

Έν τοῦ δευτερονομίου. Καὶ νῦν, Ἰσραήλ, τί Κύριος ὁ Θεός σοι αἰτεῖ παρά σου, ἢ φοβεῖσθαι Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ πορεύεσθα ἐν πάσαις ταῖς ὀδοῖς αὐτοῦ, καὶ ἀγαπᾶν αὐτὸν, καὶ λατρεύειν Κυρίφ

¹⁾ із написано на поляхъ.

²⁾ ка написано на полякъ.

ксть съдъ далъ не тревжеть мжжа грешьна вьсмкъ во риоусъ въдненавиде | гъ ин рыци штедроты | бжи многы да множь ство греуъ мойуъ оцести тъ 1) милость во й гинеъ | оу инсо- й на грешьнице уъ почийть гинеъ иго | й по мноде милости во жий тако же й много о бличаний иго мжоу | во по деломъ иго соудить и къжьдо по деломъ | своймъ обръштеть :

τῷ Θεῷ σου ἐξ ὅλης ψυχῆς σου. Τοῦ Σιράχ. Μὴ εἴπης, ὁ Θεός με ἔπλασεν. Οὐ χρείαν ἔχει ἀνδρὸς ἀμαρτωλοῦ. Πᾶν γὰρ βδέλυγμα ἐμίσησεν ὁ Κύριος. Καὶ μὴ εἴπης, ὁ οἰχτιρμὸς τοῦ Θεοῦ πολύς, τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν μου ἐξιλάσεται. "Ελεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ ἀμαρτωλούς καταπαύσει ὁ θυμὸς αὐτοῦ. Καὶ κατὰ τὸ πολύ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, οὕτως καὶ πολύς ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ. "Ανδρα γὰρ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ κρινεῖ, καὶ ἔκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ εὐρήσει.

Έκ τῶν ἀποστολικῶν διαταγμάτων. 'Ο οὖν βαπτισθείς ἀλλότριος ἀσεβείας ὑπαρχέτω· ἀνέργητος πρὸς ἀμαρτίαν, φίλος Θεοῦ,
ἐχθρὸς διαβόλου, κληρονόμος Θεοῦ συγκληρονόμος Χριστοῦ, ἀποτεταγμένος τῷ Σατανῷ καὶ τοῖς δαίμοσι, καὶ ταῖς ἀπάταις αὐτοῦ,
καθαρός, ὅσιος, θεοφιλής, υίὸς τοῦ Θεοῦ, προσευχόμενος, ὡς υίὸς
πατρί, καὶ λέγων· πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ τὰ ἑξῆς,
ίνα μὴ ἀναξίως πατέρα ἐαυτοῦ τὸν Θεὸν καλοῦντος, ὀνειδισθεὶς

і) ти и рк написаны вязью.

²⁾ кв написано на поляхъ.

ы́ль слыша віко снъ | слави оща до рабъ гна сво него славить да аште а зъ рече ощь немь то къде | ми не слава и аште гнъ несмь къде не страхъ мой | слава во ощемь пръподови не сновьий и чьсть вла дыкамъ страхъ рабий :

Въпросъ аште къто съ гръшнет покайть см и пакы въ гръхы въ падъ вжде ли покай ний то и троуды ть по гоубнат. Паче же аще по гръсъ оу мьрлъ вж деть: ~ Отъвътъ: ~ П По снуъ вожьскый ий декниль рече йгда о вратать см правьдыний отъ правьды сво кай и сътворать бес правьдый по въсъмъ везакониймъ аже сътвори безаконий къ то высм правьды к по аже сътвори не по маноуть см. въ паде ний к по ако же пръже паде и въ гръсъуъ к по аже съгръши въ тъ уъ оумьре и пакы пра вьда правьдывайто ми збавити и въ нъ же дынь аште пръльстить см. и безаконий нечьстивайто не озъ ловить к го въ н к же дынь обратить см о тъ везаконий свой го комоужьдо во въ патьуъ вашихъ сж жаю вы домъ инзрай -

ύπ' αὐτοῦ, ὡς καὶ ὁ πρωτότοκος υἰός ποτε Ἰσραὴλ ἤκουσεν, ὅτι υἰὸς δοξάζει πατέρα, καὶ δοῦλος τὸν Κύριον αὐτοῦ καὶ εἰ πατήρ εἰμι ἐγὼ, ποῦ ἐστιν ἡ δόξα μου; καὶ εἰ Κύριός εἰμι, ποῦ ἐστιν ὁ φόβος μου; δόξα γὰρ πατέρων ὀσιότης παίδων, καὶ τιμὴ δεσπότων οἰκετῶν φόβος

Ἐρώτησις γ΄. Ἐάν τις ἀμαρτήσας μετενόησε, καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀμαρτίαν ἔπεσεν, εἰ τὴν μετάνοιαν καὶ τοὺς κόπους ἐκείνους ἀπώλεσε, καὶ μάλιστα εἰ μετὰ τὴν ἀμαρτίαν ἀπέθανεν; Ἀπόκρισις. Περὶ τῶν τοιούτων ὁ θεῖος Ἰεζεκιὴλ φησίν ἐν τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι ἀδικίαν κατὰ πάσας τὰς ἀνομίας, ὰς ἐποίησεν ὁ ἄνομος, πᾶσαι αὶ δικαιοσύναι αὐτοῦ, ὰς ἐποίησεν, οὐ μὴ μνησθῶσιν ἐν τῷ παραπτώματι αὐτοῦ, ῷ παρέπεσε, καὶ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτοῦ, αἰς ἡμαρτεν, ἐν αὐταῖς ἀποθανεῖται. Καὶ πάλιν δικαιοσύνη δικαίου οὐ μὴ ἐξελεῖται αὐτὸν, ἐν ἡ ἄν ἡμέρα πλανηθῆ, καὶ ἀνομία ἀσεβοῦς οὐ μὴ κακώσει αὐτὸν, ἐν ἡ ἄν ἡμέρα ἀποστρέψη ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ. Εκαστον ἐν ταῖς ὁδοῖς ὑμῶν, κρινῶ ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραήλ Καὶ ὁ Δαβίδ τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς

Мин по рималиемъ : о различьнъндът : мксацийхъ : мксацийхъ : М марта · ла · сладъко а ждь и пий · E · апри ла · л · ръпъи не тъжь · Г · мана · ла · пор°сате || не тъждь · Д · йоу на · л · | въчасъ въторъй пий водъ мало · E · йули т · . S · ау гоу ста ·

τὰς στραγγαλιὰς ἀπάζει Κύριος μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν. Καὶ ὁ Κύριος οὐδείς, φησίν, ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ ἄροτρον καὶ στραφεὶς εἰς τὰ ὁπίσω, εὐθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Τῶν τοιούτων οὖν τὴν ἄνοιαν καὶ τὸν ἀνόητον κόπον στηλιτεύων, καὶ ὁ θεῖος ἀπόστολος φάσκει οὕτως ἀνόητοί ἐστε, ἐναρξάμενοι πνεύματι, νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε; τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῆ εἴ γε καὶ εἰκῆ; καὶ πάλιν τίς μετοχὴ δικαιοσύνη καὶ ἀνομία; τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; τίς δὲ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελίαρ. (Изборникъ великаго князя Святослава Ярославича 1073 года съ греческимъ и латинскимъ текстами. Чтенія въ Императорскомъ Обществѣ Исторіи и Древностей Россійскихъ 1882 г. октябрь — декабрь. М. 1883, стр. 63—64; 66—67; 87—88).

¹⁾ ни написано вязью.

²⁾ къ въсоу и ме написано на поляхъ.

еледа не віждь $\cdot | \vec{z} \cdot$ сетелівра $\cdot \vec{n} \cdot$ млена | не віждь $\cdot \vec{n} \cdot$ октабра $\cdot | \vec{n} \cdot$ не віждь оцьтана $\cdot | \vec{n} \cdot$ октабра $\cdot \vec{n} \cdot$ не мъщі са часто $\cdot \vec{n} \cdot$ декабра $\cdot | \vec{n} \cdot$ капоустъ не віждь $\cdot | \vec{n} \cdot$ йкноу $\cdot | \vec{n} \cdot$ въ часъ $\cdot \vec{n} \cdot$ пий вина цела | мало $\cdot \vec{n} \cdot$ феу роу $\cdot |$ к $\vec{n} \cdot$ сеу кла не віжь $\cdot \vec{n} \cdot$ (Л. 251).

Теорьгий хоуровьска о ∴ | образѣхъ теорьчь стий образи сжть | кд винословий прф водъ папотръбий | прийтий прфходь ной бълдератъ зсъ прийтий сънатий | вименотеорий готь в рений в в вименомъ стъство в отъймений | в в в спатословий в оброу гословий в образъ в образ

Йнословий оу во йсть и но прито глюшти й и нь разоумъ су каза жшти йко же йже й речено отъ ба къ змий проклата тъ й отъ встух звърий слово во акъ змий йсть на дийвола же йноречь нъ змыймь нарицай ма разоумъваймъ в

Γεωργίου 1) τοῦ Χοιροβόσκου περὶ τρόπων (ποιητικῶν)... Ποιητικοὶ τρόποι εἰσὶν κζ' ἀλληγορία, μεταφορά, κατάχρησις, μετάληψις, ὑπερβατόν, ἀναστροφή, συνεκδοχή, σύλληψις, ὀνοματοποιία, πεποιημένον, ἀντονομασία, μετωνυμία, ἀντίφρασις, περίφρασις, ἔλλειψις, ἐξοχή, ὑπερβολή, παραβολή, αἴνιγμα, ἀνταπόδοσις, προσωποποιία, παράδειγμα, εἰρώνεια, σχῆμα καὶ ὑστερολογία.

α΄. Άλληγορία ἐστὶ (λέξις) ἕτερόν τι λέγουσα καὶ ἐτέραν ἔννοιαν παριστῶσα, ὡς τὸ λεγόμενον ἐν τῆ θεία γραφῆ, ἐν ἡ πρὸς τὸν ὄφιν φησὶν ὁ θεός «ἐπικατάρατος σὰ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων» ὁ γὰρ λόγος πρὸς τὸν ὄφιν ἐστίν ἐπὶ δὲ τοῦ διαβόλου ἀναλόγως αὐτὸν ἐκλαμβάνομεν...

¹⁾ Съ цёлію приблизить греческій тексть къ славянскому, въ греческомъ сдёланы нами пропуски, перестановка словъ и измёненія, какія можно было заимствовать изъ разночтеній. Несмотря на все это, греческій тексть м'єстами н'ёсколько отличается отъ славянскаго. Отличія эти мы не сочли возможнымъ отмёчать въ примёчаніяхъ.

• приводъ же йсть слово отъ иного на ино приводимо. имать же образъи четърно или | во отъ съдшенънуть | на не съдоушьнай преподить см. или отъ ие съдшенъйуъ на съдшьнай отъ съдочшьныйх вобо на съдочшьнай йко | же се вто вра пастоу за наричета подамъ пастоуут во истоворе овечни неть. обы же реста съдочивна и цфрарь и овьчий пастоу ут отъ бездоушьный йуть же на вездоушь най. йко же се кто оу гль съкръивъ въ пепе лъ гле селил огньно к съпавъдевъ см. или речеть многъ изливанть см из древа пла мът еже во лийти | са мокриймъ сълоучайть са. отъ съдоу шыныйут на бегдоу шынай. Егда кто вы сотоу горьижиж вры уъ или главоу соущж. | нарицай. врыхъ во й | главоу о съдоушьный дъ истовой пари цайть отъ бездоушьнънкуъ же на съдоушьнай ино же се реченой море види й выжа нже во видыти о съдшеньийуть истовой глете см. · напотрывий же исть игда иыкого овъгчай глить см ивчето не сът то пістовой вко же се мвідвноу дъштиця на-

β'. Μεταφορά ἐστι λόγος ἀρ' ἐτέρου εἰς ἔτερον μεταφερόμενος..., ἔχει δὲ εἴδη δ'. "Η γὰρ ἀπὸ ἐμψύχων εἰς ἔμψυχα μετάγεται ἢ ἀπὸ ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα ἢ ἀπὸ ἀψύχων εἰς ἔμψυχα, ἢ ἀπὸ ἐμψύχων εἰς ἄψυχα. (Καὶ) ἀπὸ μὲν ἐμψύχων ἐπ' ἔμψυχα, ὡς ὅταν τις τὸν βασιλέα λέγη ποιμένα λαῶν... Ποιμὴν γὰρ κυρίως ὁ τῶν προβάτων νομεύς ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα, ὡς ὅταν τις ἄνθρακα πυρὸς ἐν σποδῷ κρύψας λέγη σπέρμα πυρὸς διασώσασθαι... ἢ εἴπὴ πολλὴ κέχυται τῆ ϋλὴ φλόξ. τὸ γὰρ χεῖσθαι τοῖς ὑγροῖς συμβέβηκεν... ᾿Απὸ δὲ ἐμψύχων ἐπὶ ἄψυχα, ὡς ὅταν τις τὴν ἀκρώρειαν τοῦ κεν... ᾿Απὸ δὲ ἐμψύχων ἐπὶ ἄψυχα, ὡς ὅταν τις τὴν ἀκρώρειαν τοῦ κορυφὴν ἢ κεγεται... ᾿Απὸ δὲ ἀψύχων εἰς ἔμψυχα, ὡς τὸ λεγόμενον... ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔρυγε. τὸ γὰρ ὁρᾶν ἐπὶ ἐμψύχων κυρίως λέγεται.

γ΄. Κατάχρησις έστι φράσις μετενεχθεῖσα ἀπὸ τοῦ πρώτως κατονομασθέντος κυρίως καὶ ἐτύμως ἐπὶ τὸ ἀκατονόμαστον ὡς ὅταν τὸ

ричеть кто дъска во истовой иже отъ дрв ва наричеть см. или в гда кото (sic) въ навржили. Въ ржив рывы лова шта ловьца нариче рекъше сланьника. Й стовой во йже въ мори наричеть см сланьни къ слано во море. Т. при фтъй же во йсть рычь прикмающти по добоймыний отъ сжитайго истовой. йно | же се скоро риштжшта аго остра о течений | глеть. и тъштивааго 1) | гиввъ остръ нариче на гиввъ остро во | истовой наостреной же жельдо нарицайть см. · прыстоуйнове же йсть слово престапай отъ прывай го йже й по немы тако | же се неда не решти | призъгван та речеть къ гоу довомъ нісмь. З въдврать же ність слово въдвраща ій см отъ подълежа штайго на предъле жаштей ни йдиной же части словесьный посрыдоу падажити рекъше въ него же и мыста решти до насъ приди речемъ къ намъ доже и приди-3. съприйти в же всть слово раздрължи й дроугов съ со вж пеляй бко же мироу сжштя въ него | же и мкста решти |

ἀπὸ χαλχοῦ ἐπίπεδον πυξίδα εἴπωμεν πυξίς γὰρ ἡ ἐχ πύξου γεγονοῖα χαλεῖται... [ἢ] ὅταν τὸν ἐν λίμνη ἢ ποταμοῖς ἰχθύας ἀγρεύοντα ἀλιέα εἴποι τις χυρίως γὰρ ἀλιεὺς ὁ ἐπὶ τῆς θαλάσσης λέγεται.

δ'. Μετάληψίς ἐστι φράσις μεταλαμβάνουσα τῆς ὁμωνυμίας ἐκ τοῦ κυρίως ὄντος... ὡς ὅταν τις τὸν γοργῶς τρέχοντα ὀξὺν παρὰ τὸν ,δρόμον εἴπη, ἢ τὸν ταχυπαθῆ χυμὸν ὀξὺν καλέση χυμόν ὀξὺ γὰρ κυρίως τὸ ἠκονημένον ξίφος λέγεται...

ε΄. Ὑπερβατόν ἐστι λέξις ὑπερβαίνουσα ἐκ τοῦ προηγουμένου εἰς αὐτό τὸ ἐπόμενον οἰον ὡς ὅταν τις ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἐπικαλοῦμαι τὸν Κύριον, εἴποι ἐπὶ τὸν Κύριον καλοῦμαι.

ς'. Άναστροφή έστι λέξις ἀναστρέφουσα ἐχ τοῦ ὑποχειμένου εἰς τὸ προχείμενον, μηδενὸς μέρους λόγου μεταξὺ πίπτοντος οἰον ὅταν τις ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἕως ἡμῶν ἐλθεῖν εἴπη ἡμῶν ἐως ἐλθεῖν.

ζ΄. Συνεκδοχή ἐστιν λέξις δι ἐτέρου και ἔτερον συνεκδηλούσα

^{1) «}го» подписано подъ предыдущими двумя «4».

нь рати речемът пе сть ороужно ратьна аго или прадавно ність ороужий ивинь. | · сънатий же йсть рычь. йже о идиномь на чесомь и дъвоймь или о много обыште творашти вако же се к гда дъвъма или трымъ расноу одж сжциема й тожде има имоуштема коймоу жьдо обож дъва или три речемъ съинъ и сть сего и сего. В има творений же йсть. речь по подражаний й по подобий ивкоймоу нагнамена ймоу бумоу въвъши во же се йгда къто несъгласьнъна тъпътъ гласъ на ричеть гласъ во и стовой из оума исходай нарицайть см. Нальма же й и стоу оу моу готово слови см гласъ. Т сътвореной | же йсть слово глемо | нт по четмоу. отъ него же глеть см по подовиж. ідко же се йгда | кто съ гиветьмь й съ | простиж на нъг Въ дирайть глемът акы пьвъ въдирай на ма оньсица. · вънимени мъстьство исть. ръчь съ прилогът или | съ днаменний само | то истой обавлай и ма игда дъва или | многи намъ навъдоми члци и истовой има имоуште | ти уош-

νόημα ώς όταν εἰρήνης οὕσης ἀντί τοῦ εἰπεῖν οὐκ ἔστιν πόλεμος, εἴπη, «οὐκ ἔνι ὅπλα νῦν», ἢ «ἀργοῦσιν ὅπλα νῦν»...

η'. Σύλληψίς ἐστι φράσις ἀφ' ἐνός τινος κυρίου κατὰ δύο ἡ καὶ πλειόνων λαμβανομένη...

θ'. 'Ονοματοποιία ἐστὶ λέξις κατὰ μίμησιν καὶ ὁμοιότητά τινα τοῦ σημαινομένου γεγονυῖα' ὡς ὅταν τις τοὺς ἀσήμους κτύπους φωνὰς ὁνομάζη... Φωνὴ δὲ κυρίως ἡ ἐκ νοῦ προερχομένη λέγεται, ἐπεἰ καὶ φῶς νοῦ ἐτυμολογεῖται ἡ φωνή...

ί. Πεποιημένον έστιν λέξις λεγομένη κατά τινα τοῦ έξ οἱ λέγεται ὁμοιότητα, οἰον ὡς ὅταν τὸν μετὰ θυμοῦ ἡμᾶς ὑποβλεψάμενον εἴπωμεν· «ὡς λεων ὑπεβλέψατο ἡμᾶς ὁ δεῖνα».

ια΄. Άντονομασία έστι λέξις δι' έπιθέτων ή συσσήμων αὐτό τό κύριον ὄνομα δηλοῦσα: ὡς ὅταν δύο ἡ καὶ πλείονες ἡμῖν ἐγνωσμένων ἀνθρωπων καὶ αὐτό κύριον ὄνομα ἐχόντων, θελήσωμεν ἐξ αὐτῶν ἔνός τὴν μνήμην ποιήσασθαι πρός ἀλλήλους, καὶ μὴ εἴπωμεν τὸ

темъ ндиного отъ инуть поманяти. тожде да не речемъ йстайго имени. Нъ отъ сълоучивъ шийуъ см. кръчий рекъще или дръводърно наричжите дие и и тълесьиъна примочита вредът. уромьца рекъше или плешива наричж ште. То отъйменей же исть йгда отъ одрьжаштийхъ одрыжимай отъ имене наричемъ. по реченоуоумоу накажете см всн. сжда штей демай. рекъше | сжштиймъ въ деми. | или отъ живоушти изъ идеже живоуть. ... П. въспатьсловий й сть слово стпротивыный стпротивыно ий диаменоута тако же се неда кто слепьца лигоговидаци | наречеть. -А съвратословий йсть слово йже многож речий й дино нтито надна меноунть рекъше въ него же мъста решти тако ми й ба рече мът тако ми й страшьнъпа силът бжи ва ничто же во боле не | днаменахомъ пъ | тъчый ба. п. нестатъ къ, же несть. слово иже | нейспълънь известроунть см. подай | же ра-ZOYMEBATH. H BE CARALIE. HOO WE CE KTO | BOATER H HCHKER (Sic) или плача см и ръздай въследьней оставивъ речеть во-

κύριον ὄνομα (διὰ τὴν ὁμονυμίαν), ἀλλ' ἐκ τῶν συμβεβηκότων αἰτὸν ὁνομάσωμεν, τὸν χαλκέα τυχὸν λέγοντες ἢ τὸν τέκτονα εἰ δὲ καὶ σωματικὰ ἔχει πάθη, τὸν χωλὸν, εἰ τύχοι, ἢ τὸν φαλακρὸν λέγοντες.

ιβ'. Μετωνυμία ἐστὶν, ὅταν ἐκ τῶν περιεχόντων τὰ περιεχόμενα μετονομάσωμεν κατὰ τὴν θείαν γραφὴν, ἢ φησιν «παιδεύθητε πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν» ἀντὶ τοῦ ἐν τῆ γῆ, ἢ ἐκ τῶν οἰκούντων τὰ οἰκούμενα...

ιγ'. Άντίφρασίς ἐστι λέξις δι' ἐγαντίων τὸ ἐναντίον σημαίνουσα, τος τὸν τις τὸν τυφλὸν πολυβλέποντα εἴποι...

ιδ'. Περίφρασίς έστι περισσή φράσις διὰ πλειόνων λέξεων εν τι σχμαίνουσα, ως όταν άντὶ τοῦ εἰπεῖν μὰ τὸν Θεὸν, εἴπη τις μὰ τὴν φοβερὰν ἡμέραν τοῦ Θεοῦ οὐδὲ γὰρ πλέον τι ἐσήμαινε διὰ τῶν πολκῶν τοῦτων λέξεων, εἰ μὴ τὸν Θεόν...

ιε'. "Ελλειψίς έστι λόγος ὁ μὴ κατὰ τὸ πλῆρες ἐκφερόμενος, παρέχων δὲ ἡμῖν νοεῖν τὸ ἐπόμενον, ὡς ὅταν τις πενθῶν καὶ ὁδυρό-

лвуч и по прысыми выйуч см. разумети же и лепо оставивъшей рекъше в ко исцъльуъ и объма роукама . 51. идовилий | же йсть йгда извъдва ржчь отъ ржчи инчесоже воле не нагна меноу жште такоже кеть противыникъ и смпротивьникъ поречений же йсть слово подъймиемо продавжению ради. Гоко же се йгда о въдомъ тъмь намъ дълъ क्षेत्रक भागते ग्रह्मका क्षेत्रक विश्व क्षेत्रक विश्व क्षेत्रक विश्व पर дъвашьдъ втат рекът или гртуру продлъжание назнаме-HOVE PEYETL ZANA POE Y'A ZANA HETL. 37. HZADA AHE KE HETL. слово съ объщтиймь надиаме напиймь. особыть по старъйшиньствоу і і моуже і лепо твори мо і вкоже і реченой о тъ Га повъдите оученикомъ моймъ й петрови по йздрадива во сьде имм петрово речено йсть ильма же и йже рече глагольте оученикомъ моймъ тоуйжде нареченъ бъ кдинъ во отъ оученикъ въ й тъ. т. личновыной же йсть рычь лишиши йстинът въздращтений ради. Т йкоже се йто скоро ри-

η ης παρα τώ ποιλεί, «χόπτων απόοιεραις», τοπεραι Χεραίν, πενος επή, «το σείβος που ετππτον απόοιεραις» δυγονότι Χεραίν,

ις'. Πλεονασμός ἐστιν, ὅταν πλεονάζη λέξις μηδέν τι πλέον σημαίνουσα (εἰ μὴ τὸ αὐτό), ὡς ἔχει τὸ ἀντίος ἐναντίος...

ιζ΄. Ἐπανάληψίς ἐστι λέζις δἰς παραλαμβανομένη ἐπιτάσεως εἴτουν αὐζήσεως χάριν. ὡς ὅταν τις τοῦ ἐγνωσμένου πράγματος τὴν εἴδησιν ἡμῖν διαβεβαιούμενος εἴπη. «οἰδα τὸ πράγμα, οἰδα», δὶς τὸ οἰδα λέγων. ἡ εἴπη. «κακὸν τὸ ἀμαρτάνειν, κακόν».

τη'. Έξοχή έστιν ή μετά την κοινήν σημασίαν ίδικῶς καθ' ὑπεροχήν τῷ ὀφείλοντι προσνεμομένη: ὡς τὸ ἐν τῷ εὑαγγελίῳ ῥηθὲν ὑπὸ Κυρίου: «εἴπατε τοῖς μαθηταῖς μοῦ καὶ τῷ Πέτρω». Κατ' ἐξοκήν γὰρ τὸ ὄνομα τοῦ Πέτρου ἐνταῦθα είληπται, ἐπεὶ καὶ διὰ τοῦ, «εἴπατε τοῖς μαθηταῖς μου», συμπεριελήρθη: εἰς γὰρ τῶν μαθητῶν καὶ αὐτός.

ιθ΄. Υπερβολή έστι φράσις υπερβαίνουσα την αλήθειαν αυξήσεως

штжштааго рече в ко риштеть акъ въ тръ . Я прикладъ же ж сть. слово тьмыно съ кровынъ имъ въ се бе розоумъ. Вкоже се реченой отъ самуо на иноплеменьнико мъ отъ годоуштаа по нунде брашьно на знаменоу ваше во ль ва жгоже оуви. п обретеной въ обствуъ й го въчелинъ сътъ й і йкоже се въуомъ рекли жателя водамъ ловьца· · притъча же йсть речь подобыныйми й ведомъйми напредъ очи приводышти разоум жваймой во же й пый притъча о влоудыныймы стиноу. Въ ней же показайть миогоут БЖиж влагъня» ти како приуодить къ кажштиймъ са. ·ка· въ дданий же йсть оу казаний въ притъ чи лежаштинув вештий такоже се бълуомъ рекли тако кіжже | речью бестадова оць | влоудьнайго. тако же | и въ члкомъ прила гайть. тъ да оукажемъ сълагажште вешти притъчьной по довий. ·кв. Анцетворений же исть. игда ито къ | бездоушьнъймъ акът къ телеси дроугойци и словеса стрина прилагайть.

χάριν. ὡς ὅταν τις τὸν γοργῶς τρέχοντα εἴπη, ὅτι τρέχει, ὡς ὁ ἄνεμος...

κ'. Αἴνιγμά ἐστι λόγος σκοτεινὸν καὶ κεκαλυμμένον ἔχων ἐν ἐαυτῷ τὸ νοούμενον, ὡς τὸ προβληθὲν ζήτημα παρὰ τοῦ Σαμψὼν τοῖς ἀλλοφύλοις, ἐν ῷ φησιν ἐκ τοῦ ἐσθίοντος ἐξῆλθε βρῶσις, σημάναντος τὸν λέοντα, ὅνπερ ἀνεῖλε, καὶ τὸ εὐρεθὲν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἀπὸ μελισσείου κηρίου...

κα΄. Παραβολή ἐστι φράσις δι' ὁμοίων καὶ γιγνωσκομένων ἐπ' ὅψιν ἄγουσα τὸ νοούμενον, ὡς ἔχει ἡ τοῦ Κυρίου περὶ τοῦ ἀσώτου παραβολὴ, ἐν ἡ δείκνυσι τὴν τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίαν καὶ τὴν τοῦ. ἑαυτοῦ πατρὸς ἀγαθότητα, καὶ πῶς προσίεται τοὺς μετανοοῦντας.

κβ'. ἀνταπόδοσίς ἐστιν ἐπεκδιδαχὴ τῶν ἐν τῷ παραβολῷ ὑποκειμένων πραγμάτων, ὡς ἴνα εἴπωμεν, ὡ λόγῳ ἐχρήσατο ὁ πατὴρ τοῦ ἀσώτου, τοιούτῳ καὶ ὁ Θεὸς προσαρμόζεται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ δείξωμεν συγκρίνοντες τὰ πράγματα τῆς παραβολῆς, τὴν ὁμοίωσιν.

κγ'. Προσωποποιία έστιν, ώς όταν τις τοῖς ἀψύγοις πρόσωπα ἔσθ'

вко же | се небса исповъдан ть славоу бжий. Пр. при логъ же исть слово къ | иномоу нъчьсомоу съ ложенайго оукада вівлений имъ по рече ноуоумоу отъ соломо на подражан мравий | о лъниве промъсль ной во йго рьвений имъти велить а не й стьство Та пороуганий же й слово лицемърьно отъ сжпротивь найго сжпротивьно й велений велине пойграний же обрадто | б пороуганий похох наний пойграний | посмыйний и пороу ганийсть слово съ оу коръмь глемо вкоже | се въ й пороуганий же й сть слово потажьвь но съпнъимъ похоу хнани вкоже се въ | зълъ оувазъща речемъ нахоу хнаний же и сть | похоу хнаний же и сть слово потажьвь но съпнъимъ похоу хнаний же к сть слово потажьвь но съпнъимъ похоу кнани вкоже се въ | зълъ оувазъща речемъ | й похоу кнаний же и сть слово потажьвь но съпнъимъ похоу кнаний же и сть слово потажьвь но съпнъимъ похоу кнаний же и моу дра моу жа о и здрадьно сътворить | й си дроуже и моу дра моу жа о пой за в пой казай вко же се въ теоримъй чьсти | кого сжшта й въ зъ ло въпадъща

<mark>ότε και λόγους άρμοδίους προσάπτη ώς τό, «οι οὐρανοι διηγοῦνται</mark> δόξαν Θεοῦ».

κδ'. Παράδειγμά έστι λόγος πρός ἕτερόν τι συγκριτικής δείξεως ἔμφασιν ἔχων, ὡς τὸ Σολομῶντι ῥηθὲν· «μίμησαι τὸν μύρμηκα, ὧ ὀκνηρέ, καὶ ζήλωσον τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ», τὸ πονικόν αὐτοῦ ζηλοῦν ἡμᾶς παρακελευόμενος, οὐ τὴν φύσιν.

κε'. Εἰρωνεία ἐστὶ λόγος ὑποχοριστικὸς δι' ἐναντίου τὸ ἐναντίον δηλῶν. Τῆς δὲ εἰρωνείας εἴδη δ'. χλευασμὸς, μυχτηρισμός, σαρχασμός, ἀστεϊσμός χλευασμὸς λόγος μετὰ μειδιάματος ἐξερχόμενος τος ὅταν τις τὸν ριψάσπιδα γελῶν ἀνδρεῖον πολεμιστὴν εἴποι μυχτηρισμὸς δὲ λόγος διασυρτικὸς μετὰ τῆς τῶν ρινῶν ἐπιμύξεως γιγνόμενος, τος ὅταν τὸν ἐπὶ χαχῷ ἀλόντα ὀνειδίζοντες εἴπωμεν, πνεῦμα διὰ τῶν ρινῶν ἐχρέροντες, «χαλὸν ἔργον ἐποίησας, το ἐταῖρε, καὶ ἀναγκαῖον καὶ φρονίμου ἀνδρός».

Σαρκασμός δὲ λόγος τὴν ἀλήθειαν διὰ χρηστῶν ἡημάτων ἐκφέρων, ὡς ὅταν τὸν ἐν προλήψει τιμῆς περιπεσόντα κακοῖς καὶ διὰ τοῦτο ἀτιμαζόμενον ἐπεγγελῶντες εἴπωμεν, «εἰς μεγάλην δόξαν καὶ τιμὴν ἤγαγες σεαυτόν, ὧ ἐταῖρε».. й тими | оўкарайма смейца | са речемъ въ велико || са йси славж и чьсть | въвель дроуже вы посмыйний же йсть слово | особы потажьвьно й коже гроувоуоўмоу | речемъ ты дроуже | словесьмъ йси слава | образь же йсть сели къзмий отъймъ | шко же решти ты йш айнъ йгоже помилоу ій довръ чакъ йсть во последословий же йсть | слово последыйся прыжде глемо йко же се | въпуомъ рекли довръ | са съврыши оньсица | й довръ жи прывой во | прыжде поживетъ къ то ти тако оўмирай : (Лл. 237 об.—240 об.).

ἀστεϊσμός δὲ λόγος ἀφ ἐκυτοῦ διασυρτικὸς, ὡς ὅταν τῷ μηδὲν ἐπισταμένῳ εἴπωμεν' «σὸ εἶ, ὧ ἐταῖρε, τῶν λόγων τὸ κλέος».

κς'. Σχῆμά ἐστιν ἀπολογίαν ἔχων σολοικισμός, ὡς ἴνα εἴπωμεν° «ὁ κύριος Ἰωάννης, ὂν ὁ Θεὸς ἐλεήσει, καλὸς ἄνθρωπός ἐστιν».

κζ΄. Ύστερολογία ἐστὶ λόγος πρῶτος ὕστερος λεγόμενος... ὡς ὅταν εἴπωμεν καλῶς ἐτελειώθη ὁ δεῖνα καὶ καλῶς ἐβίωσεν. Πρῶτον γὰρ βισῖ τις καὶ ὕστερον τελειοῦται: (Rhetores graeci ex codicibus Florentinis, Mediolanensibus Monacentibus, Neapolitanis, Parisiensibus, Romanis, Venetos, Taurinensibus et Vindobonensibus... edidit... Christianus Walz. Londoni, MDCCCXXXV. Vol. VIII, p. 802).

Изъ Сборнина Святослава 1076 года.

Сборникт 1076 года представляет изт себя неполную рукопись (сохранилось 276 листовт стараго текста и одинт листт ст поздними помьтами), писанную вт четвертку ньжимт Іоанномт для великаго князя Святослава Ярославича.

По содержанію Изборник 1076 года во многом сходен съ Изборником 1073 года, только в нем болье статей религознонравственнаго содержанія. Въ 1852 году Пзборникъ былъ переданъ вмъстъ со многими другими рукописями изъ библіотеки Эрмитажа въ Императорскую Публичную Библіотеку, гдъ онъ и хранится подъ № 20 по каталогу Эрмитажной Библіотеки (старый шифръ: 3. 4. 112).

Изборникъ дважды неудовлетворительно изданъ Шимановскимъ.

※ Ого василина како подова Жить члёкоу быти: ∴: Л'япо ксть члекоу ильти | паче вьсего житию : | да не прилежить имвини звло. нъ твлеси въздържание оу до брение и(ор)овоу. 1) гласоу | оумиление ї оудобрение: Вдение и питие бег говора съ оудьржаниемь. Првдъ старьци мълчание. прф(дъ) моудрынин по слоушаник. Съ тъчыны ми любъвъ имъти съ | менешинии чжерерно и събрании. Отр ичртьскынут и любо сластынынуть вештин вегати. мало глати. а | множек разоумевати. Э) | не дьрзоу быти словъ мь. ни пререновати ва подела. Не скоро ва смета въпада тисоромаживоу выти. | долоу очи имети а.. 8) горе не противоу стъвинавати. Послоушеливоу выти до съльрти. троужати са до [съ(мртн) 4) поминати присно | страшьном и въторок прі шьствик и дйь съмьрть ныи. | О надежди радовати са. | молити са пепрестань по. при высемы ба уба-Анти: 4) [25) скърбьув тьрпети: къ [всемъ съмерено! вытн. Величаний въгати. говенноу въгти. Блюсти сраце отъ помы слъ зълынуъ. съвирати 4) имъник на несьуъ. Za конъ хоронити. любити 4) | га въсжив срдцемв. и ви женааго вко самъ са. И самомоу са испътати о помысавуть и о дватуть по вса дли: Не опантати са лихыми | рачами и не искати жина о) ланивънха. на така мо

¹⁾ Въ скобки заключеес написанное по подскобленному или вымытому, подправленное поздиванию рукою, а также съ трудомъ разбираемое.

²⁾ ти написано вязью.

³⁾ Послѣ «а» двѣ илн три буквы стерты.

^{4) «}тно написано вязью.

⁵⁾ В пропущено ставившимъ киноварныя буквы.

⁶⁾ Между «ж» и «и» сверку поздивишею, какъ будто, рукою написано .

подражатию стынув 1) оць Радовати са съ исправлышими доброноровине и и(е) давидети съ стра жжштими страдати. и съ плачюштинми зъло плакати см. Осоуженоу быти неже осоу дити ниже поносити и враштающтя са отъ | греуъ . .: | Миколиже себе правъдъна | творити ит грешьника себе имети предъ бымь и чавкъ Оучити ненакаданъю оувештати малодшыны а: слоужити больнымъ иогъ святынуъ оумъпвати: | Страньнъшуъ и братолж был прилежати съ ндиноверьиънми миръ и мети: с: | Срети въ члекъ отъврашта ти см. кингът преданы почитати. а еъ съкръ евиъпа отиноудь не приницати: :: О оби и сив и стемь доуст не пытати. нъ идиносоу штьноу стоую тронцж съ | дрьзновениемь глаголати: :: Крыштати са исть лепо | шкоже прилуомъ: и не | клати са отиноудь и не | дашти сребра свокго въ | лихвоу. ни иного ничь соже на оумножение | пишта: | Евган пишньства и отъ | печални житию сего: не беседоун лоуками о ти-(н8)дь ни w комь же глати: И никакоже послоушати клеветания: нъ высе съ испътаниемь: | никомоуже скоро шти | втръп: с: | Не томи см гивеъмь не выти държимоу похотья: | не без оума гиввати са | на ближьнаго: | Слице да не заидеть о гитвет вашемь. не дьржати | гитва ни на кого же. не | въздати зъла за зло. | ин клеветъ за клеветоу: | Нъ паче почоуленоу быти | неже усулити: обидилюу | БЪІТИ А НЕ ОБИДЕТИ ОТЪ ШТЕТИТИ СМ: А НЕ ОТЪ ПІТЕТИТИ ПАЧЕ же высего достоить члекоу: въздрыжати са отъ веседъ женьскынут и срамьнынуть словест: медт во и жены отъвраштають и съмыслыныя: Въ заповъди не сътоужити синь мьдал и похвалы отъ него чапти. || и въчьныю жидии жела ти и пришти: | Имки бта предъ очима. | вънноу: и шко сноу отъ | высего сраца и кръпо сти и разоума аженти 2) | бан вко рабоу вошти см. соумьивти и слоужити кмоу:

¹⁾ Титло написано болье поздними чернилами.

^{2) «}ти» написано вязью.

Страуъмь и трепетъмь | спсеник севъ съджвати. 1) | дуъмь горети и тешти | не 2) ленашти са - шевль ченоу быти въ ороужин ста аго дуа: .: И вороти см съ врагъмь въ иднеможени плъти и въ | инштете Дша: и вьсе по веленик творити. и не | потръбына себе глати: | и бледарити ба: | ЕТ ничьсоже съ давистым | творити и члекооу гожению бъган зане бъ расыпа кости члекооуго дьникъ: и не увалити см | отиноудь. Ин поувалъ севъ глати. ні иномоу увальштя посляшати. ВЪ ТАНИВ ВЬСЕ ТВО РИТИ: И НЕ НА ВИДВНИК ЧЛО ВВКОЛЬ ТВОРИТИ. нъ тъкмо отъ ба увалы и масти 1) | просити: | Помышлати приметвине отъсоудоу приготова нап благат правъдъныимъ. такоже оуготованый огнь димполоу и атепломъ кго. По высемоу и апальской слово помычати. ыко не достоины страсти сего времене противоу боудоущимъ глати са въ насъ: и съ дедъмь глати: | Хранаштиимъ заповъді | иго. въздание много: и веньци многи праведь ныимъ вечьнии крови. | жизнь бес коньца. радо сть неизгланам. отъ оца | н сна и сто дуа: | Съ цери и пратриаруъи съ | прокъи и аплъи и моученикы и съ въсъми оугождъшинми : съ нимиже WEPВСТИ | ПОТЪШТИМ | СА. О XВ НІСВ | ГИ НАШЕМЬ. | КМОУЖЕ слава: ныны и присно и въ въкы въкомъ :-

Ж Зенофонта 3) кже гла къ Ж|Ж снома своима. | Адъ чадъ рекоу вама. чло|въчж житию отити хо|штю: въста бо како | въ житии семь жихъ бе|д лоукъг. како отъ въсъ|хъ чьстанъ бъхъ и лж бимъ. не сана ради вели|ка. нъ норшеъмь

Έμοι μεν οὖν, ελεγε, τέχνα, ὁ ἀνθρώπινος ἴσως βίος πρὸς τέλος ηδη χωρεί... Οἴδατε γὰρ οἰά μοι πρὸς πάντας ἀναστροφή γέγονε, καὶ ὅπως ἐκ πάντων, οὐκ ἀγάπης μόνον, ἀλλὰ καὶ τιμῆς ἐτύγχανον.

^{1) «}ты» написано вязью.

²⁾ и написано, повидимому, позднею рукою по подскобленному.

³⁾ Извъстный намъ греческій тексть поученія Ксенофонта—Метафрастовскей редакцій— (Патрологія Миня, Серія греческая, 114 т., стр. 1017—1016) значительно расходится съ славянскимъ, почему мы сочан возможнымъ привести для сличенія лишь нъсколько фразъ.

вечикачия: :: | Не одновиля инкогоже ии вебечиля и инкогоже не поклеветауъ ин завидъуъ инкомоуже: Ни радгиввауъ са ин на когоже ин на мала ин на велика. Не оставнуъ цркве бжим | вечеръ ни дабутра ни полоудие. 1) | Не предърбув инштину. | ин оставнув страньна. | и печальна не потгротут никъгдаже и иже въ Тъльницауъ закляче инипотржевная жать | данув: и иже въ плень инчеуть избавнув: | Не помысануъ на добротоу | чжжю не поднауъ жены | дроугып. 2) развъ мтре важ. и та дондеже ва роді. Н потомь кште из подна ут ны нъ съвъштму овъ см чистож съвъстью твлесьною и о гак моудры съхраннувны см. по право славынии есакон верв: | тако сътворнут до съмрытынааго для. | Тако и вы живета чаде мои. да и вая бъ оублажить. | и даъгоаттына шенты и съ теориты. | Оубогынуъ постытанта. | въдоенцв даштиштанта немоштыный милоу ита и осоужанемый вес правьды идьмета. миръ имента съ всеми. Паче же вьежуть иже въ поу стъин и въ печерауть и въ | пропастьуть демльныну. | добро теорита. | Поминанта манастырм. | чьрноризьць стыдита см и чьтета. и милосрыдочита. Матери же ваю чьсть отъ данта. и высе добро сътворита ки. да га оудьрита радоующта са. и о толь | веселита са въ въкы: | Высе жанко имата заатъ мы и сребръмы и ризами не имоуштиимъ поданта: и еъ работе соуштаю акы свою чада аквита и оуны п милоуита и старып сво водъ съподовита. пишж имъ до съмрети длюща. и съ проста рекв: еже ма | видъста творашта и въ творита да спсета са и съподо-

ἀπολαύων, οὐκ ἀλαζονείας χάριν καὶ τύφου ἕνεκεν, ἄλλ' ἐπιεικείας καὶ τρόπων χρηστότητος.

....οὕτε γὰρ προσέσχον ἀλλοτρίω κάλλει, ρὕτε γυναικὶ προσῆλθον πλὴν τῆς ὑμετέρας μητρὸς, καὶ ταύτη μέχρι τοῦ τεκεῖν τοὺς φιλτάτους ὑμᾶς, εἶτα συνθήκας ἀλλήλοις πρὸς ἀγνείαν ἐθέμεθα.

¹⁾ Надъ н, какъ будто, титло.

²⁾ ажыы дроугын» написано по подскобленному, кром в конечнаго н.

ента см стънуъ: | Мтре не забыванта волж и и теорита и послоущмита || съ страуъмь гнъмь: | Веде бо шко дело гне дела кта: заповеди гнм хра нита и бъ мира сего боуди | съ вама: аминь: |

ж Стыю деодоры· ж | Възьмъши же баженаю | демдора детишть: на лоно свою лобъда же и блюшти: ноу 1) мон любын връма | съконачания ми приспъ | да юже идоу отънюдоу же не въдераштю см. да не ръци. тако шсървых. Се имаши ба и старвишаа го въ оба место. имен | съвръстъннкы акы бра тию. Мъньшаю акъ чада: старжишаю акы отыца: О чадо алъчьбоу си продължи молитвы Въсыла и къ боу третии часъ и 2 ин д: ин вечерьнют: и даоутрынжю увалоу: || въсъглан: - - | Чедо алчыть боуди да см насътиши и подажь алчюштиимъ улвъъ свон. едежю свож нагъмъ. | чюжемоу не поуошти. | дъла не гли вратоу сво кмоу: Миръ имен съ высеми. кротъкъ боуди. не славого тынъ. и кгда та въпрашажть то Фежштан съ тихостыж: не радочи см | вражьдоу длоу. Не диви см до-Бротв лицж: аште на кого слъщищи. То моли да на: болаштиуь поститан старыя бутьшан бубогыя напитан | скърблштаю оутвши: заблоужащаю накажи въдовицамъ помоштыник воуди. мырытычна пограван: Из бон са пакостин сотоннив. немоштьны во соуть | выстув матежь кго ни усуде очен са: Поли са да не вънидеши въ напасть. аште ли вънидеши. То пакъ моли см да и збоудеши. Троужан са вънноу. да видуть бъ троудъ твои, и посълсть ти помешть свож: | си аште твориши. | то въ | цесарьствии

Греческій текстъ по Патрологін Миня (Серія греческая, т. 115, стр. 685), значительно отличается отъ славянскаго. Для примѣра приводимъ дві фразы ... Άραμένη τὸ παιδίον... ἤρξατο πρὸς αὐτόν... Ὁ χρόνος ἤδη τῆς ἐμῆς ζωῆς, υἰέ μου φίλτατε, πρὸς

¹⁾ Въроятно, писавшій киноварью забыль поставить здреь пачальное «С».

бжин въдвориши см: ÷ : (Лл. 102 об.—115).

Премоудрость исва | сна сирахова: — : Ж | Высака моудрость отъ | га и съ нимь ксть въ | (векы пе)сък(а мо ръскато и капам дъже выный и дни векъ къ то иштьтеть: | Премоудрость кт(о) исле дить коренъ премоу дрости ком(о)у отъкр(ы) | см. (и) разоумъ на кти | разоу-(м) е: | Юдинъ кст(ь) премоудръ | страшьнъ зело (се)да(и) | на престоле сво(имь гь |) | самъ създ (алъ ю.... | 1) й йш)тьте ю и пролий на на въсехъ делехъ свои уъ и даровалъ ю люба штинмъ нго: | Зачало премоудрости стра уъ 2) гнъстрауъ гнъ слава | и поувала: и веселик и ве ньць радости: | О(трауъ) гнъ възвеселить | (сдце) и дасть веселик | (й дългодыник): | Бо(юштамоу са га благо) || боудеть на последъвъ | и въ днь съконъчаний | своиго багсловленъ боу деть: ...: | Въножьство моудрости | боюти са га и напашить | са отъ

πέρας όρᾶ, καὶ πρὸς τὸν ἐκεῖσε λοιπὸν αἰῶνα χωρεῖν κατεπείγομαι.

Σοφία Ἰησοῦ υἰοῦ Σιράχ. Πᾶσα σοφία παρὰ Κυρίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐστιν εἰς τὸν αἰῶνα. Ἄμμον θαλασσῶν καὶ σταγόνας ὑετοῦ καὶ ἡμέρας αἰῶνος τίς ἐξαριθμήσει;... Σοφίαν τίς ἐξιχνιάσει;... Ῥίζα σοφίας τίνι ἀπεκαλύφθη; Καὶ τὰ πανουργεύματα αὐτῆς τίς ἔγνω; Εἰς ἐστὶ σοφὸς, φοβερὸς σφόδρα, καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου... αὐτὸς ἔκτισεν αὐτὴν... καὶ ἐξηρίθμησεν αὐτὴν, καὶ ἐξέχεεν αὐτὴν ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ... καὶ ἐχορήγησεν αὐτὴν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν... Ἁρχὴ σοφίας θόβος Κυρίου, δόξα καὶ καύχημα καὶ εὐφροσύνη καὶ στέφανος ἀγαλλιάματος. Φόβος Κυρίου τέρψει καρδίαν καὶ δώσει εὐφροσύνην καὶ (χαρὰν καὶ) μακροημέρευσιν. Τῷ φοβουμένφ τὸν Κύριον εὖ ἔσται ἐπ' ἐσχάτων, καὶ ἐν ἡμέρα τελευτῆς αὐτοῦ εὐρήσει χάριν... Πλησμονὴ σοφίας—φοβεῖσθαι τὸν Κύριον—μεθύσκει αὐτοὺς ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῆς. Πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς ἐμπλήσει ἐπιθυμη-

¹⁾ Съ и слова камиъ до сего мъста текстъ размыть и можетъ быть слегка паведенъ другими чернилами.

^{2) «}т» и «р» написаны вязью.

³⁾ Эти два слова веяты нами изъ другаго мъста той же главы, соотвътственно славянскому тексту.

плодъ свонуъ высь домъ свои испълнить | желанию и житыница | отъ житъ свонуъ: | Вънць пръмоудрости | бомти см га страуъ гиб || процвитаю миръ и съдра вик и ицъленик: | Въжделъвъ пръмоудро сти съблюди заповъді | и гь дасть ти ю: пръмов дрость бо и наказаник | страуъ гиб и блгслеле ник въра и кротость: | (Лл. 183—185).

: Зла: ій: (о молитев) | Вьсе наше исть разно съ || англыбытии житии и | првмоу (д)рость. матва | (же иди)но двло
исть. ань (геломъ й чав)комъ. тою | б(о) матвою скоро въ
житии 1) | (ихъ п)р (и)стоупанмъ. высанъ бо молан са съ бъ мь
весвдоунть. чьто | же и того боли. чабкоу | съ бъмь бесвдовати. а цие бо съ моудрыи ми чавны бесвдоующе. скоро въ
обрызы (sic) и ||хъ првставимъ са. чъ | то оубо подобанть рещи |
о бесвдоующинуъ съ бъ мь въ матвахъ. шкоже | и градъ бе
ствиы. Оудо бъ првытъ быванть | ратьиыими. тако же бо | и
дша не огражена моли твами. скоро павни ма исть. отъ 2) сотоны.. |

Ж нила чрыноризьца: | Сего ради на высакомы | месть молити са ве||лить аплъ въздвижю|ще преподобыней роу | це имъже высако ме | сто на матвоу покосыю | кый оубо

μάτων, καὶ τὰ ἀποδοχεῖα ἀπὸ τῶν γεννημάτων αὐτῆς. Στέφανος σοφίας [φοβεῖσθαι τὸν Κύριον] 8) φόβος Κυρίου, ἀναθάλλων εἰρήνην καὶ ὑγίειαν ἰάσεως. Ἐπεθύμησας σοφίαν, διατήρησον ἐντολάς, καὶ Κύριος χορηγήσει σοι αὐτήν. Σοφία γὰρ καὶ παιδεία φόβος Κυρίου, καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ πίστις καὶ πραότης (Constantinas Tischendorf. Η παλαιὰ διαθήκη κατὰ τοὺς ἐβδομήκοντα, cτp. 169—170).

Νείλου μοναχού... Διὰ τοῦτο ἐν παντὶ τόπῳ προσεύχεσθαι κελεύει ὁ ἀπόστολος ἐπαίροντας ὀσίας χεῖρας, διότι πᾶς τόπος εἰς προσευχὴν ἐπιτήδειος. Τί γὰρ ὥνησεν Ἰουδαίους τὸ ἀγνὸν τοῦ ἰεροῦ

¹⁾ и и в написаны связно.

²⁾ Конечное ъ переправлено изъ о.

Заключенное въ скобкахъ дополнено нами въ соотвътствіе славянскому тексту.

оуспъуъ сътвори июдеомъ чисто та црквънаю съ нечистами роуками прихо дащемъ на матеоу. и чистотоу осквърнаю ще делесы нечистын ми обратить са гноу шап са акы нечистын ут бъ рекын. аше простырете роу це свои къ мъне. отъвращю очи свои отъ васъ. и аще оумъножите матвы не по слоущаю (sic) васъ роуцв во ваши испълнь кръве и ведаконию такоже же иже чистъмь срацьмь и дълесы пръподо вынынми придыван ть и прииметь и и отъ высакого мвста· м(0) литвы кго 1) послоушак ть оусьрдиямь вънима п. и аще и м'есто боуде | мынети не польдыю. | тако бо и коринлоу моля щю см. пришъдъ англъ | глаше матеы твой и | мастына възндоша на | памать предъ ба. да чь то оубо корнила не вреди домовьнаю молитва. | чъто ли фариссомъ оу спв. црквинон (предъ) стопинн. величанию предорыства испълнено. | То ни ндина исть съпона могоущию намъ дапати въ матев. аще | тредвоунами. нда во | мъсто тревоу-

προσευχή; τί δὲ τὸν φαρισαῖον ὡφέλησεν ἡ τοῦ ἰεροῦ πρόστασις, τύπροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὶ τοίνυν τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καπροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὶ τοίνυν τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καπροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὶ τοίνυν τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὶ τοίνυν τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὶ τοίνυν τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὶ τοίνυν τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὶ τοίνυν τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὶ τοίνυν τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τοίνον τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸ τὸν τὸν Κορνήλιον ἔβλαψεν ἡ ἐν τῷ οἴκῳ καροσθεν τοῦ θεοῦ. Τὸν τὸν κοροσθεν τοῦ θεοῦ τὸν τὸν κοροσθεν τοῦ καροσθεν τοῦ δεοῦν τὸν τὸν κοροσθεν τοῦν τὸν κοροσθεν τοῦν τὸν κοροσθεν τοῦν τὸν κορο

¹⁾ Посат жго выскоблены одна или двъ буквы.

имъ или | бремъ въсько мѣсто | и времъ ключимо ксть | имъ къ таковъи мо|литев послоушан 1) пакы | самого оучитил (sic) въселенти глюща на въсжкомъ || мѣстъ въздъюще пръ подобънъи роуцъ безъ | гитва и бес помышлению аще помысат и маши чистъ отъ нелъ пынхъ похотии аще на | тързъ кси аще въ до моу аще на поути аще | на тържищи пръстоиши | аще въ мори аще въ гости нъинци аще на дѣлъ кси | стом аще къде любо кси | можеши ба призъвати || и полоучиши прошению | (Лл. 232—235).

Запись.

Коньчаша са книгъ сна | роукою грѣшьнааго и оана избърано из мъ погъ книгъ кнаж (ь иде) | идеже криво братик. исправивъше чътъте. багсловите 2) а не клънъ те (аминъ) 3) |

Кончахъ книжькы сип | въ лъ: , 5. ф п Д. лъто. | при стославъ кна ди роусьскъ земла. аминъ

Изъ Служебныхъ Миней 1095, 1096 и 1097 годовъ.

Минеи 1095 г. (за сентябрь мъсяцъ), 1096 г. (за октябрь) и 1097 г. (за ноябрь) представляють изъ себя три рукописи, написанныя въ четвертку на съверъ Россіи. О времени написанія ихъ можно заключать изъ приписокъ, сдъланныхъ писцами рукописей 4).

φου καί άλαζονίας έμπεπλησμένη; (Изборникъ великаго князя Святослава Ярославича 1073 г. съ греческимъ и латинскимъ текстами съ предисловіемъ Е. В. Барсова и запискою А. Л. Дювернуа, стр. 85—86. Ср. также текстъ болѣе поздней редакціи: Патрологія Миня, Серія греческая, т. LXXX, стр. 829. Тоб όσίου πατρὸς ἡμῶν Νείλου πρὸς ᾿Αγάθιον μονάζοντα. Τμῆμα Δ΄. Περὶ ἀναγνώσεως καὶ προσευχῆς).

¹⁾ ш исправлено изъ щ; подскоблена подстрочная черточка.

²⁾ л переправлено изъ другой буквы.

³⁾ а и ъ въ словъ аминъ прочесть нельзя.

⁴⁾ Приписки издаются нами ниже.

При перепискъ двухъ первыхъ рукописей, повидимому, работало одно и тоже лицо, которато христіанское имя было Яковъ, а мирское Дъмъка.

Минеи дошли до нашего времени не полностью: каждая безг нъскольких листовг, и содержать вт настоящее время: Минея 1095 года—176 листовг, Минея 1096 года—127 и Минея 1097 года—174 листа.

Памятники эти на ряду съ особенностями языка древнеславянскаго заключають въ себъ не мало обще-русскихъ особенностей, а также особенности древне-русскихъ съверныхъ говоровъ.

Рукописи изстари находились въ Московской Синодальной Типографской Библіотект и значатся тамъ подъ № 294., 200 и 202.

Минеи изданы Академикомъ И. В. Ягичемъ: «Служевныя Минеи за сентябръ, октябръ и ноябръ въ церковно-славянскомъ переводъ по русскимъ рукописямъ 1095—1097 г. съ шестью таблицами снимковъ. Изданіе отдъленія русскаго языка и словесности Императорской Академіи Наукъ». СПБ. 1886 г. Въ изданіи указаны соотвътствующіе греческіе тексты пъснопъній.

Мца то. въ Ді.

въздвіжение чьстьнаго крста. Ст. гла. г.

Днь прчской събъй см слово. се бо покланмимъ см на мъстъ, йдеже стойста нодъ твой, ги. ѝ дръво спсений приймъши, гръховьнъйуъ страстий свободоу оулоучихомъ млтвами бца, ёдине члбколюбьче.

Крстъ твой гй освяти см. темь во бългають целений волациимъ греуъг. темь припадаймъ ти, помилоуй иъг.

Тъкъмо въдроужи см древо крста твоего, оснований подвижаща см съ мьрти, ги егоже пожьре любм адъ, Шпоусти трепеща. показа намъ спсение твое, стъй. славословимъ тм, сне бял, помилоуй насъ. HNO, FÃA, E.

Опсение съдъй по середъ демлю, бе бе, на крстъ пристъй роучъ свой простъръ, събирай изъкъ, въпиоща. ги слава тевъ.

койъ. гла. Д. само.

Въднесъні см на крстъ волею, тьдноумоу градоу твоёмоу щедротъ твой подажь, у б б в въдвесели силою своею върьнаго кнада нашего, побъдоу дай имоу на соупостатъ, посовий ймоуща твое ороужие мироу неповъдимоую силоу.

уко. по. галильйскв.

Иже по третиймь неси въсуъщенъ въвъ (въ ра)й й глъ слъщавъ нейддреченънъй бжий, нуъже не лѣть йдъкъ глти, чьто къ галатомь пишеть, йко рачителемъ, писаний почьтосте й разоумьсть; миь, рече, увалити см да не боудеть, тъкъмо йже (о) йдиномь крстъ гий, на немьже страдавъ, оуби страсти. того || оубо й мъ йдвъстьно дърьжимъ крста гий, ноувалоу въсъуъ. Есть во (ѐ) намъ спсеное дръво. лю. неповъд.

стра. на гн въдъва. гаа. б. по. вьсе оупъвани.

Мойси пробврадоу із роучь въддівь на высотоу. ї повьжай амалика мійм крістьмь честьныймь, тъ во выраныймь, похвала, мінкомь крыпость, апломь букрашений, правьдыныймь въдвра(нь)никь высымь прядный (й)мь спсений, тымь же въддвижемь видміни высм тварь веселить см й праддыноуйть, славміний ха, тёмь во растойщай съвыравъщаго й в коньще влідтию.

Крстъ възденгаймъ на немь възнесеноуоумоу, страсте пристоую пъти повельвайть твари въсей на томь во субивъ насъ субивъшаго й сумьрышений възносихомъ са й судобрий на нёсёхъ жити съподоби, йко млсрдъ премножествъмъ влюсти, темь радоующе са възнесёмъ йма его й того възвеличимъ великое съшьствик.

Врсте преславьне, ты хвалать чинове англсти, въпиющеднь възносимъ ежиемь велениемь. възносиши во выса тайною бдыю остоуплыша и въ съмырть въпадъща са. темь же та срдци й оўстынами візрыни лобыдліёмы, осщині приёмлюще, выдносите, выпиюще, ха прывлагайго ба, й томі кланжите см бжию подыножию.

О преславьной чоудо, животворый садъ, крстъ прстъі, на въсстоу въздвижемъ мелметь см. Днь словословестять выси коньчи землю, прогоними же бывають вси демони, о бжик дарований земьнъймъ дарова см, ймьже, уе, спси дша наша, йко мётв.

О преславьное чоудо широта крста й дълъгота ибсъмь равьна есть, й бжи(е)ю блгдтию осщаеть коньча демли. сими во изъщи варъварьсций пов'вжени бывають. симь во вера оутвърьжаеть см. о бжий лествица, кюже въсходимъ на иба, възносмци пеми ха ба. ||

О преславьной чоудо. гръднъ йсплънь жі вота понесъ въщьнаго, Т демла въдимай (са) крстъ въддвигаёть са днь, ймьже къ боу приведени бълуомъ вьси, й пожьръта бъл до коньца съмьрьть. О древо чистой, ймьже късприйхомъ къ едеме бесъмьрьтьноую пищоу, ха славаще.

по про. гла. н. сато.

Вгоже дрвеле моуси проберазиет собою, амалика низтложивть поведи, й дедт певьць подтножию твоёмоу втина кланіа (и)ті см повелеваще чьстьноумоу крстоу твоемоу, хе бе, дів грешьний кланмемт см оўстьнами недостойнами, тм йзвольшаго пріігвоздити см на немь. й втепоюще молимт ти см. ги ст разбойниктмы црстеню твоёмо і стподоби насть.

стра. възносите га ба наше.

Гла прка твоёго моста, бе, исплъни см глюции. ѝ оудьрите животъ нашь висмць прамо очима вашима. Диь крстъ въздвизайть см ѝ миръ Ф льсти свободи см. Диь хво || въскрьсений обнавлаёть см ѝ коньчи землю радоують см, въ воубънтут дедьскъ птень ти приносмще ѝ глюще. съдталаль ёси спсение по середт землю, хе бе, распатье ѝ въскрсение, ѝмъ насъ спсе, багой члколюбьче, высесильня ги, слава тесть. Четвероконьчьный миръ див осщаеть са четвероконьчьноу въдвъщаемоу твоемоу крстоу, хе бе нашь, и рогъ въщынаго (съ)въдвъщаеть са кънада нашего, на томь вражиемь съкроушенъмь рогъмь, вели(и) еси ги и дивынъ въ делехъ твойхъ, слава тебе.

стихо. заоў. гла. п.

Възнесе см на крстъ, у е бе и спсе, члвчекъй родъ славимъ страсти твой.

Иже въ едемъ рай дръбле дръво сънъдънъе продавлъ есть по середъ садовий, цкъ же твой, хе, крстъ твой прочвъте, источьшаго въсемв | мироу жизнь. нъ ово оўмьртви сънъдью тельма адама, объ живо(тъ) сътвори върою съпасъшв | см разбойникоу. Егоже Шданию причастьникъ йви нъі, хе бе. страстию своею раздръши || йже на насъ гнъвъ вражий, съподоби нъі цьсарьствию твоёмоу, гй.

Мосешва палица чьстьны крстъ твой прообрадоваше, спсе наше. темь во спсаеши ико из глоубины морьскый люди свой, члелбче.

Крсте убъ, крьстьйномь оўпъваннё, даблоужьшимъ наставьнице, троужающиймъ см тишина, на браньуъ побъда, вьселеней оўтвьрьжений, недоужьныймъ врачоу, мьртвыймъ въскрьсениё, помилоуй насъ.

ка. поють см прмоси по дъвашьдъ, а стиси по тришьдъг. гла. п. пв. а. грмб.

Крста начьртавъ мойси въ прамо, жьзаъмь чьрьмьной пръсъче, йзлю проходащоу, то же образьить фарабна съ колесницами обдарь съвъкоупи, въпрекът написавъ неповъдимо броужий. Тъмь ха въспоймъ, йко прославі са.

Образа дравле моуси присты страсти на себе прообрадова, сщеное сраза стой. крысты (же) въображь см, и простырытама побад(оу) дланьма възденже, дырыжавоу погоувивъ амалика высегоувит(ел)м. тамы ба въспоймъ. ||

Гор'в въздвиже моўси на копий йцваений, тьамтворений йзбавлений й бдовита оў Адений. Й др'ява образъмь крста пресмъжаема по земли змий приваза, лоукавьной о семь обличивъ вредъ. Темь ха въспойм.

Понада нбо крстьноую поведоу [н] влгочьстью дьрьжателю и црю вомоудроу, на немьже врагь противывыйх радори шетані к. льсть преврати са й вера простьре са на демли коньцьмь вжствына. темь ха въспо.

nt. F. ipmo.

Жьдал въ образъ тайнъ приёмлеть см. продмениёмь во расоуди їнрей, неплодмин же преже цркви, нънгъ прочвьте дръво крста въ дъръжавоу ѝ втвъръж.

Мко йспоусти оўдармёмъ водоу камень противыныймъ аюдьмъ й жестосерьдъймъ, водъваней цркви проевлжаше тайноу, киже крстъ дьрьжава й оўтвьрьжен.

Ребръмъ пристънимъ копнемь прободеномь, вода съ кръеню истече, обнавляющи завътъ и омъвение гръхоу, върьнъимъ крстъ похвала, и црмъ дърьжава и оутбърьжение. [

пъ. Д. ірмо.

Оўслъшахъ, гн, съмотрений твоёго тайньство, разоумъхъ дъла твой й прославнуъ твой бжство.

Горькочадьный приложи древъмь моўси воды въ поустыни древле, крстъмь на блгочьстье йзыкомъ пройвлай преложений.

Еъ глоувинъ поградъшоую съкоущоую въздасть ифръданъ дръвъмь, крстъмь и крщинимь съчение льсти знаменавай.

Стіно оў крыплають са четвероконьцьний людий, преходаще образы съвыдытельства скиний, крстообразьныйми чиными пройвлаю са.

Дивьно простиранмъ, слицыный лоуча испящаше крстъ. исповъдаща ибса славоу ба нашего (Изъ Сентябрьской Минен. Стр. 0118—0123).

Приписки от Минеяхт, современныя написанію рукописей. Вт сентябрыской Минею:

- 1. Адъ грешьный рабъ бжий недостойный дъмъка | написахъ кънигъ сий стей гже бие да шче | братий ба см бойче адъ бо есмь грешьнъ невежа да напьсахъ бес покаданий въ свойхъ грефсехъ погроуженъ дажь въ на полобраще криво а вьсе (Л. 176 об.).
- 2. ги простите ма грешанаго | оубогаго оунъзлаго недосто ннаго раба своего акова а | мираскъз дъмъка простите же ма аминъ (Л. 56 об. на верху страницы).
 - 3. ги помоди равоу своемоу | дъмъкъ .. -- (Л. 57).
- 4. Ги простите мы | оубогаго и недосто наго раба своего | дъмъкоу: | дъмволъ мм | изблазни да | ги прости мм (Л. 84 об. винзу).
- 5. ги простите ма грѣшь наго ѝ оу богаго ѝ недо стойнаго съгрѣшьша | тебе аминъ. (Л. 143 вивзу).
- 6. ги простите ма грешеного събладни мъною | дешевлъ в простите ма съгрешеша въ бе zêmu своемь. (Л. 124 винзу).
- 7. гн простити мы грешьнаго ыко | въ свойхъ гресехъ съгрешухъ. (Л. 172 внязу).

Въ октябрьской Минев:

- 1. въ х̂ѣ (ŝ̂ҳ̂ҳ̂ мща марта. въ ќѕ.¹)
- 2. стага вце помаган | рабоу своемоу дъмъне на мънога | лета аминъ. простите ма грешьнаго. (Л. 1276).
 - 3. Город в нъ пы салъ. (Б. 52 об.).

Въ ноябрыской Минев:

- 1. 8% Åt .S. X. E: ___ (J. 171 06.).
- 2. Fu по годи | ракоу св емоу 2) ми хаилоу. (Л. 135).

¹⁾ Почти всё буквы этой отмётки наведены вт позднёйшее время, но, по мивнію акад. Ягича, первоначальный рисунокъ буквъ остался нетронутымъ.

²⁾ о послъ в обръзано.

3. $\overline{\Gamma}$ н помо[ди рабоу | вомоу 1) ми|ханата а ми|ръскън вѣ|ъна 2) а про|стите ма | грѣшьна|аго о и оунъи|(а)лааго | и недосто|инаго.

Приписки позднъйшаго времени въ октябрской Минев на л. 1 об.:

- 1. Акиме | писале | въ авто | , Е х Д мца | марта въ | къ (почеркомъ XVI въка).
 - 2. ги прости ма гръшьника (почеркомъ XV въка).
- 3. Гі помоди рабоу своємоу григори аліна оу (вы ми) в грешьноумоу григорьм фл'ь (почеркомъ XIII—XIV вёка).

Изъ Волнанова Евангелія.

Волканово Евангеліе представляет изг себя почти полнов Евангелів-апракост (сохранилось 189 листовт; утрачено лишь нъсколько листовт вт разныхт мъстахт вт серединъ), написаннов вт малый листт, на иерковно-славянскомт языкъ ст ръзкой сербской окраской. На первомт листъ рукописи болъе позднимт поиеркомт приведены два чтенія изт Апостола. Руководствуясь данными записи ³), академикт И. И. Срезневскій опредълилт вретя написанія рукописи между годами 1199 и 1200 ф). Рукопись переписывали нъсколько лицт, почему вт разныхт ея мъстахт особенньсти сербскаго извода выражены не одинаково. По упоминаемому вт записи имени «Влъкт» Евангеліе называется Волкановымт.

Древнъйшая судьба этого Евангелія не ясна. Въ 1883 году оно вмъстъ съ обширнымъ собраніемъ рукописей епископа Порфирія было пріобрътено Императорского Публичною Библіотеною, гдъ и хранится подъ знаками: F n. I. № 82,

¹⁾ Начальное с обрѣзано.

²⁾ Сохранились следы л передъ ъ.

³⁾ Запись печатается ниже.

Свёдёнія и зам'єтки о малоизв'єстныхъ и неизв'єстныхъ памятникахъ
 12, стр. 23 сл.

Ж Вь че: Д: не: erane: @ hoa: | Гаа: чя ::

РЕ ТА КА ПРИШЕДЬШИМЬ КА НЕМОУ ИЮДЕОМЬ. АЗВ КЕСМЬ секть мирю. Уоден й минь. не имать ходити вь тьмь. нь имать света (животьнааго реше же к моу фарисен ть1) о севь самь свъдетельствоу еши. и свъдетельство твое ив сть истина. Шевща ись и рече имь. аще адь сведетельствоую и мив самомь. | сведетельство мое истиньно кеть. ыко вталь шку дю 2) придь. и камо гредю 2) в и же не втоте TKOY A 62) TOHAL H KAMO PREADY BH 8) TO TALT 4) COY AHTE. н адь же не соуждоу никомоу жет аціели соуждоу адь. соудь мон и стинень исть. шко единь ивсмь. нь азь и послави | МЕ ЖЦЬ и вы законв ваше мь писано исть ыко двою члекоу сведетельство і йстыйньно исть. адь есмь і сведе-TEALCTEOL'E O MHE | CAMOME. H CREATTEALCT BOYETL O MHE HOславый ме фил. глауру же имру гдв исть фил твон. WBВ ша тск ни мене въсте ни | оба мокго · аще ме бисте | въдван и оца моего оубо | бисте въдван си габі і | гла ись вь гадофи^{ви}ки^в оуче вь цркен (п)никьто же не кть кго вко не въ пришь на година нго. (Л. 15-15 об. Ioan. VIII, 12-20).

Ne: วี: เช้ะ: W หพือ: | เกือ: รี ซี: -

Вь о време выдревь тсь | очима на небо и ре. | оче приде година. пројелави сна своего. Да | и ень о теве прослајвить се шко дасть емоу влајсть высекои пльти. Да высе | иже дасть емоу. Дасть и мь животь 5) вечьной. И се же | исть животь вечьной. Да | знають теве истиный го ба и его же посла ис ха. а | дь те прославихь на земт. Дело сврышихь иже | даль еси миг. Да ство роу. И иыне прослави ме | оче. Оу теве самого

¹⁾ Другими чернилами ь переправлено на н.

²⁾ Другими червизами первоначальное ю ка концъ слова переправлено на оу.

³⁾ Поздивишею рукою вм. н написано ы.

⁴⁾ і подправлено на н другими чернилами.

⁵⁾ ть написано другою поздвъйшею рукою.

славою юже имфув. првжде даже не бисть1) мирв. пенув име твое чавкомь. Кже даль есн мив п мира твом выше. и мив даль иси и слово твое скуранише иблив разоумвше да высе нанко | дасты ми. Т тебе соуть. | токо гли 1) нже дасты ми. Дахь имь. и ти приесе. и разоумвше вы истиноу. тако Т тебе ихидь. и верова ше тако ти 1) ме посла. адь о сихь молю. нь не о выстуб | молю нь о ттуб нже дасть | ми тако твога соуть и тво в мою и прославлюсь й ни уь юже ивсмы во высемы мирь. Си во высемы мирь соуть. и азы кы тебь TPEAS OVE CTH 1) CHENDAH E BL HME TEOE. EME AANL ECH MH'E да | боуд8ть 3) едино токо же и | мый. негда бауь с ними во | высемы мирь о имени тво емы нже дасты ми сыхрані ум. и инкто же т нихь не | погибе тыкьмо спь погі бельни да сьбоудють се кынги ньїнь же кь тевь гредю и си глоу вь мірь. да примочть радость мою испльненоу вы севь: (Л. 24 об.— 25. Ioaн. XVII, 1—13).

: Ne: 5: erre: W Hwa: | PAABA: TIQ : -

Вь о вржме преходе | нев виде члека слепа ш рождьства | и выпроснше (в) в) вче ници его глоуще | рав и кыто сыгреши сы | ли или родителе его из да слепь роди се шевща тев ни сь (сь) греши и ни ро дителе его из да шее ть се дела бжиш на не мь мие побакть де (ла) || (де) лати пославыщаго ме | донь деже диб есть при деть нощь кгда же ни ктоже можеть дела ти кгда вы мире есьмы | севть есть мироу си ре кы плоуноу на землю | и створи брьей и плоунове ний и помаза емоу очі | брьниемь и ре кмоу и ди и (s) лиї се вы коу (п) елі | енло (в) мьстей кже сь казаеть се послание | иде же и оуми ф) се: ї при де виде соу в де кное проситель | бе и глазоу не се ли в сть седей просей ови |

¹⁾ и поздеъйшею рукою подправлено на ы.

^{2) 8} написано другою рукою, вм. какой то другой буквы, повидимому, вм. с.

Буквы, поставленныя въ скобки, паписаны или подправлены другими чернизами.

⁴⁾ и поздавишею рукою подправлено на ы.

глахоу шко сь исть. и ин глахоу побыть емоу исть. онь же FRAME | ПКО AZL ЕСЬМЬ. ГЛАХЯ | ЖЕ НМОУ КАКО ТИ СЕ | WEPLZOста очи. Твв ща онь и ре члекь на рицанми 1) тел. брыние створі. І помада очи мон і ре ми. піди вь коупаль силюамлю · н оуми (a) се шьдь же и оумивь се продржуь рыше же кмоу кто | ксть гла не вемь. весе же и | кь фарисеомь. иже бе иногда | слепь. бе же соубота. кгда сь твори їсь брьине и Ввраде (e) м8 2) очи паки же оупрашахоу и фарисен. како продребо онь же ре врение положи ми на очино и оумихь се и виждоу. гла хоу же итери и фарисен. несть сь и ба члекь. шко соубо те не хранить. ОВИ глахоу како можеть члекь грешьнь ст | днамению творити и распыра бе вы ничь глачоч же слупьцоу паки ти 1) что глеші о немь ыко шерьде очи тво и онь же ре шко прокь есть и не кше в кры нюден о немь. шко въ слъпъ и продръ. до ньдъже оудь (глас^{имо)} родителъ того продаравьшало и оупросные по гл (ю) це се ли есть снь влю и ви 3) глета тако слепь роди | се како оубо ныйте видить. **ТВВЩАСТА ЖЕ ИМЬ РОДИТЕ МЕ ЕГО И РЕСТА. ВВВВ ТАКО СЕ ИСТЬ** спь наю (а) тако слепь роди се како же ньїне видить | не веве. или кто емоу шеры де очи не втвев самог (о) и выпросите. выхдрасть имать | самь о себв да глеть. си рвста | родитель его. шко во се въху | свъщали июден. аще кто | исповость ха. Тлоучень воудеть соньмина сего ради (ро)те лв его ръста. ыко выдарасть | имать самого и выпросите. | выдваше же выторое члека. Нже бр сурир. и брт кол ча жар сучель бол. ми 4) вемо ыко члекь сь грешьнь есть. | Вефща же слепьць и ре. | аще грешенике есть | не врие ечино врие | шко сурие вель. недиф же виждоу. Реше же кмоу паки чето створи теве како Ферьге очи теон Фев ща имь рекь вамь юже и

¹⁾ и поздићишею рукою подправлено на ы.

²⁾ в написано вм. первоначальнаго н, а є приписано поздніве.

³⁾ Изъ и поздибищею рукою сдблано ы.

⁴⁾ и переправлено позднъйшею рукою на ы.

не 1) слышаете чьто па ки хоциете слишати 2) еда | и ен 2) хоциете вченици его | бити. 2) они же оукорише Т. | и реше ти 2) оученикь $(E \otimes A^{\pi})$ то $ro \cdot mu^2$) же монстови есмо s) $ro \cdot mu^2$) вемо так | монстови гла бы сего же | не вемь шкоудю исть. W веща же члекь и ре имь о семь во (дивьно есть ыко и в Etc) $T(\varepsilon)$ · Wк δ Дю кст ε · H | W|врьZ ε очи мон \cdot Eемь ж ε | Вко грешьникь бы не по слоушаеть нь аще кто в бочьтыць есть. н волю во творить того послоушаеть ыко перьде кто шчн. (сл'япоу.)аще не би | W ба биль. 2) не мо гль би творити | инчесоже. Текиаше и рыше кмоу. ка гриску ти 2) родила се кси весь ти 2) ли | ни 2) оучиши и изгнаше же | и вонь слышавь же ісь шко | изгнаше и вонь обрете | и ї ре кмоу ти 2) еврвеши лі | вь сна бжию. Wekiha онь | и ре кмой кто есть ги да вырочю вонь реже кмоч ісь Видыль и есн. гле с товою ТЬ ЕСТЬ. ОНЬ ЖЕ РЕ КМОУ ВВ РОУЮ ТИ. И ПОКЛОНИ СЕ КМЯ :. (Лл. 20 об.—21 об. Іоан. ІХ, 1—38).

BL HE: E: EVE: W NOY: EVE: BCL: AT'4)

РЕТЬ притьчоу сию: члекь и вка то въ богать: и ше лачаше се вь порьфироу и вь оусь: и веселе се ил вьсе дни свътьло: ни шии же въ и вкто име нель лазарь: иже ле жаше при вратъх и кго гнокиь: и желай и насъти се ш кроупий: падающих в трапе зъ вгатаго: нь и пьси приходеще шблиза шубу гнои кго: въ же оу мъръти инфомоу и несеноу бъти анге ль и а лоно аврамле: оумръть же и вгатъй: и погребоше и въ адъ: и възведь шчи свои съ и въ моукахъ: оузръ а врама издалече: и ла заръ на лонъ кго: и тъ възлашь (sic) ре: шче враме помлоуи ме и посли лазаръ: да ш мочить конъць пры ста своиго въ водъ: и оустоудить изъйкъ мои: шко страждоу въ пламени семь: ре че же аврамь: чедо по мени

¹⁾ Посять на выскоблена буква, видна одна только точка.

²⁾ и переправлено на ы поздивишею рукою согласно ореогр. традиціи.

⁸⁾ о поздивишею рукою поправлено на ы.

⁴⁾ Сабдующее чтеніе паписано другимъ почеркомъ, різко отличнымъ отъ предыдущаго.

шко выспринель иси благаю вы живот теокмы: а лагры такожде длаю: ий же дде оутышарить се: а ты стражерши вынадо высыми сими межоу вами и и нами пропасты волика оутерьди се: ыко да хотещен миноути шсоудоу кы вамы не выдьмогоуть: ниже штоудоу (ш) кы на мы приходеть: реже маю те оубо шче да послеши вы домы шца монго: имамы бо: : е: братий: ыко да и сыв тельствоу в т) имы: да не и ти придоуты на место се моучыной: гла же а врамы имоуты мојисею и прркы да појслоушають ихы: шјиь же ре ни шче авромы на прекы да појслоушають ихы: шјиь же ре ни шче авромы на аце кто ш мры теыхы идеть кы нимы покават) се: реже кмоу аще моисею и прркы не послоушають: ни аце кьто ш мрытеыхы выскры снеть не имоу в вры : ши прекы кы послоушають: ни аце кьто ш мрытеыхы выскры снеть не имоу в вры : ш

Запись.

По не же многи начеше | чинити 2): и пвъсти 2) дъшти 2) шже \dot{w} (и)|геъстъных 3) вещехъ: слючи | се миъ гръшьйм присно и яны|лом 3 : и хвждьшюм всъхъ: ни | нидостоийм нагвати 2) се име|неми симъ: мьииха: суме \dot{w} |на: въдъъстити 4) бса \ddot{u} ред 3 : шже | сьврьши в \ddot{u} ка всъхъ: проше|никмъ и мленикмъ: мене гръ|шънаго: суме \dot{w} на: старьца: | бышаго ме иъйгда 3 миръ: и к|ще \ddot{u} ми с 3 ни ис х(е): с 3 поби ме и(е)достои|наго: достоин 3 быти 4) п 4 1 п 4 2 иго | тео(к) 4 3 на с(е): \dot{w} нь же \ddot{u} й благ(ь): и | ми(лос)тивъ: 4 3 рекы... гред 3 ца|го (ко) мъиъ не \ddot{u} деи 3 во (и)ъ: испль|(ни) (ж)ел(а)ник мк въскоръ: оу сети | \dot{w} в... го 5 3 же чашхъ за мно|-(гик) д \ddot{u} н: и кире с 3 \ddot{u} ми: 3 манастир(и) 4 3 въ \dot{w} въщ(е)жити 4 3:

¹⁾ ы переправленъ, повидимому, тою же рукою на ю.

²⁾ т и н, ч и н написаны вязью.

Буквы, поставленныя въ скобкахъ, напечатаны по догадкѣ, такъ какъ онѣ или не ясно читаются, или совершенно стерты.

⁴⁾ ти, тв написаны вязью; въ възвъстити - первое ти.

Точки означаютъ, что данное мѣсто нельзя прочесть въ рукописи; въ рукописи многія буквы уничтожены дырами.

и паки вжделфевьш(ю) (м)и се: пивдихь се изити 1) изь ма(и)астира 1): и w братик 1): и по следодовати 2) x8: не помиловахь себе: ни пщеджув немщвнык | старости 1) (ма)тере своки да име 1 и (лю)бимвю братию 1) иставихь и сестры: и инв про чю прис(н) ь: да събядеть се гле мк: не прокы ни облы: ня самымь гдемь нашимь ис устомь: | всакь фставлен: матарь2) и бра тию 1): ина прочата: и по миж шьдь: | стократь при(имё): животь въчьны: дедь во пише(ть): капа пльда | 8 крьви мен: иста сындя вы и стакний: ида исповъсть ти 1) се прысты или $B(\mathbf{k})$ девстить истин $\hat{\mathbf{S}}^1$) твою $\hat{\mathbf{S}}^1$): | се бреме покалина настоить: | ый несть 8 сьмрьти 1) поминаки те бе: вь аде же кто испо-ВВСТЬ ТИ 1) СЕ СИ ВСА СЪМЫСЛИВЬШЮ МИ: СПОВНУЬ СЕ СТРАНЬНЬ вытик 1) сво им родителю и брати: приемле досаждение и 8 крени (к): и wба (че) | wклеветаник: w дальть | члекь: а w врага напасти и брани: паче всеуь: но адь та вса (вдем)лю да име устово: поменя слово дедово: ый теве ради поря-ГАНЬ БЫХЬ ВСЬ ДЙ(Ь): И ПАКИ ТЭЖДЬ БЫХЬ ZHAHMЫМЬ МИМЬ: И страньнь спь матери ліки: симь же всемь сьерьшивьшимь се имою грешьнымь: (с) повихь се жити 1) в пеки в градъ ра(c) & 3) и написа у в син книге: своим(s) гиз: вели им ж ж 8man84): [.

О нен(z)реченьные $\vec{6}\vec{8}$ н вжьствь $|\mathbf{n}(\mathbf{m}\mathbf{k})$ (тап)ны: чок...е..ь самарьжьных властел'куъ: т \mathbf{k} мь же изрек $\vec{8}$ $\vec{6}$ нихъ: $\vec{8}$ жасаю | се z \mathbf{k} ло: $\vec{8}$ лмь же и словомь: | $\vec{6}$ $\vec{6}$ са дрьги $\vec{8}$ у(ь): выспомина | о величны ихъ: и подвигы дше|выные: $\vec{6}$...же сыбрыши не|бсыны щрь $\vec{6}$ так(в) $\vec{6}$ уъ власте|л $\vec{6}$ уъ: по не же елкы а ($\vec{6}$)ь на|шь ис $\vec{6}$ ъ:

¹⁾ ти, тв написаны вязью.

²⁾ Описка, неръдкая въ рукописяхъ; ти написано вязью.

³⁾ Городъ Лечь, нѣкогда столица сербскаго патріарха, стоитъ въ 20 часахъ конной тэды отъ Новаго Пазара, у рѣки Дрины. Раса — старое названів города Новаго Пазара, а также и земли по рѣкѣ Расѣ.

⁴⁾ Слова своюм(в) гйв: вынием жылын написаны по подскобленному. Заэтими словами пъсколько строкъ выскоблено настолько, что прочесть эти строки не представляется возможнымъ.

по неи $\chi(L)$ мърьнън кро милости 1): и по ихволению пръстык тже бце: пръдаст(L) 1 χ CL: | чьстьны въньць: великм 3 ... | ж 3 нан 3 вльк 3 2): вла| дычьств 3 ющю км γ : свокю | сръбьской 2 χ CL: и неродьном 3 : велесла| велесла| вном 3 : велеродьном 3 : велесла| вном 3 : велеродьном 3 : велесла| вном 3 : велесла| вльк 3 4): с| с| самодрьжы наго | фвласти | своке: стъфана: немане | с

Изъ Мирославова Евангелія.

Мирославово Евангеліе предстасляєть изъ себя Евангеліе апракосъ, написанное въ листъ кириллицей на 168 листахъ во второй половинт ^{*}XII-го въка и является яркимъ образцомъ сербскаго извода древне-церковно-славянскаго языка. Памятникъ переписанъ неизвъстнымъ лицомъ, а расписанъ великолъпнымъ орнаментомъ нъкимъ дъякомъ Григоріемъ для сербскаго князя Мирослава († 1197 г.), сына Завидина, брата Стефана Немани.

Въроятно, еще въ древности Евангеліе перешло въ Хиландарскій Монастырь на Авонь, откуда 1 листъ вывезенъ былъ епископомъ Порфиріемъ. Этотъ листъ, вмъсть со всъмъ собраніемъ рукописей преосвященнаго Порфирія поступилъ въ 1883 году въ Императорскую Публичную Библіотеку, гдъ и хранится подъ знаками: Fn. I № 83. Вся остальная часть рукописи подарена была въ 1896 году братіей Хиландарскаго

¹⁾ тин, тиь написаны вязью.

²⁾ Слова ж8пан8 влык8 написаны по подскобленному.

³⁾ Вторая часть ы какъ будто приставлена поздебе. И (стоящее послъ и) въ вишивскими поправлено на ы позднею рукою.

⁴⁾ влых писано болъе крупнымъ почеркомъ и тоже по подскобленному. Во всъхъ трехъ мъстахъ имя жунана Волка (Вука) написано по подскобленному, однимъ почеркомъ, похожимъ на почеркъ всей записи, но болъе крупнымъ.

Великій жупанъ Стефанъ Неманя, родоначальникъ дома Неманичей,
 владълъ Расой и Сербіей во второй половинъ XII въка.

Монастыря Сербскому королю Александру и составляет соб-

Мирославово Евангеліе издано автотипически королемъ Александромъ въ 1897 году.

B THE. Z. HE. W HWA. TAA.

Вь \hat{w} сьбраше се архиерви | и фарисви сьньмь на іса | и гахію что створійнь вко | чакь си знаменив мьнога творить аще остави мь и тако вси ввріб имю ть вь нь и прідють римъвіне и вьзмють мівста наша і) и і нізыкь единь же ш нихь і кайвфа архиерви сьй лівту томю ре имь вы не || вівсте ничесоже ни помышавете івко оу не асть вамь да едії нь чакь оумреть за люді ане всь (sic) езыкь | погибнеть сего же о себів не ре нь архиерви се лівтю томю проре івко хотівше ісь оумрів тій за люді и не тькь мо за люді нь да і че да бій расточена сь береть вь едино ій торо же дне сьвещаще | да й бій оубиль ісь же | ктомю не ів хожда ше вь йюдів хь нь іде | штюдоу вь страню блізь пюстыні вь ефремь наріцаемы градь | й ту живіваше сь оу ченики свойми : — || (Стр. 23. Іоан. XI, 47—54).

в че̂ · ठ · не̂ · вуне̂се · гне · ал̂ѣ · | г̂ · а · вси еуыци вскай · ст · | вуа · шь иша · гла ·

Вь й вьскось йсь шь мрытьыхь ста по среде оучений свойхь й гла имь мирь вамь адь есмь не войте | се оувоевьше же се и пристраший вывьше мив хю дхь видеще й реймь | что сьмющени есте и почто помышление вьходеть вы соца ваша відите ру це мон и ноге мой еко са мь адь есмь й осежіте ме | й видіте еко дхь пльті й ко сти не имать еко же м в видіте имюща и се рекь показа ймь рюце й | ноге еце же не вероуж щемь ймь ш радости в и чодещемь се ймь

¹⁾ Соединены вязью: а, которое слёдуеть за т съ слёд. и, а а, которое слёдуеть за и съ слёд. ш. Передъ словомъ «мкста» слёды стертаго и.

DE IIMA IMATE AN TO CHTA LIO ZATO OHI KE PLINE AMIO | PLIEM печены честь1) и о 1 пчель сеть. й вде првде ийми прочае Дасть имь. ре имь се соть слокеса вже глув вамь еще живь си вко подобаеть сконь чати се всемь писаным вь даконь монстовть й процеть й псалметь о мив. тогда отврьде имь оумь. | Да разиомнить кийги и ре имь 2) в ко тако есть писано. й тако подоваеть пострадати убу. и выскрсиюти Т мры твых трети днь и проповедати се вы име | его покажине шпочение гръговь вь вскув езыцъгь начывше Фъ врама вы жа есте | свъдътеле симь и се | азъ послж обътовани в оца моего на вы вы же седете (sic) вы град в ероу салимит доньлеже | обличете са силою сывыше изведе же е вынь до видание и выдавить роуць свой и | блови е и вы егда ела гословавше A. Wetio пи W нихь и выхноша ше се на нео. и ти поклонише са емов выдывратише же се вы ерамь. сь радостию велиеж. [(Стр. 25. Лук. XXIV, 36-52).

соу й ийа га р. к. е. | Ре га ада есма лода | а вы рождне иже | бюдета ва мив и а да ва нема створить плода многа в | мив не првыоде та извражета се | вана вко же розга | исунета и сабира юта и ва штиа вам втають и сагарае та аще првыоде те ва мив и гли мо и ва васа првыоду та семь колжа до хощете просите и бюдета вама ——

Ми̂а 3) окте. к о. — || ж стые мие настасие | и инехь. але. 4) г. б. — ж исповедеть неса чю |

ж еўв. шри. кой нюнв. | Мц. 3) окте. л. стув ликв. | ди-

Миа· в) ноебрь. а. стыма | браче кюзать и дави. — | жаль. г. б. се коль добро. — | соу. и моа. га. б. б.

¹⁾ Обычная описка.

²⁾ мь написаны вязью.

³⁾ мц написаны вязью.

⁴⁾ Конечное к трудно разобрать, т. к. киноварь размазалась.

Вь Ф призва ісь о ба на то орчика свою и дасть им в власть на дст дъ нечетув да изгонеть е и и вълеть всакь и недюгь и всакю во авзиь с сию оба на то посла ісь заповъдыва имь гле на пють езы кь не идъте и вь гра дь самартив не выправте и дъте же паче кь овцамь погибышимь домю излева ходеще же проповъданте глие тько при ближи се цръство ибе сное болеще ицълите мртеме (sic) въскръщанте прокажены в очицанте въсм изгоните тюне приесте тюне же дадите — (Стр. 175—176. Іоан. XV, 5—7. Мато. X, 1—8).

Ж сво. 21. W му. гл. ск г.

Ре га причю сию сюди | бъ етера ва етеръ гра дъ ба не вое се и члка | не срамава се вадо ва же бъ ва градъ то ма н прихождаща | к немю глин мас ти мене W сюпъръ | моего и не хотваше | на длахъ връмени | послъди же ре ва себъ | аще и ба из вою се и | члка не срамавю се | за не творита ми тру да вадовица си да ма щю са да не до конца | приходеции застои та мене ре же га слащите что сюди неправе данае глта а ба не имать | ли створити масти из враныхъ своихъ въпню щиха к немю дий и нощь | и трапита по инхъ глю | влма вко створить ма сть ихъ васкоръ с (Стр. 120. Лук, XVIII, 2—8).

B 48. 3 T. HE W Ma. FA. PH. A.

Реть своимь оучикмь. | нео и земле мимон деть а словеса мов не | прендоуть. а о дии то мь и о часе никьто | же не весть. ни агли | несни. ни спь тькь мо шць. блюдете се | бьдите молите се. | не весте во когда време вюдеть. екоже | чкь оходе оставить | домь свои. дакь рабо мь своимь власть и | комюждо дело свое | и вратарю повеле да | едить. бдите оубо | не весте бо когда гий | домю придеть. верь. | ли или полоуноци. | или оу кюры глаше ние. наи за ютра. Да | не пришьдь вынеза поу обрещеть вы спеце. | а еже вамь глю всемь | гло бдите. ев же паска | и опресньци. по двою | дьиню. искахю архие реи кинжинци. како. | и льстию емьше оубию ть. глую

же нь не вы пра дыннкь. еда како бу деть маьва вы людехь. (Стр. 121. Мар. XIII, 31—37; XIV, 1—2).

B ne. ZT. He. W Ma F. P. H. II.

Вь 00 сющю емю вь видании вь домю симона прокаженаго вьдле жещю емю приде же на имющи стъклвин цю помадание и нарда на върьна драгаго и съ крюшьши стъклвин цю въдлив емю на гла во въдлю же дрюди исгодоующе въ севъ и глие. Почто гивъль си пома данию вы можаше во се помадание продано выти веще триста пън едь и дати се инщимь. И пръщахю еи ісь же ре останъта са ее почто ю троуждаете добро во дъ ло съдъла о миъ всегда бо инщеа имате съ собою и егда что хощете и можете добро створити имь а мене не всегда имате еже имъ створ и варила естъ помадати тъло мое на погре вение ами глю вамь и на вже помадати тъло мое на погре вение ами глю вамь и на вже створи си глано бюд еть вь паметь де створи си глано бюд еть вь паметь де створи си глано бюд еть вь паметь де створи си стр. 121. Мар. XIV, 3—9).

Прежде . г. дин паски. | приде ись оу виданию. | Таеже ве лагарь оуме рон. егоже выскрен шь мртемуь. и створиша же Амю верю и марив | слоужаше. лагарь же A динь вв W вьдаежеци у в с нимь. мари в же при емеши ликою мира. и арда пистикие. много ценьные. помага ног в текв. и отры власы своими ного его. храмина | же исплани се Ф вона | кридманые. гла жа единь W оучикь его нюда симонь скарнотьски иже 1 хотваше предати. че со ради миро се не продано вы · на треув ствул пвиедь и дано инфиль. се и же ре на вки о инфиул вечаше се нь вко тать вв н скриницю имы вы мвтаема ноmame. De | me ich ne yan de. da a due | nolderenne worlo cpe vicдеть ю нише во всегда сь собою имате мене же не всегда имате. разомъже народь многь. В нюден тко тю деть н придю не исл ради тыкьмо. нь да и па зарв видеть. егоже выскосн W мотвум. сывещаше же архиерын да и / лагары оувиють. Тко м ноги его ради ідтахю июдти и втровахю въ н са. вь ютрън же днь народь многь. пришьды нь прадаминь.

слышавше | же вко ісь гредеть вь еру словь приесе вынь финикь и ізидю противію || емію извахію гліце о санна 1) споу дев. блінь | греды вь име гне црь излевь обрыть же ісь | осле въста и не тко же дсть писано не бо и се дьци снонова се црь твои гредеть ста и на ждртвети осли | снуь же не разюміть | оучици его пртжде и на ктра прославить се ісь | тъгда поменюще тко | си въще о немь писана и си створище дмю | свта тъгда възгласи | лазарт ф гроба и вспрт си его ф мртвенуь сего | ради противю изиде а мю народь тко слеща ше и створьща сне зна мение (Стр. 132—133. Іоан. XII, 1—18).

M $\hat{\mathbf{u}}_{\mathbf{a}}$. $\mathbf{v}_{\mathbf{a}}$ ен $\hat{\mathbf{v}}_{\mathbf{a}}$ $\mathbf{v}_{\mathbf{a}}$ ен $\hat{\mathbf{v}}_{\mathbf{a}}$ ен $\hat{\mathbf{v}_{\mathbf{a}}$ ен $\hat{\mathbf{v}}_{\mathbf{a}}$ ен $\hat{\mathbf{v}}_{\mathbf{a}}$ е

Вь ŵ вѣды ной | іса гредюща | кь севъ и гла | имь се агиьць | вжи вьдемле и грѣди всего | мира си есть | о немже адь р ѣдь по мит греде ть мюжь иже прѣдь миож асть вко пр ьвѣе мене асть и | адь не вѣдѣдь его | иь да ѣвить се идле вн сего ради адь пр Дь вь вод к крьсте и свѣдѣтельствов и ноань гле ко ви дѣдъ съдодець ѣ ко го лоубь сь ибсе и прѣвы на немь | и адь не видѣдь его и пь пославы ме крыстити вь водѣ ть мы и фе надь нь же оу дриши дуъ съдоде иь и прѣвывающь и на немь си асть крыстей дуомь стмь и | адь видѣдь и свѣдѣтельствовадь ѣко | си есть сиь вжен и адь видѣдь и свѣдѣтельствовадь ѣко | си есть сиь вжен | Сю по вгоѣвлени | ж алѣ гла Д. | ж бе оу щедри им и влго | ж еуѣ й в срѣ а йе ш лу |

 \mathbf{W}^{2} по бговьа 2 айв. 2 2 2 нерви твои обливно | боу 2

Вь Ф. слешавь ісь в ко ной предань вы о онь поль ерда на съвюдеть | се реное исанемь про рокомь глиремь. За мле завлениеть | се реное исанемь про рокомь глиремь. За мле завлениеть | се реное исанемь про рокомь глиремь. За мле завлениеть | се реное исанемь про рокомь глиремь. За мле завлениеть | се реное исанемь про рокомь глиремь. За мле завлениеть | се реное исанемь про рокомь глиремь. За мле завлениеть | се реное исанемь про рокомь глиремь. За мле завлениеть | се реное исанемь про рокомь глиремь. За мле завлениеть | се реное исанемь про рокомь глиремь. За мле завлениеть | се реное исанемь про рокомь глиремь. За мле завлениеть | се реное исанемь про рокомь глиремь. За мле за мл

¹⁾ ни написаны связно. Мц въ «Міда» связаны.

²⁾ Посяв «виджув» пропущено «Аўв» (обычная описка).

галилва едыкь | людие свдеще вь | тьм видеше свв ть велеи и свдещи мь вь странв и свии | сліртьиви свв вьси в имь толь начеть ісь: пропов'єдаті | и глти поклите се | привлижи во се цры ство ибсноє (Имп. Публ. Библ. Е. п. 1. № 83. Стр. 185. Іоан. 1, 29—34; Мато. IV, 12—17).

महें रें W तर्के तत्वे त तु : -

Вь Ф. чакь етерь припа де кь ісу само же бъ им | апры п ть въ киеда са имищю и пада прі ногю ісвоу мольше и вышти вь домь свои. Вко дьші иночеда віт емю. Вко двою на десете авту н та у мираше егда же идваше народи оугивтаху и и жена сющи въ точени | крьбе. О двою на дете | летю. еже врачемь издавши все имвние свое и ни бе ванного же не може ицвавти си приступавши сь зади косню се въскрилию ризы его. и абие | ста токь крыве Де. | и ре ich кто есть ко снювы се мив. Шымвтающем же се выстмы об петры иже с нимь ввахю наставниче народи оутвенивоть те и угивтають и глин кыто есть коснювы се инто есь же ре прикосну се мий иткто. Адь во чють силу ишь дьшю их мене. и ви девши жена вко не | вътан се трепещущи приде и падъши | пръдъ нимь за нюже вину прикосню се Амь. поведа предь высеми людьми и вко ицков абие ісь ре ди І дрьдан дьции вера І твой спеть те иди вы мирь еще же дму глющю пришьдь етерь W архисюнагога гла в мю. Теко вымрыть дыци твой не ДВИЖИ ОУ ЧИТЕЛЬ ТЕ ЖЕ СЛЫШАВЬ ВВЕЩА ЕМЮ ГЛЕ НЕ БОИ СЕ тыкмо ввру и и спсена бюдеть пришьдь же вы домь не дасть вынити ник омю же сь собою тыкы мо петрови новну и жков у. и обу отроковние и лугри | рыдахю же вси и плакаху | са ба. он же ре не плачите се ивсть во оумрьла дви ца нь спить. и ругатю се Амю въдюще вко вымрыть. Он же изгнавы высе Вына и емь ю за рюкю вызгла си гле отроковице выста ин и выдврати се дуь (sic) ва и вскрсе абие и повель да ти ен всти. и оужасоста | се родитель ва он же запрыти има не повъдати | никомю же бывшаго. (Стр. 99-100, Лук. VIII, 41-56).

Запись.

адь писахь ал³в: гли²рь | адь гръшны глигорие | дишкь недостоины на реци се дишкь застави хь сик евиглие злато мь кнезю вёкославно моу мирославоу сноу ¹) за видиноу а мие гй: не заву ди гръшнаго нь схран и ²) ме себъ дъ ми есть гії | жаль тебъ работавши | кнезю своемоу гйоу дъ | мие не храниши гръшнаг ::

Изъ Слъпченской книги Апостольскихъ чтеній.

Спъпченскій Апостолъ представляеть изъ себя неполную рукопись безъ начала, конца и нъсколькихъ листовъ въ серединъ (сохранился 151 листъ), писанную на смытомъ греческомъ текстъ, въ малый листъ двумя писцами въ XII въкъ въ болгаріи и относящуюся къ памятникамъ церковно-славянскаго языка съ типийного окраского средне-болгарскими особенностями.

Вся рукопись инкогда принадлежала Сльтченскому монастырю св. Іоанна Предтечи (въ западной Македоніи), откуда въ 1846 году 6 листовъ были вывезены извъстнымъ славистомъ В. И. Григоровичемъ, и послъ его смерти поступили въ Московскій Публичный и Румянцовскій Музей, гдъ и хранятся подъ № 14 Собранія рукописей Григоровича. Остальная часть рукописи взята была изъ Слъпченскаго монастыря извъстнымъ археологомъ, издателемъ сборника болгарскихъ пъсенъ «Въда славянъ», С. И. Верковичемъ, и увезена въ Бълградъ. Изъ этой части 136 листовъ пріобрътены были Императорскою Публич-

¹⁾ Въ снимкатъ титла надъ «сноу в не замътно.

²⁾ Обычно четають «ны краино (см. Гласник С. У. Др. Т. 56, стр. 98—99), однако в въ рукописи написано всегда съ перечеркой соединяющей в и у сдъсь же и и только не соединено съ «въ, но даже нъсколько криво написано по отношеню къ в; при томъ и нъсколько больше в. Такъ какъ с въ рукописи перъдко имъетъ видъ лишь слегка закругленной черты, то чтеніе нь скрани представляется намъ болье въроятнымъ.

пою Библіотекою въ два срока: въ 1891 году — отъ Верковича-130 листовъ, зарегистрированные въ Библіотекъ знаками F n I № 101 и въ 1895 году — отъ болгарина Сарафова, которому досталась часть рукописей Верковича, — в листовъ, помпиенные въ Библіотекъ знаками F n I № 101 а. Кромъ того 9 листовъ находятся въ Народной Библіотекъ въ Пловдивъ.

: Вер т ие w двант сту апак: ~

Въ оны дъни видъвъ симонъ: еко | възлаганиемъ ржиъ апаскъзъ: даетъ са дуъ сты: принесе имъ сребр | гла: дадите и мънъ областъ сиж: | да на него же аще възложж ржцъ приметъ дуъ стъ: петръ же рече къ не моу: сребро твое: стобож да вждет | въ погъюбълъ: еко даръ бжи непщева | сребромъ стажати: иъстъ ти части | ни жръбиъ въ словеси семъ: срцъ во | теое иъстъ право пръдъ бгомъ: по каи са оубо о злобъ¹) своеи: и моли са | гби: аще субо Фдастъ ти са: помъщые ние срца твоего: въ жаъчъ бо горести | и въ свжув неправедънъ виждж та | сжща: отъевщавъ же симонъ рече: | молите са бъи къ гоу о мънъ: вко да || ничтоже придетъ на ма: вже гласте: | она же субо засевдътелъствовавша: | и главъщаслово гйе: възъбратиста | са въ брелимъ: линогъ же въси сама-рънъскъ: бловъстъствоваста: ~ : ~ (Л. 5. Дълн. VIII, 18—25).

ः В पृंह हैं महें о два сту апл पर्ह ।

Въ онъ дъни агаъ гиъ рече къ филипя | гаа: въставъ иди въ полоудъне: на пж/тъ съходащи: й ерсама въ гадж: тъ е стъ поустъ: и въставъ поиде: и се мж/жъ моуринъ каженикъ: спаънъ канъ/даки: царици моуромъ: въе въ надъ | въсеж газож: иже приде поклонити | са въ ерсамъ: въ же възеращаж са: и взда на колеспици своеи: и чътъ/ше пррчъство исанию: рече же дуъ фи/липови: пристжпи: и привлижи са къ колесиици сеи: и притекъ филипъ | салима и чъща:

¹⁾ з изъ чего то переправлено.

пррчъство: и рече размении ли очео еже чътеши: онъ же рече како во могж: аще не кто наста витъ ма: оумоли же фианпа: въдълъ сти и състи съ нимъ: слово же кин жъное еже чътеше се бъ: Вко овъча | на даколение веденъ въстъ: и вко | агнецъ премо стригжиромоу бедъ гласенъ: тако не Швръдаетъ оустъ | свонуъ: въ смерени своемъ: сжав его | възатъ са: а родъ ёго кто исповъстъ: | тко въдемлетъ са: отъ дема живо тъ его: отъефщавъ же каженикъ: филипови рече: мола ТА О ЧЕСОМЪ ПРО РОКЪ ГЛЕТЪ СЕ: СЕВЕ РИ 1) РАДИ: ИЛИ О ИНО МЪ етерв: отъеръдъ же филипъ оуста: свов: и начънъ отъ книгъ сихъ влаговествоваше вмоу іса: и еко же идеста по пжти: придоста на етерж водж: и рече каженикъ: се вода | что въдъбранветъ ми крстити сд: рече же емоу: аще въроуещи Ф въсего срий своего летъ ти естъ: отъвещивъ же рече: въроуж спа вжик: вът 1 гсул: и повель стати колесници. и сълъдоста оба въ водж: филипъ | же и каженикъ и крсти 2) и: и едга же въдъдоста й водъ: дуть стъ нападе | на каженика: аглъ же гиъ: въсувит филипа: и не видъ его к томоу каженикъ: и идъше въ пятъ свои радоуж са: [(Л. 5 об. - 6. Дѣян. VIII, 26-39.

NÊ: Ā· ∴ o A'B"a. cTX'B: alina:

Въ онъ дъни въстъ петроу проходащ³ | въсждѣ: и съпити къ стмъ живжци мъ въ лоудѣ: ³) обрѣте же то ³) члкка етера | енеа именемъ. Ф: й: лѣ: лежжца въ ло жи: и съ вѣше раславенъ: и рече моу ⁴) | петръ: ёнее ицѣлѣетъ та іс хсъ: и въ стани постели севѣ: и абие въста: | и видѣшж въси живжци въ лоу дѣ ⁵): и въ саронѣ: и обратишж са къ | теи: въ иопи же вѣ нѣкаа вдовица | именемъ тавита: ѣже сказаемаа | наричетъ са сръна: си же вѣ плъна | влагъхъ дѣлесъ: и млсти

¹⁾ Обычная описка.

²⁾ Титло видно неясно.

³⁾ о послъ л выскоблено. чтор вм. чтоур (описка).

⁴⁾ Едвали не описка, вм. «рече вмоу».

⁵⁾ соу» почти стерто.

же творвше | выстъ же въ дъни онт: волветши ен оумрети: омъвъше же ж положишж на еъсходъници: близъ же сжине лоудь) но пи: и оученици слъщавъше: вко петръ естъ въ неи: постишт) къ немоу мола ще и: не облънити са прити до нихъ: въставъ же петръ приде съ ними: его же пришедъща възведошж на въсходън цж: и сташж пръдъ нимъ въса вдовида: плачаще са: и показажще: срачица: и ризъ: елико же творъше съ ними сжин сръ на: изъгнавъ же вънъ въса петръ: и пръ клонъ кольнъ мл са: и обращъ са къ тълв рече: тавито въстани: она же отъвръзе очи свои: и видъвши петра възведе са: простеръ же ржкж въстави ж живж: оувъ дъно же се бънстъ по въсеи иопни: и ми за въроващж къ гоу:: ~

ः В по: त महैं о д त त сту: апа : .

Въ опъ дъни: мжжъ етеръ бъ въ кесари: именемъ кориилъ: сътъникъ о мно жъства вониъска: нарицажила са нта лъска: баговъренъ бож са ба: съ въсъ мъ домомъ своимъ твора же мло сти многъ логдемъ: и мола са боу въиж: видь видыне ввь вко въ | ча д дъне: агла бжив въльсъша | къ немоу: и рекъша емоу коринлоу: он 2) | же възъръвъ на нъ: и оужасенъ бъвъ рече что естъ ги: и рече емоу матем (sic) тв° ж и милости твож въдъдж въ пама тъ предъ вгомъ: и инв посли въ нопиж мжжж и придови симона: рекома го петра: съ обиталъ естъ оу етера симина всмаръ при мори: жко же отиде аглъ | глан кориилеви: призва два отъ ра въ свонуъ воина бловъръна: отъ | слоужжинуъ елюу: скадавъ имъ | въсв посла ж въ нопъ: въ оутрви же | иджщемъ имъ по пяти: и приближа ящемъ са къ градоу: възъще петръ | на горинця: поманти са въ шестжа | годиня: въютъ же приалъчънъ: коте въкоусити: готоващемъ же оне мъ: нападе на нъ оужасъ: и видъ | небо отъвръсто: и съходащъ

¹⁾ о послъ л выскоблено. постниж вм. поустниж?

²⁾ Слово он сильно потерто.

на нъ: съ сждъ нъкакъ: ъко плащаницж велба | въ четърн краж приваданж: и низъвисаціж на дема: въ неи же бъхж въ съ четвръногать дема: и гади и пти ца нбсиъж: и бъстъ гло къ немоу: | въставъ петре даколи и тждъ: онъ | же рече: николи же ги: тко николи же | тдохъ въсткого скврънъна: и нечи ста: и се гласъ вторицеж пакъ къ не моу: тже бъ очистилъ естъ: тъ не ск връни: се же бъстъ третицеж: и абие | въдатъ са съсждъ на небо: о : о : : о

ः 🖁 ष्टर्रे ः में । । । ० मुक्तिः टर्रे वर्गे ।

Въ онъ дъни: съшедъ петръ къ мжже мъ посланъмъ къ немоу рече: се адъ | есъмъ его же въ ищете: что вина о неи же придосте: они же ръшж: корнилъ | сътъникъ: мжжъ праведенъ и бож са ба: свъдътелъствованъ о въсего жужка ноуденска: глано емоу бъсть: отъ агла ста: призвати та въ домъ свои: и слъшати гата о тебе: прихвавъ же ж и фчокан: въ оутрви же петръ: Въставъ изъще съ ними: и едини ₩ | Брати: ЕЖЕ ОТЪ НОПИЖ: СЪ НИМЪ ИДЖ | ЕЪ КЕСАРИЖ: КОРниль же бе чеж нув: съделев же родъ свои: и требльшжа дроугън: егда же бъистъ вънити петря: 1) | сръте и кориилъ; и падъ на ногоу по клони са емоу: петръ же възденже и: | и адъ самъ члекъ есъмъ: и съ инмъ | бестдоуж въниде: и обрете събранъ многъ: рече же къ инмъ: въ въсте вко не подоблеть мжжоу ноу девинноу: прилепети са: и съмешати са съ иноплеменъникъ: мънв же покада еъ: ни единого сквризна: и нечиста глати члека: темъ и бе съмнение придъ **ХВАНЪ:** Въпрашаж бо къмъ словомъ по сласте по ма: коринаъ же рече й четерътаго часа дин: до сего часа въ ут поста са: и въ деватка годинк: Ма са въ своемъ домоу: и се мжжъ ста предъ множ въ одежди светъ ле: и рече кориилоу: оуслъшана выстъ молитва твое: и мастипа³) тво ж поменовены бъщж предъ его мъ: посли субо въ нопъ: и придови | симона:

¹⁾ р и 8 написаны связно, 8 надър.

²⁾ а имветь видъ треугольника безъ перечерки по серединъ.

иже нарицаетъ са петръ | съ виталъ естъ въ домоу симона | оусмаръ при мори: иже пришедъ | глетъ ти: и абие же послауъ по та: | тъ же добръ створи пришедъ: ниъ | оубо въси мъ пръдъ бгомъ есъмъ: || слъщати въсе заповъданое тебъ о ба: ~

∴ R ср. д. не. въ прпо 1): прадик 2): пв.:

· гл: п. Въ пръполовение празникъ: | жжжджщжа дшж

·· мож блговърнъ | напон водъ: ъко въсъмъ възъпилъ

•:• еси спсе: жжжджи да гръдетъ къ | миъ: и да пиетъ W

· нсточъника | живота моего: Те бе слава тебь: 🗝 : 🗝

∴ Прб: гћ: г. Велен гъ нашъ: и веліа:

О двані : стув: апль: чтеніе: ~

Въ оны дии съмотръшаа апла: варна ва же и павелъ: привъгоста въ градъ лоуканъскъ: въ лоустря и деверъ и въ овласть: и тоу веста багове шажща: и етеръ мжжъ въ лоустр*хъ1) | немощенъ ногама: съджше хро мъ отъ чрева матере свож: иже ни колиже не бъ ходилъ: слъшлвъ же | павла глща: иже въдържвъ на нъ: и видевъ: еко иматъ верж спети са: рече велиемъ гласомъ: еъ има | га ісха 3) въстани на ногоу. твосоу простъ: онъ же абие въскочъ и хождаше: | народи же видеваше: иже творита | пасела: възденгж гласа свои: лоуканъскъ глие: бун оуподобниж са члкъ: и сънидошж къ вамъ: довъхж же ва рнавж диж: а павла ерлиж: по не же | тъ въ надъ словомъ: иерен же дневъ: | сжироу емоу предъ градомъ: онгъца: и вънъца: предъ брата принесъ: съ народомъ усотыше жръти: сачшавша же апаа: варнава и павелъ: растръдавша ридъ свож въскочиста въ народъ: въ пижща и глща мжи что творите: и изи подобна валув есев члека: блговъщажща вамъ й снуъ соуетънъкъ: обраті ти са къ боу живоу: яже створи пво и | дема и море: и въсъ вже въ ниуъ: иже |

¹⁾ Въ словъ этомъ и связапо съ р (имъсть общій кружокъ).

²⁾ нк написаны вязью.

в) Титлъ одинъ, общій для обонхъ словъ. 4) Sic.

еъ мимошедъщжа родъ остави въса | жулкъ: ходити еъ пяти своя: иде оубо не бъсвъдътелъства: себо оставі | баготвора: съ йбсе намъ дъждя даж: | и врёмена гобуа: насъщая пищя и | веселит срца наша: и сице гаща: едва | оустависта народъ не жръти има: | ия ити комоуждо въ свот си:—:—:—

одал: га: а: ~ Помвии съима: еже ста жа испръва: избавиль еси жедль достовнив твоего: ор: хвалите га си: ||

· क्षेप्र: में: w Ata: cTy: anan.

Въ оны дъни отъеръдъ петръ оуста сво в: въ истинж радоумваж: вко не на | лица дъритъ бъ. ня въсвкъ ядыкъ | вожи са его: и твора правдж: прижтъ и мъ естъ: слово же посла сномъ издравомъ: влювинаж мира їс умъ: съ встъ еъсвмъ гъ: вы въсте глъ: бывъши по въсен ноуден: начънъ отъ та лилеж: по крщени еже проповъда но анъ: та еже отъ надарета: еко пома да и бъ думъ стмъ: и силож: еко препаде баготвора: исцележ въса насилъствованъж о непридни: еко Бъ въ съ нимъ: и мън есмън свъдътеле въсъмъ вже створи: въ деми иноу денстви въ ерслив: его же оубишж | овъшкие на дръвъ: сего бъ въскрен въ трети дик: и дастъ емоу: вев быті не въсемъ лоцемъ: нж севдетелемъ нареченъмъ: Ф ба намъ: еже в уомъ и пиуомъ съ нимъ: по въскроени его о мрътъмрътенуъ: и покель | намъ проповъдати логдемъ и дас въдетельствовати: еко тъ естъ нареченъ отъ ба: сжди живъмъ и мръте ъмъ: о семъ въси пррци свъдетельствоужть: оставение гръхомъ прижти: въсемоу верож-MOWOR BR HP: ~: ~

: В па: д: не о два: стх апа:

Въ онъ (sic) дъни глироу петроу глы сиж: на паде дуъ сты: на въса слышжиржа | слово: и оужаса са иже о обредание верии: и елико ихъ съ петромъ придж: | еко въ жумитуъ даръ стго дуа проли са: слышауж во ж глиж въ жумкы: | и величажиржа ба: тодгаотъвениа петръ: еда водъ

възбранити можетъ кто: не крстити са симъ: иже дуъ стъ ј прижшж: вкоже имъ 1) повель крститі са въ има їс хво: тодга млшж и пръбът ти дъни етерън: слъшашж же апли: и вратие сжщае въ ноуден: еко и жужци | прижшж слово бжие: н едга въдиде петръ въ ёрсамъ: првуж са съ нимъ: еже отъ обредание глие: вко къ мжем не имацимъ обредание въниде: и вде съ ними: начънъ же петоъ ска даше имъ: по радоу гла: адъ бъуъ въ | градъ нописть мола са: и видъуъ въ оужа св видение: съубдащъ съсжав етеръ: вко плащаницж великж: на четъри краж висащж съ несе: приде до мене: въ на же възървъ разоумбуъ: и видбуъ че творонога в: и звъри и гадъ 2): и птица | неснъж: слъщауъ же гласъ глиръ ми: | въстани петре даколи и вждъ: и рвуъ инкако же ги: вко скерънъно и нечисто николи же въниде 3 въ оуста мот; н ТВВЩА МИ ВТОРИЦЕЖ ГЛАСЪ НБЕ СЕ 4) ГЛА: ВЖЕ БЪ ОЧИСТИ ТЪ НЕ осквръни: се же бъстъ третицеж: и пакъ възашж са въсъ HA HERO:

Gक्रै: मृः w मुक्षेत्रः टर्ग्रः

Въ оны дъни възложи иродъ цръ ржив: озловити етеры еже отъ цркве: оуби же | нъкова врата иоанова мечемъ: и видъвъ вко годъ естъ иоудеомъ: приложи | жти и петра: въх же дение опръсночъни: | его же емъ въсади въ темницж: въда вы четыремъ: четвръдневномъ вон номъ стръщи: хотан по пасцъ изве сти къ лодемъ: петра же стръжахж въ | темници: матва же въ выважщи въ нж отъ цркве къ воу о немъ: егда же и хо тъше извести иродъ: тои нощи въ петръ | спа: междж двъма воннома свазанъ: | желъзнома жжема двъма: стражи | еже пръдъ дверми стръжахж темъ ницж: и се аглъ гнъ приде: и свътъ въ сиъ въ храминъ: тъкижвъ же въ ре вра петра: възвоуди и гла: въстани: | въскоръ: и спадж емоу жжа желъг на съ ржкоу: рече же къ немоу аглъ: | поъщи са: и

4) Обычная описка: пропущено второе съ.

^{1) «}нмъ» ошибочно, вм. «н мы».

²⁾ д переправлено изъ какой-то другой буквы, 3 въниде" написано дражды.

Въстжпи въ пленъци | свои: и створи же тако: и рече облѣцї | са въ ридж свож: и по мит иди: и и шедъ по немъ идъше и не въдъще тко истина естъ въважцит агеломъ: митше са въ сънт вида: прт шедъша 1) же пръежа стражж и вторжа: придоста въ врата желт зиас: | тже о себт отвръ зошж са има: про шедъща же стъгит едиединт: и | абие отиде аглъ отъ него: петръ же | бъ въ себт рече: инт въмъ въ истиж: тко посла въ агла своего: изат | ма ф ржкъ иродовъ: и въсего чат ник лоди иоу деискъхъ: | (Лл. 806.—14. Дъян. IX, 32—42; X, 1—16; 21—33; XIV, 6—18; X, 34—48; XI, 1—10; XII, 1—11).

∴ В понё: : Е: нё: к римънимъ ::

Бра вко же въ единомъ твлеси: многы оу дъ имамъ: а оуди въси не тъжде имат в двание: тако и многи еди:едино³) твло | есъмъ: а по единомъ дроугъ дроугоу ра довати са съ радоужщими са: и плакати | съ плачащими са: тожде дрогъ (sic) къ дроу гоу мждръствожще (sic): иж съмврениемъ | съпръмъвжие са: не бъваите мждри | о себъ: ни единомоу же зла въ зло възда жие: мъслаще добрат пръдъ въсъли | члекъ: аще възможно еже отъ васъ: съ въсъми члекъ съмиръжще са: не себе | мъщажще възлобени: не дадите мъста | гивкоу: писано бо естъ: мънъ мъстъ: азъ | въздамъ глетъ гъ: аще оубо алчетъ вра гъ твон: оузлъбъ и: аще ли жжждетъ | напави: се бо твора жгли огиънъ събе реши на главъ его: не повъжденъ бъван отъ зла: их побъждан блгомъ злое:: — : — (Л. 23. Римл. XII, 4—5; 15—21).

Изъ Погодинской Толковой Псалтыри.

Погодинская Псалтырь представляет из себя полную Псалтырь сь толкованіями з), написанную въ четвертку въ

¹⁾ р и к написаны вязью (имкотъ общій кружокъ).

²⁾ Въ словъ дино и прочесть нельзя, т. к. расплылись чернила.

³⁾ Толкованія въ рукописи написаны болье мелкимъ почеркомъ и неръдко съ новой строки.

XII въкъ въ Болгаріи на 278 листахъ и содержащую особенности языка древне-церковно-славянскаго въ соединеніи съ ярко выраженными болгаризмами XII въка.

Рукопись, вмисть съ обширнымъ рукописнымъ собраніемъ извистнаго йсторика и археолога М. П. Погодина, была пріобритена въ 1852 году въ собственность правительства и передана на храненіе въ Императорскую Публичную Библіотеку, гди она значится подъ № 8 по каталогу рукописей Погодина.

Текстъ Погодинской псалтыри, кромъ толкованій, изданъ академикомъ П. В. Ягичемъ параллельно съ текстомъ Болонской Псалтыри. (Словъньскам Псалътырь. Psalterium Bononiense. Vindobonae. MDCCCCVII. 4°). Варіанты изъ толкованій приводятся въ этомъ изданіи подъ строкою.

Въскям шаташа са мущи и людий пообчиша са тъщетныймъ Прісташа цре дейстий й кнади съ враша са в коупв. на га и на уа его. || Растръгивмъ боды йуъ й Швръзкит | W наст иго ихт. | Живый на несехт посмъет см имъ. I и гаъ поржгает са имъ. Тъгда въдглетъ к нимъ гиввомъ | своймъ. и бростий своей сматетъ ил. | Азъ же поставенъ есмъ цръ В него. Надъ снономъ горой стой его. Въдевщай понелвний гие. Гъ рече нъ мив сиъ мой еси ты. Адъ дынь съ родну та. Проен оу мене й дам ти адыкы до стийний твой 1 й боръжаний твой конци демал. 1 Отпасеши ва палицей желфиной вік съсжды скжделинка съкроушишт а. П нинв цре разоумвите накажате см вси сждаций деми. | Работайте ген съ страуомъ й радоуй те см емоу съ трепетомъ. Приїмікте наказанию еда когда прогиввает са гдъ. | Й погывнете й пжти праведна. | Вгда възгорит са въскор в брость вго | влажени выси надъжщей см вмъ.

Упъ двъ вгда въгабше в лица бевсалома | сна свовго бевсалом же відъ мироу сказавт см | шко бдамъ ре скры см

²⁾ Псалмы, кромъ 51-го, печатаются безъ толкованій.

 \overline{w} мира \cdot еже естъ \overline{w} ли ца в \overline{x} и 3 · тоу прочьство приноситъ \overline{w} \overline{x} а \cdot | \overline{w} но хотаща въздвигняти \overline{a} дама \cdot |

Тії что см оўмножиша стжжайцей ми | Мноди въстайть на ма мноди глать | дши моёй ивсть спсений ём⁸ о едв его. || Ты же гії дастжпинкь мой еси слава мой | й въдноса главж мой. | Гласомъ моймъ къ гоў въдвахъ. й оў|слыша ма ш горы стый своёй. | Йдъ оўснжуъ й спахъ. | Въстауъ йко гдъ дастжпит ма. | Не оўбой са ш тьмы людий. | Нападайцийхъ на ма шкрьстъ. | Въскрени гди спен ма еже мой. | Мко ты поради в'са враждоўйща въсоўє. 1) || Джбы грвшныйхъ съкроўшилъ ёси. Гібе ёстъ спений й на людехъ твойуъ влений твой. (Лл. 3—5 об. Псал. 2-й и 3-й).

П $\hat{\mathbf{E}}$ ψ адма спећ коре $\hat{\mathbf{w}}$ | въ еторж $\hat{\mathbf{m}}$ сжеотж ослашаний жидомъ | $\hat{\mathbf{w}}$ во есфмъ $\hat{\mathbf{w}}$ внажавшемъ корее во голина | скадает см да по $\hat{\mathbf{m}}$ върниї п $\hat{\mathbf{E}}$ новж гле $|\hat{\mathbf{r}}$ же въскрсений въ втирж $\hat{\mathbf{m}}$ 1) совитж съдъй см спсений 2) |

ту. в Велий гъ й хваленъ звло. Въ градъ ба нашего. в горъ стъй его. Блгокорейномъ радованиемъ всеей зем. Горы стийскы ребра съверова. Градъ цръ великааго. Бъ въ варъхъ его знаемъ естъ егда застжпаетъ и. Мко се цре земьстий събраша см. съиндж са въ коупъ Ти видъвше тако дивипа см. Смаса см подвижаща см трепетъ приетъ ей. Тоу болъзнь етко раждажщий Ахомъ боурномъ скроушитъ кора вла тарситскы. Мко же слышахомъ тако й видъхом. Въ градъ га силъ въ градъ ба нашег. Бъ иснова и въ въкы. Приедсимъ вже мілость твой посръ дъ людий твойхъ. По имени твоемоу вже тако и хвала твоа на концихъ земи. Правды исплънъ десинца твоа. Да възвеселит см гора сиинска. И възраужт см дъщери июдейскы. Сжаъъ твойхъ

¹⁾ Надъ «съ» написано «мнъ» болъе мелкимъ почеркомъ, тъмъ же какимъ и толкованія. Въ словъ втиржж т и и связаны.

^{2) «}сісинню ваписано сбоку, поперекъ текста.

³⁾ му написано на поляхъ и означаетъ 47 псаломъ.

⁴⁾ Буква и написана по подскобленному.

ради ги. | Обидъте сибил и бълмъте и. Повъдите въ стлъпъхъ его. | Положите срща ваша въ силж иго. | И раздълите домъ его. | Ико да повъоте въ родъ иномъ. | Ико тъ истъ пъ нашъ въ въкъ и въ въкъ въка Тъ оупасет ны въ въкы. | (Лл. 83—84 об. Псал. 47-ой).

Помилоуй ма вже по велицей мулости твоей И по многыймъ щедритамъ твої мъ шцести бедаконений мой Найпаче шиный ма ш безаконна мое́т. И ш гръха мое́го шинсти ма. 1 Тико безаконение мое адъ зная. II пръдъ мой пръдъ мноя естъ вын^ж. | Тебъ единомоу съгръщнуъ й длое | пръдъ товож створнув. Пово да биравдиши см вь словесе твой. П приприши и пра сжанти см. Се во въ безаконений зачатъ есмъ. Й въ грфстут роди ма мати мой: | Ge во йстинж въдлюбилъ еси. Бедевстнай й тайнай првмждрости | твоевк ывил ми йсн. | Фкропиши ма усопомъ й ичниж сл. | Омыйши ма й паче сивга шевла са. | Слоучоу моемоу даси радость и веселий. Въдраужт 1) см кости смереный. Врати лице твов W грвут мойут. П всв ведаконенна 2) мой финсти. Соце чисто съдижди въ мит бже. | П дут права фонови 3) въ жтршећ 4) моен. Не швръзи мене ш лица твоего. П дуа стго твоего не шими ш мене | Въздаждь ми радость спсений твоего. П дуомъ влинемъ втеръди ма. Навчж безаконный пжтемъ теоїмъ. И нечьстивні к тевъ фератат сл. Избави ма W кръви бже бже спсений моего | Въдойунт са надыкъ мой правд в твоей. Гй оустив мой Фвръдеши й оуста мой въдевстатъ уваля твоя | Мко бще би въсуотелъ жрътвъ да ль вимъ вбо. | Флокайтоматъ не баговолиши. | Жрътва вви дуъ съкроушенъ. | Срца скроушена й смърена въ не оу-

¹⁾ а и у-написаны связно.

Здёсь, какъ и въ нёкоторыхъ другихъ мёстахъ рукописи надстрочный знакъ представляетъ лишь лёвую половину овала. Эту тонкость мы передать не могли.

³⁾ Знакъ сдёсь и въ нёкоторыхъ другихъ мёстахъ замёняетъ угольничекъ, отверстіе котораго направлено въ правую сторону.

⁴⁾ т и р написаны вязью.

инчьжить | Оублажи гії баговолениймъ твой мъ стона й да съдижт са стены | йераліскы | Тъгда баговоли жрътеж правдъ | Вьзношенна бжий шлокавтомата | Тъгда възложать на шатарь твої | тейца || (Лл. 90—92 об. Пс. 50).

Фла 1) в ко ра доумъ двдвъ внегда пріде доїкъ йдоумемійнь | й вьдевсти саоўлови й рече вмоу пріде ддъ | в домъ авимелеховъ пррчьство глетъ | днавола дойкъ во скадавт см матежъ | йто же сматавтъ довръ стожщайго на диа вольйдоумей пакы скадавт см йщадажщі | диавой же шскадь ш всъкой силы слоуль на кы скадавт см просимъ сего во проситъ сото на вже встъ шбрадъ йюдовъ внегда рече пріде | в домъ авімелеховъ авимелех же встъ | оче цртвий вже встъ ус. вь лонь шчи |

Что са увалиши въ злобъ силный.

Что ре хвалит см диаволь. Ако силенъ. Ако свой во лм створи в ий 860. иж самъ блгойзволивъ постра.

Безаконений высы дин неправдж | оумысли базыкъ твой.

Въсь во векъ превываетъ мжчимъ бко лжка вай помысливъ на ха й ба разоумей же бодж |

Мко вритва йдширена створиль вси | льстъ.

Вагаа гла и ув. коей же завидож подожа

Въдаюбнаъ вси длобж плие блгостына.

Апатва выдненавид в пода и примет са жидох.

Исправдж неже глати правдж.

Дане во въ реціи поклоніте см. имъте й ре Дімул. разівменне словесі. 2) |

Възлюбилъ йси в'см глы потопный | и ыбдыкъ льстивъ. |

Рекъ йюда що ми хощете дати й адъ пръдамъ й | вамъ й къ вчителю же глааше ико вченикъ | съ йюдей же съев- щавааше ико коупецъ.

¹⁾ Нижеса дующій псаломъ печатаемъ съ толкованіями, пом'єщенными въ томъ же порядкі, какъ и въ рукописи.

²⁾ Слово «словест» написано на верху.

Сего ради бъ раздроушить та до конца.

Вдемъ Ф поды апатео ватти Фвръже до конца.

Въстръгнетъ та й преселить та О села твоего.

Въстръже 1) во подж т мивста своего и прветавн в вы геенж.

П коренъ твой W дема живжинихъ.

К томоу бо 8же їюда не выскоренит см в' демії $\sqrt{6}$ віціа иви иї диаволь вы санів архіглыстів станеты ктим $^{6} \cdot | ^{1}$)

В дратъ праведний и оубожт са.

Прочиї а́пли відѣв'ще їюдово шпадение́ вь страсѣ 1) веліцѣ вышл 2) |

Й ш немъ посмъят см й рекятъ.

Поржгаят см рече йюдь гліре почто свыть іста вивъ къ

Се чакъ їже не положи ба помощника сев .]

Вьси върниї рекжтъ блюди см. ты стратный члвче. Мставивый животъ и съмрти прільпи см. |

Иж оупова на множьство вогатъства | своего.

Малами цатами премениша | рече славж бжих и свой жившть.

Й въдможе соубтож свобж.

Превыстъ рече въ злобе а́ не преложи са въ пока|аний не помысливъ ба сжща вчителе |

Язъ же бко маслина плодовита вь | домоу вжий. |

Ликъ а̂пакый ^{ce} выпиктъ друговеникмъ пр ^{b} быв'ше | в дом ^{s} веривм ^{d} ^{i} плодыствор ^{s} жще добрыми детейми |

бпьелув на мать бжих ев евкв и вв вв кв евка.

Мъзда апломъ и всемъ праведныймъ не искъдеетъ въ въкъ.

Исповей ти см въ векъ бко створгаъ ест.

Анкъ стыхъ глетъ къ боу славим та ги ако ство рилъз) еси доволны вещи члка ради |

¹⁾ тир, ти w написаны вязью.

²⁾ шм написано подъ строкою болье мелкимъ почеркомъ тою же рукою.

³⁾ т и в, т и р написаны вязью.

И тръпла има теое ико елаго предъ | преподовными твойми |

Вьсекъ хотай влоучити вечный животъ вь тръпениї йматъ діїж йко же витъ стых претръпевій 1) | (Лл. 92 об.— 93 об. Псал. 51).

Изъ Сборнина 1348 года.

Сборникъ 1348 года представляетъ изъ себя средне-болгарскую рукопись, писанную на бумагь въ малый листъ на 214 листахъ нъкіимъ іеромонахомъ Лаврентіемъ для Болгарскаго царя. Іоанна-Александра (1331—1365).

Вз составз этого сборника вошли: 1) Лешнта епіскопа кипръскаго острова и останце житі йже въ стув йца нашего архіепкпа аледандръскаго і шана милостиваго (л. 1), 2) Повъсти стыхь тів (л. 70), 3) Нила філософа. и, в п. плышленін. (Л. 83 об.), 4) Написание и правти втрть избщеное кистантиномъ влаженымь філософомъ оучителемь о вув славвискомоу ждыкоу: (Л. 93 об.), 5) О писменеук чръцорияца храбра (101 об.), 6) Иже вы стуть ища нашего аданасна арученкта але-Зандръскаго къ андночоу кнагоу. О многъхъ и потребныхъ исканиуь. Въ бжтвныуь писанінуь недобмѣемыуь. й Ѿ вьсьуь христіанъ въдети дльжноу смомъ (л. 105 об.), 7) Оучена цововная о стън въръ стуь Фиь: (л. 155), 8) Ини въпроси раглични и шевти и рагличный оглавленийь. В рагличный в анцъ. къ ищоу анастасню. им же скаданна сътвори не W себе. нж Ѿ нскоушента н прочитанна стуъ Ѿць писанта (л. 160 об.); 9) Прквное сказание стго васнайа (л. 182), 10) То златооўстаго-W шестаго фалма (л. 201 об.), 11) Сказание о седмихь събориут и разные вопросы, и отвиты (л. 203), 12) Такование еўльско й скаданів: (л. 210 об.).

¹⁾ т и в, т и р написаны вязью.

Исторію рукописи нъсколько освыщают двъ помътки на листь, приклеенном къ переплетной доскъ: 1) Gia книга стго павда цркіє фентелн іфина млоти (одного изъ авонских монастырей) и 2) «163-го (1655) взята изъ кельи государя патріарха».

Въ 1863 году, вмпстт съ собраніемъ рукописей И. П. Сахарова, памятникъ этотъ поступиль въ Императорскую Публичную Библіотеку, гдъ онъ и хранится подъ знаками: F. I. № 376.

О писменеуь чръноризца храбра.

Прежде обеш словене не имкуж кингъ иж чрътами и редами чьте уж и гатаауж погани сжще кръстивше же см 1), римсками и гръчьскыми писмены, ижждаауж са словъйскы речь бедь оустроения иж ка ко можеть са писати добре гръчьскы ли писмены. бъ. или жившть. или zenw. или црковь или чалине, или ширшта или бдь или ждоу или юность наи жуыкъ й инаа повнаа симь й тако вышж многа АВТА· ПО ТОМ ЖЕ ЧЛКОЛЮБЕЦЪ БЪ СТРОЖИ ВСВ· Н НЕ WCTABAВЖ чача рода безь разоума. | нж в'см къ разоумоу приводм и спсению. помиловавь родъ члчь. посла і имь стго кистантина философа нарицаемого кирила. мжжа праведна и истинна. и сътвори имъ, л. | писмена и осмь. шва ввш по чиноу | гръчьскых писмент. шел же по словен'стви речи. В пръвлго же наченъ по гръчьской шин об во алфа в а съ, адъ ш ада начать шеое. и в ко же ший подобльше са жидовьскы мь писменемь сътворишж, тако й | съ гръчьскымъ жидове вы пръвов | писма имать алефь. Еже са сказа еть облинение сявръшажие. въ водимоу дътицоу и глаще вчи см. еже есть алефь. и гръци подобаще са | томоу алфа решж. й сподоби са речение скаданна жидовьска гръчьску | ждыкоу да речеть д'ятищоу вы оучения место ищи алфа. вонши сл речеть гръчьскомь жи-

¹⁾ Запятая по начертанію сходна съ современной русской.

комъ тем во пова са стып кирилъ створи пръвов писма, ады нж ідко 1) й пръвомоу | сжщоу писмени ады й ій ба даноу | родоу словин скомоу на швръстие оўстъ въ разоумъ оучящим см б\$ квамъ. великомь раздвижение мь оу стъ въз гласит са. а ина писмена маломъ развижениемь об стъ възгласят са и исповъдаят са. І се же сять писмена словыньская си цея поваеть писати й глати. а в в Г. дроудни же глать почто всть, Ли. | писменъ створилъ. а можеть сл и | меншимь того писати вако же и гръци. Кд, пишжть. и не въдать колицемь пишжть граци боть во | вым, ка писмень иж не напавивжт' см теми нийгы. на приложили сать Деогласныхь, ат. й въ чисменех же, 1 г 5 Е. й д десатное. й д сътное. I й съенраят са ихь, ли тем же пото моу посно и въ тьже шеразъ створи стыи кирилъ, ли. писменъ дроудии же глать чесомоу же сять словъйскы | книгы. ни того во есть бъ створилъ. | ин то аггли. ин сжть иже конии. пко жидовьскы й римскы й бланискы. І ижде ш кона сжть. й прижты сж бль. і а Дроудин лимть гоко бъ намъ есть створиль писмена. и не ведат са что глаще шклании. ѝ ико трими жишки есть БЪ повелель кийгамъ быти. В йко же въ були пишеть й бъ дъска | написана жидовьскы й римскы й б линскы. а словъйскы ив тоу. тем же ив скть словыйскых кийгы W | ба: къ темь что глемь. Или что ремь къ тацемь безоумнемь. шва че речемъ ш стуъ книгъ ижоже нав чиушм см. ижо всв по радоу выважть Ф | ба. а не иногдож. несть во бъ створи лъ жидовьска жуыка преже ни римска ин бланньска иж сирскы. ймже и адамъ гла. и ш адама до потопа. и ш потопа дондеже бъ раздели | жаыкы при стльпотворении ыкоже | пишеть размъшеном же вывше мь ждыкимъ й вкоже са ждыци размесишж, тако й нрави й объщав і й оу стави й закони й хытрости, І на жушкы. Египтыншм же земё мырение а персимъ й уалдешль і й аспрешль, звъздочьтенне влышвенне враче-

¹⁾ Буквы на ык писаны по подскобленному.

вание. чарованиа. и всв уштрость члча. жидовом же стыж кингы. вь ниже есть писа по тако бъ пбо створи и демля. и вск бже на нен. и члка. и всв по раздоу бко же пишеть. бллинимъ граматиким риториким, философия ия пръже сего еллини не | имъуж своимъ 1) жуыкомь писмей. || иж финичьскыми писмены писауж | свож си речь. й тако вешж многа льта. Панамидь же послъжде пришедъ. на ченъ w алфы й виты, бі писмент і тъкмо бланимат швртте пртложи же имъ кадымъ мнансін писмена, г. тым же многа авта, от. пи смены пислауж и потомъ симони дъ поврътъ приложи двъ писмени. Гепнуарін же скадатель, г. писмена Гувръте и събра см ихь, кд. по мно зку же летехь дионись граматикъ, 5. Двогласных шервте по том же дроугын, б. и дроугын г. I чисменитаа й тако многи многыми леты едва събрашя, липисменъ потом же многомъ ав тимъ минжешемъ вжиемъ повелениемь шерете см, б. мжжъ иже преложниж ш жидовъская на гръчьскый ждыкъ д словенскый кийгы. Единъ стын | кистантинъ нарицаемын кири лъ. || и писмена створи и кийгы преложи. | въ малехь летехь. а уни многи | многы льты. Ž. ихь писмена оустрой. 1 d. б. пръложение. тым же словийская писмена, ствиши ся й чьстивиша сть вы мжжъ створилъ та й ја гръчьскаа блании погани. Аще јан кто речеть ідко нт оу стронать до ври понеже см пострашить и еще. **ТВЕТЪ** РЕЧЕМЬ СИМЬ. И ГРЪЧЬСКЫ ТАКОЖЕ. МНОГАЖДИ СЖТЬ постращ ли. акилла и симмауь. и потомъ ини многи оудовъ во есть послыже потворити неже пръвое створити. Аще во въпроснин кингъчна гръчьскым глм. кто вы есть писмена створнать или кийгы преложиль или вы кое время, то редции т | них в вдать. Эще ли въпросиши | слов вискым боукара гля. кто вы писмена створиль есть или кингы прекложиль, то вьси ведать. | и шевінавше рекать. Етын киста птинъ философъ нарицаемын кирълъ тъ намь писмена створи и кингы

¹⁾ ъ переправлено изъ ь.

прѣложи й медодне братъ его й а це въпросиши въ кое врѣма, то въда тъ й рекжтъ йко въ врѣмена миха йла црѣ гръчьскаго й бориса кна за блъгарскаго й растица кна за морска й коцелѣ кна за блатейска въ лѣта же ш създанна въсего мира, ј бъ зъ сжтъ же й ини швѣти й же й инде речемъ й нинѣ нѣстъ врѣма такъ разоумъ братие бъ е стъ далъ словѣншмъ емоу же слава й чьстъ й дръжава й по кланѣние нинѣ й при спо й въ бесконечны в въкы, амий:

В лё , \$ w из · Сидіктw · 1) а · писа см єній кин га Дшеполеднаа · баговфриомоў й хрісто любивомо (sic) пръвысшкомоў й
самодръжа вномоў црю батаршмт й гръкшмт ішанв | алеЗандоў (sic) · въ живштъ й въ хравне й въ | оўтвръжденне
цртвоў сговоў й дфтемъ | сго і всткомоў хрістіаниноў въ
полхж · | йже съ върож й любовиж прочитажиромоў · | въсм вш
кийгы вжтвным, побны сжтъ йсто чинкшмъ чисты водъ і
всткъ пристжпажи | всръдиш, напаст см живштныхъ водъ
ведж шж въ живштъ вфчный ттем же чьтжирей | й полхвжщей ²) см, въздаванте давжное что · | сирфчь молбы й моленіа
о выше речентык | благовфритмъ цри · да вы спобите см
мъ | дфт. фа вы спобите см
праведныхъ, аминъ - |

+ троудъ же й больднь лаврентіа лиого гръшнаго таха сіреннойнока + (Л. 214).

Изъ Успенскаго Сборника,

(Изъ житія Св. Меводія)

Успенскій Сборникт представляетт изт себя неполную рукопись (недостаетт начала, конца и двухт листовт вт середини), писанную русскимт письмомт вт листт на 304 листахт вт конць XII выка. По содержанію памятникт напоминаетт празднич-

¹⁾ т и w написаны вязью.

²⁾ в переправлено изъ ж.

ную Минею или Торжественникт и дълится на двъ половины: въ первой половинь (Лл. 1—175) помъщены житія и мученія святых за мъсяць май и частію іюнь, во второй (съ листа 178-го до конца) слова и поученія. Среди другихт переводных съ греческаго произведеній рукопись заключаетт нъсколько оришнальных сочиненій древне-славянской и древне-русской литературы, какт то: Сказаніе о Свв. мученикахт Борись и Глюбь; Житіе Св. Меводія, архіепископа Моравскаго; Житіе Св. Феодосія игумена Кіевопечерскаго; Слово похвальное Свв. Кириллу и Меводію.

Рукопись нъкогда хранилась въ библіотекть Московскаго Успенскаго собора подъ № 175 (18). Въ 1895 году она, по распоряженію Святъйшаго Синода, была передана въ Московскую Синодальную Библіотеку.

Многія статьи этого важнаго памятника были изданы въ разное время въ Чтеніяхъ Общества Исторіи и Древностей Россійскихъ (См. Чтенія кн. 3-я 1858 г., кн. 1-ая и 2-ая 1865 г.; кн. 1-ая 1870 г.; кн. 1-ая 1879 г.). Въ настоящее время рукопись издается тъмъ же Обществомъ подъ заглавіемъ: «Сборникъ XII въка Московскаго Успенскаго Собора». Въ вышедшемъ уже подъ наблюденіемъ академика А. А. Шихматова и профессора П. А. Лаврова первомъ выпускъ этого изданія (Москоа 1899 г.) напечатаны первые 115 листовъ рукописи.

Миа маны въ | Гднь пама и житин баже наго оца наше и оучитела | медодию архиенпа моравьска ги багви оче ::

...по снуъ же вьскуъ | бъ милостивън иже уо щеть дабън въсмкъ члекъ | спсенъ бълъ и въ разоу мъ истиньиът пришь лъ въ наша лъта юзъ ка ради нашего о икмь | же см не бъ инкътоже ни колиже попеклъ на добрът и чинъ въздвиже наше го оучителю блжнаго оу чителм медодию кго же вьсм добрът дътели | и подвигъ прилагающе | снуъ оугодъчицъхъ по е диномоу не постъздимъ | см окъмъ во равънъ

ВВ. ОВВУВ ЖЕ МАЛЪТ МЕНИН. А ДРОУГЪНУВ БОЛИН. СЛОВЕСЬнъщ детелью преспевъ а детельным словъмь. Весемъ во см оуподобав выскух образь на себе пелмше страух бяни. даповедь напа ураненны плътьскою чистотою прилежьнър мо литеъ и стъпа слово си льное и кротъкое сильно идпротивыным а кротъкон на принемающам ка занине просты тихость ми лость любъбь страсть и тырыпению высе и высмувскъпнуъ бълват. дабъл въсм при обрълъ. въ же рода не усуда. Т обоюдоу нъ вельми добра и чьстьил знакма първък быть и цомь и высею селбиьскою страною. шкоже и тълесычый кго образъ пелмаше см. по томоу же и пъръци любмие и издв тыска чыстыным бесвам | двихоу дондеже цры быстро сты жго. 1) кнажение имоу | дасть дьржати словиньско. | рече же адъ шко продъра ка ко и хоташе оучитела словениемъ посълати. и пъръбаго архиенна дабът про оучилъ са въсемъ обътчаемъ словеньскънмъ и объткат и помалоу сътво рь же ВЪ ТОМЬ КНАЖИН 2) АВТА МНОГА. И ОУЗЬРЕ МНОГЫ МЪЛВЪ БЕциньны въ житии семь преложи демь изпо тьмы волю на нёсь ныпа мысли не усташе во честьным дша оръпъ тити. непревъндающими въ векът и обретъ врема избътсть кнажений. и шьдъ въ длимбь идеже живоуть стии оби. постригъ см облече 3) въ чернъ ридът и ст повиноут см покоръмь и съвърьшаю высь испълны мы нишьскъм чинъ. а книгауъ прилежа приключь шю же см времени тако моу и посъла прь по философа врата иго въ кодаръ да поштъ и съ совою на помощь. Емахоу во тамо жидове крышньского въроу вельми уоулаще онъ же рекъ шко готовъ в смь за кръститаньского вкроу оумрети. и не ослоу ша см. нъ шьдъ слоужи ы ко рабъ мыньшоу братоу. Повиноу и см жемоу. сь же матвою а' философъ сло весъ пръможеть п. и по срамисте. видввъ же

¹⁾ Пропущено слово сувкажка, которое находится въ другихъ спискахъ.

²⁾ Вм. кнажений другихъ списковъ.

³⁾ Въ другихъ спискахъ: обличи см.

црь и патриарут подвига его. добръ на бжи поуть въдиша и. да въша и стили архиенна на чьстьное / место. идеже исть потрева такого моужа не рачышю же оуноудиша и и по ставиша и игоумена въ | манастърно иже нари цакть са полнуронъ наможе исть съмвра в и . А спочдове длата. а оць обиль. б. въ икмь ксть. при лоучи же са въ тъ дин ро стиславъ кимув словъ ивскъ съ стопълкъмв. Посъласта их моравы къ црю миханлоу. глюща тако, шко бжикю матию съдрави исмъ. и соуть въ нъ въшели оучителе многи кръстигин из вла уъ и из гръбъ и из пемьць оучаще иъ различь. а мът | словъни проста чадь и не | имамъ. иже бът иър на ставиль на истиноу и разоумъ съказалъ. то добрен влако посъли такъ имоужь иже иъ исправи ть высакоу правьдоу. тъгда црь анканат рече къ фило софоу костантиноу саъјшиши ли философе 1) рычь сию инъ сего да не можеть сътворити развъ тебе. Тъ на ти2) дари мноди. и по имъ вратъ свои игоуменъ | мефедии иди же въ во и ста селоунанина. Да селоу имие выси чисто словань скъ бесадоують. Тъгда не съммста см Фреции ин | па ин црм. по словеси стго | апла петра. шкоже рече ва вонте са цра чьтете. нъ веан в) саъшавъша рвчь на мојлитвоу са наложиста и съ ј нивли иже влауоу того же дуа. нгоже и си. да тоу пави бъ философоу. словань скът кипът. и абие оустроивъ писмена и бесадоу съ ставль. поути см птъ моравьскаго понать медео дип. 4) начатъ же пакът | съ покоръмь повиноум | см слоужити философоу и оучити съ инмъ и тремъ летомъ ишедъшемъ 1 въдератиста са из моравът обленикът наоблита. Поберфер же такова моу жа апостоликъ инкола. Посъла по на желага видети п пко англа бянпа. сти оучение ею положь словень-

¹⁾ є переправлено изъ другой буквы.

²⁾ Въ другихъ спискахъ: то дамь ти или темъ дамъ ти.

³⁾ Въ другихъ спискахъ: велику.

⁴⁾ Второе є исправлено изъ написаннаго раньше о.

сное ева иглие на олтари стго петра апла. сти же на поповьство влянаго | медедию влауоу же | етера многа чадь. мже | тоужахоу 1) словеньскы и кингы глюще ико | недостоить инкоторо моу же падъткоу имъти воуковъ свонуъ развъ вврен и гракъ и латинъ. | по пилатовоу писанию. | иже на крастъ тии на писа. еже апостоликъ пилатънъ и трыбуъ ченикъ нарекат прокам тъ и повелъ ндиномя | еппоу иже бъ тоюже ыдею больнъ и сти W оученикъ словъньскъ три попът 1 à E. аногноста по днеут же мностут философъ на соудъ гра-АЪН рече къ медодню братоу свое моу се брате въ соупроуга ваховь нанноу вра доу тажаща и азъ на лесь падаю свои див съ конвчакъ а тъ любиши | гороу вельми то не моди | горъ ради шставити | оучения своиго паче во | можеши кътмь спсенъ въти. посълавъ же ко цель къ апостоликоу. Проси медодны баже наго сучителя нашего. | дабът и кмоу Опоустиль и рече апостоликь | не тебе канномоу тъ къмо нъ и въсемъ стра намъ темъ словень скънмъ сълю й оучитель W ба. и W стго апо стола петра първаго на стольника и ключе държьца цоствию ибсь номоу и посъла и написавъ епистолню сию / Андрианъ еппъ и рабъ | божни къ ростиславя и стопълкоу. и коцьлю. Слава въ въшьниуъ вой и на деман миръ въ человъцъуъ блговоление. 1 то о васъ дуовьная | слъщауомъ ныню 2) | же жадауомъ съ жела никмь и матвою вашего ради спсений како ксть ВЪДДВИГАЪ ТЬ СОЦА ВАША ИСКАТИ ЕГО. И ПОКАДАЛЪ ВАМЪ ЕКО на (тъкъмо верою нъ 3) и | блгынми делы. достоить слоужити вбу вера | во вед дель мьртва есть. | и Шпадають ти нже са мнать ба знающе а дваты са него отъметаю ть не тъкъмо во оу сего стльскаго стола просисте оучителы. нъ и 8 | БЛГОВЕРДИАГО ЦРА МИХАИЛА ДА ПОСЪЛА ВАМЪ | БЛЖНАГО ФИ-

¹⁾ гоужахоу переправлено на: оучахоу.

²⁾ Въ другихъ спискахъ: на на.

³⁾ Первочачально было «нъ»; замътны следы стертаго г.

лософа ко стантина и съ братъмь. Дондеже мът не до спехомъ она же оувъдъвъша агльскаго стола достопира ваша страны кромв канона не створисте инчесоже ит къ намъ придосте и стаго климента мощи не соуще мъ же трьгоубоу ј радость приимъще оумъ слихомъ испътавъше посълати медеодина. 1) | сщыше и съ оученикъ ! споу же нашего на странът ваша моужа же съвършена разоумъмь и правовърына да вът оучить токоже | несте просили съказата кънигъз въ булкъ вашь по высемоу црквыномоу чиноу испълны и съ стою мъшею рекъше съ слоужьбою 2) и крыценикмь. вкоже к сть философъ началъ ко стантинъ вжикю блго датью и 23) матвы стго кан мента такоже же аще и нъ къто въдможеть до стоино и правоверьно съ казати сто и вагно вы 1 16 нами и высею кадоликиею. и аплыскою црквыю воуди да бъисте оудовь | даповеди бжил навыкан. Сь же единъ уранити обычан. Да на мъши | първък чьтоуть аплъ и | еванглик римьскът. та че словеньскът да см испълнить книжьное слово. шко въсувалать | га выси пулици и дроуго иде 4) выси възглть падыкы различьны величы божить пкоже дасть имъ | стын ДУВ. ШВВЩАВАТИ. А ЩЕ ЖЕ КЪТО О СЪБЬРАНЪНУВ ВАМЪ ОУЧИтель. и чешющи уъ 5) слоууъг и W истинъг W вращающихъ на Блади. Начынеть дързночет ина ко разеращати въ гада книгът пуътка вашего. Да боудеть отълоученъ. иъб) тъкъмо въсоуда нъ в цркве. Дойде см исправить ти во соуть вълци а не овьца. Пже достоить Ф плодъ изгънати?) и хранити см ихъ. Въ же чада въдлюбленаю послоушанте оучений во жий и не Фринъте казаний црквынаго. Да са обращете

¹⁾ и переправлено изъ о.

²⁾ Слогъ «лоу» писанъ по скобленному, причемъ надъ строкой замътенъ знакъ титла.

^{3) 3} вм. за.

⁴⁾ Въ другихъ спискахъ: дроугонци.

⁵⁾ Въ другихъ спискахъ: слышацій.

⁶⁾ нъ вм. не (описка)..

⁷⁾ Вм. нуъ знати.

истиньнин поклонителе визи ощо наше моу ибсьномоу съ въсъми | стъими аминь .: Приятъ же и коцьлъ съ вели кою чьстью и пакъ посъла и къ апостоликоу и к. мужь чьстьнъ чади. да и емя стить на еппьство въ панонии на столъ стго андроника апла. W. б. кже и въють по семь же старън врагъ давидьливън до броу и противьникъ исти ив. въздвиже сраце вра гоу моравьского короля на нь съ выстми еппъ. 4 тью на нашен облисти 1) | оучнши шить же твыра | и адъ афе въхъ въдълъ поко ваша исть кромъ въхъ ходиль нъ стго петра исть. да правьдою аще ан въ ръвьины ради и лакомыства на старъна пръдълън постоу панте черосъ (sic) каноны. Възбраняюще оучения вжий влюдете см еда како хотаще желедия гороу костанъмь теменьмь провити· модгъ вашь изленте. 3) реша | нмоу про глюще 3) зла до боудеши. WEBUA онъ истиноу глю предъ цри и не стыжю см. а вы творите волю вашю на миж. Ивсмы во лоучии твув. Иже соуть правьдоу глюще многами моуками и житии сего нивалин. | многамъ же речьмъ | прогоненамъ. и не мо гоутремъ противоу емв | Твъщавати. Рече коро ль идинца не троужан те монго медодий оу же во са неть шко и при пеци оупотиль рече онь ей влако философа потына инъгда сървтъ ше людие рвша имоу. | чьто см потиши дветь | онъ съ гроупою см чадыю | първуъ о томь же слове си съпърввъше см разидоша. а оного засълавъ ше въ съвабъ дъръжа ша полъ третын лета. Донде къ апостоликоу и оувъдевъ посъла клатвоу на на. Да не поють | мъща рекъще слоужьвъ веси короливи еппи. Дойде и Дережать и тако и поустиша рекъше ко цьлоу аще сего имаши оу севе не извоудеши на Добръ нъ шин не избъщи стго петрова соуда Д. во В нихъ еппи оумьро ша приключи же са тъ гда моравлане

¹⁾ Описка, вм. области.

²⁾ Буква : стерта.

³⁾ Последняя черта щ, а также буква в писаны по скобленному.

шиющь ше ифмьчьскъпа попът. | нже живмогот въ нигъ | не прибюще имъ нъ ковъ коующе на на изгъна ша вьса а къ апостоликв | посълаша шко и първен | ощи наши. То стго петра кры шенине прибли то дажь намъ медодию архиеппа и оучителм. авин же посъла и апостоликъ. и приимът и стопълкъ. кназь съ высели мора вланъ и пороучи кмоу выса цркви и стрижьникъ въ выстут градтут. | W того же дне вельми начатъ расти оучение вжие и стрижьници множити са въ выстуть градтуть ... снуть же выстуть не тырыпы старын врагъ. дави стъникъ члечю родоу. въ ддвиже етеръ на нь тако | дадана и авирона на мостью овъ шеть а дроу гъщ тан иже больть ишпаторьскою ересью. І и славтими съвращають къ севв съ праваго поути глюще намъ неть папежь власть даль. | а сего велить вънъ изгънати. и оучение иго. | събьравъше же высм люди моравыскъщ велмув || прочисти пръдъ ними впистолню да бъща слъщали изгънание кго люди к же шкоже исть объгчан | члекомъ. вьси печалова коу см и жалмахоу си· лишанми пастырм. такого и оучителы. развъ сла вънуъ шже льсть двизаше. шко се вътръ листвие. почьтъше же апо столиковът книгът обрътоша писание пко братъ нашь медодин сты и правовърьнъ исть и а пльско дъшние Авлаеть и въ рочкоу нео соуть W ба и W1) аплыскаго стола. вы см словиньским страны да нгоже проклычеть прокамтъ а кгоже стить | тъ стъ да боуди. и посра мльше см разидоша см шко мы ла съ стоудъмь не до сего же тъкъмо длова нув ста. нъ реша глюще вко црь см на нь гиввае ть. да вще и обращеть несть кмоу живота имети. Да и о томь не уота по уоулити скокго раба бъ | мативъщ въложи въ || сраце црю вкоже исть присно въ роуци бжин цре сраце и посъла кингът къ икмоу» Тако оче честьпъти вельми Тебе желаю вид'вти. то | добро сътвори потроуди см | до насъ да та видимъ до идеже иси на семь свъть и матвоу твою

¹⁾ Перван половина С написана по скобленному.

принмемъ. | Ленк же шьдъшю кмоу тамо | приятъ и съ чьстью црь великою и радостью и оученик иго похваль. оудьрьжа Ф | оученикъ иго попа и дью кона съ книгами вьсю же волю иго сътвори илико хоть и не ослоушавъ ни о чьсомь же иблюбаь и одарь | вельми проводи и пакът славъно до свонго стола. тако | же и патриаруъ. на въсв уъ же поутьуъ въ многъ напасти въпадъше В неприядин по поустъння мъ въ разбонникъю и по | морю въ вълънъ вътрынъ | по рекамъ въ съ мъртънъ 1) | недапънъ пко см съконь чати на немь апльскомв | словеси въдъ Ф разбонникъ въдъ въ мори. БЕДЪ ВЪ РЕКАХЪ. БЕДЪ О ЛЪ ЖИБРАТИИ. ВЪ ТРОУДЕХЪ и | подвиженинуъ въ дабъдвини множицею въ алъка ни и жажи множицею и прочимъ печальмъ пже аплъ помина-КТЬ· ПОТОМЬ | ЖЕ ЖВЬРГЪ ВЬСМ МЪЛЪВЪІ· II | ПЕЧАЛЬ СВОЮ НА ва възложь. | пръже же W оученикъ свой уъ посажь дъва попът скоро письца дъло. пръложі въ върде въса книгът въса н спъднь развъ макавън | О грачаска пулка въ словънаскъ шестню мів. начынь в марда мів. до дъвою десьтоу и шестию див. Шктаера миа. оконьчавъ | же достоиноую увалоу. н славоу боу въздасть. дающе моу таковоу блгодать и поспъуъ и сток възношени к таннок съ клиросъмь своимь въднесъ сътвори памать стго димитрим пьсалтырь во ЕТ ТЪКЪМО И ЕВАНГЛИК СЪ АПЛЪМЬ. И ИЗБЕРАНЪИМИ СЛОУЖЬвами црквыными съ философъмь преложиль пырывен. ТЪГДА ЖЕ И НОМО КАНОНЪ РЕКЪЩЕ ZAКОНОУ | ПРАВИЛО. 2) И ОЧЬскъпа кин гът пръложи пришьдъ шю же на странът доуна искъпа королю оугърьско моу въсхотв и видети і й стеромъ глющемъ и непьщюющемъ шко не и збоудеть кто без мочкы. иде къ немоу чинъ же ыко достоить вадит тако и приытъ честьно и славьно съ веселиемь. и бе съдовавъ съ нимь. жо | же достоише тацема | моужема беседы глтн | Опоусти и

¹⁾ Въ трехъ списнахъ: смотн.

²⁾ Слогъ ра соснобленъ.

оулюбаь й шблобъідавъ съ даръі великънми. Рекъ имоу помани ма честенъји оче въ стънуъ моли телуъ твонуъ присно. Такоже высм винън жствиъ по высм странън и оу ста многоречьнынув | загради. течение же свебрыни. вероу съблю де. чам правъдънаго вфиьца. и понеже тако оу гожь боу въдлюбленъ въисть. Приближати са начатъ врема. покоји примти В страсти. и многънуъ троудъ мы ддоу. въпроснша же и рекъше кого чоужши 1) оче и оу чителю частаныи въ оу ченицвуъ свонуъ. Дабъ | Ф оучений твоего тебв | настольникъ бълъ по каза же имъ ндиного Ф извъстънънуъ оученикъ свонуъ нарицаема го горазда гля сь исть вашей ЗЕМЛА СВОБОДЬ МОУЖЬ ОУЧЕНЪ ЖЕ ДОБРЕ ВЪ ЛАТИНЬСКЪЮ книгы. правовърынъ то боуди вожна волю и ваша лювы ! акоже и мой. Събъравъ шемъ же са имъ въ цвъ тъноую недълю. высъмъ | людымъ. въшьдъ въ цркъвь и немогын ка-ZABЪ БАГДАТИ · ЦРА И КИАZА | И КЛИРИКЪ И ЛЮДИ ВЬСА · | И рече стръдъте мене дъти до Г. про дне пкоже и въисть свитающоу. Г. моу дин. прочен рече. въ роуцв твои ги дшю мою вълагаю на роукауъ же икренскауъ почи въ 1.2. · т. и · Р. и П. т. и · З. • жа чтиндии · Т. и «ва жандпа айм вид. АВ W ТВАРИ ВЬСЕГО | МИРА · ОУ СОУЖЬШЕ ЖЕ И СВОИ | ОУЧЕНИЦИ И достоины чысти сътворивъше и слоу жьвоу црквыномю латинь скът и грачаскът и словвив скът сътревища и и положища и въ съборънън цркъви и приложи см къ обемъ своимъ и патриархомъ и прокомъ и апломъ очителемъ. минкомъ. подни же бещисльнъ народъ събъравъ см. проважавуру съ свъщами плачюще см. добра ручителя и пастърм. моужьскъ полъ и женьскъ. малий й велиции богатий й оу бо дин. свободьний й раби. Въдовица и сиротъ страньний й тодемьци. недв жьинй й съдравни. вьси вывъшалго высмчыско выстмъ. дабът высм пришвртать. Тът же СТВЪНШЕ СТАЮ И ЧЬСТЬНАЮ ГЛАВО. МАТВАМИ СВОИМИ ПРИВИ-

¹⁾ ч написано вм. другой буквы, повидимому вм. х.

ран на нът желающа и тепе избавлян С вься ком напастночиеникъ | свой и оучение пространяй | а креси прогоня да достои по зъванию вашего живъ ше съде станемъ съ тово ю твок стадо «Десноую | страноу ха ба нашего | въчьноую жизнь прик млюще С нкго толоу во | кстъ слава и чьстъ въ въкомъ алинь .: (Стр. 151—158).

СЛОВАРЬ.

СЛОВАРЬ.

а и (союзъ).

акню тотчасъ, уже (εὐθύς, ηδη, παραχρημα, ἐξαυτης).

алъчьба постъ, голодъ.

ΔΗΔΓΗΟΣΤЪ (ἀναγνώστης) **ЧΤΕЦЪ**.

αποςτολικα παπα (ἀποστολικός).

αυτε если; ли (σε σοπρος. πρεδι.) — εἰ; αυτε με ποκετъ чаша сн мимо [τη στъ мεнε. αυτε με πκικ εικ. εκλη κολ τκοκ — εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. λ α αυτε εςιι (εἰ).

αμιότα μαπρακτό, τιμετήο (μάτην); αμιότα εκτε Λογναμε Μλαλτιεία πεπραθυλεπικά περεβοβο τρενεκού φρασι: μάτην διαφέρεσθε πρός τὰ νήπια 57; cp. λογναμε.

балин врачъ (ἰατρός).

бальство врачеваніе, лікарство 82.

εεετλα εξαπιιμε, μέστο εξηθείε, разговоръ, рвчь, слово, языкъ; ογже не за твож εεετλα ετρογικών»— ούχετι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν 89.

висьръ жемчугъ (μαργαρίτης).

благоволити одобрять, быть довольнымъ, благоволить (εὐδοχεῖν).

плагокореньнъ ейріζоς 180.

благословестити благословить (benedicere).

благинти см соблазняться, оскорбляться (σχανδαλίζεσθαι).

слизокъ свойственникъ.

владь обианъ, ложь.

богъ; тако ми и бога клянусь богомъ.

см речеть гръчьскомь жуыкомъ 185 —

τοῦτο γὰρ ἐρμηνεύεται τὸ άλφα. τὸ γαρ ἀλφεῖν ζητεῖν λέγεται κατὰ τὴν ἐλληνίδα διάλεκτον. (Изсяѣд. по русск. яз., нзд. Отд., русск. яз. и слов. Имн. Акад. Наукъ т. I стр. 312).

σραωνο παιμα, εμέμο (βρωμα, βρωσις, τροφή).

крънию глина, грязь (πηλός).

боун глупый, несмысленный (μωρός).

εъд έτη δοдротвовать (άγρυπνεῖν, γρηγορεῖν).

вылню трава, лекарство.

вытнь 162 неясная описка; мисто сильно потерто въ рукописи.

ергодни(-н) бұлыбар.

въдити убъждать.

варити, варыти предварить, опережать кого, раньше приходить (προφθάνειν, προάγειν, προάγειν).

варъ покой, чертогъ; Бъ въ карѣдъ его знаюмъ естъ — ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς (τῆς πόλεως) γιγνώσκεται 180.

выльмыслынъ исполненный великихъ мыслей 106.

сець дело, обстоятельство, фактъ.

кина причина (αίτία); обвињение 197.

BHCCONL CM. RVCCL.

витати обитать, жить, гостить (ξενίζε-σθα:).

владъка господинъ; подъ влаков подъ властью (ύπο εξουσίαν), ср. подъ властители.

класенмисати произносить хулу, богохульствовать (βλασφημεῖν). плъныти быть застигнутымъ бурею (хесиа (содаг).

ελλικτή лепетать, непонятно говорить (ψελλίζειν).

во иноу см. вънж.

πρωστα Βοσραστω (ήλικία).

вратьна 1) садъ, 2) пещера (отпрасоч). врада эло, бользнь, недостатокъ 136.

прадына поврежденный, больной 41.

възбраньникъ защитникъ (проидхос) 151.

възвити см подняться, встать (άνιστάναι). въздращиние преувеличение 137 (αύξησις).

въздъти (въздъю, въздеждж) воздъвать, протягивать (айрегу, ехтегуегу).

възмощи мочь, быть сильнымъ, крѣпкимъ, укрѣпиться (δύνασθαι, ἰσχύειν, ἐνδυναμοῦσθαι); 83: promereo.

εъзникижти восходить, подвяться (ἀναβαίνειν).

пъдъ- см. въд-.

въксупьнъ вмёстё находящійся; 78: completus.

въламти см волноваться (о морѣ); быть качаему, быть въ опасности на морѣ (хινδυνεύειν).

вължети (вълждж) входить, вступать (єїσерхео 3α і).

επιετρα κοτρα (ότε); επιετρα επζωβαχ» έν τῷ ἐπικαλεῖσθαι με.

евнимати слушать что л., воспринимать. въноушити см. явоушити.

въображати изображать, 153.

върженити укорениться, утвердиться (inveterascere).

въскрилию пола, край (храстебоч).

въскит (= въс кит) зачвиъ, къ чему (їνα τ ί).

въслъдъне слъдующее за чъмъ, послъднее 136.

въспримти воспринять; предпринять 113. въстръзати, въстръгияти вырывать (έκριζούν, συλλέγειν).

зъскодыница верхній этажъ, горница (то отворфом).

въсждъ причащение, причастие.

въоушити, въноушити слушать (ἐνωτίζεσθαι).

вынж (= въ ниж) всегда (διά παντός).

върнинти выбросить, отринуть ($\dot{\epsilon}$ ξωθεῖν). 1. вась весь, всякій, каждый (öλος, πάς,

omnis, totus). 2. высы селеніе, деревня (άγρός, κώμη, γωνίον).

εναχής πους ενάττο, πους καιτα πετρογ προχομαμίο ενακκής — εγένετο δε Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων.

втаь познаніе, втатніе.

вѣно вѣно, приданое (φερνή).

върмиъ върный, несомнънный, настоящій (πιστιχός).

вктыскы баснословно.

вън вътвь (ххабос).

виссъ (орсь 160) виссонъ (виссос).

гатати гадать, дѣлать намеки, неясно обозначать (αἰνίττεσθαι, μαντεύεσθαι). глоумити съ забавляться, насмѣхаться,

быть внё себя, безпокоиться.
гокьзъ изобильный, плодопосный (харжофорос).

говорити шумѣть, говорить громко (Эо-

говоръ вопаь, шумъ, молва.

говъннъ 1) почтенный, 2) набожный, благоговъйный.

годана пора, время, часъ (бра).

годъ = година.

год в кыти нравиться быть угодиу; год в естъ — арестом естм 177.

горин, горьшин, горь худшій; горь — хетроч.

горькочадына отъ котораго исходить жаній дымъ 154.

готово 135 см. словити см.

гревние и гробние могила, могильный склепъ (импресом).

гровъ яма, могила, гробница, могильный склепъ (μνημα).

грохотати громко смѣяться, хохотать.

гръзнъ, грознъ виноградъ.

грълнчиць птенецъ горлицы.

грмсти идти (ёрхеодаг, ахохоидей).

гржетъкъ, — токъ трудный, тяжелый ($\chi \alpha$ - $\lambda \epsilon \pi \delta \epsilon$).

гоудити насмёхаться, элословить, поно-

да 1) и, и такимъ образомъ; 2) чтобы (xai, et, atque; ut).

да аци если (ві).

дажь чтобы; если. Фраза: дажь въ на пом обраще криво а высе 155 не дописана; можно ее дополнить словомь: «неправи».

движити двигать, понуждать, безпоко-**ΗΤ**Ь (σχύλλε:ν).

днитоухъ = днитихъ (біттихос); днаконь поминаетъ и диптууа, сирвиъ помовникъ (поменика) о живыха и о оусопшиха, нхя же хощета.

Аныконьства 36 слова діакона; то, что полагается говорить діакону,

доброгованню благогованіе, страхъ (єйλάβεια); кожне — страхъ божій.

довольна достаточный, великій.

доже и до до техъ поръ пока, вплоть **ДΟ** (εως).

денти кормить грудью (θηλάζειν).

домъ; домж инграниевъ и давидъ.... 131; переводчикъ, не понявъ смысла текста, отнесь слова: н давидъ къ предыдущей фразь, а потому и поставиль двойственное число от домъ.

доньдеже до тъхъ поръ пока (єщ).

достопине насъвдство, насъвдіе (холосνομία).

достошти дожидаться, сохраняться; достонть безл. следуеть, надлежить (бей, έξεστι).

дроугонде въ другомъ мъстъ.

Дроугонци иногда.

дръждаливъ = дръжаливъ державный (хохτητιχός, tenax).

доъгати быть бодрымъ, не унывать (θαρσεῖν).

дръзость бодрость, сиблость (тохипиа, θράσος).

дръколь шестъ, древко, палка (ξύλον).

држем въ древности, нъкогда.

драводжим плотникъ.

Acquiate = Abimate Ayte ($\pi v \in \tilde{v}$).

дъ 170 = нак гаъ.

Дільма наъ-за, для, вслідствіе (διά).

дъпти 1) говорить; 2) дълать (полету, праттегу); не дашти кого оставлять въ 1 дастжинти защищать, помогать; 180: егда

поков, не трогать (фотеумі): не Авн AE 167.

югда когда (отау, оте).

еда если, чтобы не, какъ бы не, развъ, не...лн (єї, μη, μήτι, μήτοτε); гда къгда ονζερΑΤΈ οчημα - μήποτε ίδωσι τοῖς όφ-Захиоїς; еда како... въстръгнете — µnποτε έκριζώσητε.

юдинъ; аще по юдиномоу писана възважть έὰν γράφητα: καθ' έν; πο εμικομά 178xx8' eic.

неже; да еже милостиват объщених носимъ респотивынае издрешение обымемъ нужно бы ожидать въ латинскомъ mexcmn: ut quod pias devotiones gerimus, certas redemtiones capiamus.

жанкъ какой, сколь великій (боод), жанко-СКОЛЬКО (НЕЛИКО НУЪ-СОО!).

ельма насколько, когда, такъ какъ (осоч, έπει, έπειδή).

етеръ-нёкто, кто то, некоторый (тіс).

жаль горе, печаль 170.

животъ жизнь (ζωή).

животына жизненный; хатьа животанынo 2000; The Zwis.

жидовъская 187 ошибочно вм. жидовъска. жителикъ житель; неправильно на стр. 46 переведено этимъ словомъ «оіхутурноч». жрати приносить жертву (досту).

да за, вследствіе, по причинь; да не такъ какъ, потому что (отг., бій то съ неопр.). дакъдению бодретвование.

давида зависть.

дадати налагать, обременять, принуждать (ἐπιτιθέναι, ἀγγαρεύειν).

зазьрати, зазирати порицать, осуждать.

заклижти запирать, заключать. даконыникъсвященнослужитель (sacerdos).

запоустъние опустошение, опустъние, беσοδρασίε (ἐρήμωσις, ἀκοσμία).

дапати препятствовать, мѣшать.

застомти утруждать, докучать, мучить (ύπωπιάζειν).

χαςτπημετα (σ.м. - ιστα) η — όταν άντιλαμβάνηται αυτής (τ. e. τής πόλεως; ποдлежащее: ὁ Θεός),

дмурна — оµоруа (благовонное масло).

знаюмъ извъстный, знакомый; знаюмъ естъ (угууюскетал) 180.

ΖΗΑΜΕΝΑΤΗ ΥΚΑЗЫВΑΤЬ, Ο Ο Ο ЗΕΑЧΑΤЬ, ЗАПЕЧАТІВВАТЬ, ПОСВЯЩАТЬ (σημειούν, σφραγίζειν); τεго εο ότι ζΗΑΜΕΝΑ έτι — ΤΟ ΌΤΟ ν
γὰρ ὁ πατήρ ἐσφράγισεν ὁ Θεός — ΖΗΑΜΕΝΑ CM ΗΑ ΗΑΓΆ ΕΕΤΤΑ ΛΗЦΑ ΤΒΟΕΓΟ —
ἐσημειώθη ἐρ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου.

знамению знакъ, примъта, указаніе.

Зъль мерзость, порочность, дурное свойство.

замо очень, особенно, въ высшей мъръ.

ыжде = нже.

нждеконынъ исконный, древній.

нжднти издерживать, израсходывать (δαπανάν).

навесьдовати излагать, выражать.

избытн 1) избыть чего, освободиться отъ чего (ἀπαλλάττεσθαι); 2) излишествовать, быть въ избыткѣ (πλεονάζειν); дастъ см и избълдетъ емоу — δοθήσεται αὐτῷ, καὶ περισσευθήσεται.

ндытню выходъ, избъжаніе, освобожденіе (ἀπαλλαγή); είζω ндыштию 124 такъ, что нельзя спастись.

ндвольнию воля, желаніе, выборъ (προαί-

нзвъстьно тщательно, точно (ахрівос); нзвъстьно държати — хранить, памятовать что.

извещати см утверждать.

нздати, издаюти отдать, издержать (προσαναλίσκειν). издрашению отпущение (грахова), иску-

нумьждати изнурять, изводить (σαθροῦν, κατατήκειν).

нзинца грозно 194.

нзрадына изъ ряду выходящій, особенный, хорошій, добрый (ἐξαίρετος); нзрадано 35 особенно (ἐξαιρέτως).

нзоущати излагать (по памяти).

измти выбирать, вырывать; освобождать: осоужаюмые... изьмъта 144.

нмъж (me. om» нже) потому что, такъ какъ, поскольку, вслѣдствіе чего (ἐπειδή, διότι, ὅσω).

нияко инымъ образомъ, на иной ладъ; пръмъноу сътворити ръчи инако т. е. перевести съ греческаго языка на славянскій 106.

нногда, ннъгда нёкогда, разъ (ποτè, τότε). нногдож вмёстё, въ то же время, вдругъ. инодоушьно охотно, ревностно.

инокость чужая страна (terra peregrina). ннор кчьи k иносказательно ($\alpha v \alpha \lambda \delta \gamma \omega \varsigma$).

нночадъ единородный (μονογενής).

нна 1) другой, иной; 2) одинъ; 3) одинъ изъ, нъкоторый (айдос); нна... нна айдос... айдос, етерос... етерос; въ нна всегла.

ниває въ иномъ мѣсть.

инжат въ другомъ мъстъ (аддахоясь). неанеанино ошибочно вм. неанино 5.

неканию разыскание, вопросъ 184.

исконыть отъ начала существовавшій (ϕ $\dot{\alpha}$ π' $\dot{\alpha}$ ρχῆς).

нсконьчавати наполнять до краевъ, заливать (σ иμπληρούν).

искоусити испытать, испробовать (бохи- $\mu \alpha \zeta \varepsilon i \nu$).

неповедь исповедыванье (вёры) 78.

нставити истощить; свъть іставивъ? 183. истовъ истинный, настоящій, върный;

нстовою — собственно, по настоящему. нстъ = нстовъ.

100 ---

нюдож 182 вм. нюдовых (обычная описка).

каженикъ евнухъ (єйчойхос).

казанню воспитаніе, поученіе, увѣщева-

казати учить, наставлять.

камо куда (пой).

камыкъ канень.

капь образъ, изображение (сіхшу).

кинъсъ подать (хучось).

ключимъ удобный, подходящій, годный.

ключити см случиться, приключиться; аште ми см ключить 1 съ тобож оумрѣти — хау бе́у με σύν σοὶ ἀποθανεῖν.

ковъ злой умыселъ, ухищреніе.

κοκοτα πέτγχω (άλέχτωρ).

колнжьдо несклоняемое прилагательное, употребляемое при мыстоименіяхъ относительныхъ и мистоименныхъ нарычіяхъ въ значеніи русскаго «-бы ни» латинскаго «-сипque»; нже колнждо кто бы ни; ндеже колнжьдо гдѣ бы ни; клю же коліждо ндешн — бтой ейх аπерхп; ндѣже аште пропосіксть колиждо евангелню се — бтой йх хприхдій сій сій сухуєйном тойто.

коликъ сколь великій, какой; на стр. 11: насътити народъ коликъ — очевидно, описка, вм. толикъ (тодойточ).

кольно племя, покольніе (φυλή).

конъ начало, конецъ, предълъ.

коньчьнъ конечный, послѣдній, крайній (техертатос).

кошь корзина (хофілос).

кошьинца = кошь.

κραдоводити похищать обианомъ, предьщать (συλαγωγείν).

кран граница, край, берегъ (τέρμα, αίγιαλός).

крнвъ кривой, неправый, дурной; стр. 29:

мжжъ крізъ і лъжівъ мръзітъ ґεї— ἄνθρα
αίμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται Κύριος
(слюдовательно, эдпсь крівъ ошибочно,
вм. кръвлеъ).

кризмыть прил. от кризма (= преч. хрібца). кровъ крыша, домъ, покой (στέγη, δώμα); сокровищница, кладовая: въ кровѣхъ е́у тоїς таµе́юіс.

кром'т внт, вдали, въ сторонт 129.

кромітшьнь и кромітшьнь внітшній (ἐξώ-τερος).

коъчин кузнецъ.

коупъ, собств. cumulus; въ коупъ, въ коупъ

вивств, въ томъ же мвств, въ то же время (άμα, ἀπὸ μιᾶς, ἐπὶ τὸ αὐτὸ). κογρα πιτοχει (ἀλέκτως).

K' TOMOL CH. TA:

къннга буква, письмо, посланіе (γράμμα), къннгъчин книжникъ (γραμματεύς).

кжпина терновный кустъ (βάτος).

кживьь мвото для плаванія, купальня (ходицвудра); есть же въ ерстьку на овычн кживан 75— ёсті дё еу тоїς Ігросодоцью, еті тү проватих ходицвудра... (славянскій переводь невърень).

лакомьство жадность.

ΛΗΒΑΝ' - λίβανος.

ликостомины хороводъ, хоръ (χοροστασία). ликра 167 — λίτρα? λίβρα?

лихва прибыль, процентъ (тохос).

ΛΗΥ ΒΙΙΙΙΙΗΙΙΙ, ΥΡΕΙΜΈΡΗΜΙ, ДУΡΗΟΙ, ΒΙΟΙΙ (περιττός, ὑπερβάλλων; αἰσχρός); Ι Βέλο Ιζ ΛΗΧΙ ΔΗΒΛΈΑΧΕ CE Ι ΟΥΒΑΙΔΙΑΚΕ CE 7 — Χαὶ λίαν ἐχ περισσοῦ ἐν ἐαυτοῖς ἐξίσταντο χαὶ ἐθαύμαζον.

аншишн 137 описка вм. аншышн.

лобъзати цёловать.

Λοжε ποιοвище (φωλεός).

лозынъ виноградный (αμπέλου).

лоно грудь, нёдра; на лоно — на колёни. лоучъше есте неправильно передаеть греческое: біаферевде прос, что въ данномъ случать значить: «отличаетесь отъ...» 57.

льстити обманывать, вводить въ заблужденіе, поступать коварно (хлатах, лахах, болюйу); льстить.

льсть заблужденіе, обмань, прельщеніе; льсть богатьстви - ή απάτη τοῦ πλούτου. π'επο прилично, подобаеть.

νάποτα κρασότα, украшеніе, достоинство (ὧραιότης, χόσμος); ετ νάποτα, πο νάποτά πο достоинству, κακъ ποдобаетъ (ειχότως).

леть можно, следуеть; на леть невозможно.

 Λέχε Γρяда, борозда, рядъ; ι εъзлигоша на Λέχъ на Λέχъ 7 — και ἀνέπεσον ποασικί ποασικί... ажка лукаветво, хитрость, злоба, подлость.

ажкавынъ извилистый, дурной, элой, коварный; лоукавыною о семь обличивъ врждъ 154—буквальный персводь ст греческаго, вслюдстве чего несогласование (по гречески: сухарбом то тіра).

ΜΑΛΟ ΗΕΜΗΟΓΟ ΒΡΕΜΕΗΙ; ειμε ΜΑΛΟ — ἐτε μεπρόν; πο ΜΑΛ' Κ СПУСТЯ НЕМНОГО ВРЕМЕНИ (μετ' ὀλίγον, μετὰ μιχρόν, ὀλίγον), κъ ΜΑΛ' ΒΟΚΟΡΊ, НЕ НА ДОЛГО.

милостивъ сострадательный, полный умиденія, благочестивый 78 (pius).

милостыни милосердіе, милость (єїхеос), милостыня, даръ.

милъ достойный сожальнія, милый, дорогой; 1 мили ємоу въшь 6-хаі єсπλαγγνίσθη επ' αυτοίς.

мирынъ мирской (той хосцои).

миса блюдо (πίναξ).

маква шумъ, крикъ (доровос), молва.

смъвити приводить въ безпокойство, шумъть (θορυβεῖν); смутиться, придти въ безпокойство? 111.

миночестьнъ вм. мъногочестьнъ.

мощи имъть возможность, быть въ си-

мрежа сеть (біхтиоч).

Μογ ΑΗΤΗ ΜΕΖΙΗΤЬ (χρονίζειν).

могринъ эвіопъ (Аівіоф).

κ κι κτι κ προθος κ ες δ ες δ

мъногостръпътынъ много трудностей въ себ в заключающій.

мъногочьстьих драгоценный (pretiosus). мъножицию много разъ, часто.

мытынна таможня, мёсто для сбора податей (τ є λ ώνιον).

МЫКНЖТИ СА СМ. МЪКНЖТИ СА.

мынити см уменьшаться, умаляться ($\hat{\epsilon}$) λ $\alpha \tau$ $\hat{\tau}$ $\hat{\sigma}$ $\hat{\sigma$

мынатн думать, полагать.

мьстити мстить, наказывать, защищать кого отъ кого (єхбіхеї).

мисть наказаніе, отмщеніе (єхбіхησις). мжарьствоватн — фрочейу; тожде арогъ къ Αρογγογ αιπαρακτικοπιμε 178—τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες.

мжштынъ (от мжтити?) измаранный?

навъджти наблюдаты, сохранять (періпосейода) 106.

наваждати говорить кому (съ къмъ), толковать, побуждать, возбуждать кого (провіва́ζειν).

навъдоми 135, описка вм. невъдоми, подъ вліяніемъ предыдущаго намъ.

наглашати оглашать (περιηχείν).

надъшти см надъяться, полагаться, довърять, быть мужественнымъ (дарсеї).

назнаменанию обозначение.

назнаменати отывтить, изобразить, обо-

наказатн, наказыватн воспитывать, наставлять, обучать (νουθετείν, παιδεύειν).

наковально наковальня (ахром).

нардъ — уарбос.

паса-кдовати насл'єдовать, быть посл'єдователемъ, преемникомъ кому въ чемъ, 88 (imitari).

наслѣдьникъ 78 наслѣдникъ, послѣдователь (successor).

υπέρ της κληρονομούσης.

настольникъ преемникъ.

неключимъ безполезный, негодный ($\alpha\delta\delta$ - α); неключими бъщим — α) α) α 0.

нелких неприличный, позорный.

не мощи см. мощи.

нимждот в таніж несвъдующій, невъжественный (соб. немудрый знаніемъ) 106.

ненавиджите добра, стр. 58: въ одномъ изъ греческихъ вардантовъ, слову илбаррю соотвътствуетъ илбарадол.

непраздынам беременная (ή èv γαστρі ἔχουσα).

неприызлинъ исходящій отъ дьявола, дьявольскій (διαβόλου).

неприбрадомъ нескончаемый.

непрѣмѣньнъ неизмѣнный (ἀναλλοίωτος). непримиримый (ἀδιάλλαχτος).

μεπьщивати думать, разсуждать, воображать, предполагать въ комъ кого; μεπьштевашь призракъ быти — έδοξαν φάντασμα είναι; кого мъ непьштю втъ выроди — τίνα με λέγουσιν οι σχλοι είναι; αнгела благотворива дыявола непъщивавъше — ἄγγελον άγαθοποιόν διάβολον ύποπτεύσαντες; даръ бжи непцива сребромъ стъжати — τήν δωρεάν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων χτᾶσθαι.

несъгласьнъ негармоничный, нестройный; 135: «бущос.

нюубожьно безъ бъдности.

итьлічню нетлічность, відность, безсмертів (ἀφθαρσία).

индеженти спустить внизъ (καθιέναι).

николи, -же никогда (ουδέποτε, πώποτε) не иматъ въждадати са инколиже — ου διψήση πώποτε.

ниць npu., $\pi p\eta v\eta c$, $\dot{\epsilon}\pi \dot{\epsilon}$ $\pi p \dot{o}\sigma \omega \pi o v$; нзинца косо (смотрить), грозно (говорить).

ницю описка вм. ни същю (греч. μή οντος) 30.

нов им. ед. Ной, греч. Ков.

нъ, ня но, развѣ только, кромѣ.

нждити см быть принужденнымъ; ижждлахж см 185 пропущень глаголь писати, который импется съ спискь XV в., принадлежащемъ Московской Духовной Академіи.

обавити показывать, выяснять, раскрыть. обаче но (μέντοι, πλήν), но кром в того. обещьник в см. обещьник в.

овещаникъ см. объщаникъ.

обильный, богатый.

обити кругомъ обходить, проходить мимо; вьее лъто обиджце — каждый проходящій годъ.

φεράςτε βιαςτε, βοβμοκιόςτε, ποπιομονίε (εξουσία); οбласть, οκρестность (περίχορος).

обльстить поймать, обмануть, перехитрить; обльстити словоль — άγρεύειν λόγφ.

סבת שדו סבשם (ביסטבוי, וְבְיָדוֹנְבוֹי).

образъ родъ, видъ чего; тропъ (τρόπος) терминъ теоріи словесности.

обратити см повернуться (στρέφεσθαι); отвернуться 148.

обрътнин, -штж заставлять молчать, обуздать (филойу).

окыныникъ участникъ, сообщинкъ (хс!νωνός).

овъ тотъ, этотъ; овъ... овъ — одинъ... другой; нинже... овиже — άλλοι δε... άλλοι δε (также: ютери — ови).

огнь—горячка, жаръ въ болѣзни; оснемъ жегомж — πυρέσσουσαν.

ограсти кругомъ обходить, проходить; акта ограндиц 77 родит. врем.

одръжание обладаніе, владѣніе (хатасуєсіс).

οχραжатн οκρужать, заключать въ себъ, οχватывать, обнимать (περιέχειν, ἔχειν, ἐπέχεν); ελέμω жε κα ζαβαнώнων πρηταγκ οχρακό κακο πράχας άχαιμω ηζεμρααχκ 96 — ἔλεγε δὲ πρός τοὺς χεχλημένους παραβολήν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοχλισίας ἐξελέγοντο.

οζλος ΗτΗ μέλατь 320, вредить (χαχοῦν). οκογιματь искушать (πειράζειν).

ολοκακτοματά — όλοχαυτώματα.

οπαλεττή Ετα κομείτα ο οπαλεττά ραζογπία ΑΣΑΘΒία 32 — είς τὸ τέλος, ὑπέρ Μαελέθ συνέσεως τῷ Δαυίδ.

онъ тотъ (ехетос).

онъсн, онъсния такой-то (о бегоа).

оръпътити смутить, безпокопть 190.

оставити оставлять, пренебрегать, забывать 144.

естжпати = отъстжпати отступать, уклоняться.

осыркти осиротъть 145; въ оригиналь Изборника 1076 г. могло бить осиркти; во всякомъ случан здись вліяніе народной этимологіи.

отвіння ти, - вватнотвічать, говорить 193. отник дь отнюдь, вовсе (διαπαντός, είς τό παντελές).

- етншию тишина на морѣ, спокойствіе, гавань, пристань (γαλήνη, λιμήν).
- отъданню возданніе, окончаніе; прощеніе (άνταπόδοσις, άμοιβή, ἄφεσις, ἔχτισις).
- отънмения описка вм. отымения 136.
- отъметати см, отъметати см отрицать, не признавать, отказываться ($\mathring{\alpha}$ рує $\tilde{\tau}$ - $\sigma \vartheta \alpha \iota$).
- отъмьщиние, 1) отмщение, 2) воздание, возмъщение; въ отъмьщиние 106 — въ воздание, вмъсто.
- отънждоуже откуда (отеч).
- отънждь совершенно (хадо́λου, διαπαντός, όλως).
- οτωπαστη, οτπαμένης ογέο ότα βρατα νοίχα ταμα 30 — αποπέσοιμι άρα τῶν ἐχθρῶν μου χενός.
- отърада отдыхъ, успокоеніе, утітеніе.
- отъришти отвѣтить, отказать, —см отказаться; проститься, разставаться; отърикъ см имъ — апотабацечос айтобе.
- отърочыть освобожденный отъ чего (тарутурамос).
- отъщитити причинять вредъ, наказывать (ζημιούν) 142.
- отьноудоуже см. отънждоуже.
- ооу божати обнищать, сделаться беднымъ (πτωχεύειν),
- ομετεκά γκογοθωή; τεκο εκκο έσμυρνισμένος είνος.
- оцытыть одыланный изъ уксуса, приправленный уксусомъ, кислый 132.
- очя = ащи если.
- очръныти омрачать, ослаблять (адапробу). очетити узнавать, распознать.
- пакъ опять, снова (πάλιν).
- панамидь соб. имя греч. Падацийдос. (Изслёд, по русск. яз. т. І, стр. 314, изданіе отд. русск. яз. и слов. Ак. Наукъ).
- πιναλε πεναπε, забота, занятія; πιναλε εκτα είτο — ή μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου.
- пынн см заботиться, огорчаться, скорбѣть (λ υπεῖσθαι) 100.
- янсма буква 185.
- THITTH = THTATH.

- пишьнъ съ греч. текстъ, приводиможь по изданію Миня на стр. 46, этому слову соотвътствуеть тіх трифіх, вя. ожидаемаго тіх трофіх.
- πλακα δέπμικ, желтоватый, эрέπμικ; вн-ΑΗΤΕ ΗΠΕΝ ΕΚΟ ΕΛΑΒΝ ΕΧΤΕ Κα ΚΑΤΕΈ — Θεάσασθε τὰς χώρας, ότι λευχαί εἰσι πρὸς θερισμόν:
- πλακατή Μωτь; πλακαάχα μρέμα ἀπέπλυ· ναν τὰ δίχτυα.
- плащаница полотно, покрывало (οθόνη). пленъци описка вм. плеснъци 178.
- плисныцъ обувь, башмакъ, сандалія (σανδάλιον).
- πατείνα сорная трава (ζιζάνιον); ης αξερττε πρταχε πατείνα η εαθακτατί το 26 – συλλέξατε πρώτον τὰ ζιζάνια, καὶ δήσατε αὐτά. ποθέλετη μισσιάλοβατε, γιθατε (διηγεί
 - σθαι).
- поганъ языческій, варварскій. подавти давать возможность 136.
- подвигияти двинуть, самому двигаться, спѣшить; побуждать, убѣждать (20 α 7• α 4 α 5ε(α 7).
- подвидати колебать, двигать, побуждать;
 -сл двигаться, домогаться, стремиться
 (σαλεύεσθαι, αναχινεῖσθαι; ἐπείγεσθαι).
- подоконм'янию 134 буквальный переводъ греческию одиоучий, въ первоначальномь славянскомь тексть должно было быть: подоконминию, поздныйшей же переписчикъ осмыслиль его словомь имънию.
- подобыть удобный, соответствующій, по-
- подроугъ близкій, товарищъ.
- подроужию другъ, банжній, супругъ, супруга.
- подъмати поднимать, брать, усвоивать; употреблять 137.
- пожницы 33, ошибочно вм. положницы (проєдечто).
- подобати събдать, поклевать; и придошм птицм набкъъм и подобашм 🕇 — хаі ἦλθε τὰ πετεινὰ, καὶ κατέφαγεν αὐτά.
- ποκάζατη Ποκαзывать, οбучать, исправдять, наказывать (δειχνύναι, σωφρονίζειν, παιδεύειν)

покоръ смиреніе, покорность. покосьнъ благопріятный, удобиый. покровъ кровля, крыша (та хє́рада).

помазанню мазь, насло (μύρον).

поманжти кивать, давать знакъ (хατα-νεύειν) 115.

понъ также бы, хоть бы (хах).

пораждати см возраждаться.

порождыство возрождение 64.

послоушанню слухъ, слушаніе, органъ слуха (ἀχοή).

ποсπեχъ рвеніе, напряженіе, энергія (σπουδή, ενέργεια).

потворити исправить, перемёнять, из-

потъщати (см) заботиться, стремиться къ чему 143.

потлжывым осмёнвающій, произносимый съ насмёшкой; потлжывыю сънгыймъ похоухнани 139 мюсто испорченное.

ποχελιματή схватывать, уловлять, похищать (συναρπάζειν).

похотъти чему и чего, пожелать, позариться на что 145.

похоухнанню насмѣшка, осмѣяніе. почитанию чтеніе (ἀνάγνωσμα).

ποчητατή Πουμτατό, οκαβατό уваженіе (τιμάν, σέβεσθαι); чиτατό (αναγιγνώσκειν). πρημαλάψημα Γολολέμο (πρόσπεινος).

призр. В том посмотр. В зглянуть, обратить вниманіе (ἐπιβλέπειν ἐπί τινα).

принждити издержать лишнее (προσδαπανάν).

прилежати, прилежати предаваться, быть усердиымь; заботиться (ἐπιμελεῖν).

примогъ прибавленіе, что прилагается къ предмету, эпитетъ 135.

приложити описка вм. предложити 154.

примоучити см случаться, приключаться; ср. ключити см.

приметить см присоединяться, иметь общение (хоλλασθαι).

приницати наклоняться, заглядывать во что, вникать (παραχύπτειν) 142.

Πρηπαστη, πρηπαдατή случаться, приключаться; припадать къ кому, прибъгать къ кому (съ просьбою), подходить (προσπίπτει», προσέρχεσθαι).

присваняти, присвадати увядать, вянуть (χαυματίζεσθαι).

приселити см поселиться пода' (παροιχείν).
присел всегда, постоянно.

приснъ искренній, ближній; частный, особенный (ἴδιος): ο приснъ и объщинь 123. приснъ родия.

приспати приходить, спашить, поспавать 85.

πρικτική τη συμέτε πομπέ, δωτε πομπέ κοτο (προσμένειν τινί).

притъкати наталкиваться, примыкать, уподоблять 121.

притажанию имущество, владѣніе, достояніе (хтіра).

причастию участіе въ чемъ л.; кою ми причастию св'ттоу къ тьм'т— что общаго между св'ттомъ и тьмою.

причастити сдёлать кого участникомъ;
-см быть участникомъ, получать въ
удёлъ часть чего (иете́хегу, хогушуегу).

причастьникъ сообщникъ, сотоварищъ (χοινωνός).

примти любить, доброжелательствовать.

продавжение продолжение, прибавка, увеличение 137.

прозжить произращать, производить, произростать.

промыслыть напередъ обдумывающій, заботливый.

просвъштению освъщение; 123: фωταγογία, простити см освободиться (ελευθερούσθαι), пространити расширить, распространить, давать просторъ; въ скръби пространима мых еси 28 — ѐν θλίψει ὲπλάτυνάς μοι, т.е. «въ тъснотъ душевной (горъ) ты далъ миъ просторъ».

простъ прямой, простой, чистый (όρθός). противление непослушаніе, неповиновенье (ἀπείθεια).

προτιεκ προτιες; προτιεκ ειλέ εδυει χατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν 116; προτιείο μεμε (ὑπήντησεν). протръзати прорывать, разрывать (διαρ-

προчειε итакъ, впрочемъ; всё (во временпомъ значеніи); съпите прочи — χαθεύδετε τό λοιπόν (вы всё спите); наконецъ 197.

прочин остальной, следующій.

пръвъю раньше, нъкогда.

поветь прахъ, пыль, земля, плоть, тлёнъ. повератиться, совратиться, уничтожиться 154.

пръкать праница (бріа).

пр кзоривъ гордый, хвастливый.

призорыетво гордость, высокомбріе.

приложение перемина, превращение.

пркложити положить между чёмъ, перемёнять, измёнять что-л. во что-л. (μεταβάλλειν, μετατιθέναι).

пръмо напротивъ, на встръчу, прямо къ (ἐναντίον) 172.

πρέκνερητη взвешивать (σταθμίζειν, ζυγοστατείν).

ηρ:kosημ:kτη οδηжаτь; презирать (ἀδιχεῖν, καταφρονεῖν).

приподобню святость, добронравіе (обто-

прівподобына добродівтельный, святой (обгод).

припрость просто, прямо.

πρέπρετη, -πριж, -πρημιή γδέμητε, μοδέμυτε (πείθειν, νιχάν); έκο μα οπραβκμήμη съя въ словесе твојуъ і препършин вънегъμα οсжинті съя 31 — όπως αν διχαιωθής έν τοίς λόγοις σού, χαι νιχήσης έν τῷ χρίνεσθαί σε.

прережения перечить, противоречить.

преспети превосходить, возвышаться надъ чёмъ (υπεραίρειν).

праставити переставить, перебирать, прекращать; -см перемёниться, измениться, — въ образы ихъ 147 принять ихъ душевный обликъ.

прати спорить, противоранить (διακρί-

πρέιματη Γροзить, предостерегать, приказывать, требовать (διαστέλλεσθαι, παραγγέλλειν).

пржжати мучить, -см напрягаться, ме-

таться, рваться; н пржжаетъ сл съ пънамн — καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ.

пьрыць ходатай по дёламъ, ведущій дёло.
пѣнадь 1) динарій, 2) мелкая монета,
3) вообще: монета, деньги; да... коупнмъ дьвѣма сътома пѣнадь χлѣвъ —
 άγοράσωμεν διαχοσίων δηναρίων άρτους.
пжто оковы на ногахъ; цѣпи (πέδη).

ρακοτα ραбство (δουλεία).

работати быть рабомъ, служить, работать (δουλεύειν, εργάζεσθαι).

равынъ ровный, одинаковый; тако же не как равъно съкъдътелъство Іхъ 9 — хай ουδε ουτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αυτῶν (sed non erant paria ipsorum testimonia).

радити заботиться о комъ, имъть кото на сердцъ; не родиши ин о комь же—ой μέλει σοι περ: ούδενός.

развъ кромъ, исключая (хюріс).

раздр'ямыти 134 значеніе неясно; мьсто испорченное.

раздр:кшиние отпущение (грѣховъ) 82 (аbsolutio).

раздржшити развязать, освободить, простить, упичтожить, сокрушить.

различь различно 191.

разоун 128, может быть вм. разоум вы или разоум вт не; согласно греческому убы ожидали бы: разоум вн.

разоумию пониманіе, знаніе, разузнаваніе (ἐπίγνωσις) 119.

ραζογνιτό разумъ, смыслъ, миѣніе, познаніе, основная мысль, основная идея (σύνεστς; ὑπόθεστς) 106; γνώμη, θεωρία.

радоум'яти, радоум'явати держать въ ум'я, понимать, подразум'явать 137; думать, соображать 141.

ραλο coxa (ἄροτρον).

рамо плечо.

раснъ разный.

ρаспятню улица, переулокъ (ρύμη, πά-

растомти отстоять, быть отделеннымъ, быть разсенннымъ; темь во растомщам събъравъшаго и В коньцъ багдтню ne οπολικ coomουπουσουστα τρενεςκομη: τὸν διὰ σοῦ τὰ διεστῶτα συνάψαντα ἄκρα ἀγαθότητι 151.

расоудити разбирать, судить, обсудить. расъмотрымить умёнощій разбирать, различать (δ διακριτικός).

рачитель любящій, приверженець, поклонникь, усердный (οί έρασταὶ τῶν γραφῶν).

рачити любить, заботиться, хотёть, соглашаться.

ρεκъше то есть, такъ сказать 136. ρθζα платье, верхняя одежда (εμάτια).

рованны 77 неясно, м. б., вм. дарованнъ. Можно думать, что рисовавшій орнаментъ въ оригиналь отрывковъ забыль поставить киноварью Да-; позднийшій же персписчикъ приняль это слово за слово женскаго рода.

рогъ 153 сила (рого — символо силы).

ροждию вѣтки (τὰ κλήματα).

ротити см клясться, съ клятвою утверждать, божиться (καταναθεματίζειν). σκειμοτα истина (ἀλήθεια).

пксьнотивьнъ истинный, реальный, несомнѣнный, явный 78. Предполагаемый латинскій текстъ см. подъ словомъ юже.

ржковать 48 охапка, захватываемое рукою, вязанка (снопъ?); еже не плодовить демых ржковатьми абие ывити матерь — представляеть испорисиный тексть, ис вполны соотвытствующій греческому; ожидали бы ржковатьмъ.

садъ растеніе, дерево.

садовню растенія, деревья, садъ.,

скътило 128 свътильникъ, свъточъ; акъ несоуште вжъскоуж скътилоу въ срин ришбочно вм. акъ не сжитоу вжъскоу скътилоу въ срин. Переписчикъ Сборика дат. п. скътилоу прииллъ за виштельный, а отрицание соединилъ съ причастиемъ, образовавъ новую форму отъ глагола нести; соотвитственно сг

такимъ пониманіемъ изминимись и окончанія причастія и примагательнаго.

скътъ иставивъ см. иставити.

свытиль свытиний, ясный (тухачуйс).

скътъльство блескъ; 123: Хантрофоріа.

скатыны святость, благочестіе (ототус). сващиною 153 вм. скащиною (какт въ другомъ спискъ), т. с. среди двухъ священниковъ.

ся нар. вотъ (ίδού), здѣсь (hic).

сько описка вм. секе стр. 176, греч. текств, см. подъ словомъ нде.

селикъ столь великій, такой.

сынкъзмин осмысление греческаго термина: оодогнороб.

село поле, деревня, помѣстье (άγρός).

сельнъ полевой (той аүрой).

снукло свекла (сейххоу).

chaa chaa, доблесть, добродѣтель (δύναμις, ρώμη, άρετή, vis, robur, virtus), choix ογκο απνιεμή ετο μασακρογεμά 77 σε λαπинском оригиналь можно предполагать: virtute quoque passionis eum imitemur

сиць таковый, такой; сице fлаголіжца 176 - fαῦτα λέγοντες.

скриница ящикъ (удоссохороу).

скид кльникъ гончаръ, горшечникъ (хеραμεύς); скид кльниковъ—той херащеще, сланьникъ рыболовъ на морѣ (ἀλιεύς).

словити говорить, называть. стоу оумоу готоко слоки см гласъ 135 испорченное мьсто; первично должно было быть: скътъ оумоу готоко слоки см гласъ, при чемъ слова: готоко слоки см — неправильный переводъ греческаго стиродогита, гдъ стирод переводчикъ смъщалъ съ фонетически тожественнымъ въ сго выговоръ: стоцьо.

слоужька невольничество, рабство; служ-ба, литургія, жертва.

слѣуъ проскурнякъ (растеніе) 132 (malva). сопьць музыкантъ, играющій на свирѣли (αὐλητής).

спира отрядъ войска, третья часть когорты (σπείρα).

сподъ кругъ, группа; посадити на все на

cποχω μι cποχω 7 — άνακλίναι πάντας συμπόσια συμπόσια.

спядъ мѣра сухихъ тѣлъ (µоо̂гос, хорос) 191.

сраммживъ стыдливый (агохичторос).

срачица одежда нижняя, рубашка (χιτών). сръсти встръчать (άπανταν).

стлъпъ колонна, башня, твердыня (пор-

страсть несчастіе, страданіе, мученіе, горе (πάθος, βάσανος, δδύνη); страсть.

стрижьникъ духовное лицо; стрижьници духовенство.

стринь 138, описка вм. строинь, на что указываеть и надстрочный знакь надъ н, и соотвътствующее этому слову греческое: έρμόδιος.

строжнию устроеніе, предусмотрительность, умысель, промысель (πρόνοια). строупь рана (τραϋμα).

стоуденьць источникъ, ключь, колодецъ (φρέαρ, πηγή).

стыдити см стыдиться, стѣсняться въ присутствіи кого, съ почтеніемъ относиться 144.

стъгна улица широкая (πλατεῖα, ῥύμη). стънь тънь (σχιά).

събирати собирать изъ чего что, составлять; Μελεχνικές събираеть см 119 ό Μελχισεδέχ συνάγεται.

съвладнъ соблазнъ, ошибка, недостатокъ (σχάνδαλον, πλάνη, σφάλμα).

съвабъ 194 швабы.

съвлѣции, съвличити, съвлѣкати раздѣвать, снимать одежду (ἐхδύειν); -см снимать съ себя что, раздёраться (ἀποδύεσθαι, ἀπεκδύεσθαι); 35: разоблачаться.

съвръшати совершать, исполнять; 185 предлагать: вже см сказавть оучинение фописка вм. оучение) съвръшажие въводимоу Автиноу и глаще вчи см 185 — о ериечейстан иадить, ечтеллощегом табе сахоремом табе хайлемом и дде (Изсанд. по русск. языку, изд. Отдъленія русск. яз. и сл. Ак. Наукт, т. І, стр. 312).

съвръшити см скончаться.

съв кетовати извъщать, объявлять, исповъдовать 84.

съвжуъ узы.

съдоушьнъ одушевленный (є́μψυχος; animatus).

съд клающат біззаконні можно думать, что русскій переписчикь Изборника предлогь съ сосдиниль съ причастіемь и вм. съ дклающны поставиль съдклающны.

съказанию объяснение, толкование.

съказати толковать, объяснять, переводить (διερμηνεύειν, φράζειν).

съконьчати см окончиться, совершиться, исполниться (πληρούσθαι).

съкровъ тайное, скрытое мѣсто; въ съкровъхъ — έν τοῖς ταμείοις.

съкроушнти сокрушать мучить; съкроушеным — тетраиодиемоис.

сълагати, съложити соединять, сравнивать; -вышти 138—сопоставлять факты.

съмнрыти см мириться, поддерживать миръ (εἰρηνεύειν).

съмотрению осматриваніе, наблюденіе, распоряженіе, управленіе.

съмотрымнымы касающійся благоустройства, домостроительства.

съмотрътн; съмотръшаа апостола 175 συνιδόντες (ταῦτα)...

съмъшмити венико воображать многое о чемъ, хвалиться чёмъ.

съмъра мъра; 191: содержаніе монастыря, отпускаемыя (на монастырь) суммы.

съмъренье 61 сопровождение (comitas).

съмжщинию безпорядокъ, замѣшательство ($\tau \alpha \rho \alpha \chi \dot{\eta}$); 113: смѣшеніе.

съммети потрясти, смутить (ταράσσειν).

сънльъд ти охранить, спасать, сберегать (περιποείσθαι, φυλάττειν, σώζειν).

съньмище собраніе, синагога (συναγωγή). съньмъ собраніе, синедріонъ (συνέδριον).

сънати снимать, отдълять что-л., отъ чего; -са 46 схватиться, состязаться (συλλαμβάνεσθαι).

съпасъ спасеніе (σωτηρία).

съпона препятствіе.

съпръмлити см быть направлену, подражать, слъдовать; съмърениямъ съпръ-

κατικιμε ca — τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι.

сътворити дълать, работать, трудиться. сътобъити исполнить.

сътмдати см спорить, бесфдовать, разговаривать (συλλάλεῖν).

сътжжати мучить, угнетать; см томиться, тяготиться, мучиться 142 (θλίβειν). съмо сюда (ὧδε, ἐνθάδε).

сѣнь тѣнь, шатеръ, палатка (σχιά, σχηνή). съмынѣтн (см) сомнѣваться, опасаться, страшиться 142.

сжирь противникъ на судѣ, противникъ (ἀντίδικος).

сжпрягъ упряжь, пара воловъ (ζεύγη τά). **сатъ говорятъ, гов**оритъ.

TAKO MH H BOFA, CM. BOFT.

талантъ опредъленное количество благороднаго металла (около полторы тысячи рублей) — та́хачточ.

τατι воръ (χλέπτης).

таха свыценьноннокъ слишкомъ скоро по-

таче затемъ.

твръдь твердыня, криность 82.

τετραρχъ — τετράρχης.

τιшτη δέжατь (τρέχειν).

ΤΗ Η (καί).

тожде и, и потомъ (хаі).

тръгъ площадь, рынокъ.

тръжние деревия, селение, площадь, ры-

тръпѣти выдерживать, сносить, постоянно быть при чемъ, оставаться (ὑπομένειν, προσχαρτερεῖν); быть долготерпѣливымъ (μαχροθυμεῖν).

троудъ утомленіе, трудъ, безпокойство (χόπος).

τρογκλατи дѣлать непріятности, разстраивать, докучать (χόπους παρέχειν). τρѣε жертва (θυσία).

тркъъ близкій, нужный (αναγκαΐος) 174. трковати быть трезвымъ.

τρπατ 601 Έ3 Η Ε΄; ΗΜΉ ΒΟ ΑΕΗΉ Τρπατ ύδρωπικός.

тржтъ стража, войско. τογждь чужой (αλλότριος). тоунждε тамъ же, тутъ же. тоуне даромъ (δωρεάν).

τε; κε τομού πρα эτομε, ποοδιμε, виредь, уже, наконець (λοιπόν). κ τομού με εεερέωμη — μηχέτε ἀμάρτανε; η με βυλέ εγο κ τομού — χαὶ ούχ είδεν αὐτόν οὐχέτε; τέμε ποοτομή (δεό).

ΤΆκαλο — ΤΟΙΑΚΟ; Νε ΗΜΑΜΆ ΦΑΣΕ ΤΆΚΜΟ Ε χλάκα — οὐχ ἔχομεν ώδε εἰ μὴ πέντε ἄστους.

тъчьнъ равный (одогос).

тъщивъ усидчивый, быстрый на что, горячій; тъштивааго гичвъ... не соотвытиствуеть греческому том тахитав у хидом (sic) 184.

τъιμь σустой, τщетный, ничтожный (κένός, μάταιος).

тьзьиъ одноименный (є πώνυμος).

тъ 191 то, такъ, въ такомъ случаъ, ср. Маріинское Четвероевангеліе изд. Ягича, стр. 17, строка 5.

тывать. трудиться, обрабо-

ογιοдьникъ; Ίτο εъ ρασωπα στι ψικον ογιοдъникоу — ότι ό Θεός διεσχορπισεν όστὰ ἀνθρωπαρέσχων.

ογλιειν Εβατη κράμητε (παχύνεσθαι).

оудивити; оудиви Ть прънаго своего— єдачμάστωσε Κύριος τον όσιον αυτου.

оудоблити сдѣлаться господиномъ, цодчинять себѣ (хатахирієйсіги).

оудобрение украшеніе (decus, ornatus); оудобрение норовоу — нравственная высота, нравственное совершенство 141.

оудоврити дёлать красивымъ, хорошимъ, улучшать; сдёлать болёе иравственнымъ, чистымъ.

оүжасына приходящій въ ужась, робкій (ёµфовос).

оукроухъ м. р. кусокъ (хха́оца): сулоучити достигнуть, получить. сумализ смиренный.

сумильние умиленіе, сокрушеніе сердечное, смиреніе.

очне лучше; очне несть — вороферег.

суным нерадивый.

суправити направлять, управлять, приводить въ порядокъ.

супъванию надежда (єдпіс) 119; увѣренность, твердан надежда (fiducia) 79.

оусмарь кожевенникъ (βυρτεύς).

суставить ставить, установить, удерживать, заставлять (καταπαύειν) 176.

оустына ж. губа, устые, входъ.

оусь 160 см. вуссъ.

сусждити убирать, обряжать (покойника) 197.

оутворити приводить въ порядокъ, устраивать; -см быть возстановленнымъ, исцъленнымъ; оутвори см — апохатестаду.

сутрь утромъ.

состояніи, удостоиться 78.

оучинение 185 описка вм. оучение.

оучнтельство ученіе, поученіе, наставленіе (διδασκαλία, μάθησις).

ογчрѣдити гостепріимно принять, угощать (ξενίζειν).

οινάσει). εκτινού ο εκτινού ο εκτινού σει).

халжга ограда, ствна, заборв (фрхүрос). херовьсквв, херовьскоу мн мысль н оумв даждь — м. е. херовимьскоу 105.

хитрость искусство, знаніе, мудрость. хоботъ хвость (ουρά).

урабъръ вояка, воинъ.

храмъ, храмина домъ (оіхіа, быца).

хоудъ маль (шіхрос).

кога кула, злословіе, богохульство (3) хородиїх).

хоуловати богохульствовать, злословить, сквернословить.

η έλοβαнию привътствіе (άσπασμός). η έλοβατη привътствовать (άσπάζεσθαι). цата монета, оболъ, динарій 183.

часъ пора, время (бра).

чесати чесать, ласкать (слухъ) 193.

четврѣдьневына; въдавы четырема четврѣдневнома воннома стрѣщи — παραδούς τέσσαρσε τετραδίοις στρατιωτών φυλάσσειν (переводъ пеправильный) 177.

чисменитъ числовой.

чисма число.

чюждати см, чюдити см дивиться, удивиться (θαυμάζειν).

чьсть 58 знакъ, примъта, знаменіе (ἐπίσημο); благочестіе (εὐσεβεια); честь (τιμή); почитаніе, праздникъ, торжество 77; санъ 78.

частынъ цённый, драгоцённый (ті́µюқ); достойный почитанія (venerabilis). чадь люди.

претанние 154 = шатання.

шатанию волненіе, смілость, дерзость.

шатати са подниматься, возмущаться, взволноваться (фриаттєбдая, tumultuari).

фоуждь чуждый, стороный (аллотрюс).

южьскъ южный; црица южьскаа — вабі-

юньць телецъ (тайрос).

ταζεκτια μορα, ποτοβιιμές εβέρη (φωλεός).

τακο κακύ, κοταα, τακύ κακύ, чτοδώ, чτο (ώς, ώσπερ, ότι); τακο σόκειμα κ—πρός το καταχαύσαι αυτά; τακοκε — ώσπερ; κκο Αίκοιο τια λεσατε ακτογ — ώς ετών διώδεχα; τακο κε πρίκετα τῶν — ώς δὲ επαύσατο λαλῶν; τό κο είς το πλοτον εμβάντα χαθησθαι; κιο αιμε ει εδεκριτώπ κρίτε 31 — ότι εἰ ηθέλησας θυσίαν; το διά διαν; το κο διά κο δια κο διά κο δια κο διά κο διά κο διά κο διά κο δια κο διά κο διά κο δια κο διά κο δια κο διά κο δια κο διά κο δια κο δια κο δια κο δια κο δια κο διά κο διά

ымо куда (отоо); ымо колнждо куда ни, куда бы ни.

-c4600

мушковомнати страдать бользнью языка же веревка, канать, цынь; жже же-(γλωσσαλγειτοῦν) 119.

малькъ языкъ, народъ, племя (ввоос, λαός).

ълти см браться, держаться; - пути паправляться, отправляться.

ждоу, вждоу гдв (опои).

«kzнο − άλυσις. жтрь внутри (ёсы).

vпостась предметъ, сущность, матерія, существо 105 (ύπόστασις). νεοπω ύσσωπος.

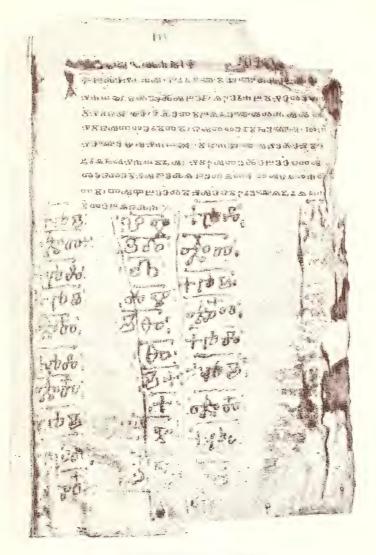
1. Порфирьевские листки.

文字即作写上的《古中文》中的古中的明显 Angel Blog Bod Bod in the de Cal 18001 W P B E F F 300 1 8001 W W W W En Sur Bonca Famoton 18-19 1 613 80 The Care manuscon? Grant Balling 31. thosa & seriga con a game a sid se con a septim BARROLD SCORET CO WEST SALEW MAS CALSTON LANGUE AS A WEST AND THE SAME OF T क्रियो मा मान व क्रिकेट का मासि हर कर कर का मान क SOUR LE SENS SE BURE SE SENSE SOUS EN SOUS ESTE किया के प्राथम कर असमार है है स्थित के प्राथम के अनुक का का का का का केट के प्रतिक के प्रतिक के कि के कि कि कि कि कि कि कि कि BURN OF BANK BOOK STERRY CUT I I THE WAR WAS A STORE OF THE STORE OF T Room Un & to two was was with the se the to ोक र से दे क्या खता का अन्ति इस का शत के दे असे असे दे हैं। से दे स ASON TOP BEENE BUT SEDSOONS CONTINUES TO Water DE month to the sand of the sand of the water 88 के के कि के कि से कि The san the stand and Countries are as and 3 well Connectation of the Contract

2. Порфирьевские листки.

3. Порфирьевские листки.

4. Порфирьевские листки.

CZPYACZRUEFO

083

Jo 15 5.

F33

6 35 23.

423 db A man 4. 25 40 - 13 E A no of 493 F1944. EN PROPERTY OF THE PROPERTY OF SIII ABOUTE BEST POESS POR PILS tonn text. CER watsutenessed Paration of the Control of the Control क्षण्य ने यह का कार्य के किन्द्रिक के निवाद किन्ति के Columbia to the season and the columbia to the On are y described was many me 3 and 12 de Care o 80 9 9 4 mand. 33 \$ 8 40 3 99 16 10 3 CORNES CONTRACTOR OF THE CONTRACTOR OF THE CORNER OF THE C 和20年后至全国在专品的专品。 1990年101111 是我心情思生之是是是,如何是大公司是心理人。 STATE OF THE STATE OF THE SERVICE STATE OF THE 而多元产品名头中的台灣下水平的和多公司。 CALLO BEST BETT SEFFERS TO ALL AD ALL 而死的含品的多色是各种自然自然的各种的现代的 E I E JAAN EURPHEREN ITHIN

THE COURT OF SECOND SEC

मिन्न के

word of home and so more decorated and so we would be so we will be so we will be so we would be so we will b

THE ME WIN GOFTH WIT IN THE WAY

III) 430 III TO THE AD SEADON WE WIND A DE A DE SE 00300099883888888888994489 4 LIMO POR THE STANDARD TO THE S THATOSSA JES WOOMAS STEELES. あるとのをのいかできょうなのからなるるというできる Real Page Coll Heef Death Wear Ranks & SMEYLOUED TO SECOND TO SEE TO 第6400世界14日40年1111年12日4日 第五時 2013年 后96-63-63年 3-300 19-65 910 18-6-6-32-3 12 7 142 - Anis 110015 38 2- 200 31 Francisco Paris Aller Brancisco Brancis HODELES TEST PROPERTY Polyge trates who were the property of the pro MANAGE 800 1-25 1-30 - 10 14 11 37 60 1 M PH-100 BATOSA' CESSESTALLION COUNTY FULL STONE OF STONE FOR THE STONE OF PARAGORAGE HOLD OV. BEST 在2013年3日 · 65日日至日日本 · 56日日日 Oh Sundayed 340 - 5 Hodelind CHANGE SEED SEED STREET

THAT HE WAT PETERPHUANTS

कि। १८ अ. १९ १. इ. १८ थाल्याची mस् स मृत्यु अत Parenge Bosers Buesters ኇዏ፞ቚጜጜኯቜዹዀቔፚ**ጞዏ፞፞፞፞፞፞**ኇፙፙቔ EM VE WE AS AS ESSECT + ERROPET + E The Bond tot . Bold as as a soot of the LATE OF SERVE (BESCHORES FA. 100 भ्रम्धषत्रकान स्टिक्स मान्ति व्यवस्थित । BANT अक्षेत्रक में अक्षेत्र के मार्च के किया है कि स्वत्र के किया है कि स्वत्र के किया है कि स्वत्र के किया है कि स अकिश्वास्किक्षक तर्यात्र भारति १०४१ वर्ष हे अर प्रकार हार १ . ११ मा में ताह के हिन १० · 10001中国任主部十十十年子里中100日· ६६३३ १ % ३५ ६ ७५३ m ४ ३६ ६ ६ ६ १ ४ ४ कणीक, केमसि ३ १०१३४० ६ संग्राम् किरिट कता मेर कर हिता प्रकार कर हित्र कर BYD B B Block of the Breeze B. T. T. W. W. S. E. O. गारिकार महरक र १६५० में १५ में ३३३३३६११ १६६१७१ जे ।।। हा १९७ ८८ ४ ४ ४ ४ ६९ १५५६० · PBEBOOK DILLE CO + TEA + L tocold to the top to the cold 小名子、如只当各个十条子也十分与而毛子中 \$03 38 98 95 P. 28 94 + 1934 फिल्डाए बळ. इंकेड्ड खेळड : इंकेड्ड खेळड Ban 80356008.30634. 5.288

C omernament Bound of the Este on

अधित धर मात्र है एक मार्थ के का मार्थ के कि कि मार्थ के THAT PEER EEE ME OF SECOND SOLES IN WERE emerted . eesse emades es es fa 16:2003 # + 22.2 8 20 23 III R. 22. 4. ·毛特毛品的中心加州中的图像中的 PLACE ES 494 33 3 51 400 31 + 4033 ABP BERLES LOD BON ASS B.3-1500 08 . Lat. 126. Ft mooh 28.38 m3 कुक्षणान्यस्, क्षिप्रमास्कृते वानीते-安全中毒 800% 中的5% 250 30 . A. 20 经3头多次公司中心各个各个的公司公司公司 'da Pap o cham 3-902 64-00 25 193 25 TE 43 TO 08 23 203. 545 EL 3-29-95 28 28 28 44 345 E 28 3m 松生加如子子子心是中华如何, 这是皆是本 memas 338% अकता स्वाल अहा 中心心是可以 18. 四名 18. 60 39 4 432 48 48 48 eas an Arthelles of Loss 26 page and Established Ray of man 33 5% 88 10% 28,483 89 7 3 de 118 40 3 1 233226400364 5"35 78A VO 8 "4 264 an 8 do 2009 Tab 33 an gold East Find

are entire de la constante de sign mat of 18 to 3 to 3 to 3 to 11 कु असे अस के उसके अधिक के अस से हैं। ma 26.438-copola in cool . Topologica 43.28-49-4-38 as 7-6-60-4 - 25-35-14 如于如明云东西是对罗沙安东部。 可与中国是 BUSANELT SACTE PROPERTY m3. 238 madens Vedes 加多山子·李龙是子名多名李龙寺。 4-471-8 BY 63 Add Fire of Equations and Educated Additional Additiona BANG. ANGOROSOS. ETJOE कुष्ण मान्धिक अक्रमान मान्य के कि अधिक कि महात्राक्ताकिष्टक्ष किस्त स्टान्स अविपर् अकार के अधिक कि का का कि विष् POSHABAD. 6 SECTION PARABETTERS * Tab Febens Brows maked for the form of the form of the february of the febru BOTES OF . POWE + DASS SE SP + 19 ER SA 如果如鸡哥哥和民居里的马马。在小哥巴加格的 HOTEL LE LA BE CO SE ES COLE 中の名をものから中ででは日本中である中でなの

OA SECTION

2-8-6

Regod wer her how how in the hear \$ 33800 \$ 3 m & 2 THE SHOP SHOP SHOP ELLE TO SHOW EN THE A SEC. 過去できるという。以前にはおけれる。またではなりによ 图的分子的原则是一个 医自己的 医自己的 医多种 Man to the state of the state o JET. PRINCE SEE SEE WILL TO BE Will work of will and work of the TO BE OF SERVICE AND MAKE SERVE SERVE ONE OF storated aprove work one is a selection of 于小五分子经路。 表示了你可以提供成为的的PUI可 医动物医动性性强 的证明的政治的动物的 医性性经验 with the state of the section of the section sections TOWN TO THE OFFICE STREET STREET, WHENCH 26.24.6 · 3 Old William er of the Breeze Wall wife of The opening and they are South of the state 1-2-138-166 IN The ter con 1995 a live is to the Production The section of the section of the section of 以此外的 中国中国中国中国的中国的中国的 THE WASHINGTON TO SERVICE OF THE SER GRADE WAR TAUR MARKS

m3 48 48 28 300 200 2 2 2 60 4 20 3 1013 \$46H3412744 - E (48300) 908000 18. Moderated asterna 1. me. Legenser the Person of the Contract of the 如此的 B. 是是是自己的 的事者是因此是自己的的 产品的第3多后岛近越生血增少安原的3等增。 B38400003FE. 14 HE 93PV me3. Buttoff segue in Emiliary . Lesse Sylected . Research Top of the City City & Constant of the Con 全面加强。1945年的1940年的中央中央1940年 TO SECT STORY OF SECTION OF SECTION OF PARTY OF THE PROPERTY O 10名子名信息以外对外的 20. 原作的名字是 SEMBER OF TEACHER SEA CON EACH SON EACH may take de de de de de de de grafe de de de 上海中国 中部中医品。在中海五两路中区 More to be seen of the seed of the contraction of t Remin exected home Essent mage on 43 4 A A Sel Les Selves Belor Bands 特别性的學學等於在為此此的 200g · 如3 的思考到到图像图3VB的即图长图图表到图6

PAZ WEST

2,59. morale Joseph Cong 12 morale 14.3 時から、3つかる 世の、かい十十七日の場から3 かないのようないとしたいのようないのからい · 你不会不是你的人。我们是我们的自己的 300034008 36 24 23 9803 7 83 97 3 11100 4 खक्षेत्रका . व्यक्तियस खणा लेख १००१ था अपने Carolle An the Had alaba and be to the T. B. 在子子·老师然识在100天中200天中38天子 といれると 一切のないをものかんしいからいりの 不安长的证明 公司的政治教、成人民的证明经 BORDER THAT SE BY GENOUDS POR W. BOM 中中央部部的一个品牌。中国品牌的 Those is the second の記事者を必要は必要をあるとのとのというと 李中年上午日中日中日日日日日日日日日 अधिक करण के दे प्रश्तिक कार्य विवास करणा है। SPROBLE SERRENCE 五十十七年以上,十四四四日日十七年日 Bussephen Could in Addition for E. Z.

E ANY

19. 33. West 20 20 4 20 mla 10 24 22 23 23 25 m3 boss & 3 ab + 24 . 3 & m3 his 是 4600 49 £ 83 44 \$9 \$ 44 \$9 \$ B 80 \$ 44 \$ हिंद . व्ह ताथ केस कार्य हुन है। कर १३३ मा उन्तरी PP4-26 REPART A COLOMB REPRESENT * 38-67 37 8 W + W B & 2 & 6 Y B & 3. 84-4-54 A 28-03 Per 40 Carlor 88 08-08 Ch. 4-54 803-644-403-PM3-4-83-02-9-1-(UT). 10.P. 408 an 42 22 92 3 3an 1 929 P.F. G. 8 1.73 of ersex remembers of the post of इन्द्रक्ष मिन्द्रकाल नेस्ट्र - शिन्द्र का मान विद् 大学公司中,他自己的学生中的五年公司 Bung Pack. Lev 3 Lov 3 Low de. 283 罗马克尔多尔克西班牙加岛中东西岛南部岛南部 क्ष अन्तर हिल्ला हिला है जिस्से हिला है जिस्से हैं जिस अर्ड के के इस्टिक कि का कि का कि प्रतिक कि कि कि कि 8 30 F 30 800 P. 18 30 8 F 5 30 F F 50 11 11 Back. 3.834-11003 4. 604-883 2833. Plo FR Mare F 33 E De of shing क्तान्य . केलन्ड चुन्ड किला के वाने A689 E6629 . 308 18 7 66 800 4 80 flogenme. Base Realint 2032-13-40-4-23-19-3-23-4 maol., 3 and

THE BOOK OF THE BOOK OF THE STREET 3-83-33-5 43-6 w. 11-3 co 500% म्यू वे ने प्रतिस्थिति है स्यो अवान्य स्ति ने व्य क्षित FOR SOM SULFINE BEFERRESSE ROPERTO COMPERSON AND SETT ASSESSED ASS ASPARENE BENNOSE & FINASASP MA . 604- WARE WAS SERVER . AUTO THE CENTRAL PROPERTY. CECTON THE SECOND AND ASSESSED TO COSE & ODASSERODA. THE SEALES 四位子子以是不为公本,929母子子。2天 993£ Mant 3536838 8209 . 8603 SERVALLY SER SERVERSE modeb. 22 22 29 19 3 2 3 10 3 40 34 Abyer & Cornel Steps Steps Const the safe is mendered 38 8 48 48 m 4 4603 98 4 12 58 enced found Arabest ence

anstogen actived. Jsaugha

3 ...

300

0000

90 % oza

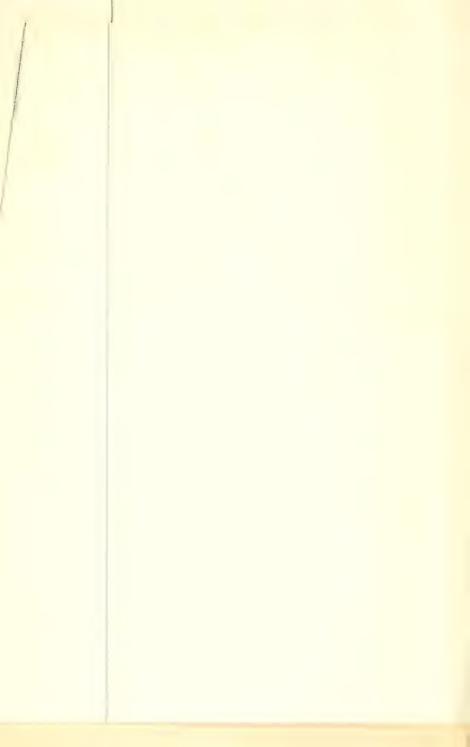

17. Отрывокъ изъ собрана П. И. Срезничекам

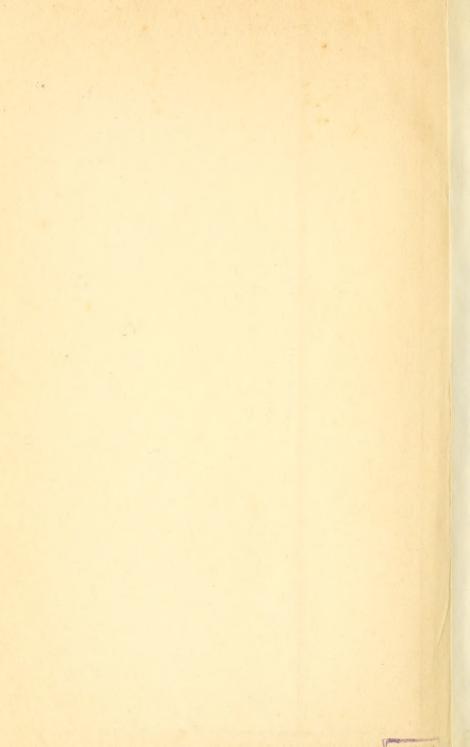
I AAN CA ARB OF BOY NOR POT BOTH HOUST MACIA KI, I HHY A XIIA SITILY SCIMER DEPHETS CHARLES RECEIPTING MELHYRE STREET ON THE STREET STREET A HENRY CALL HULLING TO A THE WALK CALL THE ILL TAK IN OF A TORMANDER BILLA A BUNGALEAN. TAXETTAK RIET KHRINCIIKOT KRIKR (HIPHHAL SAARHT WE DELIONAL HE A SERVICE VHORFY WEING KUT HEMBERT CONSTRUCTION OF STRUCTURE HEAD TO LOS BRINGARDS BH SKINGTON CHURCHELLING STANKER Trebute Brillie The Bly Les Tresty Les Tresty 1428 TEST BEREIT TO A STATE THE STATE SHOPE CT BURNELL ATTHEMS THE LIST STORY OF THE LIST OF THE HIGH MEAN THINGS TO THE THINGS A THING mennegna en Prenoen Lenar kuranen EXISTENDED CONTRACTOR OF STREET STORY HOLES AS THAT HE HE HARMINE VALVA NAUX HUNKELBEYFINEX HUNKY LATON OHILA HEBBERTAN AND TO COLORS AND THE PINTER CALIFORNIA KINKER HEATS CX HUP! HALLYALITH THE RESIDENCE OF THE HELL STATES OF THE PROPERTY OF MITERIAR MARKET THE MARKET WALLE HER CHILL MULTIPLE TO THE PROPERTY OF THE HEALTH A HIMLE TO DESCRIPTION OF THE RESERVE TAPASES INACKINGHIS WITH COUNTY A LIGHT A A A MIGNALLY VALLE SANDERS WILL HATTER MALLES

LR TURBOULH MATE MARTI MANOUR AA HIE PERS PAACRUIL BEAHKEMADA SBA AAZAPO TPALHEAN'S H. WHITH THUEON WILL PAH OKAZINZ HOT ALIAHOMKA MAON KOOH W. P. MARINE HOOV Elas, CPUS POP W " AND HEARH TACHE NO MENTE ATTER PORTER AND off a level and o

ASHIBIONING MEKALIAPIII HEHATOTHER MECKTEOPHIE KIPOBALLANI HRTOX. EHELES LOHOC PHAIN LVOI MOOPAA: A: HICTIC EVANE WIMA TAARS ZBPBMAGH Н,ГДАПРИБЛИ XH CAHIL LA MAHAELLEN OATHIMA TO PERSONAL TEH TALLES ON LACTOR

ich

1-2

PLEASE DO NOT REMOVE CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

7-50

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PG Karinskii, Nikolai Mikhailovich 625 Khrestomatiia po drevne-K37 tserkovno-slavianskomu i 1911 russkomu iazykam t.1

СКЛАВЪ ИЗДАНІЯ v Я. БАШКАКОВА в 104 С. Потербурга — Итальянская 31

Radia materica y Sp. SAUJMAROBЫXЪ Radahs - Mochea